

M Y S T I C A E
N V M E R O R V M
S I G N I F I C A T I O N I S

P A R S A L T E R A,

IO. PETRO BONGO CANONICO BERGOMATE

A V C T O R E:

In qua de Numeris in Sacris libris potissimum repertis, ex Theologorum maxime sententia, & probatorum aliorum cuiusvis facultatis Scriptorum, ita exacte, dilucide, & accurate differitur, vt ferme nil addi, aut detrahi posse videatur:

Opus varia sane, et multiingens adeo refertum doctrina, vt non Theologis solum; sed etiam Philosophis, Mathematicis, atque alijs studiosis omnibus, tam utile, quam iucundum sit futurum.

DE SVPERIORVM LICENTIA.

BERGOMI CIO IO X X C V.

Typis Comini Venturæ, & Socij.

Sumptibus Sp. viri D. Francisci Franc. Senensis.

2 400 50

MADE IN SPAIN

M Y S T I C A E
N V M E R O R V M
S I G N I F I C A T I O N I S

P A R S A L T E R A ,

I O . P E T R O B O N G O C A N O N I C O B E R G O M A T E

A V C T O R E :

In qua de Numeris in Sacris libris potissimum repertis, ex Theologorum maxime sententia, & probatorum aliorum cuiusvis facultatis Scriptorum, ita exacte, dilucide, & accurate differitur, ut ferme nil addi, aut detrahi posse videatur:

Opus varia sane, et multiingua adeo refertum doctrina, ut non Theologis solum; sed etiam Philosophis, Mathematicis, atque alijs studiosis omnibus, tam utile, quam iucundum sit futurum.

DE SVPERIORVM LICENTIA.

B E R G O M I C I O I O X X C V .

Typis Comini Venturæ, & Socij.

Sumptibus Sp. viri D. Francisci Franc. Senensis.

ILL ET MVLTVM R^{DO}

DOMINO MEO

D. PRISCO BENAEO,

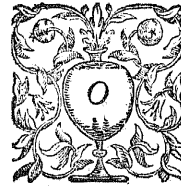
COMITI SANGVINETI, I. P. D. ET

CATHEDR. ECCLESIAE BERG.

Archipresbytero,

I O. P E T R V S B O N G V S

Eiusdem Ecclesiae Canonicus.

Peris nostri partem alteram de Mystica numerorum
significatione, nuper absolutam, & typis, publicæ
utilitatis gratia, traditam, tibi potissimū dicandam,
inscribendamq; censui, tamquam, qui in hac Vrbe
nostra cum summa nobilitate, summisq; opibus
virtutum fulgorem præcipuum coniunctum habeas: non tamen,
vt assentatiuncula quadam aucupari tuam gratiam videar, aut vt
amicitia nostra hac ratione coniunctior, sed vt apud omnes vbi-
que terrarum testator fiat. Quid enim illustrius, quid amicitia
ipsi conuenientius, quam vt ij per longinquas regiones, per in-
numeros mortalium cætus, & oculos vna volitent, & circumfe-
rantur, quos mutua benevolentia conciliauit? Et quoniam non
me fugit te longe maiorem esse, quam vt nostris egeas præco-
nijs; ideo ea omnia præteribo, quæ in nuncupatorijs epistolis
præcipua esse solent de eius, cui opus dicatur, laudibus; neque
id te æqui, bonique facturum dubitavi, cum pluris virtutes tuas
per se omnibus esse probatas æstimes, quam per alienum præco-
nem. ipse enim sese singulares, & plane diuinas suis actibus apud
vniuersos prædicant, & ostendunt. Illud tamen silere non pos-
sum, quod amicos eo prosequeris affectu, vt, quæ tua est beni-
gnitas, & liberalitas, cum eis facultates omnes communes habe-
re videaris, dignus profecto, qui tantum prodesse omnibus va-
leas, quantum cupis. Quod si quisquam est, qui, cum huius no-

stri operis molem spectauerit, magnitudini tuæ ipsam responde-
re minime arbitretur; spectet iste potius animum nostrum, &
rei argumentum, sciatque in puillo corpore sæpe magnam re-
gnare virtutem. Hic etenim modo nullum fore puto, qui me
aut parum multa scripsisse iudicet, aut dedicationem hanc no-
stram tam facile improbet. Hic namque ea, quæ alibi sparsim à
doctissimis ingenijs elucubrata sunt, sub quodam compendio
collegimus: tu vero si forte in eo parcius (quod aiunt) rigauit olu-
scula, ampliolem superfunde aquæ copiam, & quæque deesse
putaueris, per te ipsum supple. Vale. Dat. Bergomi anno recu-
peratæ salutis 1100 xxci. in æquinoctio verno.

VETERIS ET NOVI TESTAMENTI LOCA

IN HOC OPERE DECLARATA.

GENESIS.

Ca. 1	Reauit Deus hominē. fac. 156.	
	Vidit Deus cuncta quæ fece- rat, & erant valde bona, & fa- ctum est vespere, & mane dies sextus. 156	
2	Compleuit Deus die septimo opus suum quod fecerat. 156	
3	Serpens erat callidior cunctis animantibus terræ. 70	
	Ait Dominus ad Serpentem, quia fecisti hoc, maledictus es inter omnia animantia, & bestias terræ. 158	
4	Adam cognouit vxorem suam Heuam, quæ concepit, & peperit Cain. 7	
	Rursumq. peperit fratrem eius Abel. 7	
	Factum est post multos dies, vt offerret Cain de fructibus. 174	
	Numquid custos fratris mei sum ego? 121	
	Posuit Dominus in Cain signum, vt non in- terficeret eum omnis qui inuenisset eum. 135.	
	Genuit Ada Iabel, Sella quoque genuit Tu- balcain, soror vero Tubalcain Noema. 17	
	Occidi virum in vuluus meum, & adolescen- tulum in liuore meo. 121	
	Septuplum vltio dabitur de Cain, de Lamech vero septuagies septies. 120. 149	
	Cognouit adhuc Adam vxorem suam, & pe- perit filium, vocauitq. nomen eius Seth. 7	
	Seth natus est filius, quem vocauit Enos. 7	
5	Hic est liber generationis Adam, in die qua creauit Deus hominem, ad similitudinem Dei fecit illum, masculum, & feminā crea- uit eos - & vocauit nomen eorum Adam. 7. 105.	
	Adam genuit filium, vocauitq. nomen eius Seth. 7	
	Seth genuit Enos. 7	
	Enos genuit Cainam. 7	
	Cainam genuit Malalehel. 7	
	Malalehel genuit Iareth. 7	
	Iareth genuit Enoch. 7	
	Enoch genuit Mathusalem. 7	
	Ambulauit Enoch cum Deo, & non apparuit, quia tulit eum Deus. 9. 115	
	Mathusalem genuit Lamech. 7	
	Lamech genuit filium, vocauitq. nomen eius	

Nohe. 7. 8	
Nohe cum quingentorum esset annorum. 47. 130. 134.	
Huius quinti capituli expositio habetur. 135	
Dixit Deus: Non permanebit spiritus meus in homine in aeternum, quia caro est: Eruntq. dies illius centum viginti anno- rum. 47. 93. 134	
Videns Deus, quod multa malitia hominum esset in terra. 41. 173	
Fac tibi Arcam de lignis leuigatis. 63	
Trecentorum cubitorum erit longitudo Ar- cæ. 142	
Quinquaginta cubitorum latitudo. 106	
Triginta cubitorum altitudo illius. 75	
In cubito consummabis summitatem eius. 173.	
Ego pluam super terrā quadraginta diebus, 7 & quadraginta noctibus. 93	
Erat Nohe sexcentorum annorum, quando diluuia quæ inundauerunt super terram. 47. 152.	
Anno sexcentesimo vitæ Nohe, mense secun- do, septimodecimo die mensis rupri sunt omnes fontes abyssi magnæ, & catara- ctæ cali apertæ sunt &c. 41. 47. 130. 134. 152.	
Facta est pluuia super terram quadraginta diebus, & quadraginta noctibus. 93	
Quindecim cubitis altior fuit aqua super montes, quos operuerat. 36	
Obtinuerunt aquæ terram centum quinquā- ginta diebus. 36. 136	
Reuersæ sunt aquæ de terra euntes, & redeun- tes, & cœperunt minui post centum quin- quaginta dies. 36	
Requieuit Arca mense septimo. 63	
Vicesimo septimo die mensis. 63	
Cum transissent quadraginta dies, aperiens Nohe fenestram Arcæ quam fecerat, dimi- sit Coruum, qui egrediebatur, & non reuer- tebatur. 90	
Emisit quoque Columbam post eum, vt vide- ret si cessassent aquæ super faciem terræ, quæ cum non inuenisset vbi requiesceret pes eius, reuersa est ad eum in Arcam. 90	
Sexcentesimo primo anno, primo mense, pri- ma die mensis imminutæ sunt aquæ super terram, & aperiens Nohe tectum &c. 152	

Mense secundo, septimo & vicesimo die mensis arefacta est terra. 63
 9 Vixit Nohe post diluuium 350. annis. 144
 10 Hæ sunt generationes filiorum Nohe, & reliqua. 118
 11 Descendamus, & confundamus ibi linguam eorum, vt non audiat vnusquisque vocem proximi sui. Atque ita diuisit eos Dominus. 173
 Iccirco vocatum est nomen eius Babel, quia ibi confusum est labium vniuersa terræ, & inde dispersit eos Dominus. 173
 12 Egredere de terra tua, & de cognatione tua. 29.
 Septuagintaquinque annorum erat Abram cum egderetur de Haran. 118
 14 Factum est in illo tempore, vt Amraphel rex Senaar, & Arioth rex Ponti, & Chodorlaimor rex Elamitarum, & Thadal rex gentium inirent bellum contra Basa regem Sodomorum &c. 15.61
 Quarto decimo anno venit Chodorlaimor, & Reges qui erant cum eo, & percusserunt Raphaym. 34.61
 Numerauit Abraham expeditos vernaculos suos trecentos decem & octo, & persecutus est &c. 143.144.177
 Et dedit ei decimas ex omnibus. 9
 15 Scito prænocens quoddam peregrinum futurum esse semen tuum in terra non sua, & subiciet eos seruituti, & affligent quadringentis annis. 95.148
 Tu ibis ad patres tuos in pace, sepultus in senectute bona. 127
 17 Non vltra vocabitur nomen tuum Abram sed appellaberis Abraham. 104
 Sarai vxorem tuam non vocabis Sarai, sed Saram. 104
 Putas ne centenari nascetur filius. 131
 Hismael filius Abraham tredecim annos impleuerat tempore circuncisionis suæ. 32
 18 Risit Sara occulte dicens, postquam concepit, & dominus meus verulus est, voluptati operam dabo. 113
 Si inuenero Sodomis quinquaginta iustos, in medio ciuitatis dimittam omni loco propter eos. 106
 Non faciam si inuenero ibi triginta. 75
 Non delebo propter decem. 14
 19 Dominus pluit super Sodomam & reliq. 60
 20 Circumcidit Abraham filium suum octauo die sicut præceperat ei Deus, cum esset centum annorum. Hac quippe ætate patris natus est Isahac. 131
 22 Die tertio eleuatis oculis, vidit locum procul. 166
 Nunc cognoui quoddam timeas dominum. 84
 Soror nostra es, crescas in mille millia. 162 24
 Fuerunt autem dies vite Abraham centum septuagintaquinque anni. 135 25
 Et deficiēs mortu' est in senectute bona. 131
 Isahac cum quadraginta esset annorum duxit vxorem Rebecam. 89
 Sexagenarius erat Isaac, quando nati sunt paruuli. 112
 Multiplicabo semen tuum sicut stellas cæli. 36
 Seminauit Isahac in terra illa, & inuenit ipso anno centuplum. 126
 Esau quadragenarius duxit vxores duas. 89
 Seruiuit Isahac pro Rachel septē annis. 26
 Isahac poritus optatis nuptijs amorem sequentis priori prætulit, seruis apud eum septem annis alijs. 46
 Iccirco viginti annis fui tecum. 46.149 31
 Sicq. per viginti annos in domo tua seruiui tibi, quattuordecim pro filiabus, et sex pro gregibus tuis. 46
 Immutasti mercedem meam decem vicibus. 15
 Venimus ad Esau fratrem tuum & ecce prope- rat in occursum tibi cum quadringentis viris. 46.148
 Timuit Isahac valde, & perterritus diuisit populum qui secum erat. 46
 Separauit de his quæ habebat munera Esau fratri suo capras ducentas, hircos viginti, oues 200. arietes viginti. 46.140.149
 Camelos factas cum pullis suis triginta. 46:75
 Tauros viginti, asinas viginti. 46:140
 Ipse seruus tuus Isahac iter nostrum insequitur. 46
 Ecce vir luctabatur cum eo vsque mane, qui cum videret, & reliqua. 46.47
 Vocauit Isahac nomen loci illius Phanuel, dicens: Vidi Dominum facie ad faciē. 47
 Apparuit iterum Deus Isahac benedixitq. ei dicens, non vocaberis vltra Isahac, sed Israel erit nomen tuum. 46
 Isoph cum sedecim esset annorum. 40
 Vendiderunt eum Hismaelitis viginti argenteis. 47.76
 Triginta annorum erat Isoph quando stetit in conspectu Pharaonis. 73
 Cuncta anima qua ingressa sunt cum Isahac in Aegyptum, & egressa sunt de femore illius, absque vxoribus filiorum eius sexaginta sex: filij autem Isoph. 118
 Quintam partem regi dabit. 61
 Ex eo tempore vsque in presentem diem in vniuersa terra Aegypti regibus quæta pars soluitur: & factum est quasi in lege. 61
 Habitauit Israel in Aegypto, idest, in terra Gessen, & vixit in ea decem & septem annis. 41

Fræ-

30 Præcepit seruis suis medicis, vt aromatibus condirent patrem, quibus iussa explentibus transferunt quadraginta dies. 95
 Vixit Isoph centum decem annis. 73

E X H O D.

1 Erant omnes animæ eorum qui egressi sunt de feoure Isahac septuaginta. 118
 Filij Israel creuerunt & quasi germinantes multiplicati sunt: ac roborati nimis, impleuerunt terram. 125
 2 Egressus est post hæc vir de domo Leui, & accepit vxorem gentis sue, quæ concepit & peperit filium, & videns eum elegantem abscondit tribus mensibus & reliqua. 125
 3 Ego sum Deus patris tui. Deus Abraham: Deus Isaac: Deus Isahac. 171
 Deducam eum de terra illa in terram quæ fluit lacte & melle, ad loca Chananei, & Hethæi, & Amorrhæi, & Pherezæi, & Heuæi, & Iebusæi. 174
 Ibumus viam trium dierum in solitudinem, vt immolemus Domino Deo nostro. 166
 7 Ego indurabo cor Pharaonis, & multiplicabo signa & ostenta mea in terra Aegypti. fac. 15
 10 Ascenderunt locustæ innumerabiles super vniuersam terram Aegypti. 175
 11 Habitatio filiorum Israel, quæ manserunt in Aegypto, fuit quadringentorum triginta annorum. 148
 Decima die mensis huius tollat vnusquisque agnum per familias & domos suas. Sin autem minor est numerus vt sufficere possit ad vescendū agnum assumet vicinū. 61.177
 Et seruabitis eum vsque ad quartam decimam diem mensis huius. 61
 Primo mense quarta decima die mensis ad vesperam, comedetis azyma vsque ad diem vicesimam primam eiusdem mensis ad vesperam. 49
 Profecti sunt filij Israel de Ramesse in Sochet. sexcenta ferè milia peditum virorum. 152
 Sed & vulgus promiscuum innumerabile ascendit cum eis. 175
 15 Venerunt in Helim filij Israel, vbi erant 12. fontes aquarum, & 70. palmæ. 29.117
 16 Filij Israel comederunt man. 40. annis. 91
 19 Mense tertio egressio filiorum Israel de terra Aegypti, in die hac venerunt in solitudinem Synai. ibiq. Israel fixit tentoria è regione montis. Moyses autem ascendit ad Deum, & reliqua. 29
 20 Ego sum Dominus Deus tuus. 11
 Visitans iniquitatem patrum in filios in tertiam & quartam generationem, eorum qui ode-

runt me. 53
 Et faciens misericordiam in millia his qui diligunt me. 161
 Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum. 11
 Memento vt diem sabbathi sanctifices. 11
 Honora patrem tuum & matrem tuam. 12
 Si bos cornupeta seruum ancillamq. inuaserit, triginta siclos argenti Domino dabit. fac. 77 (re. 9
 Decimas & primitias tuas nõ tardabis offerre. 22
 Sex diebus operaberis. 112 23
 Ego mittam Angelum meum, qui præcedat te, & custodiat in via, obserua eum, & audi vocem eius, est nomen meum in illo. 120
 Ascende ad Dominum tu & Aaron Hadab & Abiu, & 70. Senes ex Israel. 116
 Fuit Moyses in Monte 40. diebus, & quadraginta noctibus. 92
 Tabernaculum ita fiet, decem cortinas de bysso retorta facies. 12
 Longitudo cortinæ vnus habebit viginti octo cubitos. 71
 Quinquagenas ansulas cortina habebit in vtraque parte. 107
 Facies & saga cilicina vndecim. 16
 Erunt simul tabulæ octo, bases earum argenteæ sedecim. 40
 Facies atrium tabernaculi, in cuius australi plaga contra meridiem erunt tentoria de bysso retorta, centum cubitos vnus latus tenebit in longitudine &c. 130
 Similiter & in latere aquilonis per longum erunt tentoria centum cubitorum. 130
 Quando tuleris summam filiorum Israel iuxta numerum dabunt singuli precium pro animabus suis Domino, & non erit plaga in eis cum fuerint recensiti. 30
 Dedit Dominus Moysi in monte Synai duas tabulas testimonij lapideas. 110
 Scriptas digito Dei. 12.110
 Ceciderunt in die illa quasi 23. millia hominum. 53. & 172
 Deus qui custodis misericordiam in milia: fac. 161. 34
 Qui reddis iniquitatem patrum filijs ac nepotibus in tertiam & quartam progeniem. fac. 53
 Fuit ibi cum Domino Moyses quadraginta dies, & quadraginta noctes. 92
 Fecit & saga vndecim de pilis caprarum. 16 36
 Fecitq. ansas quinquaginta in ora sagi. 107
 Fecit ex vtraque parte per singulos angulos vt octo essent simul tabulæ, & haberent bases argenteas sedecim. 40
 Fecit & rationale &c. Et posuit in eo gemmarum ordines quattuor &c. Ipsiq. lapides duo. a ij duo-

Duodecim sculpti erant nominibus duodecim tribuum Israel, singuli per nomina singulorum. 29

LEVIT.

- 11 Quidquid super pedes quadrupes graditur, & multos habet pedes, siue per humum trahitur, non comedetis. 174
- 12 Mulier si suscepto semine pepererit masculinum, immunda erit septem diebus &c. ipsa vero triginta diebus manebit in sanguine purificationis suae. 80.92.94.123
- 13 Sin autem feminam pepererit immunda erit duobus hebdomadibus, iuxta ritum fluxus menstruae, & 66 diebus manebit in sanguine purificationis suae. 80.123
- 14 Die octavo sumet duos turtures. 123
- 15 Mulier quae patitur multis diebus fluxum sanguinis &c. 174
- 22 Quintadecima die mensis primi solemnitas Azymorum Domini est. 35
- 24 Accipies quoque similam, & coques ex ea 12 panes. 29
- 25 Numerabis tibi septem hebdomadas annorum, id est, septies septem, quae simul faciunt quadraginta novem. 108
- 26 Persequimini inimicos vestros, & corruent coram vobis: persequentur quinque de vestris centum alienos, & centum de vobis decem milia. 130.172
- 27 Homo qui votum fecerit, si fuerit masculus à vicesimo anno vsque ad sexagesimum annum dabit quinquaginta siclos argenti, si mulier triginta. 114

N V M.

- 3 Tollite summam vniuersae congregationis filiorum Israel per cognationes & domos suas, & nomina singulorum quidquid sexus est masculini à vicesimo anno & supra. 48.177
- 3 Omnes Leuitae quos numerauerunt Moyses & Aaron iuxta praeceptum Domini per familias suas in genere masculino à mense vno & supra fuerunt viginti duo milia. 49
- Recensuit Moyses sicut praeceperat Dominus primogenitos filiorum Israel, & fuerunt masculi pro nomina sua à mense vno & supra viginti duo milia ducenti septuaginta tres. 49
- 6 In octaua die offeret duos turtures. 123
- 7 Fuerunt in ea oblatione acetabulum argenteum pondo centum triginta siclorum. 75
- Phiala argentea habens septuaginta siclos.

- fac.114.
- Hæc est lex Leuitarum. A viginti quinque annis & supra ingredientur vt ministrant in tabernaculo federis. 58.73
- Cumque quinquagesimum annum ætatis impleuerint, seruire cessabunt. 107
- Faciant filij Israel phasæ in tempore suo quattadecima die mensis huius ad vesperam, fac.35.
- Quis dabit nobis ad vescendum carnes? Recordamur piscium quos comedebamus in Aegypto gratis & reliqua. 31
- Congrega mihi 70 viros de senioribus Israel quos tu nosti quod senes populi sint. 116. 127.
- Mitte viros qui considerent terram Chanaan, quam daturus sum filiis Israel, singulos de de singulis tribubus. 29
- Reuerfi exploratores terræ post quadraginta dies. 93
- Filij vestri erunt vagi in deserto annis 40. iuxta numerum quadraginta dierum quibus considerastis terram. 91
- Annus pro die imputabitur. 82
- Et quadraginta annis recipietis iniquitates vestras, & scietis ultionem meam. 93
- Fuerunt qui percussi sunt quattuordecim milia hominum. 34
- Gradiemur via publica nec ad dextram, nec ad sinistram declinantes. 69
- Omnis multitudo videns occubuisse Aaron, fleuit super eo triginta diebus. 77
- Occisi sunt viginti quattuor milia hominum. fac.47.
- Numerate omnem summam filiorum Israel à viginti annis & supra per domos & cognationes suas cunctos qui possunt ad bella procedere. 48.131
- Accesserunt filiae Salphaat &c. quarum sunt nomina Mala, & Hoa, & Egla, & Melcha, & Zerfa. 60
- Quintadecima die mensis septimi quae vobis sancta erit, atque venerabilis, omne opus ferule non facietis in ea, sed celebrabitis solennitatem Domino septem diebus. 35
- Offeretis holocaustum in odorem suauissimum & reliqua. 116
- Cum pugnasent contra Madianitas atque vicissent, omnes mares occiderunt & reges eorum Eui, & Recem, & Sur, & Hur, & Rebe quinque principes gentis. 60
- Separabis partem Domino ab his qui pugnauerunt & fuerunt in bello vnam animam de quingentis tam ex hominibus quam ex bobus, & dabis eam Eleazaro sacerdoti. 107.151

Ex

- 31 Ex media quoque parte filiorum Israel accipies quinquagesimum caput hominum & boum &c. & dabis ea Leuitis. 107.151
- 33 Hæc sunt mansiones filiorum Israel qui egressi sunt de Aegypto per turmas suas in manu Moysis. 96
- 35 Præcipe filiis Israel vt dent Leuitis de possessionibus suis vrbes ad habitandum, & suburbana earum per circuitum, vt ipsi in oppidis maneat, & suburbana sint pecoribus ac iumentis, quæ à muris ciuitatum forissecus, per circuitum mille passuum spatio tendentur. 162

D E V T E R.

- 1 Hæc sunt verba quæ locutus est Moyses ad omnem Israel trans Iordanem in solitudine campestri, contra mare rubrum &c. vndecim diebus. 18
- 5 Et faciens misericordiam in multa milia diligentibus me. 161
- Non declinabitis neque ad dexteram, neque ad sinistram, sed per viam, quam præcepit vobis Dominus. 69
- 6 Audi Israel Dominus Deus vester Deus vnus est. 11
- Diliges dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua. 121
- 7 Cum introduxerit te dñs Deus tuus in terram, quam possessurus ingredieris, & deleuerit Gentes multas coram te, Hethæum, & Gergezæum, & Amorrhæum, & Chanaanæum, & Pherezæum, & Heuæum, & Jebusæum, septem gentes multo maioris numeri quam tu es, & robustiores te. 174
- Deus est custodiens pactum & misericordiam diligentibus se, & his qui custodiant præcepta eius, in mille generationes. fac.161.
- 8 Recordaberis cuncti itineris per quod adduxit te dominus Deus tuus quadraginta annis per desertum, vt affligeret te atque tentaret. 91
- 15 Septimo anno facies remissionem. & reliqua. 108
- 21 Si egressus fueris ad pugnam contra inimicos tuos & tradiderit eos Dominus Deus tuus in manu tua, captiuosq. duxeris, & videris in numero captiuorum mulierem pulchram, & adamaueris eam, voluerisq. & reliqua. 78
- 23 Non ingredietur mamzer, hoc est de scorto natus, in ecclesiam Domini vsque ad decimam generationem. 15.20

- Ammonites, & Moabites etiam post decimam generationem non intrabunt ecclesiam Dei. 15
- Pro mensura peccati, erit & plagarum modus, ita duntaxat vt quadragenarius numerum non excedat. 93
- Hi stabunt ad benedicendum Domino super monte. 76
- Et è regione ibi stabunt ad maledicendum. fac.76.
- Si audieris vocem domini Dei tui vt facias atque custodias omnia mandata eius, venient super te omnes benedictiones istæ &c. fac.76.
- Quod si audire noluieris vocem domini Dei tui &c. 76
- Moyses centum & viginti annorum erat, quando mortuus est. 131
- Fleueruntque eum filij Israel in campestribus Moab triginta diebus, & completi sunt dies planctus lugentium Moyses. 77

I O S V E.

- Duodecim lapides quos de Iordanis alueo sumferant, posuit Iosue in Galgalis &c. fac.29.
- Vere ego peccaui domino Deo Israel, vidi enim inter spolia pallium coccineum valde bonum, & ducentos siclos argenti &c. & concupiscens abstuli. 141
- Misit Adonisedech rex Hierusalem ad Oham regem Hebron, & ad Pharam regem &c. dicens, Ad me ascendite, & ferte præsidium vt expugnemus Gabaon, quare transfugerit ad Iosue, & ad filios Israel. Congregati igitur ascenderunt quinque reges. 61

I V D I C.

- Septuaginta reges amputatis manuum & pedum summitatibus colligebant sub mensa mea ciborum reliquias. 116
- Seruierunt filij Israel Eglon regi Moab decem & octo annis, & postea clamauerunt ad dominum, qui suscitauit eis Saluatorem vocabulo Aioth, qui vtraque manu pro dextra utebatur. 45
- Sangar filius Anath percussit de Philisthijm sexcentos viros vomere. 152
- Per viginti annos vehementer oppresserat eos. 47
- Qui manu & lingua lambuerint aquas, sicut solent canes lambere, separabis eos seorsum; qui autem curuatis genibus biberint in altera parte erunt. Fuit itaque numerus 2 iij me.

meras eorum qui manu ad os proijcien-
tes aquas lambuerant trecenti viri. 143
7 Cameli innumerabiles erunt, sicut arena que
iacet in litore maris. 175
8 Habuit Hierobaal septuaginta filios, qui e-
gressi sunt de femore eius. 116
9 Dederunt septuaginta pondus argenti de fa-
na Baal. 116
Occidit fratres suos filios Ierobaal. 116
10 Jair galaadites iudicauit Israel per viginti
duos annos habes triginta filios sedentes
supra triginta pullos asinarum, & princi-
pes triginta ciuitatum. 76
11 Ceciderunt in illo tempore de Efraim qua-
draginta duo milia. 98. & 172
Post hunc iudicauit Israel Abessan de Be-
thleem, qui habuit triginta filios, & tori-
dem filias, quas emittens foras maritis
dedit, & eiusdem numeri filijs suis accep-
sit vxores introducens in domum suam.
fac. 76
Pharathonites habuit quadraginta filios, &
triginta ex cis nepotes ascendentes supra
septuaginta pullos asinarum. 116
13 Filij Israel fecerunt malum in conspectu Do-
mini, qui tradidit eos in manus Philistino-
rum quadraginta annis. 94
15 Pertexit Sanson & cepit trecentas vulpes,
caudasq. earum iunxit ad caudas, & faces
ligauit in medio, quas igne succendens
dimisit. 143

I. R. E. G.

1 Erat vir vnus. 174
2 Quae multos habebat filios infirmata est.
fac. 173.
4 Erat Heli nonaginta octo annorum, & ocu-
li eius caligauerant, & videre non poterat.
fac. 125.
Heli iudicauit Israel quadraginta annis. 95
6 Iuxta numerum prouinciarum Philistino-
rum quinque annos facietis. 60
Percussit Dominus de viris Bethsamitibus,
eo quod vidissent arcam Domini: & per-
cussit de populo septuaginta viros, &
quinquaginta milia plebis. 172
9 Assumens Samuel Saulem & puerum eius in-
trodixit eos in triclinium, & dedit eis lo-
cum in capite eorum qui fuerant inuitati,
erant enim quasi triginta viri. 75
11 Fuerunt virorum Iuda triginta milia. 179
13 Elegit sibi Saul tria milia de Israel. 166
Recensuit Saul populum, qui inuenti fue-
rant cum eo, quasi sexcentos viros.
fac. 152.
14 Facta est plaga prima qua percussit Iona-

thas & armiger eius quasi viginti viro-
rum. 47
Erant cum Saul quasi decem milia virorum.
fac. 168.
Procedebat Philistaeus mane & vespere, & sta-
bat quadraginta diebus. 90
Tulit Dauid baculum suum, quem semper
habebat in manibus. 90
Praualuit Dauid aduersus Philistaeum in fun-
da & lapide, percussumq. Philistaeum inter-
fecit. 90
Percussit Dauid ex Philistinis ducentos vi-
ros, & attulit eorum praepucia. 141
Tulit Michol statuam & posuit eam super le-
ctum. 143
Assumens Saul tria milia electorum virorum
ex omni Israel &c. 166

II. R. E. G.

Ioab & Abisai frater eius interfecerunt Ab-
ner. 104
Filius triginta annorum erat Dauid cum re-
gnare cepisset, & quadraginta annis re-
gnauit. 74. 115
Congregauit rursum Dauid omnes electos
ex Israel triginta milia. 170
Dauid sedens in cathedra sapientissimus 27
princeps inter tres, ipse est quasi tenerri-
mus ligni vermiculus. 54
Qui octingentos interfecit impetu vno. 123
Addidit furor Domini irasci contra Israel, 24
commonitq. Dauid in eis dicentem ad Io-
ab. Vade numera Israel & Iudam. 48
Lustrata vniuersa terra affuerit post nouem
menses & viginti dies in Hierusalem. 48
Tribus mensibus fugies aduersarios tuos.
fac. 125.
Mortui sunt ex populo a Dan vsque Berfa-
bee septuaginta milia virorum. 172

III. R. E. G.

Erat cibus Salomonis per dies singulos tri-
ginta cori similia, & sexaginta cori farina.
fac. 114.
Locutus est Salomon tria milia parabolas.
fac. 166.
Et fuerunt carmina eius quinque milia. 166
Elegit rex Salomon operarios de omni Isra-
el, & erat indictio triginta milia viro-
rum. 166
Fuerunt Salomoni septuaginta milia eorum
qui onera portabant, & octuaginta milia
latomorum. 37. 116
Absque praepostis qui praerant singulis ope-
ribus numero trium milium. 166
Do-

I. P. A. R. A. L. I. P.

6 Domus quam adificabat rex Salomon Do-
mino habebat sexaginta cubitos in lon-
gitudine. 114
Et triginta cubitos in altitudine. 75
Porticus erat ante templum viginti cubito-
rum longitudinis iuxta mensuram latitu-
dinis templi. 48
Quadraginta cubitorum erat ipsum tem-
plum praeforis oraculi. 91
7 Aedificauit domum factus libani centum cu-
bitorum longitudinis. 131
Et quinquaginta cubitorum latitudinis. 106
Et triginta cubitos altitudinis. 75
Linea duodecim cubitorum ambiebat co-
lumnarum vtranque. 41
Fecit quoque mare fusile &c. retiacula tri-
ginta cubitorum cingebat illud per cir-
cuitum. 75
Duo ordines sculturarum histriatarum erant
fusiles, & stabant super duodecim boues, e-
quibus tres respiciebant ad aquilonem,
& tres ad occidentem, & tres ad meridiem,
& tres ad orientem. 30
Duo milia bathos capiebat, & tria milia me-
tretas. 75
Mare autem posuit ad dextram partem tem-
pli contra orientem. 127
9 Misit Hiram ad regem Salomonem centum
viginti talenta auri. 134
10 Regina Saba dedit regi centum viginti ta-
lenta auri. 134
12 Dereliquit Roboam consilium senum, quod
dederant ei, & adhibuit adolescentes, &
reliqua. 73
19 Ambulauit Elias in fortitudine cibi illius
quadraginta diebus & quadraginta nocti-
bus vsque ad montem Dei Horeb. 92
Derelinquamus mihi in Israel septem milia vi-
rorum, quorum genua non sunt incuruata
ante Baal. 168

III. R. E. G.

2 Egressiq. sunt duo vrsi de saltu & lacerauerunt
ex eis quadraginta duos pueros.
fac. 98.
6 Facta est fames magna in Samaria; & tan-
diu obsessa est, donec venundaretur ca-
put asini octoginta argenteis. 124
18 Anno quartodecimo regis Ezechiae ascen-
dit Sennacherib rex Assyriorum ad vni-
uersas ciuitates Iuda munitas, & cepit
eas. 34
19 In nocte illa venit Angelus Domini, & per-
cussit in castris Assyriorum centum octo-
gingenta quinque milia. 172

Adam, Seth, Enos, Caynam, Malachel, Ia-
red, Henoch, Matufalem, Lamech, No-
he. 7
Nouissimus centum militibus praerat. 130
Et maximus mille. 162

II. P. A. R. A. L.

Ascendit Salomon ad altare aeneum, coram
tabernaculo foederis Domini, & obtulit
in eo mille hostias. 162
Dedit autem Regi centum viginti talenta
auri. 134
Erat autem pondus quod afferebatur Salo-
moni per singulos annos sexcenta sexa-
ginta sex talenta auri. 155
Fecit quoque Rex alios duodecim leuncu-
los, stantes super sex gradus. 29

III. E. S. D. R.

Duodecim partibus diuisum est seculum &c. 14
fac. 31.
Priora quae scripsisti in palam pone, & legant
digni & indigni, nouissimos autem se-
ptuaginta conferuabis vt tradas eos sa-
pientibus de populo tuo. 116

IV. D. I. T. H.

Turres ciuitatis posuit in altitudine cubito-
rum centum. 129
Omnem expeditionem suam fecit praere in
multitudine innumerabilium camelorum.
fac. 175.
Cum operuisset omnem terram fames, de-
scenderunt in Aegyptum, illicq. per qua-
dringentos annos sic multiplicari sunt. &c.
fac. 148.
Dum innumerabilis exercitus Aegyptio-
rum eos insequeretur. 175
Aequo animo estote fratres, & hos quinque
dies expectemus a Domino misericor-
diam. Si autem transactis quinque diebus
non venerit adiutorium, trademus vr-
bem. 61
Iudith cum audisset quoniam Ozyas pro-
misset quod transacto quinto die tra-
deret ciuitatem, misit ad presbyteros
Chabri & Charmi, & venerunt ad illam,
& dixit illis. Quod est hoc verbum in quo
consentit Ozyas, vt tradat ciuitatem Assy-
rijs, si intra quinque dies non venerit vo-
bis adiutorium? &c. 61

VET. ET NOVI TEST. LOCA

I O B.

7 Quingenta iuga boum & quingenta asinae. 173
 34 Conteres multos & innumerabiles. 175
 35 Facti sunt Iob sex milia camelorum. 152

P S A L.

4 Filij hominum vsquequo graui corde vt quid diligitis vanitatem & quaritis mendacium. 77
 6 Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem. 74
 11 Saluum me fac domine &c. 16
 In circuitu impij ambulans. 158
 13 Dixit insipiens in corde suo non est Deus. 31
 15 Multiplicatae sunt infirmitates eorum. 174
 Nec memor ero nominum eorum per labia mea. 176
 16 Ego autem in iustitia apparebo conspectui tuo: fatiabor cum apparuerit gloria tua. fac. 91.
 17 Huius psalmi titulus. 138
 38 De hoc psalmo plura. 45
 Exultauit vt Gigas. 154
 21 De huius psalmi loco. 49
 22 De hoc psalmo. 52
 24 De hoc plura. 56
 28 Dominus diluuium inhabitare facit. 152
 30 In te Domine speraui non confundar in eternum. 79
 32 In psalterio decem chordarum psallite. 13
 34 De hoc psalmo. 34
 38 Norum fac mihi Domine finem meum. 138
 39 Annunciaui & locutus sum, multiplicati sunt super numerum. 176
 Circumderunt me mala, quorum non est numerus. 175
 40 Beatus vir qui intelligit super egenum &c. fac. 92.
 50 Miserere mei Deus. 136
 Peccatum meum contra me est semper. 16
 De hoc psalmo. 107
 68 Multiplicati sunt super capillos capitis mei qui oderunt me. 173
 71 Orietur in diebus eius iustitia & abundantia pacis donec auferatur luna. 33
 80 De huius psalmi titulo. 122
 83 Melior est dies vna in atrijs Domini super milia. 108.135
 88 Visitabo in virga iniquitates eorum, & in verberibus peccata eorum, misericordiam autem meam non dispergam ab eo. 135
 89 Mille anni ante oculos tuos tamquam dies hesterni. 161
 Dies annorum nostrorum in ipsis septuagin-

ta anni. 173
 Si autem in potentatibus octuaginta anni, & amplius eorum labor & dolor. 123.138
 De hoc psal. 124 20
 Cadent a latere tuo mille, & decem milia a dextris tuis. 45
 In decachordo psalterio &c. 13 91
 Sicut iuravi in via mea si introibunt in requiem meam. 157 24
 Quadraginta annis proximus fui generationi huic. 95
 De hoc psalmo. 129.136 109
 Memor fui in seculum testamenti sui verbi quod mandauit in mille generationes. 161 104
 Mutauerunt gloriam suam in similitudinem vituli comedentis fenem. 172 105
 De regionibus congregauit eos, a solis ortu & occasu ab aquilone & mari. 91 106
 Constitue super eum peccatorem, & reliqua. fac. 76 108

De hoc psalmo. 52 118
 Bonum mihi lex oris tui super milia auri & argenti. 162
 De hoc psalmo. 16 119
 Dinumerabo eos, & super arenam multiplicabuntur. 177 134
 In psalterio decachordo psallam tibi. 13 143
 Qui numerat multitudinem stellarum omnibus eis nomina vocat. 176 146
 De hoc vide. 136 150

P R O V E R.

Vt detur paruulis astutia, & adolescenti scientia. 143
 Astutus considerat gressus suos. 142 14
 Impius cum in profundum venerit peccatorum, contemnit. 53 18
 Turris fortissima nomen Domini, ad ipsam currit iustus. 8
 Noli subtrahere a puero disciplinam, si enim percusseris eum virga non morietur, tu virga percussus eum, & animam eius de inferno liberabis. 135

E C C L E S.

Omnia flumina intrant in mare. 3 1
 Stultorum infinitus est numerus. 175
 In multa sapientia, multa est indignatio. 174 2
 Omnia pergunt ad vnum locum, de terra facta sunt, & in terram pariter reuertuntur. 3
 Vbi multa sunt somnia, plurimae sunt vanitates & sermones innumerari. 175 5
 Noli esse iustus multum, neque plus sapias, quam necesse est. 70 7
 Da partes septem, necnon & octo. 36.109 11
 Can-

IN HOC OPERE DECLARATA.

C A N T I C.

3 En lectulum Salomonis sexaginta fortes am- biunt. 112
 6 Sexaginta sunt reginae. 112.123
 Octoginta concubinae. 123
 Adolescentularum non est numerus. 123.176
 8 Vineam fuit Pacifico, in ea quae habet populos: tradidit eam custodibus, vir asert pro fructu eius mille argenteos. 160
 Mille tui Pacifici. 160

E C C L E S I A S T I C I.

5 Non tardes conuerti ad Dominum, & ne differas de die in diem. 110
 27 Stultus sicut Luna mutatur. 174
 42 Melior est iniquitas viri quam benefaciens mulier. 17

E S A.

3 Dabo pueros principes eorum. 72
 19 In die illa erunt quinque ciuitates in terra Aegypti, loquentes lingua Chanaan. 60
 23 In obliuione eris o Tyre septuaginta annis, sicut dies regis vnus. Post septuaginta autem annos erit Tyro quasi canticum meretricis. Et erit post septuaginta annos visitabit Dominus Tyrum, & reducet eam ad merces suas. 116
 24 Claudentur impij in carcere & post multos visitabuntur. 174
 38 Ego adijciam super dies tuos quindecim annos. 35
 41 Ego Dominus, primus & nouissimus ego sum. 161
 44 Ego primus, & ego nouissimus. 161
 47 Multi filij desertae magis quam eius quae habet virum. 174
 47 Humiliata es vsque ad inferos in multitudine viae tuae laborasti. 70.173
 60 Erit tibi Dominus in lucem sempiternam. fac. 108.
 65 Puer centum annorum morietur. 127

H I E R E M.

2 Populus meus oblitus est mei diebus inau- meris. 175
 25 Seruient omnes gentes istae regi Babylonis septuaginta annis. Cumq. impleti fuerint septuaginta anni visitabo super regem Babylonis. 115
 32 Domine Deus qui facis misericordiam in milibus. 161
 41 Venerunt viri de Sichem, & de Silo, & de Samaria octoginta viri rasi barba. 123

E Z E C H.

Et factum est in trigesimo anno. 74
 Dormies super latus tuum sinistrum, & pones iniquitates domus Israel super eo numero dierum quibus dormies super illud, & assumes iniquitates eorum. Ego autem dedi tibi annos iniquitatis eorum numero dierum trecentos & nonaginta dies. 124
 Dormies super latus tuum dextrum secundo & assumes iniquitatem domus Iuda quadraginta diebus. 95
 Diem pro anno dedi tibi. 82
 Cibus tuus quo vesceris erit in pondere viginti stateres in diem a tempore vsque ad tempus comedes illud. 47
 Et factum est in anno sexto, sexto mense, in quinta mensis. 60
 Septuaginta viri de Senioribus Israel, &c. 116
 Ecce in hostio templi Domini inter vestibulum & altare quasi viginti quinque viri dorso habentes contra templum Domini & facies ad orientem & adorabat ad ortum solis. 48.58
 Transi per mediam ciuitatem in medio Hierusalem, & signa Thau super frontes virorum. 143
 Eleuauit me spiritus, & introduxit me ad portam domus Domini orientalem, quae respicit ad solis ortum, & ecce in introitu porta viginti quinque viri. 48.58
 Ego dedi eis praecpta non bona. 62 20
 Dabo terram Aegypti in solitudinem, & non habitabitur quadraginta annis. 29
 Quartodecimo anno postquam percussa est ciuitas, facta est super me manus Domini, & adduxit me in terram Israel, & dimisit me super montem excelsum nimis, super quem erat quasi edificium ciuitatis. 34
 Et mensus est portam a tecto thalami, vsque ad tectum eius, latitudinem viginti quinque cubitorum ostium contra hostium. 60
 Et fecit frontes per sexaginta cubitos. 114
 Et mensus est latitudinem a facie portae inferioris vsque ad frontem atrij interioris extrinsecus centum cubitos ad orientem & aquilonem. 130.131
 Et mensus est a porta vsque ad portam centum cubitos. 131
 Et mensus est a porta vsque ad portam in uia australi centum cubitos. 131
 Septem graduum erat ascensus eius. 35.133
 Octo gradus erant quibus ascendebatur per eam. 35.133
 Et mensus est longitudinem vestibuli 20. cubitorum & latitudinem vndecim cubitorum. 18
 Latera latus ad latus bis triginta trium. 80 41
 Et

VET. ET NOVI TEST. LOCA

Et mensus est domus longitudinem centum cubitorum, & quod separatum erat ædificium, & parietes eius longitudinis centum cubitorum. 131
 Latitudo autem ante faciem domus, & eius quod erat separatum contra orientem centum cubitorum. 131
 42 Contra viginti cubitos atriij interioris. 48
 43 Et ariel duodecim cubitorum in longitudine per duodecim cubitos latitudinis quadrangulatæ æquis lateribus. 29
 45 Septimo mense, quintadecima die mensis in solennitate faciet sicut supradicta sunt per septem dies. 35
 48 Quinque milia quæ supersunt in latitudine per viginti quinque milia, prophana erunt vobis in habitaculum. 166

D A N.

5 Balsasar rex fecit grande conuiuium optimatibus suis mille, & vnusquisque secundum suam bibebat etatem. 163
 7 Habebat cornua decem, considerabam cornua, & ecce cornu aliud. 18
 Milia milium ministrabant ei & decies centena milia assistebant ei. 169
 8 Vsq̄ue ad vesperam & mane dies 2300. & mundabitur sanctuarium. 82
 9 Septuaginta hebdomades abbreviatæ sunt super populum &c. 149
 10 Ego Daniel lugebam trium hebdomadarum diebus. 49
 Princeps regni Persarum restitit mihi viginti & vno diebus. 49
 12 A tempore cum ablarum fuerit iuge sacrificium, & posita fuerit abominatio in desolationem dies mille ducenti nonaginta. 124. & 164.

O S E.

3 Et conduxit eam mihi quindecim argenteis, & coro hordei, & dimidio coro hordei. fac. 35.
 Dies multos sedebunt filij Israel sine rege, & sine principe, & sine sacrificio, & sine altari. 174
 4 Non visitabo super filias vestras cum fuerint fornicatæ. 135
 8 Multiplicauit Ephraim altaria ad peccandum. 173

I O E L.

1 Gens ascendit super terram meam, fortis & innumerabilis. 176

A M O S.

Hæc dicit dominus Deus, super tribus sceleribus Damasci, & super quattuor non conuertam eum. 53
 Eduxi vos per desertum quadraginta annis. fac. 91.
 Domus Israel cecidit & non adiciet vt resurgat, Virgo Israel proiecta est in terram suam, non est qui suscitet eam: quia hæc dicit dominus Deus: Vrbs de qua egrediebantur mille &c. 162

I O N.

Adhuc quadraginta dies Niniue subuertetur. 94

M I C H E.

Et erit iste pax Assyrijs, cum venerit in terram nostram, & quando calcauerit in domibus nostris, & suscitabimus super eum septem pastores, & octo primates homines. 35

Z A C H.

Domine exercituum vsque tu non miseraberis Hierusalem & vrbum Iuda, quibus iratus es? Iste iam septuagesimus annus est. 116
 Ego video volumen volans: longitudo eius viginti cubitorum & latitudo eius decem cubitorum. 48

I M A C H.

Exijt Angelus & percussit ex castris Sennacherib centum octoginta quinque milia. fac. 172.

I I. M A C H.

Erant toto triduo octoginta milia interfecti. 123

M A T T H.

Abraham genuit Isahac, & reliqua. 35
 Ioram genuit Oziam. 44
 Omnes generationes ab Abraham vsque ad David generationes quattuordecim, & a David vsque ad transfmigrationem Babylonis generationes 14. & a transfmigratione Baby-

IN HOC OPERE DECLARATA.

Babylonis vsque ad Christum generationes quattuordecim. 35. 44. 96. 97
 3 Venit Iohannes Baptista prædicans in deserto. 74
 Baptizatus Iesus cõfessum ascendit de aqua, & ecce aperti sunt caeli. 97
 4 Iesus ductus est in desertum a spiritu, vt tentaretur a diabolo. 90
 Et cum ieiunasset quadraginta diebus & quadraginta noctibus poitea esuriit. 90
 5 Non veni soluere legem, sed adimplere. 13. 35.
 Si quis percusserit te in dextram maxillam tuam, præbe illi & alteram. 45
 7 Intrate per angustam portam, quia lata porta & spaciofa via est qua ducit ad perditionem, & multi sunt qui intrant per eam. 69. 173.
 8 Non inueni tantam fidem in Israel. 127
 10 Hos duodecim misit Iesus præcipiens eis &c. fac. 30
 Estote prudentes sicut serpentes. 92. 143
 Vestri capilli capitis omnes nuerati sunt. 177
 Qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus. 143
 12 Dominus est filius hominis & Sabbathi. 82
 13 Dabant fructum aliud centesimum. 113. 128
 Aliud sexagesimum. 113. 128
 Aliud tricesimum. 72. 128
 Multi propheta & iusti cupierunt videre quæ videtis, & non viderunt &c. 151
 14 Vespere factõ accesserunt ad Iesum discipuli eius dicentes: desertus est locus, & hora iam præterijt, dimitte turbas. 61
 Non habemus hic nisi quinque panes. 61
 Et cum iussisset turbam discumbere super fœnum, &c. 129
 Et tulerunt reliquias duodecim cophinos fragmentorum plenos. 30
 Manducantium fuit numerus quinque milia virorum. 61. 166
 16 Si quis vult post me venire abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me fac. 143.
 18 Si fuerint alicui centum oves &c. 127. 177
 Quoties peccabit in me frater meus & dimittam ei? vsque septies? Dicit illi Iesus, Non dico tibi, vsque septies; sed vsque septuagies septies. 107. 149. 168
 19 Sedebitis & vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israel. 30. 55
 Centuplum accipiet, & vitam æternam possidebit. 128. 129
 20 Simile est regnum caelorum homini patrifamilias, qui exijt primo mane conducere operarios in vineam suam. 13
 Conuentione autem facta cum operarijs

ex denario diurno, misit eos in vineam suam. 9. 10. 121
 Circa undecimam horam exijt, & inuenit alios stantes &c. 18
 Multi sunt vocati, pauci vero electi. 177 22
 Diliges dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua. 11. 121
 Orate vt non fiat fuga vestra in hyeme vel sabbatho. 157
 De die autem illa & hora nemo scit, neque angeli caelorum nisi solus pater. 84
 Simile erit regnum caelorum decem virginibus &c. 13
 Nescio vos. 176
 Inutilem seruum eicite in tenebras exteriores 59
 Statuet oves a dextris, hædos autem a sinistris. 16. 138
 Dicit Rex his qui a dextris eius erunt, Venite benedicti, & reliqua. 114. 128
 Mittens enim hæc vnguentum hoc in corpus meum ad sepeliendum me fecit. 77
 Constituerunt ei triginta argentos. 76. 77
 Prima die Azymorum accesserunt discipuli. fac. 33.
 Undecim discipuli abierunt in Galileam. 16 28
 Euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, docentes eos seruare omnia quæcunq̄ue mandauit vobis. 75
 Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi. 90

M A R C.

Erat Iesus in deserto quadraginta diebus & quadraginta noctibus, & tentabarur a Satana. 90
 Fecit vt essent duodecim cum illo, & vt mitteret eos prædicare. 30
 Exeuntes spiritus immundi, introierunt in porcos; & magno impetu grex precipitatus est in mare ad duo milia. 165
 Et cum iam hora multa fieret, accesserunt discipuli eius dicentes: Desertus est locus hic, & iam hora præterijt, dimitte illos vt euntes in proximas villas & vicos emant sibi cibos. 61
 Præcepit illis vt accumbere facerent omnes secundum contubernia super viride fœnum; & discubuerunt in partes per centonos, & quinquagenos. 129
 Et acceptis quinque panibus. 61
 Et sustulerunt reliquias fragmentorũ duodecim cophinos plenos. 31
 Erant

Erant autem qui manducaverunt quinque milia virorum. 61
 8 Si quis vult me sequi, denegat semetipsum, & tollat crucem suam & sequatur me. 143
 10 Nemo est qui reliquerit domum, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut filios, aut agros propter me, & propter Evangelium, qui non accipiet centies tantum nunc in tempore hoc, domos & fratres, & sorores, & matres, & filios, & agros cum persecutionibus, & in seculo futuro vitam aeternam. 129
 13 De die autem illo vel hora, nemo scit, neque angeli in celo, neque filius, nisi pater. 84
 14 Erat Pascha & Azyma post biduum. 33
 Poterat vnguentum istud unendari plusquam trecentis denarijs. 77
 Primo die Azymorum quando Pascha immolabant, dicunt ei discipuli. Quo vis eamus & paremus tibi ut manduces Pascha. fac. 33.
 16 Viderunt iuuentem sedentem in dextris. 127
 Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. 127
 Dominus quidem Iesus postquam locutus est eis, assumptus est in calum, & sedet adextres Dei. 127

I. V. C.

1 Apparuit Zachariae Angelus Domini stans a dextris altaris. 127
 Helisabet cognata tua & ipsa concepit filium in senectute sua. 113
 Dabit illi dominus Deus sedem David patris eius. 54
 2 Cum factus esset Iesus annorum duodecim &c. fac. 30. 74.
 3 Et ipse Iesu erat incipiens quasi annorum triginta. 74. 81
 Ut putabatur filius Ioseph qui fuit Heli, & reliqua. 121
 Enoch qui fuit Iareth. 115
 Iesus filius Ioseph &c. usq. qui fuit Dei. 161
 4 Agebatur in spiritu in deserto diebus quadraginta & tentabatur a diabolo, & nihil manducavit. 90. 92
 In diebus Heliae clausum est caelum annis tribus & mensibus sex cum facta esset fames magna. 98
 5 Duc in altum & laxate retia vestra in capturam. 176
 Concluserunt piscium multitudinem copiosam. 176
 Rumpebatur autem rete eorum. 138
 6 Dominus est filius hominis, etiam sabbathi. fac. 82.

Vocavit Dominus discipulos suos, & elegit duodecim ex ipsis, quos & Apostolos nominavit. 30
 Qui te percusserit in maxillam unam, probe illi & alteram. 45
 Misit ad Iesum centurio &c. nec in Israel tantam fidem inueni. 127
 Duo debitores erant cuidam foeneratori, unus debebat denarios quingentos, & alius quinquaginta. 107. 150
 Non habentibus illis unde redderent, donavit utriusque, quis ergo &c. 151
 Aliud cecidit in terram bonam, & ortum fecit fructum centuplum. 127
 Mulier quaedam erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim. 31
 Dies ceperat declinare, & accedentes duodecim dixerunt illi, Dimitte turbas &c. fac. 61.
 Non sunt nobis plusquam quinque panes. fac. 61.
 Erant autem fere viri quinque milia. 61. & 166.
 Facite illos discumbere per conuiuia quinquagenos. 129
 Designavit Dominus & alios septuaginta duos. 117
 Reuersi sunt septuaginta duo cum gaudio. fac. 117.
 Capilli capitis vestri omnes numerati sunt. 12
 Erunt ex hoc quinque in domo una. 60
 Nisi poenitentiam habueritis omnes similiter peribitis, sicut illi decem & octo supra quos cecidit turris in Syloe, & occidit eos. 44
 Si poenitentiam non habueritis omnes similiter peribitis. 45
 Arborem fici habebat quidam plantatam &c. fac. 45.
 Ecce mulier quae habebat spiritum infirmitatis annis decem & octo, & erat inclinata, nec omnino poterat sursum respicere. 45
 Contendite intrare per angustam portam: quia multi, dico vobis, quaerent intrare, & non poterunt. 69
 Nescio vos vnde sitis. 176
 Ecce eicio demonia, & sanitates perficio hodie & cras, & tertia die consummor. fac. 136.
 Iuga bouum emi quinque, & eo probare illa. 61
 Qui non baiulat crucem suam, & venit post me, non potest meus esse discipulus. 143
 Quis ex vobis homo qui habet centum oves, &c. 142. 127
 HO-

16 Homo quidam erat diues qui habebat villicam & reliqua. torius parabolae mystica expositio habetur. 122
 Centum cados olei. 130
 Habeo quinque fratres. 61
 17 Occurrerunt ei decem viri leprosi. 174
 18 Nemo est qui reliquit domum aut parentes, &c. 129
 19 Nolumus hunc regnare super nos. 98
 Iactantes vestimenta sua supra pullum imposerunt Iesum. 76
 21 Appropinquabat dies festus Azymorum qui dicitur pascha. 33
 Venit dies Azymorum in qua necesse erat occidi pascha. 33
 23 Tenebrae factae sunt in vniuersa terra usque in horam nonam. 125
 24 Eduxit eos foras in Bethaniam, & eleuatis manibus suis benedixit eis. 37

I O H A N.

2 Soluite templum hoc, & tribus diebus excitabo illud, 106
 Quadraginta & sex annis edificatum est templum. 106
 4 Quinque viros habuisti, & nunc quem habes non est tuus vir. 61
 5 Probatice piscina quinque porticus habens. fac. 61
 Erat quidam homo ibi triginta octo annos habens in infirmitate. 89
 6 Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis. 140
 Est puer qui habet quinque panes hordeaceos. 61
 Erat fenem multum in loco. 129
 Discubuerunt viri quasi quinque milia. 61
 Impleuerunt duodecim cophinos fragmentorum. 31
 Cum discipuli ascendissent nauim mare autem vento magno flante exurgebat, Cum remigassent ergo quasi stadia viginti quinque aut triginta, vident Iesum ambulantem supra mare, & proximum naui fieri, & timuerunt. 62
 Multi discipulorum eius abierunt retro, & iam non cum illo ambulabant. 173
 11 Nonne duodecim sunt horae diei? 38
 Erat Bethania iuxta Ierosolymam quasi stadijs quindecim. 37
 12 Dixit vnus ex discipulis Iudas Schariothis, quare hoc vnguentum non venijt trecen- ti denarijs? 77
 13 Exemplum dedi vobis, vt quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis. 92
 Ego scio quos elegerim. 176

Creditis in Deum, & in me credite. 155 14
 Ego sum via veritas & vita. 69
 Ego in Patre, & Pater in me est. 162
 Sine me nihil potestis facere. 15
 Omnia quaecumque habet pater mea sunt. 84 16
 Adducunt Iesum a Caipha in praetorium, erat autem mane, & ipsi non introierunt in praetorium vt non contaminarentur, sed vt manducarent pascha. 33
 Mittite in dextram nauigij rethe. 138. 176 21
 Ascendit Simon, Petrus, & traxit rethe in terram plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus. 138. 176
 Et cum tanti essent non est scissum rethe. 138
 Domine tu omnia nosti. 84

A C T.

Præbuit seipsum viuum post passionem suam in multis argumentis per dies quadraginta apparens eis. 90. 94. 106
 Non est vestrum nosse tempora vel momenta, quae pater posuit in sua potestate. 84
 Cum hæc dixisset videntibus illis eleuatus est &c. 90
 Reuersi sunt Hierosolymam, a monte qui vocant Oliueti sabbathi habens iter. 157
 Erat turba hominum simul fere centum viginti. 37. 131
 Oportet ex his viris qui nobiscum sunt congregati &c. 18
 Et cecidit fors super Mathiam, & annumeratus est cum vndecim Apostolis. 18
 Cum complerentur dies Pentecostes. 110 2
 Apparuerunt illis dispersitae linguae tamquam ignis. 110
 Apposita sunt in die illa animae circiter tria milia. 75. 166
 Et illi quidem ibant gaudentes a conspectu concilij quoniam digni habitati sunt pro nomine Iesu contumeliam pati. 93
 Locus est ei Deo quia erit semen tuum accola in terra aliena, & seruituti eos subijciet, & male tractabunt eos annis quadringentis triginta. 148
 Mitrens Ioseph accersit Iahacob patrem suum & omnem cognationem suam in animabus septuaginta quinque. 118
 Eo tempore natus est Moyses, qui nutritus est tribus mensibus in domo patris sui. 125
 Saule Saule cur me persequeris? 122. 139 9
 Multi ex eis qui fuerant curiosi sectati con- tulerunt libros & combusserunt eos coram omnibus, & computatis precijs illorum, inuenerunt pecuniam denario- rum quinquaginta milium. 172
 Iu

VET. ET NOVI TEST. LOCA

ROMAN.

- 8 Iudæa primum & Græco: 144
 9 Vbi abundauit delictum, superabundauit gratia. 155
 7 Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? 18
 8 Nam quod impossibile erat legi, in quo infirmabatur per carnem, Deus filium suum mittens &c. 61
 10 Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. 36.& 75
 11 Reliqui mihi septem milia virorum quinon curauerunt genua ante Baal. 168
 8 Nam quos præsciuit & prædestinauit conformes fieri imagini. 176

I. CORINTH.

- 5 Itaque epulemur non in fermento veteri neque in fermento malitiæ & nequitia, sed in azymis sinceritatis. 33
 6 Qui adhæret Deo vnus spiritus est. 120
 10 Ceciderunt vna die 23.milia. 53
 15 Nouissime omnium tamquam abortiuo, vnus est & mihi. 139
 Seminatur in corruptione, surget in incorruptione: seminatur in ignominia, surget in gloria. 7
 Factus est primus homo Adam in animam viuentem, nouissimus Adam in spiritum viuificantem. 161

II. CORINTH.

- 3 Littera occidit, Spiritus autem viuificat. 139
 4 Id enim quod in præsentia momentaneum & leue tribulationis nostra, supra modum in sublimitate. 95
 6 Tamquam nihil habentes, & omnia possidentes. 129
 11 Aemulor vos Dei emulatione, Despõdi enim vos vni viro, virginem castam exhibere Christo. 163
 A Iudæis quinquies, quadragenas, vna minus, accepi. 93
 Damasci præpositus gentis Aretæ regis, custodiebat ciuitatem Damascenorum, vt me comprehenderet: & per fenestram in sporta dimissus sum per murum, & sic effugi manus eius. 143

GALAT.

- 9 Veni Hierosolymam videre Petrum, & mansi apud eum diebus quindecim: 36.131
 2 Iacobus & Cephas & Ioannes dextras dederunt mihi & Barnabæ societatis. 2

Abrahæ dictæ sunt pmissiones, & semini eius? 2
 Hoc autem dico testamentum cõfirmatũ a Deo: quæ post quadringentos, & triginta annos facta est lex, non irritum facit ad euacuandam pmissionem. 148
 Si vos Christi ergo semen Abrahæ estis. 172
 Manifesta sunt opera carnis, quæ sunt fornicatio &c. 175
 Fructus Spiritus est: charitas, gaudium &c. 30

E P H E S I.

Donec occurramus omnes in vnitatem fidei, & agnitionis filij Dei in virum perfectum, in mēsuram etatis plenitudinis Christi. 79
 Honora patrem tuum & matrem tuam, quod est mandatum primum in pmissione. 12

P H I L I P P E N.

Inter quos lucetis sicut luminaria in mundo. fac. 176

C O L O S S E N.

In ipso complacuit omnē plenitudinem inhabitare, & per eum reconciliare omnia in ipsum, pacificans per sanguinem crucis eius, siue quæ in terris, siue quæ in cælis sunt. 161

I. T I M O T H.

Vidua eligatur non minus sexaginta annorum. 113

II. T I M O T H.

Cognouit Dominus qui sunt eius. 176

I. I O H A N.

Nolite diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt, & reliqua. 58

I V D A E.

Commonere vos volo, scientes semel omnia, quoniam Iesus, populum de terra Aegypti saluans, secundo eos qui non crediderunt perdidit. 96

A P O C A L Y P.

Ego sũ Alpha & Omega, principiu & finis. 3
 Ego sum primus & nouissimus. 161
 Ecce missurus est diabolus aliquos ex vobis in carcerem, vt tentemini, & habebitis tribulationem diebus decem. 15
 Esto fidelis vsque ad mortem. 15
 Ecce

IN HOC OPERE DECLARATA.

- 4 Ecce sedes posita erat in cælo, &c. 54
 In circuitu sedis sedilia viginti quattuor. 54
 Et super thronos vigintiquattuor seniores. pag. 54
 Et quattuor animalia singula eorum habebant alas senas. 55
 5 Audiui vocem magnam Angelorum multorum in circuitu throni animalium & seniorum, & erat numerus eorum dena milia denum milium milia milium. 169
 7 Audiui numerum signatorum centum quadraginta quattuor milia signati ex omni tribu filiorum israel. 30.170.171
 Ex tribu Iuda duodecim milia signati &c. 30.169.
 11 Ciuitatem Sanctã calcabunt mensibus 42. 97
 12 In capite eius corona stellarum duodecim. 30
 Ecce draco magnus rufus, habens capita septem & cornua decem. 15
 Mulier fugit in solitudinem vbi habebat locum paratum a Deo, vt ibi pascant eam diebus mille ducentis sexaginta. 164
 13 Et cornua decem. 15
 Vidi vnum de capitibus suis quasi occisum in mortem. 158
 Data est bestia potestas facere menses quadraginta duos. 97
 Et fecit terram & inhabitantes in ea adorare bestiam primam. 158
 Vt faciant imaginem bestia, quæ habet plagam gladij. 158
 Faciet ne quis possit emere aut vendere nisi qui habet characterem, aut nomen bestia, aut numerum nominis eius. 155

Hic est sapientia, qui habet intellectum computet numerum bestia. Numerus enim hominis est, & numerus eius sexcenti sexaginta sex. 88.153. & 156
 14 Nemo poterat dicere canticum nisi illa centum quadraginta quattuor milia. 171
 Exiuit sanguis de lacu vsque ad frenam equorum per stadia mille sexcenta. 164
 17 Vidi mulierem sedentem super bestiam coccineam plenam nominibus blasphemiarum, habentem capita septem, & cornua decem. fac. 15.
 Bestia quæ erat & non est, & ipsa octaua est. fac. 123.
 Ligauit Satanam per annos mille &c. 161 20
 Regnabunt cum eo mille annis. 162
 Cum consummati fuerint mille anni soluetur Satanus de carcere suo. 161
 Ego sum Alpha, & Omega initium, & finis. 21
 fac. 3.161.
 Habebat murum magnum & altum habentem portas duodecim, & in portis angulos duodecim. 30
 Ciuitas in quadro posita est, & lōgitudō eius tanta est quanta & latitudo: Et mensus est ciuitatem, de arundine aurea per stadia 12.milia, & longitudo, & altitudo & latitudo eius æqualia sunt. 63.169
 22 Ex vtraque parte fluminis lignum vitæ afferens fructus duodecim per menses singulos. 30
 Ego sum Alpha & Omega, primus & nouissimus, principium & finis, 3:161

F I N I S.

M Y S T I C A E
N U M E R O R U M
S I G N I F I C A T I O N I S,
P E T R I B O N G I C A N O N I C I B E R G O M A T I S,
P A R S A L T E R A.

D E N U M E R O X.

SENTENTIA omnium Sapientum illa est praeclarissima, eò superiora inferioribus perfectiora dici quò plura dispersa in infimis eminenter continet. Hinc fit, ut inter corpora, caelestes Orbes in infimis corporibus praesent, non solum quia corruptionis expertes, verum etiam quia quod perfectionis et nobilitatis his inferioribus inest, in illis praesistat eminenter. Substantiaq. illa separata licet corpulentam non habeant compositionem, virtute tamen perfectionem in compositis repertam complectuntur. Deus denique, qui purissimus idemq. simplicissimus ab omnibus habetur, eminenti virtute, cuncta continet, portans omnia verbo virtutis suae. Quod mirum utique non est, cum rerum species, attestante Philosopho, sint sicut numeri, qui consistunt non solum propter unitatis additione, quae differentiam ab alio numero specificam constituit, verum etiam quia superior numerus uniuersas inferiores complectitur unitates. Ex quo fit, ut Denarius numerus cunctis perfectior dici possit, ut qui uniuersa numerandi genera in se continet, parium quidem, & imparium; parium, ut duo; imparium, ut tria; & ex utrisque compositorum parium & imparium, ut quinque. sed & numerum primum nuncupatum, quem uno tantum metimur, cuiusmodi esse duo, tria, quinque, septem diuidendo intelligas. continet & quadratum quaternarium, numerum quidem pariter parem; tum & tessellatum, siue cubicum octonarium, pariter parem, pariter figura praeditum, id est, longitudini latitudiniq. aequalem habentem profunditatem; deinde et senarium suis adaequatam partibus. Et si in se ipsas duxeris Denarij partes, quae sunt unum, duo, quinque; restitues Denarium, quo nihil absolutius, quod in decem pro-

Dionys. lib. de diuinis nomin.

Heb. j.

A por-

portionibus quattuor cubici numeri consummationem accipiant, quibus aiunt Pythagorici cuncta constare. Complectitur etiam Denarius numerus naturam, tum indimensam, tum dimensionem obnoxiam. Quae dimensione caret, ex puncto solo constat. At quae distinguitur interuallis tres habet formas: Linea, Superficies, et Solida. quae n. duabus notis siue punctis terminatur, Linea est; quae autem in duo interualla tribuitur, Superficies, linea scilicet in latitudinem diffusa; Quae deniq. in tria, Solidum, cum longitudo, & latitudo crassitudinem sibi adiunxerint, in quibus natura gradum sistit; nam plura quam tria non procreant interualla. Numeri, inde ista primum expressa, sunt, Vnum, quae est puncti dimensione carentis nota; Duo, quae linea; Tria, quae superficiei; & Quattuor, quae solidi rationem habent. Horum compositione, vnus scilicet, duorum, trium, quattuor, perficitur Denarius. Qui etiam in rebus sub aspectu cadentibus, alias praclaras formas exprimit. per hunc enim numerus infinitus penè fit mensurabilis, eo quod fines quattuor ipsum constituentes sint, Vnum, Duo, Tria, Quattuor. Quibus totidem fines aequis portionibus respondentes ex Denarijs Centenarium gignunt. coaceruatis enim Decem, viginti, triginta, quadraginta, Centenarius procreatur. Eodè quoque modo et Millenarius ex Centenarijs conflatur. Vnitatis autè, Denarius, Centenarius, & Millenarius, quattuor sunt termini, è quibus nascitur Denarius. Vnde illum Pythagorici primam quadraturam appellarunt, quod ex 1. 2. 3. & 4. collectis fiat Denarius primus numerorum limes. Est autem Denarius etiam tantò ceteris numeris perfectior, quantò cunctos singulatim numeros includit, nam cum ad decem peruenerint numeri progrediendi finem faciunt.

Ouid. fast.

Semper ad vsque Decem numero crescente venit.

Principium spatij sumitur inde nouis.

Hinc efficitur, ut quisque iure merito mirari possit huius numeri naturam: cum omnes homines, tam Barbari, quam Graeci ad Decem vsque numerare consueuerint, quasi decem digitis naturali lege creati homines, sui numeri calculos adipiscerent, hac eadem multitudine cetera quoque connumerent. Tum quoque iustissimi viri dextras prebebant in tutela rei, unde Diodorus Siculus in Philippo dicit: data dextræ fidè apud Persas firmissimam. Virgilius Aeneid. Lib. 1.

----- cur dexteram iungere dextræ

Gal. 2.

Non datur? --- Et ad Gal. 2. dicitur quòd dederunt dextras quasi Denarium numerum pramittentes. Quae quidem res nunc suis hominum litte-

litteris confirmantur. Hic igitur numerus, sicut Vnitas, est circularis, quia coaceruatus redit in Vnitatem, à qua sumsit exordium. Et ipse numerorum omnium finis est, & complementum, & principium Decadum. Porro sicut Denarius refertur in Vnitatem, ex qua processit, sic omne fluens reuertitur ad id, à quo habuit principium sui fluxus. sic Aqua currit ad mare, à quo traxit originem. Corpus in terram, à qua sumtum est, reuertitur. Tempus redit in aeternitatem, à qua fluxit. Mens a Deo facta, ad eundem regreditur. Beda in Genesim: Anima, inquit, à Deo data est, & ex nihilo facta. quare nullum habet elementum, ad quod reuertatur, nisi ad Creatorem suum, postquam de corpore exierit. Omnis denique creatura, secundum se considerata, fluit in nihilum, ex quo creata est, nec nisi Diuino Verbo sustentatur, in quo uniuersa sunt condita. Cuncta demum cum Denario, et per Denarium gyrum efficiunt, ut inquit Proclus, à Deo incipientia, & in ipsam desinentia. sicut enim ab uno principio demanant omnia, nempe à summo bono; sic in unum finem tendunt, in bonum dico, quod omnia appetunt. Deus enim à se ipso, & à se ipso, principium, & finis omnium entium. Ipse prima Vnitas, qui priusquam se in principio temporis communicasset, primò se ab aeterno in primum numerorum, scilicet Ternarium diffundit; dehinc in Denarium, tamquam in Decem Ideas, mensuras omnium numerorum, & rerum omnium faciendarum. quas Hebraei Decem attributa uocant; & Decem Diuina nomina numerant. quae de causa ulterior numerus dari nequit. Hinc, quae in natura Categoriae siue Predicamenta uocantur, quibus constare putant, & intelligi quacunque in hoc Conditoris orbiculari globo continentur, Decem dumtaxat esse consentit etiam Aristoteles Peripateticorum Gymnasium: Substantiam dico, quantitatem, ad aliquid siue relationem, qualitatem, agere, pati, habere siue habitum, situm esse, ubi, & quando. Quae quidem omnia hoc elogio continentur: Alexander, magnus, Imperator, Philippi Regis filius, comedendo, venenatus, hic, nunc, iacet, tumultatus. Hunc quoque ornatissimum mundum Mathematici recentiores Decem Sphaeris moueri probant. Architas etiam Tarentinus nobilis Pythagoreus omne, quod est, Denario numero claudit. Sed & rerum Series, quas Alcmaeonij contrarietates appellarunt, ob Arithmeticae artis amorem, in numerum Denarium coartarunt. ut

Ecclesiast. 1.
Ecclesiast. 3.Apoc. 1. 21.
22.Arist. lib. Predi-
camentorum.

Finitum,	Infinitum:
Impar,	Par:
Vnum,	Multa:
Dextrum,	Sinistrum:
Masculinum,	Femininum:
Quietem,	Motum:
Rectum,	Curuum:
Lucem,	Tenebras:
Bonum,	Malum:
Quadratum,	Altera parte longius.

Atque hac ita sunt utralibet, quod duo sunt, nam si unum essent, non utique contraria forent. Denique omnia Denarii perfectum quoddam in se habent. Nam et prisca Scriptores quicquid ingens esset, vocabant Decumanum, amplissima quae fuissent scuta appellantes Decumana, et Decumanum dicentes ovum, ac fluctum Decumanum, pro magno: quod a rusticis, et nautis observatum sit decimum quodque ovum nasci ceteris maius; et decimum quencumque fluctum reliquis esse ampliorum, quod praeter Festum Pomp. astruit Ovidius libro 1. de Tristibus, cum ait:

Qui venit hinc fluctus, fluctus supereminet omnes: "

Posterior nono est, undecimoque prior. "

Et libro Transformationum decimo: "

Vastius insurgens Decimae ruit impetus undae. "

Quod si poeta auctoritas non facit satis, audias Bedam hunc in modum loquentem libro de Mundi constitutione: Exaestuat mare inter diem et noctem ter, bis in aestivo die, et semel in nocte; bis in hyemali nocte, et semel in die: et dodrantem, et semunciam hora durat. sed sine exaestu, sine vento impellantur, dein, et dein fluctus ordinantur: quorum Decimus est maximus. haec ille. Erit igitur Denarius et ipse quaedam Unitas, iteratioque Unitatis, ac secunda Unitas perfecta, perfectionisque procreatrix, atque aliquo pacto ipsi prima, et antiquissima Unitati magis similis, quam ullus simplicium numerorum, ut pote qui ipsius Unitatis lucidam captat effigiem. Estque formalis quaedam Unitatis resumtio. Nam Decem per 1. idest Iota, quae virgula est erecta, Graece scribimus, aut per solum punctum Hebraice notamus, idest Iod, quae tam Barbaris, quam Latinis alicui simplicem referunt

Unit-

Unitatem, quippe a qua numerus Denarius oritur, et in quam desinit. Neque tamen hanc expressam, claramque simplicissima Monadis effigiem, hanc sui principij formalem identitatem Denarius fert absolutam, sed in alteritatis cuiuspiam, ac privationis subsellio. Non enim Denarius simplici seque ferente Unitate pingitur ab Arithmeticis; sed Unitate cum anteriore scabello privationis, idest, Unitate, cui ab antica parte notam alteritatis adiungunt, o, quam vocant Zifram. Nam huiusmodi orbiculare signum, numerus quidem non est, nec ullum exprimit numerum; sed numerorum alteritates, et intervalla. Quo fit, ut in Denario, qui ad hunc modum pingitur 10: manifesta Rationalis fabrica conspiciatur imago. Quemadmodum enim Denarius ex Unitate, et privationis forma constatur: ita humana substantia animo, corporeque constat. Humanus Intellectus est quidem intellectus, non tamen per se, sed intellectus inditus alteritati corporis. corpus autem ad animum, vicem non entis obtinet. Unitatis igitur character hominis exprimit animum; sed alteritatis et privationis appositio speciem gerit humani corporis. Quemadmodum autem vera, perfectaque Denarii essentia ipsius Unitatis est species, conducit tamen et ad eius substantiam privationis articulus: pari analogia verum hominis esse praecipua est animi portio, (a forma enim provenit esse secundum Philosophum,) ad illius tamen substantiam quoquo pacto corporea desideratur appendix. Praeterea primus numerorum Denarius Unitatis speciem in scutula privationis excepit: prima quoque humana substantia insignem Divina specie animum corporeo textit amiculo. Supra Denarium, quidquid est numerorum, expers est privationis, et extera sedis, se ipsum fulciens, et sustentans. Quidquid item est eminentius humano animo, corpore ac sensuum exors in sua ipsius sede figitur, ac stabilitur. Ac ut elucidatior Denarii numeri ad humanum intellectum struatur analogia, scribo numerorum ordinem ab Unitate ad Denarium, a dextris in sinistrum, ut Hebraeorum morem sequar, tamquam ab ortu in occasum, quo modo etiam decima mundi rotatur Sphaera.

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

A 3 De-

Denarij forme, quæ est præcipuum eius esse, quæ Unitatis scribitur nota, privationis effigies videtur obesse, quo minus superiori immaterialium numerorum cætui adnumeretur: quemadmodum etiam humanum intellectum esse Divinam effigiem, sed corporis obice è choro simplicium Divinarum imaginum eliminatam fatentur Theologi. Magis enim ad imaginem Dei, simpliciter loquendo, dicendus est Angelus, cum principaliter attendatur ista imago secundum intellectuales naturam, quæ perfectiori modo in Angelis reperitur, cum sint formæ simplices intellectuales; homo autem anima consistet, et corpore. Rursum privationis nota, quamquam media sit inter .9, numerorum simplicium supremum, & Denarij Unitatem; longius tamen abest à novenario, nihil ei coheret, sed ad animam spectat Denarij, illiusque est naturalis positio, cum qua substantiam quoque Denariam adimplet. In eundem modum corporis moles, licet inter extremam simplicium intelligentiarum, & humanarum intelligentiam habeatur media; hæc tamen nihil ad Angelicum intellectum pertinet, sed ad humanum spectat tota. Qui vero citrà Denarium sunt numeri, absoluti sunt, & simplicissimi, immateriales, nulli numerorum alteritati, & varietati permixti, simplicibus descripti notis, persimiles prorsus illis absolutis celestibus formis substantiam sortitis extra, ac supra materiam, nullis alteritatibus subigati. Qui rursus Denarium præcedunt numeri, nullo in orbe sedent, superiores sunt orbe, nullis circumferentiæ vallibus obtegentur. Et quæ supra hominem Angelicæ mentes circumulum transcendant, orbi nequaquam insunt, nullo ambitu circumferentiæ capiuntur. Nullo enim loco circumscribuntur, neque sunt alicuius corporis formæ; sed in loco dici merentur per operationem, & corporibus celestibus, ut motrices, non ut formæ inherentes, adesse. Quemadmodum item humanus intellectus, ab intellectu Angelico separatus, inferiori regioni mancipatur: ita ferè spiritus, qui Denarij inest orbiculo, à superiorum numerorum regione seorsum, inferiori cuidam terrestri regioni deputatur. Nihil enim refert si Denarij spiritum intra eius corpus collocaveris, id est, Unitatem, in suæ privationis orbiculo, hoc inquam modo, quod mutata descriptione illius non immutetur substantia. Est igitur Denarius rationalis anima numerus, hoc materiali, & corruptibili corpore vallatæ. Quando autem corruptibile corpus nostrum, à

vitijs

vitijs purgatum, resurget corruptione deposita, ut verum sit illud quod dicit Apostolus. 1. Corint. cap. 15: Seminatur in corruptione, surget in incorruptione: seminatur in ignobilitate, surget in gloria: seminatur in infirmitate, surget in virtute: seminatur corpus animale, surget corpus spiritale. Tunc profecto nostra mens sedem nanciscetur inter purissimas, simplicissimas, ac supercaelestes mentes, ut per Apostatarum ruinam, diminutum numerum rursus superveniens unitas, Decadem restituat. Et quia ibi erit vera quies, mysticè Nohe, qui requies interpretatur, Decimus in generationibus constituitur.

Ambr. de Nohe & Arca cap. 11.

Adam quippe genuit Seth, qui genuit Enos, ex quo natus est Caynan, à quo Malalehel, qui genuit Iareth, ex quo natus est Enoch, à quo genitus est Mathusalem, à quo Lamech, ex quo decimus natus est Nohe.

1. Paral. 1 Gen. 5.

Porro Adam interpretatur homo, quod commune est masculo, & femina, nam sic de eo scriptum est: Creavit Deus hominem ad imaginem & similitudinem suam, masculum & feminam creavit eos. Hunc Eusebius Casariensis in Præparatione Evangelica terrenum interpretatur, seu carnalem, siue natum à terra. ex terra enim facta est caro; & huius hominis faciendi materies fuit.

Aug. in Civit. Iffidorus Ety. libro 7. cap. 6. Gen. 1.

Lib. 11. ca. 4. & lib. 7. cap. 3.

Seth resurrectionem sonat; eo quod post interfectum fratrem natus sit in hanc lucem.

Aug. in Civ. Dei Lib. 15. cap. 17.

Enos interpretatur homo, verum non sicut Adam: sed ita dicitur, ut non posse feminam nuncupari, Hebrææ linguæ periti testentur. Hominem, inquit Eusebius, Enos appellant Hebræi, quo sane vocabulo, non terrenam, sed rationalem naturam significant. Isidorus lib. Etymologiarum Virum dicit interpretari.

Philo Iud. lib. de Hebraicis nom.

De Præparatione Euang. lib. 7. cap. 3. lib. 11. c. 4. Ludou. Cælius Rhod. antiq. lectionum lib. 2. cap. 10.

Caynan dici potest lamentatio secundum interpretationem D. Hieronymi, & Isidori.

Malalehel dicitur laudans Deum, ut habet liber additus calci Bibliorum.

Iareth dicitur roboratus, auctore Philone Alexandrino.

Enoch apud Augustinum in Civit. Dei dicitur dedicatio.

Mathusalem dici potest mortis remissio secundum Isidorum.

Lamech dicitur humiliatus siue humilis, Philoni Alexandrino.

Cum

Cum igitur Nobe quietem sonet, hac erit conuenientia mysteriorum ex interpretatione decern nominum:

- Procedens Homo ex terra, 1:
- Resurgens à peccatis, 2:
- Vir erit inuocans Deum, 3:
- Deflens peccata pristina, 4:
- Sicq; laudans Deum, 5:
- Roboratus spiritu Diuino, 6:
- Dedicatur ad vitam æternam, 7:
- Atque mortis victor, 8:
- Deo subiectus, & humiliatus, 9:
- Requiem possidet sempiternam. 10.

Quis hic non videat vel duce natura, vel Dei iudicio nominum factam impositionem? Scitè profectò magnus ille Origenes, cum Diuinorum nominum virtutem mirificam considerasset, testatus est in his magnam atque mirabilem latere virtutem; ideoq. ipsa non esse ex Hebræa, in aliam linguam transferenda. Mosaicus vero Plato in Cratyllo, asserere non dubitauit, positione quadam constare nominum rectitudinem; at non quidem temerè, vel ut obtigit, sed positionem ipsam de natura penè promi; nec aliud esse nominum rectitudinem, quam natura ipsi consonam positionem. Porrò quod ad huiusmodi nominum rationem spectat:

1. Adam sive homo in Genesi Vnitatem adeptus est, quia Vnus creatus est homo, vnaq. illi mens indita.
2. Sed qui per peccatum noluit esse cum Deo vnitus, factus est in se ipso diuisus, Ideoq. in secunda propagine, vocatus à Deo, resurgit à peccatis.
3. In tertia factus vir, inuocat nomen Sanctissime Trinitatis, quia turris fortissima nomen Domini, & ad ipsum concurrat iustus.
4. In quarta generatione deflet peccata pristina. nam quaternarius elementorum, (ex quo corpus quod corrumpitur, & aggravat animam,) diuisus per suum trigonum Denarium, procreat quadragenarium numerum pœnitentiæ sacram.

In

5. In quinta mundatus, & purificatus Deum laudat, dum oculis recta videt, odoratus recta odoratur, auris recta audit, & gustus Verbum Dei gustat, manus denique palpat, & contingit de Verbo Dei. sic
6. Roboratus spiritu Dei ad senarium transit numerorum omnium. "perfectissimum, quia Sine me, dicit Veritas apud Iohannem, nihil potestis. Iohan. 15. "facere. Hoc igitur Diuino auxilio roboratus,
7. In septima dedicatur ad vitam æternam. Enoch enim septimus Deo placuit & translatus est. & septima requies predicatur, ad quam. Gen. 5. Aug. con. Faust. lib. 12. c. 14. transfertur omnis, qui tamquam sexto die, idest sexta ætate seculi Christi. aduentu reformatur. post septimam,
8. Ad octauam transiens, victor mortis resurgit.
9. Et per superbiam diminutum numerum supercalectium mentium, ipse, Deo subiectus, implebit.
10. Ut ex nomenario fiat Denarius, vnde etiam hominis est decimas "soluere. Augustinus Serm. de Decimis: Attende quòd creatura decima inter intellectuales creaturas est Homo, quia Angeli in nouem ordinibus consistunt: decimus verò ordo est Hominum, et Hominis est decimam soluere, ut ruinam Angelorum valeat supplere, & decimum ordinem adimplere. Ad quod respiciens Legislator & animalium, & omnium terra fructuum Decimas Domino consecrat. Atque hac edoctus Ethnicus ille, qui fecit Europiam de Apolline, qui mystice, ex priuatione multorum, intelligitur vnus Deus, decimam Deo reddi demonstrat his verbis.

" Οὐρα θεῶν δεκάτη, ἀποθνήσκει κραιπνότερον
" Σταθμῶν ἐν καθέκῳ, ἢ κίονος ὑψηλοῦ

Quæ sic quidam vertit non inepte:

" Ut decimamq; Deo, primos fructusq; dicemus,
" Sedibus ex sacrosanctis, celsaq; columna.

Narrat et Plinius lib. 12. cap. 15. quòd ubi Tus collectum erat in Ciuitate Sabotam, per vnã specialem portam inferebatur, & ante omnia decimabatur, nec illud extrudere licebat, donec Sacerdos decimam habuisset. Insinuat igitur Denarius numerus Angelici chori restoratione, et spem celestium premiorum, Domino confirmate, cum eos qui in vinea Matth. 20.

Ma-

Lib. con: Celsi.

Beda in c. 19. apocal.

Sap. 9.

Exo. 22.

Clemens Alex. Strom. lib. 1.

Magni Patris familias laborabant, remunerandos fore Denario re-
promisit, qui diurnus precipue nominatur, quod inibi sit perpe-
tuus dies absque aliqua nocte, sicut in Apocalypsi legitur scriptum:
quod etiam ab Antistite Augustino fuit adnotatum, qui merce-
dem illam, idest, ipsius Dei visionem in matutinam secat, & ve-
spertinam, nocte seclusa, in qua damnati permanebunt orbi huius-
modi Denario diurno. In Inferno enim, tenebra, ignis sine luce. Ab
hoc mysterio non dissonant Pythagorici supercaelestem mundum Denario
comparantes. statutis. n. duobus extremis, Vnitatem scilicet, & Mil-
lenario, ceteros omnes numeros per accessum, aut recessum ab illis de-
finiebant; atque inter hæc, duo statuebant medianempe 10. & 100. De-
narium numerum appellantes radicem; 100. quadratum; 1000. cubum.
Vnitatem absque diuisione est, & ut Punctum; Denarius, Millenarij
radix, cum unica diuisione, est enim pariter impar, & ut Linea; Cen-
tenarius cum dupla diuisione, & ut Superficies, diuiditur enim in 50,
& 50; dein in 25, & 25; Millenarius verò cum trina diuisione, &
ut corpus, cum diuidatur in 500, & 500; deinde in 250, & 250; rursum
in 125, & 125. ibiq. diuisio finem habet. His igitur ad triplicem mun-
dum, Supercaelestem, Caelestem, & Elementarem surgebant. Triplici
Mundo supereminet simplicissimus actus expers potentia Deus ipse;
non secus atque Vnitatem, Denario, Centenario, & Millenario; nec
non Punctum, lineam, superficiem, & corpori. eoque Deum Vnitatem, &
Puncto ob simplicitatem exprimebant; Supercaelestem mundum, De-
nario, & Linea, nempe ob utriusque simplam diuisionem. Nam
cum extra Deum nihil sit simplex, est utique quodq. à Deo compo-
situm, saltem compositione actus & potentia, esse & essentia. qua-
re diuisibile; simplicissimum autem diuisibile, quod unam dumtaxat
diuisionem sustineat. Habet item Linea unicum sui dimensus termi-
num; & Denarius, unicam se priorem Vnitatem, à qua multiplicati-
one surgit, ac definitur. Ita sane supra mundanarum Mentium uni-
ca, eaq. simplicissima mensura. Quod si solam respicis quantitatem,
occurrit Linea simplicissima cuiusque continui mensura. Nam quodq.
continuum Linea, superficies, aut corpus est. Porro Linea metitur,
& definit superficiem pariter, & corpus; & ab horum nullo fini-
tur, mensuraturue. Non absimili ratione si creaturas dumtaxat specta-
mus, supra mundanas Mentis agnoscimus aliorum quidem esse discre-
tiones

tiones, et mensuras, & à nullo discerni, praesertim cum compositum, id
quod simplex est metiri nequaquam possit. Eam ob rem Angelicus intel-
lectus, cum sit creatura simplicissima, et nullum proinde creatura di-
mensum subiens, tempori nostro non subiacet, atque supra tempus,
quo nos, ceteraq. entia inferiora metimur, esse rite colligitur. Quare
qui ad solas creaturas suos descecit obtutus Angelum cognoscit immorta-
lem & incorruptibilem, ut pote materiam non habentem priuationi con-
nexam, quae ad malum corruptionemq. tendit semper. Quod si ad usque
Deum sese attollit, qui Angelo per immensum simplicior, perfectior quiq.
omnium rerum mensura, ac principium est, non obscure agnoscit eum-
dem Angelum mensuram aliquam se habere priorem; perinde atque li-
nea, se priorem punctum habet suum quidem terminum. Quare non sim-
pliciter absoluteq. immortalis est: quemadmodum neque absoluta, neque
simplicissima mensura, quod in puncto, & linea e vestigio innotescit. Cete-
rum superficie, ac centenario caelestem mundum exprimebant, idq. quo cae-
lestia corpora geminam admittunt sectionem; corpore tandem, ac mille-
nario elementarem regionem, ob trinam sectionem, quae secum pariter in-
uehit omnem alteritatis rationem, quae profecto in hoc inferiore mundo est
vel maxima. Elementarem igitur mundum, Millenarius refert; Cae-
lestem, Centenarius; Supercaelestem, Denarius. Et iure optimo per De-
narium merces figuratur aeterna, in qua nostra & in aeternum Diuina
visioni coniungitur, quia in ipso numero mystice Diuina simul & huma-
na natura designatur. Deus quippe Trinitas est; Homo autem, septen-
narius. nam, & quattuor elementis constat corpus; & triplex est in-
terioris hominis differentia, quam nobis oracula Diuina demonstrant,
cum diligere iubent Deum ex toto corde, ex tota anima, et ex tota virtu-
te. Vnde & in Decalogo tria sunt mandata, quae ad cultum Diuini amo-
ris excitant; septem, quae proximi dilectionem commendant. Primum
quidem tribuitur Patri, dum dicitur: Dominus Deus tuus Deus unus
est: utique ut hæc audiens, unum Deum Patrem colas; & in multos
fictos Deos fornicationem non effundas. Secundum tribuitur Filio dicens:
Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum, idest, ne putes creaturam
esse Filium Dei, quia omnis creatura vanitati subdita est; sed credas eum
equalem esse Patri. Tertium mandatum de sabbato potest tribui Spiritui San-
cto, cuius dono requies nobis sempiterna promittitur. Nam quia Spiritus
Sanctus dicitur, propterea et septimum diem sanctificauit. Reliqua septem
manda-

Mat. 22.

Exo. 20.

mandata ad dilectionem proximi pertinent, primum incipit ab honore parentum. Inde Apostolus hoc primum nominavit, dicens: Honora „
 Ephes. 6. patrem, & matrem, hoc est primum mandatum in lege. Quis ergo Decalogum in Dei, & proximi amore custodierint, iure mercedem huius custodia in Dei visione percipient, & de gloria proximi gaudebunt. Quisq. in hac vita, & proximum, quem vident, & Deum, quem non vident, diligunt, hi in futura vita, et Deum Regem in decore suo, & proximum glorificatum ac decoratum videbunt. Ceterum quis insciabitur Decalogum digito Dei non fuisse descriptum, cum Divina scriptura testetur Deum de disse Moysi in monte Synai duas Tabulas lapideas digito Dei conscriptas? Porro digitus Dei est Dei potentia, per quam efficitur Creatio Celi, & Terra, quorum amborum intelliguntur Tabulae esse signa. Nam Dei scriptura & formatio in subiecta Tabula, est mundi Creatio; Decalogus autem in imagine caelesti continet Solem, & Lunam, astra, nubes, lucem, spiritum, aquam, aerem, tenebras, ignem. Hic est Celi naturalis Decalogus. Terra autem imago continet homines, pecora, reptilia, bestias, et ex aquatilibus pisces, & cetera; similiter ex volucribus, & quae sunt carnivora, & quae miti ac mansueto utuntur cibo; & ex plantis similiter, & quae sunt fertiles, & quae steriles. Hic est Terra naturalis Decalogus. In ipso quoque Homine, quem Philosophus mundum nominavit, habet Denarius admirabilem vim. adsunt enim quinque sensus, & vocis edenda facultas, & vis seminaria. Et hic quoque octavus qui fuit in formatione spiritus, non est facultas anima, quae principatum tenet, & dicitur principalis, & decima est Sancti Spiritus, quae per fidem accedit, formam et characterem tribuens proprietatem, per lauacrum regenerationis. Adhuc decem sunt sanguinei Hominis res, menstruum dico, sperma, plasmatis spiritus, massa, humores, organicum corpus, vegetativa, sensitiva, ratio, et mens. Decem praeter haec simplicia integralia Hominem constituentia, os, cartilago, nervus, chorda, ligamentum, arteria, vena, panniculus, caro, cutis. Decem insuper partes, quibus constat intrinsecus Homo, spiritus inquam, cerebrum, pulmo, cor, hepar, fel, splen, renes, genitalia, matrix. Tabernaculum denique Mosaicum caelesti tabernaculo figura respondens, & humani corporis formam praesens, decem cortinis erat ornatum. Accedunt huius numeri alia Sacramenta. Decem fuerunt Cantores Psalmorum, ut habetur in Misdrach: Tillim, videlicet, Adam, Abraham, Melchisedech, Moyses, Asaph, Da-

Clemens Alex.
Strom. lib. 6.

Arif. Phisicoru
lib. 8.

Exo. 16.

David, Salomon, & tres filii Chora; quamquam à nostris Theologis alij connumerentur, nimirum: Moyses, David, Salomon, Asaph, Ethan, Elrachi, Eman, Elraita, Idiburn, et tres filii Chora, quorum in primo Paralipomenon nomina recensentur, videlicet: Asir, Elcana, & Abiasaph. Illis correspondent Decem organa, id est, Decem instrumenta, vel Decem modi Musica, quibus canebatur, sic dicti apud Hebraeos: Neza, in quo canebantur Ods: Nablum, idem quod Organum; Mizmor, in quo Psalmi: Sir, in quo cantica: Tephila, in quo orationes: Beracha, in quo benedictiones: Halel, in quo laudationes: Hodai, in quo gratiarum actiones: Afre, in quo alicuius felicitas: Halleluiab, in quo laudes Dei tantum, atque contemplationes. David etiam Psalterium vocat Decachordum Psal. 32. 91. et 143. Porro decem chordae, sunt Decem praecepta legis; quia ipsa chordae sunt, quas si honorum actuum qualitate tangamus, salutare melos efficiunt, & ad Calorum regna perducunt. Quod si priscorum Theologorum mysticos sensus scrutari voluerimus, Decachordum Psalterium dicemus Verbum IESV, qui manifestatur elemento Decadis. Decalogus (inquit Clemens Alex.) per elementum Iota, nomen beatum significat, IESVM, qui Verbum est, ostendens. Ut n. Graci Denarium notant elemento Iota; Hebraei, littera Ioth; Arithmetici, & Calculatores signo. 1, addita nota privationis orbiculo signata: pari modo Latini Denarium insinuant intersectione Graecae litterae X, quam dicunt decussationem, cuius forma Iustinus philosophus, et martyr in secunda ad Antonium Pium Apologia, sacratissima Crucis X Christi mysterium contineri probat. Nam recto uno apice à summo in imum ducitur, rursus alio non dispari per transversa brachiorum componitur. Vnde et merito Decem verbis ipsemet Christus ait: Non veni solvere legem, sed adimplere; utiq. per passionem Crucis, cuius imago fuit in tabulis. Adhuc etiam Aegyptiorum Sacerdotes per X Crucis effigiem, venturae salutis spem volebant intelligi: quam quae et illud dici posset, Aegyptios notasse Denarium, per virgulam, quae lineam transversam agat; uti quinarium per eam, quae lineam contingat, non autem fecerit; unitate vero, per eam, quae seorsum ponatur, ut hoc in exemplo licet videre. X significat decem: X notat quindecim: XII significat sexdecim; XIII decem et septem. Orbiculus vero notabat centum sic. 0, seorsum positus: at coniunctus totidem, quot numeris apponitur, centenarios indicabat, ut sic 00, vel sic. 110, duceta; sic. 000, vel etiam sic. 1110, terceta; 12, quingeta; 12, decies

Cap. 6.

D. Hier. in Psal.
32. et Epist. ad
Dardanum de
universis generibus
Muscorum.
Clem. Alexand.
Peda. Lib. 1.
cap. 4.
Beda in Ruth.

Suo. 6.

Decem a Graecis
scribitur per Iota,
quae est prima
littera nominis
IESV.
Valerius Probus
de litteris antiq.

Matt. 5.

B cen-

Lib. II. ca. 29. &
in Tripart. lib. 9.
c. 29.
Geor. Cedrenus
libro Hist.
Symbol. ✠

Vita ventura.

Aug. de Cōcor.
Euāg. lib. 2. c. 4.

Gen. cap. 18.

De Legib. lib. 10

Clem. Alexand.
Stro. 5.

centena, sive mille. Refert etiam Ruffinus Aquileien. in Historia Ec-
clesiastica in tēplo Serapidis Alexandria destructo inuentas fuisse litera-
rum notas in lapidibus sculptas, quæ apud Aegyptios vocantur sacra ha-
bentes ✠ crucis figuram, Quas enim vidissent Xpiāni, Paganique singulos
eorum hoc signum religioni propria deputasse. Xpiāni quippe signum esse
dicebant salutifere passionis IESV Xpi. Paganī vero aliquam com-
munionem Xpo, & Serapidi per hoc signum ✠ asserbant. Interpretes
autem signum Crucis hieroglyphico sensu vitam superuenientem insinuare
dicebant. Quam ob causam Christiani ad summum fastigium sunt euecti.
Cumque & per alias litteras, quæ apud eos dicuntur sacerdotales, iudica-
retur finem habiturum Serapidis templum, & ea quæ tunc colebantur,
quando videlicet Crucis character apparuisset, qui vitam superuenturam
sine dubio declararet, multo plures ad fidem cōuertebantur ex his, qui erāt
ex Sacerdotibus, vel ministris tēplorum, quàm ex illis, quos errorum præ-
stigia, & deceptionū machinæ delectabant. Denarius etiam aliud habet
eiusdem sacramentum, quia dicitur numerus iustitiæ, quod astruere visus
est sapiens ille Abraham Patriarcha, dum imminente incendio supplex
pro Sodomiticis deprecatur, ut, si reperiatur in his Denarius, veluti qui-
dam numerus iustitiæ, detur eis venia. Orditur enim supplicationem a re-
missionis numero quinquagenario, & in Denarium desinit. Mitto alle-
goricam expositionem, quod usque ad Decem iustos non perire Sodomam
dixit, quia si in quolibet, per Decem præceptorum custodiam, Xpi nomen
inueniatur, iste non perit. Decem enim, ut diximus, sunt Diuina manda-
ta, et Denarij numeri figura Crucem Xpi demonstrat. Animis item pur-
gandis hic numerus accommodatur, unde veteres ceremonias appellauere
Denarias, quibus illos qui expiandi, aut ad sacra adituri essent, per De-
cem continuos dies à certis quibusdam rebus abstinere oportebat. Inde
apud Aegyptios mos fuit illi, qui sacris Isidis initiari vellet, Decem die-
rum ieiunium induci. quod testatur Apuleius de seipso inquit: Illud plane
cunctis arbitris præcepit, ut Decem illis continuis diebus cibariā volupta-
tem coererem, & neque vllum animal essem, et iniuius essem. Adhuc
apud Platonem Herus Armenius genere Pamphilus de supplicijs pur-
gatorijs differens, ad delendam culpam utitur Denario numero, quod do-
loribus aboleatur, quæ voluptatibus inoleuit culpa. Sane pro quolibet volu-
ptatis gradus, Decem adhibet supplicij gradus, quasi vniversus numerus op-
portune purgandis animis accommodetur, ut per hunc allegorice insinuetur-

tur, vniversam corporis labem prius esse deponendam, quàm ad Vniuersi-
peruenias Principem, penes quem nihil potest esse corporeum. Vniuersi-
tatem quippe notat hic numerus, ut qui primus numerorum limes: ex
quo etiam sit ut consummata tribulationis significationem accipiat. Hac
nimirum lege, in Hebraorum gratiam, Aegyptijs Decem inflicta sunt
pœna: ut, qui in peccando nihil sibi reliquum fecerant ad summam ma-
litiā, omnibus punirentur modis, perfectōque pœnarum numero feri-
rentur. Eo spectat quod in Apocalypsi legitur scriptum: Ecce misurus
est Diabolus aliquos ex vobis in carcerem, & habebitis tribulationem
diebus decem. Quod explanans Venerabilis Beda, totum huius vitæ tem-
pus dicit insinuatum, in quo Decalogi mandata sunt necessaria. quare
subdit Propheticus sermo: Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi co-
ronam vitæ: ostendens, quo pertingant Decem dies, qui usque ad mortem
suadet fidem seruare. Sic Decem vicibus dicitur Laban mutasse merce-
dem Iahacob typum gerens Diaboli inducentis hominem ad omnium præ-
ceptorum transgressionem. Et Decem cornua draconis omnia Mundi
Regna complectuntur. Decem verò Virgines in Euangelio, vniuersita-
tem credentium posunt insinuare. sic Decima generatio aliquando dicit
totum tempus, ut qui non intrant in Ecclesiam etiam post Decimam genera-
tionē, id est, nunquam. Vis Denarij alia sacramenta? Nouenarius, ut præ-
diximus, res bellicosa in oculis habetur: superueniens autem Vnitatis ad
explendum Denarium amica putatur. Id colligitur ex nouem Regibus,
quando ciuili bello quattuor affectus, contra quinq. sensus insurrexerunt,
et totam animam quasi ciuitatem adduxerunt in ruinam, & vastitatis pe-
riculum. Quod prudens Abraham Decimus cum suorum manu super-
ueniens sustulit, pro tempestate, tranquillitatem; pro morbo, sanitatem;
vitam, pro morte, asserens, fauente nimirum Deo victoriam assecutus:
ob quam gratis obtulit illi Decimas. In hoc etiam Iahacob Patriarcha,
tota nocte luctatus cum Angelo, vicit in certamine; et oriente lucifero
benedictus est, & vocatum nomen eius, Israel. In hoc numero Iosue
vicit triginta vnium Reges: & David vicit Goliath, & Philistæos: &
Daniel pericula leonum euasit. Et id genus multa.

August. de Doc.
Christ. Lib. 3. &
in Ciuit. Lib. 20.
cap. 23.

Exho. 7. 8. 9. 10.
Philo. Iud. de ui-
ta Mosi. Lib. 1.

Apoc. 2. Dies de-
cem pressuræ.

Ibidem.

Gen. 31.
Gio. interlin.

Apoc. 14.

Matth. 25.

Deuter. 23.

Gen. 14.

Hieron. in Iouia-
nianum.

DE NUMERO XI.

NDENARIUS numerus nullam habet cum diuinis, neque cum celestibus communionem, nec attactum, nec scalam ad supera tendentem, nec ullum meritum. Primus enim transgreditur denarium significans illos qui transgrediuntur

Matth. 28.

Decalogum mandatorum. Et sic potest dici illud Matth. cap. 28. quod undecim Discipuli abierunt in Galileam: quia scilicet Galilea interpretatur transgressio, vel transfiguratio. Et sicut denarium legis, & preceptorum numerum superat; ita deficit à duodenario, qui gratia, & perfectionis est. Ideo numerus peccatorum, & pœnitentium dicitur. Vnde

Psal. 119.
Beda,

non absque huius numeri mysterio, in gradu Vndecimo collocatus Prophetæ Regis pœnitentiæ se satisfactione prosternit. Omne n. peccatum est Vndenarium, quia dum peruersè agit, præcepta decalogi transit. Inde quia nulla nostra iustitia per se vitæ æternæ meritoria est, in tabernaculo

Exo. 26. & 36.

testimonij, quod erat in itinere populi Dei veluti templum ambulatorium, iussa sunt fieri Vndecim sagæ cilicina, qui est habitus pœnitentium, & lugentium pro peccatis. Namque in cilicio est peccatorum recordatio propter hædos. In veteri siquidem lege hoc genus pecudis pro peccato iubetur

Origenes lib. 13.
in Exodum.

offerri. pilus vero species est emortua, ex sanguine et ex animis. ex pilis autem caprinis, (hædos enim Iudex in fine sæculi ad sinistram collocaturus est,) contexebantur cilicia, quibus operiebantur, qui dignos pœnitentiæ

Matth. 25.

fructus agebant, tamquam dicentes cum Psalmographo: Peccatum meum contra me est semper. Beatus Prosper in secunda parte libri qui

Psal. 50.

inscribitur Ante legem, sub lege, & sub gratia, de hoc numeri calculo sic ait: Neque sine huius numeri mysterio, Vndecim velis cilicinis tabernaculum de super operiebatur, quo reum esse ostendat totum mundum Deo, ac sub pœnitentiæ degere. ipsius enim numeri Psalmus habet principium.

Psal. 11.

Saluum me fac Domine, quoniã defecit sanctus, quoniam diminuta sunt veritates à filiis hominum. Vana loquuti sunt unusquisque ad proximum suum labia dolosa, in corde, & corde loquuti sunt. Diuus etiam Au-

Cap. 4.

gustinus lib. 2. de Concor. Euang. Denarius, inquit, iustitiæ numerus in decem præceptis legis ostenditur. porro peccatum est legis transgressio, & utique transgressio denarij congruenter in Vndenario figuratur. unde

In Ciuitat. Dei.
lib. 15. cap. 20.

& vela cilicina iubentur in tabernaculo Vndecim fieri. Quis autem dubitet ad peccati significationem pertinere cilicium? Alibi etiam septenarij

¶

¶ Vndenarij perscrutatus naturam, hæc insert: Non frustra, nec temere Dominus septuagesima septima generatione venit aboliturus omnia peccata, nisi quia in illo numero aliquid latet, quod ad significationem pertinet omnium peccatorum, & hoc Vndenario, & septenario considerandum est, qui numeri per se multiplicati ad tantum perueniunt. nam Vndecies septem, & septies Vndeni sunt septuaginta septem. Vndecimus autem numerus denarij transgressionem significat. Deinde subdit: Manifestum quod transgressio denarij peccatum significat per superbiam plus aliquid habere cupientis, et integritatem perfectionemque amittentis. tantum ille. Spectat ad hoc mysterium quod in Genesi quattuor Lamech filij commemorantur, Iabel, Tubal, Tubalcain, & eorum soror Noema. cum tamen in ceteris unus dumtaxat filius recensatur. Vxor enim Lamech aliud significant; non hoc, quod nunc commendatur. hic enim de generationibus loquimur: illæ vero, unde genitæ sint, tacetur. Cum igitur varia quantitate numerositatis annorum interposita per tam longam ætatem ab Adam, vsque ad Cataclysmum non equalis numeri generationes habuerit utraque progenies, sed per Seth decem, nam decimus Nohe; per Cain sceleratum septem, à quo Lamech, isti tres adduntur filij, & filia, ut impleatur Vndenarius, peccatum mystice notans. Quare & ipse numerus à femina clauditur, à quo sexus initium factum est peccati, per quod omnes morti subiicimur. Augustinus in Ciuit. Dei: Hoc non incassum notandum arbitror, quod in his generationibus, quæ propagantur ex Seth, cum genuisse filios dicatur et filias, nulla ibi genita nominatim femina expressa est: in his autem quæ propagantur ex Cain, in ipso sine quousque protenduntur, nouissima femina genita nominatur. Commissum est etiam ut & voluptas carnis, quæ spiritui resisteret, sequeretur. nam & ipsa filia Lamech Noema, voluptas ab Augustino interpretatur. Non est autem hoc loco præter eundem sacrificij veteris mos, ubi masculi vocabulo infans, & nulla criminis macula notatum intelligi debere autumant Theologi; per feminam verò, crimen. Cyrillus enim in Levitico Hom. prima, siue huius sit, siue Origenis, ubi agitur de vitulo masculino sine macula offerendo, masculinum ait intelligi, qui peccatum ignorat, propterea quod femina sit peccati symbolum. labilis enim mollis, et ad delinquendum procliuus admodum est mulier, tantæque infirmitatis ut Salomon dixerit: Melior est esse iniquitatem viri, quam mulierem beneficientem. Reperitur hic idem numerus in generationibus filiorum Cham à patre maledicti.

Quæst. euange.
lib. 2. cap. 6.
Beda in Luc. c. 3

Gen. 4.

Aug. in Ciuit. li.
bro 15. c. 20.

Lib. 15. cap. 17.

Lib. 15. cap. 20.

Eccles. 42.
Aug. in Ciuitat.
lib. 16. cap. 3.

Nam generationes filiorum Nohe cæptæ sunt commemorari à filio minimo, qui vocatus est Iaphet, cuius filij octo nominati sunt, nepotes autem septem de duobus filijs eius; tres ex uno, quattuor ex altero. Fiunt itaque omnes quindecim. Filij autem Cham, (hoc est medij filij Nohe, qui propter peccatum reprobatus, ac in filio maledictus,) quattuor, ac nepotes quinque ex uno eius filio; pro nepotes duo ex nepote uno. Fit igitur eorum summa undecim. D. Hieronymus in Zach. Vndenarius ad res seculi pertinet, sicut Vndecimus mensis. Refert & Ven. Beda com. in Apocal. Antichristum positum hoc in numero, quo illius insinuetur prævaricatio. Vndecimum enim cornu in bestia significat Antichristum. Et Deuteronomij librum Vndecim diebus à Moysè fuisse descriptum ad significandum Iudaica plebis lapsum in Euangelio per transgressionem Decalogi mandatorum. Est enim Deuteronomium repetitio quattuor librorum legis sive secunda legislatio, quod significat Euangelium. In hoc numero Petrus Apostolus remanere metuit. Nisi enim signari culpam per Vndenarium cerneret, impleri Apostolorum numerum tam festine duodenario non curaret. Cum enim proditor Iudas defecisset, Matthiam duodecimum sorte missa requisivit. Et hic est ille operarius in Vineâ Domini, qui circa horam Vndecimam venit, qui cum ceteris Vndecim Apostolis communeratus est. Homo enim, qui diluculo egressus est ad condandum operarios, Deus est; Vineâ mundus: Operarij sunt Apostoli. Iuxta altiorum autem intellectum, damnum Ecclesiæ, quod in falsis fratribus patitur, hæcenus ex parte maxima perdidit incorruptum. At cum in fine mundi Populus Iudeorum, qui dominum crucifixit, reconciliandus Ecclesiæ creditur, velut quinquagesimo die appropinquante, Apostolorum est summa restituta. Ceterum quod apud Ezechielem dicitur longitudinem vestibuli viginti cubitorum, & latitudinem undecim cubitorum, videtur facere questionem quomodo dualis numerus (qui refertur ad duas decadas,) & undecimus, qui probatur inaususti, in vestibulo templi esse dicantur. Hoc ita soluit D. Hieronymus: quamvis sancti sint Sacerdotes, et in templi ministerijs collocati, & quotidie victimas offerant Christo, tamen quia in hoc mortali fragiliq. corpuscule, & egrotationibus vitijq. subiecto, commorantur, vicenarium habent numerum, & Vndecimum. Vnde dicebat Apostolus: Misere ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? Sed ab his transeamus ad Pythagoricam disciplinam. Perfectum numerum suis adequatum partibus, Virtuti con-

tribuant Pythagorici; abundantem vel diminutum, vitij. Omnis enim moralis Virtus medio inter plus & minus residet loco, & in mediocritate extremorum consistit, arcens ac vetans tam quod abundat, quam quod deficiens & imperfectum est. Quemadmodum igitur perfectus numerus, virtutis; pari ratione diminutus, vel superfluum, vitiorum habet similitudinem, id quod rata sit serie. Qui enim supervacua magis progressionem porrigitur, vel contracta diminutione remittitur, is vitiorum maxime censetur amulator. Liqueat verò Vndenarium numerum apud Arithmeticos, inter primos & incompositos locum possidere, qui veluti paupertate inopes, ac nimis oppressi, nullam aliam partem habent, nisi eam, quæ à tota numeri quantitate denominata est, ut ipsa pars non sit, nisi unitas. Quare Vndenarius mystico sensu vitia designabit. quod adeo convenit cum Theologia, ut nec quidquam simile dici possit magis. Illud itidem ad huius numeri naturam considerandam referri potest, quod antiquis gentilium Sacerdotum ritibus reconditum, hoc dierum numero umbras errare, ac silicernio pasci. quo sane tempore Diis superis haud sacrificabant, nec accendebantur ignes, nobiles autem seipfos non ornabant, & nupta à viris suis secubabant. Huius ritus meminit Ovidius Naso libro de Fastis.

- » Conde tuas Hymenææ faces, & ab ignibus attris
 » Aufer, habent aliud mæsta sepulcra faces.
 » Dij quoque templorum foribus cælentur opertis,
 » Ture vacent aræ, stentque sine igne foci.
 » Nunc animæ tenues, & corpora functa sepulcris,
 » Errant, nunc posito pascitur umbra cibo.
 » Non tamen hoc ultra, quam quot de mense superfunt
 » Luciferi, quot habent carmina nostra pedes.
 » Hanc quia iusta ferunt dixere feralia lucem.
 » Victima placandis Manibus illa dies.

Lib. 2.

Illud denique mirum quod Vndenarius numerus ita videtur natura undique imperfectus, ut in undecima numerorum linea, sive sede unitatis, nullum perfectum numerum inuenias, cum id serè in alijs contingat. id autem singulos numeros recensentibus, qui undecim notis constant, perspicuum erit, & à nobis quoque clarius explicabitur cum ad 28. numerum perfectum devenerimus. Quam ob causam fortasse notis hic numerus attributus videri potest, cum & numerus, & ipsi notis sint in om-

Deut. 13.
Dist. 56. si gens
Anglorum.

nes partes imperfecti. Existimantur enim qui ex illegitimo concubitu nascuntur ad honorum gradus inhabiles. Itaque tam ex veteri lege, quam Summorum Pontificum decretis, interdicti sunt à sacris Ecclesiamuneribus, quibus nihil non perfectum & omnibus numeris absolutum videtur conuenire; quamuis alia quoque causa, (ut quasi prateriens id quoque tangam,) soleant à scriptoribus assignari, quamobrem sacris Ordinibus non admittantur spirij. quarum prima est incontinentia metus, ne quid in liberis paterna libidinis resideat, cum ipsi nati censeantur una stimulantem libidine. Solent enim liberi plerumque parentum vitia, virtutes uere referre. Quocirca iam usurpatum in prouerbijs est: Fortes gigni ex fortibus. Et Atticissimus ille tritus est κακοῦ πατρὸς, κακοῦ υἱός, id est ex malo coruo, malum ouum. Atqui ita fere fieri uidentur, ut ex nothis, nothi saepe gignantur. licere enim sibi putant, ut pote qui nulla sint existimationis dignitate insigniti, tamquam immunda sues eodem caeno, quo nati sunt, usque uolutari. Iure igitur cum sancta & pura Dei ministeria deceat sancte et pure tractari, id hominum genus flagitiosa labe pollutum reijcitur. Altera uero est, ut hominum incontinentia reprimatur, cum uideant ex ea gigni fetus, qui sint censuris Ecclesiasticis obnoxij. liberorum enim poena uel ipso Cicerone teste retardat maxime parentes à scelere. Tertia causa est, quod fere apud omnes mortales Nothi nomen opprobrium detur. Scite enim apud Lacademones, cum Delphicum oraculum uulgaretur, tum eorum imperium casurum cum mancus, ac claudus imperaret; interpretatus est Leander, nullum magis debilitatum uideri, quam, qui ex adulterio natus male audiret. In cultu autem summi, & altissimi Dei, qui adhibentur, carere debent omni uitio & labe. Itaque reijciuntur nothi, qui, cum plurimum à ceterorum hominum perfectione distent, Undecimo numero, qui imperfectionis est, notati sunt. Percrebuit enim dictum: Nothos esse Undecim unciarum, quod certe idcirco dictum uideri potest, quia, quemadmodum undecim unciae deficiunt à perfectione ponderis, quae libra est, eaq. duodecim unciarum, quae fere solent res ponderari: sic nothi etiam quodammodo uncia deficiunt à perfectione humana natura, quae per perfectum pondus, nempe libram, designatur. Est arbitrari ego Undecim digitorum dicendos esse nothos, quia mos est oblatarum rerum magnitudinem spithamis, quae nobis promta est mensura, dimetiri. Est autem spithame duodecim digitorum spatium; digitus uero, quantum occupant tritici quattuor coherentia grana. At uero spithame auctoribus Augu-

stino

stino, & Hier. extentam significat manum à pollice usque ad extremum digitum auricularē, quam nos lingua nostra nō multum à Greco sermone distante, spāna, uocamus. Obseruatum est autem nothos breuiorem habere digitum auricularem, quam legitimos, ita ut auricularis digiti summum sit infra extremum annularis digiti articulum, & manus extensione spatium spithames, quod duodecim digitorum latitudine consistat, dimetiri non possint; sed eorum manus extensio ad Undecimum tantum digitum perueniat. Hocq. inditio etiam Chiromantici uisum sunt ad dignoscendos illegitimo matrimonio procreatos. Quod si aliqui occurrant, qui, cum habeant digitum istum breuiorem, censeantur tamen, & habeantur certa communi hominum opinione legitimi; non idcirco tamen falsa praesens obseruatio existimanda est, quae non tam hominum opinioni, quam ueritati rei inuititur, statuit quod longo usu, & probatione uerum coperijt, cum ex diuerso opinio ducatur saepe in ab apparentibus quibusdā coniecturis, tum uero ab hominū fama et rumore, qui in uerbis solis plerumq. consistit. Prudentissimo tamen consilio factum est, ut sapissime opinio praeualeat, ueriorq. censeatur, & maiore auctoritatem apud omnes obtineat, quam ars uel scientia aliqua: & faciles uel sapientissimus quisque aures ei rei adhibendas putat, quae sibi & honestior & tutior uidetur. Nam cum expedit in ijs, quae in pretio habentur, uel uitio uerti solent, prudens ab inueterata opinione recedendum nō putat. Non ob id igitur quod filius hoc digiti signo sit praeditus, uel bonus & prudens uxorem adulterij insinulauerit, neque ad maculam delendam utetur remedijs, quae ab iratis uulgo solent adhiberi, diuortio scilicet, uxoricidio, ueneno, & filiorum ab alienatione. Ex quibus quae dedecoris labe, quae inimicitia, quae uita propria odium contrahatur quis est cui possit esse dubium? Quare semper prudentes uiri, minime prudentis existimant huiusmodi suspicionem uel liberis, uel uxori, uel cuiquā alij obuiere: et facile passi sunt etiam non incerta cognitioni derogari ab hominum opinione.

Hieron. com. in
cap. 40. Eiaze.

DE NUMERO XII.

LENAE, consummataq. uirtutis est Duodenarius recipit. n. diuisiones (ex quibus consergit) ordinatas, multiplicatione senarii per binariū, & binarii per senarium, & ternarii per quaternarium, & quaternarii per ternarium. nec mysterio uacat, quod in eius compositione quinarium elegit, & septenarium. n. m. qui-

quinarius confurgit copulatione binarij cum ternario. Materies exprimitur nomine binarij, forma vero nomine ternarij; atque id sane quòd binarius fons exsistit diuisionis, ac multitudinis, ut non tam multitudo Philosophis videatur, quàm multitudinis initium, & origo; quodq. ab unitate primo fluxit, primusq. sit unitatis partus, quatenus, & Diuina Creationis primo producto respondet. Ponebant enim Philosophi non ignobiles Deum, & Nihil, infinita duo; sed Nihil Diuina subiectum infinitati, & omnipotentia, utpote cuius verbo ad esse prodijt. primitus autem prodijt materia, quam complexionis necessitudinem nonnulli posuere, quoniam iuxta eius compositionem darentur formæ. Hinc dicebat Plato formas dari secundum merita materia. Secundo autem loco prodijt forma, quod tamen intellige posterioritate temporis, non natura. idq. non ab re. Ternarium, ut pote secundo loco ab unitate, formæ adscripserunt, quòd forma secundum se indiuidua, & quo perfectior, eo amplius, veluti à qua omnis procedit unio. Primum autem compositum dixere quinarium, binario & ternario resurgentem. Septenarium autem secundum dixere compositum, ut pote ex crassiori materia restitutum; ternario inquam, et duplicato binario, ex quibus conficitur Duodenarius, Ciuitatis apud Platonem numerus. Continentur autem his Duodenarij partibus omnes concentus, totaq. harmonia ratio. Nam prima sesquialtera nascitur inter tria, & duo, unde quinarium dicitur prima huius proportionis radix. prima quoque sesquitercia prouenit inter quattuor, & tria, quare septenarius est radix sesquitercia. Sesquialtera consonantia generat Diapente. Sesquitercia procreat Diatessaron. Ex his duabus quinta, & septima conflatur consonantia, in dupla proportionem consistens, Diapason, cuius radix est Duodenarius. Porro consonantiam Diapente Plato potioribus assignabat: at Diatessaron deterioribus tribuebat, & imperfectioribus. Adeo uolebat Ciuitatem potioribus, & deterioribus constare, quo nobis, ut in symbolo pingitur, hic Mundus perfectioribus, & imperfectioribus compositis esset costatus. Et eo usque per quinarium de perfectioribus huius Mundi compositis philosophatur; & per septenarium de imperfectioribus. Verum si ad nos hac conferrere uoluerimus, dicemus quòd, quæ trium ad duo concinnitas assignatur, nobis est argumento perfectionis animæ; & id actione, & contemplatione, cui consonantia Diatessaron, eaq. quattuor ad tria, adnota, concinne partis corporea sensitiuaq. ad animam exprimit interuallum. Rursum quòd Duodenarius duobus

per-

perfectis numeris, nempe sex et sex, in quos primum resoluitur, constat, humanam uitam utriusq. notat perfectionem, actiua scilicet et contemplatiua. Adeo status humanus, humanaq. perfectio in quodam uelut uiuio, uita inquam actiua, et contemplatiua exsistit. Porro utraque tribus integritas, nempe principio, medio, & fine. ita sane utrinque sunt incipientes, proficientes, & perfecti; quemadmodum senarius tribus confurgit partibus restitutus, ternario, binario, unitate, eaq. pedetentim deiformes fiunt, & ad usque unitatem, omnis perfectionis initium & complementum, feruntur. Præterea cum impariter pares confurgant imparium disposita serie à ternario, & pariter parium à quaternario, quolibet in quemlibet ducto, Duodenarius primus erit impariter par, surgens ex ductu primi imparis, nempe ternarij in quaternarium primum pariter parem. At quaternarius cum sit numerus elementorum, rerum corporea exprimens elementa, sintq. impares numeri formarum expressiones, apposite Duodenarius perfectissimum exprimet mixtum. Homo enim quo ad corpus, expressus quaternario, et quo ad animam ternario est, trina siquidem rationalis anima, Diuina Trinitatis proximum uestigium. Porro ternarij in quaternarium ductu, & ueluti quadam ternarij informatione, restituitur Duodenarius humanam naturam exprimens. Præterea Duodenarius est primus uita numerus, primi item prouentus, atque incrementi. omnes etenim se transficientes ac abundantes numeros quidam Pythagoræorum Bouillo testante, uitales uocant ac secundos. Hi enim postquam semetipsos restituere, suisq. partibus coaluere, aliquid insuper in sese proferunt, largosq. prouentus ac senora reddunt. Horum primus est Duodenarius, nam eius simul sumpta partes. 1. 2. 3. 4. 6. sextumdecimum conflant, & simul ducta pariunt. 1 4 4. Duodenarij quadratum. Et ut Duodenarius se præcellit, superatq. quadrato, nam quaternario; ita et suis partibus efficit gignitq. quadratum. Est enim 4. secundus actu quadratus. 16. quartus. Et si quod suis efficit partibus uidelicet. 16. illi copulauerit, surget perfectior secundus. 28. conuolvens ex. 16. & 12. quo numero Astronomi Luna globum proprio motu circa terram circumuehant. His de causis Platonicæ uniuersalis formæ mundana, uel humana, atque ciuiliu gubernatorem indicant Duodenarium, plurimumq. rerum propagationi, mutationiq. congruere. Illum porro summo opere Plato celebrat in Phædone, Duodenario formarum numero describens orbem: in Critia plagis Duodecim antiqua ante diluuium describit

bit regna: in Phadro Deorum, Demonumq. exercitum sub duce Ioue in ordines disponit Duodecim: in legibus custodias, magistratus, agros, vicos, ciuitatemq. secat in partes Duodecim. Quod vero partes urbis sequi circuitum Vniuersi dicit, totum octauæ sphaeræ circuitum intelligit, triginta et sex annorum millibus perficiendum. Qui sane numerus tribus millium Duodenarijs perfecte completur, adeo ut in primo millium Duodenario, ex antiquorum sententia, intelligas iuuenilem totius Mundi habitum, in secundo virilem, & senilem in tertio. Suam quoque Ciuitatem Dijs Duodecim commendat Plato, quod & in sideribus Zodiaci Duodecim à Pythagoræis positi fuerint particulares Dijs, siue anima sita in cordibus eiusmodi siderum, atque exinde totum sidus regentes, scilicet in corde Arietis, Pallas particularis; in corde Tauri, Venus particularis; in corde Geminorum, Phœbus particularis; in corde Cancri, Mercurius; in corde Leonis, Iuppiter; in corde Virginis, Ceres; in corde Libræ, Vulcanus; in corde Scorpionis, Mars; in corde Sagittarij, Diana; in corde Capricorni, Vesta; in corde Aquarrij, Iuno particularis; in corde Piscium, Neptunus particularis. Octauo denique libro de Republica Duodenarium tamquam diuinum celebrat, illum asserens magnam Ciuitatibus portendere mutationem, si quando contigerit multiplicari, & peruenire ad suum quadratum. 144. Poterunt autem in melius demutari, si prudenti disciplina regantur: nec fato tunc, sed imprudentia collabi poterunt. At cum peruenit ad solidum numerum 1728. tamquam finem suum contigerit, declinabit postea: sed antea non fatali numero collabatur, sed imprudentia. Neque duntaxat Duodenarium laudat Plato; sed & uniuersum illum, qui Duodenario prorsus accommodatur, commendans numerum 5040. in domiciliorum & agrorum diuisione, quod in Duodecim partibus secari possit. Videtur enim Plato plurimi facere, quod ille numerus Duodecies diuidatur in. 420. quodve hic rursus duodecies in. 35. at vero hic duodecies, in duo, atque insuper undecim duodecimas partes. sed de hoc numero suus dabitur loquendi locus. Ad Duodenarium redeo, quo facierum numero Mundus à Platone formatur in Timæo, etiam propter sphaeræ Mundi duodecim. Namque post illam primam Mundi animam totius huius visibilis auctricem, quem dicimus Mundum siue Vniuersum, Duodecim sunt principes anima, quæ duodecim præ sunt partibus Vniuersi, octo videlicet orbibus caelestibus, ac quattuor elementis, quarum singula, quia

Lib. 5. de legib.

iuxta Orphicam Theologiam, partim congruunt cum Mundo intelligibili, ex quo sunt; partim declinant ad corpora quæ producunt, duplicem dicuntur habere virtutem; unam in cognoscendo positam; alteram in viuificando & regendo corpus suum sitam. Hoc modo in caelestibus sphaeris priorem illam virtutem Orpheus vocat Bacchum, alteram appellat Musam, nominans animam:

Terræ, Plutonem & Proserpinam;
 Aquæ, Oceanum & Tethin;
 Aeris, Iouem fulminatorem & Iunonem;
 Ignis, Phœnetam & Auroram;
 Lunæ, Bacchum liciten & Thalam;
 Mercurij, Bacchum lysium & Erato;
 Veneris, Bacchum trietericum & Melpomenem;
 Solis, Bacchum silenium & Euterpen;
 Martis, Bacchum bassareum & Clio;
 Iouis, Bacchum fabazium & Terpsichoren;
 Saturni, Bacchum amphietum & Polymniam;
 Vniuersi, Bacchum erythronium & Calliopen.

Duodecim igitur sunt totius Orbes, Duodecimq. animarum diuinarum et ordines et duces. Nec tamen cum quibusdam Platonice ita censemus, quasi Cælum, & omnia elementa habeant ipsa quoque peculiarem animam, quam vocant motricem, eo quod perpetuo & infatigabiliter moueantur, quod opinatus fuerat etiam Theophrastus Arist. discipulus. nam huiusmodi opinio de anima motrice prorsus peccat contra vulgatam loquendi rationem, et contra Philosophia principia. Quod n. præclari Philosophi, ut Cicero commemorat, Cælum, Stellas, & Mundum dicunt habere animam, proculdubio significare volunt ista moueri, regi, & gubernari ab animis & spiritibus, non quidem insitis sibi tamquam corpori animato, sed cura Dei sic instructis et alligatis, ut Angeli, aut boni Demones suam quisque caelestem orbem, suam stellam moueant, ac regant, atque ipse demum Mundus uniuersus a summa Anima, id est, a Deo ipso vegetetur, foueatur, ac regatur, iuxta illud Virgilianum,

Spiritus intus alit, totamq; infusa per artus
 Mens agitat molem, & magno se corpore miscet.
 Igneus est ollis vigor & caelestis origo
 Seminibus.

Lib. de natura
 Deorum.

C Ad

Ad Heliophorum redeo:

----- vt certis dimensum partibus orbem
Per Duodena regit mundi Sol aureus astra,

Virg. Georg. li-
b. 6. 1.

sic iure conijcere possumus ceteros omnes pari ratione se habere, quando singuli quodammodo totius retinent ingenium, sicut in Timæo noster significat Plato. Non sunt autem silentio inuoluende, quas Astro-
nomi rationes adducunt de Duodenario numero Signiferi. Primo enim Sol, Venus, & Mercurius Zodiacum Duodecim percurrunt mensibus; Iuppiter, annis Duodecim; Luna quotidie gradus, siue partes peragit Duodecim, suasq. mansiones habet Duodecim partium, ipsaq. cum Sole menses agit Duodecim, adeo vt multi Lunarem non Solarem secu-
ti rationem, annum constituerint dierum tercentum quinquagintaquat-
tuor. Duodecim enim menses Lunares conficiunt dies 354. mensi-
bus alternatim in 29. & 30. diebus distributis, quibus si 11. Epa-
ctas, & quadrantem adieceris, numerum 365. $\frac{1}{4}$ conflabis. Adhuc
etiam quattuor naturarum, siue qualitatum sunt elementa. Est enim
in igne, caliditas, & siccitas; caliditas & humiditas, in aere: est aqua
frigida & humida; terraq. frigida & sicca. Ceterum cum signa agant
in elementa (nam superiora imprimunt in inferiora) necesse fuit esse
signa secundum quattuor qualitatum varietatem. Quare in quat-
tuor elementa agent signa secundum tres modos; primo modo, esse nu-
triendo & augmentando; secundo, esse nec ex toto nutriendo, nec
ex toto destruendo; tertio, esse destruendo. quo efficitur, vt qualibet
tria signa, secundum predictos tres modos, in unum agant quat-
tuor elementorum, tria scilicet ignea, Aries, Leo, Sagittarius, in
ignem; tria simili ratione aerea, Gemini, Libra, & Aquarius, in
aerem; tria quoque aquea, scilicet Cancer, Scorpio, Pisces, in aquam;
tria denique terrea, Taurus, Virgo, & Capricornus, in terram.
At tria per quattuor ducta Duodenarium restitunt. In his suere
concordes Ptolemeus, Atydimon, Astaphan, Arastellus, Albuzma-
sar, Bonatus, omnes denique Astronomi, uniuersum globum diidentes
in domps Duodecim, quod diagramma, seu themation vocant Attici.
His accedit, quod signorum quodlibet in suum agit elementum secun-
dum tria esse, principium scilicet, medium, & finem. quare quattuor
cum sint elementa, Duodenario numero signa concludi necesse fuit.

Hinc

« Hinc Plato (si ea quæ scripsit in Timæo sunt potius ad eius dog-
mata referenda, quam ad Pythagoricam disciplinam) Duodecaedram
figuram, quæ Duodecim facies habet, adscribit mundo, propter siderum
formas Duodecim, non ex Mathematicis Physica componens, sed in his
quandam proprietatem communiter esse persimilem insinuans; & com-
paranda hæc inter se potius, quam componenda. Quemadmodum enim
Duodecim sunt formæ Signiferi, quarum qualibet in partes triginta se-
catur, ac per Duodenarium numerum ducta, omnes statuant numerum
360. pari analogia in figura Dodecaedra pentagonos licet intueri Duo-
decim, sigillatim in triangulos æquilateros quinque diuisos, ita vt vnus-
quisque rursus ex triangulis sex scalenis conficiatur, & in omni mo-
le Dodecaedra 360. trianguli reperiantur. Hic suum habet locum geo-
metrica figura, qua solidam Orbis circumstantiam numero concludi
Duodenario conspiciemus. sed reuocanda in mentem qua de circuli
circumferentia diximus alibi. Docebamus enim superficiei plenitudi-
nem, planamq. circuli circumstantiam esse senariam. Constituo igitur
Orbem unum in plano aliquo subiecto, cui addo circumstantiam
sex equalium Orbium, (sicut enim sex circulis in plano eundem me-
dium circumstare assueveram, ita prope & sex Orbes eundem am-
bitum æqualem Orbem,) scrutor deinde quot Orbes medium Orbem,
eiusq. circumstantiam tangendo aperiant, superiusq. impleant Hemi-
sphaerium. Comperio id tribus impleri Orbibus, quod de parte ad-
uersa idem censeas opus est. Quare sex additi Orbes totum claudent,
quem quarimus, ambitum. Hoc igitur experimento didicisti Duo-
denarium numerum esse metrum totius corporea plenitudinis, ac soli-
da Orbis circumstantia; nec plures quam Duodecim Orbes circa eun-
dem sisti posse, illum, seq. præmentes, & attingentes. sex enim Orbes
in corona illi aptantur, & conglutinantur; in superiori quidem He-
misphaerio tres; totidem in inferiore. Constat igitur circumstantiam
circuli planam, dimidiam tantum esse plenitudinem; corpoream au-
tem solidam circumstantiam, duplam totam ac integram. Huius
ergo Duodenarius, illius senarius inuentus est numerus. Ostendit
etiam Duodenarius in inferioribus suam fecunditatem. nam crescentia
multa hoc numero progrediuntur. sic Pavo Duodecim oua ponit. Lepus
et Caniculus secundissimi Duodecies in anno generant, pariuntq. Camela
Duodecim mensibus fetum gerit; & licet tanta sit insignis magnitudine,

C ij vsque

Arist. de nat. a-
nim. lib. 6. c. 9.

usque ad Duodecimum diem sine potu per durat: unde ab Aegyptijs longa ieiunia, & diuturna sitis tolerantia per hoc animal significata. At vero Cynocephalus utriusq. equinoctij tempore Duodecies, per horas quippe diei singulas, ac duabus itidem noctibus eiusmodi, potus excrementa profundit. Ad hoc in ipsis temporum cardinibus id animal Duodecies, horis quippe singulis quanto potest argutiore ululatu vociferatur. Atque ex his datur intelligi quodnam sit animantium id genus, quod nullo expresso nomine Victorinus Rhetor memorat eo loco, ubi M. Tullius lib. Rhet. temporis finitionem querit. Ait. n. is, Trismegist. cum in Aegypto esset, sacrum quoddam animal Serapidi dicatum Duodecies toto die urinam facere observasse, idq. pari semper interposito tempore, unde ipse diem per Duodecim horas dimensum esse coniecerit; exindeq. hunc horarum numerum constitutum. Quamquam sunt qui velint ex cali dimensione, qua secundum musicam rationem in Duodecim partes diuisa fuit, horas itidem Duodecim adiuventas, sic apud Aegyptios nox cum die pari propemodum horarum numero asidue dispescitur. Quin & Iudei, & aliae gentes sicut diem a nocte diremerunt, ita diei quoq. cuius artificiali, tam aestivo, quam hyberno; tam verno, quam autumnali, horas Duodecim assignarunt, hoc est, singulos dies in Duodecim equalia spacia distinxerunt, quorum quodlibet Hora dicebatur.

10. 11. Apud Evangelium secundum Iohann. dicit Christus: Nonne Duodecim sunt hora diei? Mirabile uero quod scribit Georgius Cedrenus auctor Graecus, hoc Duodenario spacio cunctas creaturas preces offerre Deo. Prima, inquit, diei hora preces peraguntur prima in celo; secunda, preces Angelorum; tertia, volucrum; quarta, iumentorum; quinta, bestiarum; sexta, Angeli assistunt, omnesq. discernuntur creaturae; septima, ad Deum intrant Angeli & exeunt; octava, laudatio & sacrificia Angelorum; nona, precatio et cultus ab hominibus; decima, aquarum inspectio, precesq. caelestium & terrestrium; undecima, mutua confessio, et exaltatio omnium; Duodecima, interpellatio hominum Deo accepta. Hac Cedrenus in Compendio Hist. Neq. mirandum quod bruta numeri inscia, Deum laudare dicantur. Quemadmodum, n. S. Tho. edocet, dicuntur bruta Deum inuocare propter naturale desiderium, quo cuncta suo modo Diuinam bonitatem consequi desiderant, sicut etiam Deo dicuntur obedire ob naturalem instinctum, quo mouentur a Deo. Videamus tandem Duodenarij copiosissimi usum. magna. n. est huius numeri praeter ceteris oibus observatio, magna. n. et multiplicia eius mysteria, quorum aliqua recensuimus, quibus facile constabit Duodenarium pleni-

2. secundae. q. 83
art. 10. ad 3.

plentitudinem quandam mysteriorum significare. Duodecima mansione post exitum de Aegypto, descendit Dominus in monte Synai, dans populo legem, ubi fabricatur tabernaculum, hostiarum varietas praecipitur, variorum diuersitas, indumenta Pontificis, Sacerdotum, & Leuitarum ceremonia: ibiq. enumeratio populorum, & Leuitarum, oblationes quoque Principum, & reliqua sacramenta in hac Duodecima mansione scripta sunt Duodenario numero electa Dei familia, in coordinatione bellica, in distributione promissa terra: et in omni celebri progressu, partita fuit. Duodecim Duces Hismael. Duodecim viri, qui noluerunt sumere lapides pro turre fabricanda, ex quibus unus fuit Abraham sapientissimus, quem Dominus iussit egredi de terra, & cognatione sua. Duodecim vituli. Duodecim sunt opera pietatis, sex dico corporalia, qua hoc carmine continentur:

Vestio, Poto, Ciboq., Recoligo, Visito, Condo;

Et sex spiritualia, qua hoc versu notantur:

Instrue, Castigaq. Remitte, Solare, Fer, Ora.

Isti sunt Duodecim fontes in Helym, unde lassatus valde, valida siti, populus potatus est. Helym. n. deficiens interpretari potest, quia deficientes & pauperes debemus cum Duodecim fontibus, id est, cum Duodecim pietatis operibus refrigerare, & spiritualiter ac corporaliter recreare. Duodecim lapides altaris, quos ferrum non tetigit. Duodecim lapilli cum suis sculpturis, qui in pontificali veste talari circum rationale, quod vocant, intexebantur, quibus insculpta fuerant Duodecim nomina Patriarcharum notata diuinis litteris, naturarum diuinarum monumenta, de quibus meminit Ezechiel, nec non & Iohannes in sua Apocypsi. Post Iesum Naue rem Iudaicam Duodecim Iudices rexerunt, per successionem ordine in defunctorum locum subrogati. Duodecim lapilli missi in Iordane: totidemq. de Fordanis alueo leuati, quos fosue fixit in loca castrorum in testimonium sempiternum posteris suis, quod siccis pedibus illum transissent. Duodecim panes non fermentati pro numero Tribuum in Sacratio proponebantur per singulas hebdomadas super mensam auream, qui vocabantur panes propositionis. Duodecim Exploratores, quos iubente Domino, misit Moyses ad considerandam terram Chanaan, quam Deus Abraha, & semini eius daturum promiserat. Duodecim Principes, qui ceciderunt in deserto. Duodecim leuiculi in folio Salomonis. Duodecim cubiti

C ij Ariel.

Tribus Israel.

Gen. 17.
Philo Iud. lib. Et
blucarū Antiq.

Gen. 12.
Exo. 24.

Exo. 15:

Philo Alex. lib.
Quis haeres rerū
diuinarum D.
Hier. Epist. 58.
ad Damasc.

Iosue 4.

Leuit. 24.
Hier. ad Fabiolā
Epist. 65.

Num. 13.

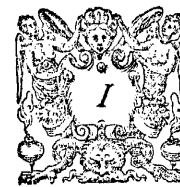
2. Paral. 9.
Ezech. 43.

Apo. 12. *Ariel.* Duodecim fructus ligni vitæ, & fructus spiritus, de quibus meminit Paulus Apostolus. Diabolus in Paradiso deliciarum inter Duodecim lapides legitur enutritus. Duodecim stella in Apocalypsi nominantur. Sancta denique, illibataque Dei Civitas Hierusalem in concordi, atque unanimi Ducum utriusque legis delectu a Deo instauranda decantatur. ibidem, ubi etiam perpetes in ea futuri ciues, animiq. & corporis immortalitate pares Angelis euasuri sub Duodenarij quadrato definiti à Beato Iohanne pronuntiantur. Erunt enim ex unaquaque Tribus Duodecim millia signati: quia in quibuscunque singuli fidelium uirtutibus profecerint, antiquorum necesse est Patrum semper fide roborentur, atque informentur exemplis. Ad augmentum autem perfectionis pertinet ipsa Duodecim duodecies multiplicari, et ad summam millenarium perfici, qui est denarius numerus quadratus solidus, Ecclesia significans stabilem uitam, quare etiam Duodenario figuratur, quia per orbem quadratum, id est, per quattuor mundi cardines in fide consistit sancta Trinitatis. ternarius enim quater ductus, Duodecim conficit. Hinc Dominus & Seruator noster, non multo post initium suæ prædicationis, Duodecim ex omnibus Discipulos assumpsit, quos et ceteris sectatoribus suis præferens, speciali quodam electionis privilegio nominant Apostolos, cuius nominis uirtus missos indicat numero Duodenario figurantes operis sui mysterium, ut uidelicet mundi salutem, quam uerbo prædicaturi erant, suo quoque numero mystice commendarent. Vnde & Dominus Duodenis suæ sumit disputationis exordium. quod hic prædicanda fidei Euangelicantium numerus deberetur. Inde et illud perspicuum fit, cur Salomon in typum Ecclesiæ Templum Domino edificaturus, fecit et mare aneum, in quo Sacerdotes mundarentur, Duodecimque illud boum cluibus imposuit, quorum tres Aquilonem, tres Occidentem, tres Meridiem, & tres Orientem aspicerent. Allegorice enim insinuabat Apostolos ac Apostolorum successores cunctas orbis quadrati plagas fide, confessioneque sanctissimæ Trinitatis à peccatis expurgaturos. Duodenario autem numero propter Apostolorum, vel Patriarcharum summam, sæpe totius Ecclesiæ formam designari certissimum est. Nam & Duodecim porta in Apocalypsi uniuersitatem saluandorum designant. Et apud Matth. per Duodecim sedes Apostolorum indicantium omnium numerositas, et per Duodecim tribus Israel, uniuersitas eorum qui iudicandi sunt, ostenditur. Alibi etiam quando satiata turba ex quinque panibus collegerunt

Apo-

Apostoli Duodecim cophinos fragmentorum plenos, omnis Doctorum spiritualium chorus exprimitur, qui obscura scripturarum, (quæ per se turba capere nequeunt,) & meditando colligere, & mandata literis, suo pariter ac barbarum usui conseruare iubentur. Ceterum quod anno Duodecimo mulier liberatur à fluxu sanguinis, & Duodecimo mense liberantur Iudæi à cade per Haman intentata, finis mundi potest insinuari. Duodecim enim partibus diuisum est seculum, quando iusti ibunt in uitam æternam; mali uero, in ignem æternum. Nam & Duodecim cubitorum erat linea ambiens utramque columnam Salomonis, significans in iudicio iudicandos omnes per sex opera misericordiæ; bonos quidem à dextris per misericordiam, quia impieuerunt opera misericordiæ; malos uero à sinistris per ueritatem, quia illa opera spernere maluerunt.

DE NUM. XIII. ET XIV.

N culpabilibus apud Pythagoras, Græcos Theologos, & Hebræos positus repperitur Numerus 13. ut qui primus & incompressus nullam habeat partem denominantem, præter eam, à qua denominatur Decimatertia, nempe unitas. quod fuit quinario, septenario, et undenario proprium. Semper enim huiusmodi numeri post binarium, & ternarium, in senariorum multiplicium uicinia collocati comperiuntur, aut uno minores, aut uno maiores.

Progressio incompressorum.

Primi incompressi. 5. 11. 17. 23. 29. --- 41. 47. 53. 59. ---
 Senarij multiplices. 6. 12. 18. 24. 30. 36. 42. 48. 54. 60. 66.
 Primi incompressi. 7. 13. 19. --- 31. 37. 43. --- 61. 67.
 Hic numerus Iudæorum taxat impietatem, Decimatertia mansione in exitu de Aegypto murmurauit populus contra Dominum suum, & Moysen, reuersi corde in Aegyptum ad carnes, cæpas, & pepones, dicentes: Venerunt nobis in mentem pisces, quibus in Aegypto uescebamur gratis, cucumeres, pepones, porrum, cæpe, allium: nunc anima nostra exaruit: nihil, præter manna, uident oculi nostri. Et quia pro meritis digestus est etiam Hymnorum liber, in Psalmo decimotertio de Iudæorum uesania in hunc modum legitur scriptum: Dixit insipiens in corde suo: non est Deus. Corrupti sunt, & abominabiles facti sunt in iniquitatibus,

non est qui faciat bonum, non est usque ad unum. Sepulcrum patens, est guttur eorum; linguis suis dolose agebant: venenum aspidum sub labijs eorum, & reliqua. Tertiodecimo anno circumcisis est Israel, ut designetur tunc coercendam esse libidinem, cum incipit excitari: vel designatur non pertingens ad expletionem legis, & Evangelij, quæ denario, quaternarioq. signantur. Adhuc quia Decimus tertius primus est à duode-nario, doctrina Apostolorum notat transgressionem. Hugo à S. Victore: Christus, inquit, servator noster Tertiadecima transgrediens, Tertiade-cima passus est, ad vesperam, anticipans comedere Pascha, fecit pro nobis sacrificium vespertinum, ut de vespere mortis, nos perduceret ad matutinum vitæ. Quamvis autem sequenti die, hoc est, Decimaquarta luna, qui erat dies Pascha, ad vesperam, affixus fuerit cruci, hac attamen nocte, qua immolatus est agnus, & carnis, sanguinisq. sui Discipulis tradidit celebranda mysteria, et à Judeis detentus ac ligatus, ipsius immolationis, hoc est, passionis sue sacrauit exordium. Hugoni suum addit calculum Paulus Orosius in hunc modum scribens: Eadem quoque die ad horam dici sextam Sol in totum obscuratus, tetraque nox subito obducta terris est, & sicut dictum est: Impiaque aeternam timuerunt secula nocte. Usque adeo autem, neque Lunam lumini Solis, neque nubes obsitisse manifestum est, ut Decima quarta Luna ea die tota Cali regione interiecta longissime à conspectu Solis absuisse, & stellas tunc diurnis horis, vel potius in illa horrenda nocte toto celo fulsisse, referatur. hactenus ille. ex his posset solvi questio, cur Pascha non celebremus Decima quarta Luna, quod non passionis, sed resurrectionis dies sit observandus. si enim Luna Decima quarta, qua affixus fuit cruci, incidit in dominica, in alteram hebdomadam celebritas Pascha transfertur. Huic tamen assertioni de passione Domini soli Græci subscribunt. nam ceteri Latini Doctores volunt Dominum edisse Pascha Luna Decimaquarta. Vnde inter Græcos, & Latinos orta est contentio de materia Eucharistia, Græcis asserentibus panem esse debere fermentatum, quod talem panem putent fuisse in mensa cum institueretur Eucharistia, quia ante vesperam Luna Decima quarta non auferetur fermentum à domibus Iudeorum. Ambrosius Epist. ad Episcopos per Aemiliam constitutos: Ipse qui legem locutus est, veniens per Virginem novissimis temporibus plenitudinem legis consummauit, et celebrauit Pascha hebdomada, in qua fuit Decima quarta Luna, quinta feria: sequenti autem die, hoc est, sexta feria, crucifixus est Lu-

na

na quintadecima. Sabbato quoque magno illo sextadecima fuit. Porro suam Latini probarunt rationem ex verbis Luca, et Marci, quorum ille dicit de feria quinta, quod in ea necesse erat occidi Pascha; iste vero, quod tunc Pascha immolabant. sic enim habet capite decimoquarto: Primo die Azymorum, quando Pascha immolabant, dicunt Discipuli: Quomodo carnis, & paremus tibi comedere Pascha? Aiumt igitur Latini primum diem Azymorum esse Quartumdecimum primi mensis, quando fermento abiecto Pascha immolare, id est, agnum occidere solebat ad vesperam, adeo ut quintadecima Luna suam Christus tradiderit spiritum. Hoc quidem iuxta veteris instrumenti scripturam inter Pascha, & Azyma distat, quod Pascha, ipse solus dies appellatur, in quo agnus occidebatur ad vesperam, hoc est, Quartadecima Luna primi mensis. Quintadecima autem, quando egressum est de Aegypto, & succedebat festivitas Azymorum, qua septem diebus usque ad vigesimum primum diem eiusdem mensis ad vesperam est statuta solemnitas. Evangelista tamen indifferenter et diem Azymorum pro Pascha; & pro diebus Azymorum Pascha ponunt. Dicit enim Marcus: Erat autem Pascha, & Azyma post biduum. dicit Lucas: Appropinquabat dies festus Azymorum, qui dicitur Pascha. Item Iohannes in passione Domini: Qui dicebant IESU non introierunt in pratorium, ut non contaminarentur, sed manducarent Pascha. notandum vero quod & Pascha dies, videlicet, Luna Decimaquarta, in Azymis panibus est celebrare preceptus. Quare nos non in fermento veteri malitia, & nequitia, sed in Azymis sinceritatis & veritatis manducamus panem. Christus igitur fecit cenam cum discipulis suis Luna Decima quarta sub ipsum scilicet tepus, quo lunaris circulus omni ex parte perficitur, atque velut adulterino quidem lumine orbem collustrat; ceterum decrescere ac desinere incipit, ut hinc, quasi ex imagine quadam intelligas, quod omnibus quidem orbis partibus tenebrarum princeps celebrabatur. Luna si quidem in principatum noctis posita est, ac mundi sapientiam velut fucatam quãdam lucem errantium hominum cordibus infundens plenam sibi gloriam comparabat. At verus Agnus pro nobis moriens diaboli gloriam oppressit. Eam enim desinere in posterum; & absumi coegit. Atque id scilicet erat quod in Psalmis canebatur: Orietur in diebus eius iustitia & abundantia pacis donec auferatur Luna. Quod si hoc loco Lunam in bonam partem intelligere volueris, iccirco ad Decimam quartam spectamus, quia per aspectabilem lucem, materiaque.

Luc. 22.

Mar. 14.

D. Hierony. in
Matt. 26.

Mar. 14.

Luc. 22.

Iohan. 18.

1. Cor. 10.

Psal. 71.

Gen. 17.

a. Miscell. lib. 4.
tit. 26.

Hist. lib. 7. c. 3.

Chrysoft. Nice-
phor. Call. Hist.
lib. 2. cap. 28.

Epist. 83.

riaq. constantem eam imagine quadam concipimus, quæ spiritualis est, ac
 expers materia, & in speciem quidem Lunam plenam expectamus, quæ
 lucem suam tota nocte perdurantem nobis præbeat. Reuera autem nobis
 legis vice sit hæc carimonia iubens, ut omne tempus, quod in diem no-
 ctæmq. secatur, nobis perpetuo clarum sit, nec vlla caliginosa opera ad-
 mixta habeat. Ambrosius de obitu Theodosii Imperatoris: In Quarto
 decimo psalmo perfectionem hominis accepimus, sed illic formatus perfe-
 ctus licet vir, sed adhuc peccato obnoxius, quia vivit in seculo. Hic vera
 perfectio est, ubi iam culpa cessavit, gratia perpetua quietis affulsit. Ideo
 centesimus quartus decimus Psalmus, quia remuneratio Charitatis est.
 Unde domini Pascha Quartadecima Luna formam celebritatis accepit,
 quoniam qui Pascha celebrat, debet esse perfectus, debet amare Domi-
 num Iesum, qui diligens populum suum perfecta Charitate, sese obtulit
 passioni. Grande numeri mysterium quando Pater Filium unicum pro
 nobis omnibus tradidit cum pleno luminis suis orbe Luna fulgeret.
 Ita est enim Ecclesia, quæ pie Pascha celebrat. Domini nostri Iesû Chri-
 sti, sicut Luna perfecta in æternum manet: quisquis bene hic Domini
 Pascha celebrat, in lumine perpetuo erit. hæc ille. Etiam Quartadecima
 agnus immolabat die, quando Luna plena est, & nihil ei de lumine deest,
 quia Christus non immolatur, nisi in perfecto corde, & pleno lumine sine
 tenebris. Immolatio rursum Decimaquarta conuenit, quia Mesraim,
 Quartusdecimus ab Adam, primus sanguinem Idolis immolauit. Signi-
 ficat etiam hic dies Decimus quartus fidem Christi per decem præcepta
 & quattuor Euangelistas. habet n. cognationem quandam cum denario
 numerus 14. Nam huius simul posita partes aliquota parturiunt decem,
 & in se met multiplicata restituant Quattuordecim numerum quaternario
 denarium excedentem. Et si ab uno addens numero, ad quattuor perue-
 niat, denarium implebis numerum, atque ita fiet, ut & vetus Testamen-
 tum constringatur in nouo; & nouum in veteri dilatetur. In veteri
 namq. Testamento Sacramenta sunt Euangelica: & in nouo Testamen-
 to Sacramenta sunt legis. Quare. 4. Reg. dicitur, quod anno Quartodeci-
 mo Ezechia ascendit Sennacherib contra Hierusalem. Et Num. 17.
 Fuerunt qui percussi sunt, Quattuordecim millia hominum. Genesis rur-
 sus. 1. 4. Quartodecimo anno capti fuere Sodomitæ à Chodorlabomor, quia
 per transgressionem præceptorum, legis scilicet et Euangelij, capiuntur ho-
 mines à diabolo. Quartodecimo anno percussiois Ciuitatis vidit Eze-
 chiel

D. Hier. in Eze-
 chiel. 48. & in
 Esai. 90.

Cap. 11.

chiel nouam ciuitatem, quia per tres Tessaradecadas venit Christus adifi-
 cator Ecclesiæ. Enumerat. n. Matthæus in generatione IESV Christi ab
 Abraham usque ad David Regem generationes Quattuordecim; a Da-
 uid usque ad Babylonicam transmigrationem generationes etiam Quat-
 tuordecim; à transmigratione Babyloniæ ad Christum similiter alias gene-
 rationes Quattuordecim.

DE NUMERO XV.

NUMERVS 15. propter septem & octo quibus constat, di-
 uinarum scripturarum mysterijs accomodatus, vel vitam, quæ
 nunc est, & futuram, vel vetus ac nouum testamentum, vel
 sabbatum animarum in futuro, & carnis resurrectionem,
 vel plenam scientiam consummatamq. doctrinam, aut certe aliquid aliud
 celestis semper & spiritualis continet arcana. Nam Dei solemnitates à
 quindecimo die mensis principium habent. Ezechias vicina morte ter-
 retur, & fusus in lacrymas, Quindecim annorum spacio sibi ad vitam
 dato, signum accipere meretur in gradibus. In templo Ezechiel, (quod
 interpretatur Ecclesia et celestis Hierusalem) septem & octo gradibus
 ascenditur. Isti sunt septem & octo de quibus & Osee dicit, quod eo nu-
 mero conduxerit sibi et acquisierit fidei plenitudinem. sic enim habes:
 & abij, & conduxerit mihi Quindecim argenteis, & coro hordei, &
 dimidio coro hordei, Conducendam autem ei meretricem Dominus
 præceperat. In superioribus itaq. manifestum est quod conduxit eam,
 qui etiam mercedem quantitatis expressit. Duorum igitur Testamen-
 torum, id est, plena fidei precio, prophetia consummationem accepit fidei;
 Ecclesia, plenitudinem. Primo enim Testamento Israel acquisitus est
 populus; secundo nationum & Gentium. Fide ergo plena conducitur
 meretrix, vel ex Gentibus copulam sui querens; vel ex adultero Iudæo-
 rum populo, qui Dominum suum, & auctorem virginalis fidei dereli-
 querat, conuenit suos totius orbis spacio diffundens. Quod autem dixit:
 In coro & in semicoro hordei; in coro mensura plenitudo est; in semico-
 ro, semiplena mensura; plenitudo, in euangelio; semiperfectio, in lege. Si-
 cut legimus, dicentem Dominum. Non ueni soluere legem, sed adimplere,
 Matt. 5. & alibi habemus dicente Domino per Micheam prophetam:
 Quia tunc pax erit in terra Israel, cum uenerit Assyrus in terram eius,
 & in-

Cap. 40.

Cap. 15.

Leuit. 29.
 Num. 9.
 Esai. 38.

Cap. 40.

Cap. 3.

D. Ambrosius
 Epist. 39.

Cap. 5.

Et insurrexerint in eum septem pastores, Et octo morsus hominum. Tunc enim plena pax est fideli populo ab omnibus tentationibus Et vanitatibus absoluto, cum mundi huius vanitatem excluderint de cordibus nostris pax Et gratia; pax veteris; gratia noui Testamenti. Septem pastores, precepta legis sunt, quibus grex adhuc quasi irrationabilis in virga Moyse per desertum ductus Et gubernatus est. Octo morsus hominum mandata Evangelij Et dominici oris alloquia. Corde enim creditur ad iustitiam, ore confessio fit ad salutem. Boni morsus, per quos aeterna vitamur gustauimus, peccatorum remissionem in Christi corpore deuorantes. Quod si cum Hebræo morsus non legamus, sed septem pastores, et octo primates homines: septem pastores, omnes sunt Patriarchæ, Et Prophetæ, sanctique viri, qui hebdomada, id est, veteri testamento seruiuerunt; octo vero morsus hominum, siue octo primates homines, vniuersi sunt noui Testamenti, qui ab Apostolis usque ad hanc ætatem memorauerunt Assyrium, Et suis dentibus lacerauerunt. Nam Iudæorum sabbatum septem diebus sinebatur, cui successit Evangelij gloria, Et resurrectionis quies, quæ octonario numero significatur. Quare in Ecclesiaste precipitur, ut in utrumque Testamentum, tam vetus scilicet, quam nouum, pari ueneratione credamus, cum dicitur: Da partes septem, nec non Et octo. Iudæi dederunt partes septem, sabbatum credentes, at non octo dederunt, resurrectionem diei dominicæ denegantes. Quoniam uero septima requies cum octaua resurrectione coniungitur, Et hoc in sacramento regenerationis nostra, id est, in Baptismo, altum, profundumque, mysterium est, Quindecim cubitis supercreuit aqua diluuij, excedens altitudinem montium, id est, hoc sacramentum transcendit omnem sapientiam superbiorum, septem quippe Et octo coniunctis Quindecim fuerit: et quia septuaginta à septem, Et octoginta ab octo denominationem accipiunt, coniuncta ab utroque numero, ceterum quinquaginta diebus exaltata fuit aqua magni Cataclysmi, eandem nobis commendans atque confirmans altitudinem Baptismi in consecrando nouo homine ad tenendam quietis, Et resurrectionis fidem. Post et hic illum Psalmum, Quindecim carmina, Et Quindecim graduum psalmi sunt, per quos primum ad canendum Deo, Et in atrijs consistendum iustus ascendens eruditur in lege, Et septenario numero completo postea per ogdoadem ad Euangelium scandit. Huius est mysterij quod uas electionis Paulus, post Damascum Arabiamque lustratas, ascendens Hierosolymam apud Petrum diuersatus est Quindecim diebus, si-

Rem. 10.

Ecclef. 17.
D. Hieronym.D. Aug. con. Fan-
tum lib. 12.

Gen. 7.

Ibidem.

Psal. 118.

Psal. 119.

D. Hier. in Ec-
clesiaste ca. 11.

Gal. 1.

gni-

gnificans se constitutum esse doctorem veteris, ac noui Testamenti. Hieronymus: Hoc, inquit, mysterio hebdomadis Et ogdoadis futurus Gentium predicator instruendus erat. Continet hic numerus, Et hoc sacramentum, ut cum quinque sensus corporei, per quos fragilis humanitas contrahit omne peccatum, beata Et indiuidua Trinitatis fuerint uirtute superati, ad Quindecimum Graduum Psalmorum nos culmen educat. Alia multa mysteria, si quis diligentius exequatur, sub hoc numero consecrata repperiet. Christus Dominus in celum ascensurus, Discipulos, quibus benedicat, educit foras in Bethaniam, quæ Ciuitacula, testante D. Iohan. c. 11. est iuxta Hierosolyma Quindecim stadij. Recte enim quibus utriusque Testamenti scientiam aperuit, quos et omnem uiuendi sperandiq. docuit regulam, Quindecim stadij in locum, quo illis benediceret, Et precepta docendi traderet, eduxit. Mystice quoque Quindecim stadij gloriosa Ascensionis locum à uictoriosissimo passionis loco secreuit, ut omnes scilicet uel uiuere, uel mori pro Christo cupientes, Et primo quiescendi post mortem, Et in fine à mortuis resurgendi desiderio pariter Et amore firmaret. Audi maiora mysteria. Quo tempore Salomon, hoc est, pacificus noster, qui dicit: Pacem meam do uobis, adificauit Templum Deo, erant Latomorum septuaginta millia; Et eorum qui portabant onera, octoginta millia. Latomi qui lapides cadunt, qui quasi fundamenta adificiorum preparant, qui lapides ad adificandum in templo Dei de terra tollunt, in septimo numero ponuntur, in Prophetis, in Patriarchis. Illi enim genus humanum, quasi de terra eicientes, in templum Domini preparauerunt: isti uero, hoc est, octoginta millia, Apostolica predicatio Et Euangelica; hi qui cum Deo saluatore, Et ipso Salomone grauiam gentium peccata portabant. Huius speculationis fuisse putant turbam Discipulorum IESU Christi, super quos die sancto Pentecostes Sanctus cecidit Spiritus. est enim numerus 15. trigonus expansione cabalistica continens numerum 120: nam si addideris terminos progressionis arithmetica, extremos ad se proueniunt 16. aggregati partem dimidiam, quæ est 8. multiplica per numerum locorum, id est 15. Et habebis summam omnium terminorum progressionis disposita: nam 8. per 15. multiplicatus, gignit 120.

Ad Paulinum.
Et precem. lib.
17. in Eta.
Beda in pi. grad.

Luc. 23.

Beda in Mar.
c. 41.

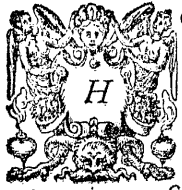
3. Reg. 5.

Iohan. 14.
D. Hierony. in
pial. 39.

Beda in act. 1.

D DE

DE NUMERO XVI.

Abet numerus 16, quandam perfectionis speciem, quia Mathematici perfectum vocant senarium rationibus ab Euclide significatis ultima nomi, Philosophi quoque perfectum appellant denarium numerum, eo quod perficiat, & terminet velut forma cunctos alios numeros; & qua in ortu sunt & interitu comprehendat. Decem quippe docuimus esse Prædicamenta; & omnem numerum à decimo per circuitum gigni. Perfectus igitur iudicabitur numerus 16. duobus resultans perfectis numeris, perfecto nimirum Mathematiko 6. & Philosophico 10. In rationali quoque fabrica numeri 16. perfectionem monstravit natura, quia ante Sextumdecimum ætatis annum, puerorum cum lateat ingenium, et quasi frumenta etiã annum in herbis sint, annus 16. adolescentium iam profert animos, & quid posterius sit sperandum satis aperit. Ad stipulatur nobis Heracletus, homines dicens tunc perfici, cum iam etiã genitalis urina secerni incipit; & arbores tum incipere perfici, cum gignere semina incipiunt, immaturas ante & imperfectas esse, dum fructu carent. Propterea ea ætate homo iam in notitiam boni uenit, ac mali, eorumq. disciplina incipit esse capax. Neque silentio inuoluendum videtur, quod Aegyptij sacerdotes in litteris hieroglyphicis hunc numerum notare consueverunt, dum ueneream voluptatem uellent insinuare, quod tunc temporis incipiant homines ueneri indulgere, generareq. Quod si complexum ueneream uoluissent significare, numerum 16. geminatum adnotabant, quoniam filij sunt ex uoluptatibus; coitus autem ex geminis uoluptatibus maris scilicet & femina. propter hoc secundum numerum adiungere solebat. Erudite igitur annum ætatis Decimum sextum adolescentia ianuam nominauit Terentius Varro, dum quinque faciens uita gradus, Pueritiam ad annum 15. protraxit; Adolescentiam à 16. ad 30; Iuuentutem usque ad 40; Senectutem, ad 60. inde usque in finem uniuscuiusq. Senes nuncupati. Consentiant itidẽ Astronomorũ traditiones super ætati affectibus, qui Lunã ad quintum usq. annum infant es propemodũ ductitare dicunt, decennium inde Mercurio adscribentes; unde illud ætatis studium rerum plurimarũ, et mutabilitas, et inconstantia, qua modo hoc modo illud appetant hinc gestiũt paribus colludere, temereq. iras colligunt, atq. ponunt. Et ut inquit Horatius: Mutatur in horas. Mox hominẽ Sexto decimo ætatis

anno

anno in Veneris ditionem deuenire asserunt. Atque hic ille est ætatis flos, de quo sæpius apud Auctores, ut apud Terentium: Anni? Sexdecim, ætatis flos ipse. & Ouidius Philosophia istiusmodi non ignarus, cum Narcissum ostendere uellet eius iam ætatis, ut amoribus dare operam posset, ait:

Iamq; ter ad quinos vnum Cephifus annum.
Addiderat.

Habet adhuc præsens numerus aliam mathematicam dignitatem, quia quadratus est quadrati quaternarij, quattuor in lateribus continens unitates. Quotusquisque enim erit in tetragonorum ordine quadratus, totidem in quolibet latere sortietur unitates. Ex quo efficitur, ut ratione quadraturæ sit affectus perfectionem. Omnis enim quadratus, si ei proprium latus addatur, vel ab eo subducatur, fit altera parte longior, adeo equalitatis natura sibi constans est, ut minimo cremento, vel decremento in alienam protinus naturam degeneret. quod sua perfectionis est argumentum. His accedit, quod perfectioni numerorum perfectorum, adeo propinqui sunt pariter pares, ut eorum quilibet sola deficiat unitate. Ut, si omnes partes aliquotæ numeri pariter paris cuiuscumque in unam collegeris summam, addasq. illi aggregato solam monadem, tunc restituitur illarum partium integer numerus. Et partes illa inter se semper constituunt progressionem geometricam in proportione dupla. Nam partes numeri 16. qui est pariter par, sunt 8. 4. 2. 1. quibus simul iunctis, fit numerus 15. unitate scilicet minor numero 16. Et hac est propositio Caroli Bouilli lib. de Numeris perfectis, Prop 4. Quotquot ab unitate dupli simul sumuntur, sequentem minus uno restituant. ut hic patet:

1. 2. 4. 8. 16. 32. 64. Pariter pares.

1. 3. 7. 15. 31. 63. Partium summa.

(Mitto nunc, quòdin se ductæ partes numeri 16. dant 64. cubum habentem radicem cubicam 4. qui est radix quadrata 16. et quod à Pythagorico dictus est numerus felicitatis.) Hinc factum est, ut ad perfectorum numerorum procreationem soli tetragoni sint accommodati. Namq. inter pariter pares, apti, qui 4. et 6. terminantur, & hi uniuersi inter pariter pares tetragoni. Porro, si perfectum, cui nihil addi vel subtrahi potest, sed proprijs se coerces simibus, quod à perfecto abest, protinus aut abundans fit

D ij aut

Petrus Aponen.
Probl. part. 15.
cap. 3.

Horus Apollo
Niliacus de no-
tis hieroglyph.

Aug. in Ciu. Dei
lib. 22. cap. 15.

Plato in Theæt.

nocte tanta ventorum ac fulgurum tempestas exorta est, ut uniuersa illa prouincia fluctibus pene obrueretur. In Hollandia, teste Francisco Guicciardino in descriptione Belgica, anno salutiferi partus quadragesimo vicesimo supra millesimum, die 17. Aprilis, sanctia maris circa Dordracum facta eruptione, totam regionem inundauit, aggeres fregit, & supra centum milia hominum extinxit una cum iumentis, & supellectili eorum. Anno post natum Seruatorem quingentesimo octogesimo nono, die 17. Octobris, maxima fuit in Venetiarum, & Liguria sinibus aquarum inundatio, quae haud modicum hominibus animantibusq. detrimentum intulit. Athesis fluius adeo excreuit, ut magnam Verona mœnium partem euerterit. In hac diluuij effusione Tybris fluius in tantum excreuit, ut aqua eius supra muros urbis Roma influerent, ac maximas in ea regiones occuparent. Tunc per alueum eiusdem fluij cum multa serpentium multitudine, draco etiam mira magnitudinis, per Urbem transiens, usque ad mare descendit. Subsecuta statim est hanc inundationem, ob defuncta corpora, pestilentia grauisima, quam uocant inquinariam, ut Paulus Diaconus scriptum reliquit de gestis Longobardorum lib. 3. cap. 11. Anno quoque septuagesimo nono supra millesimum & quingentesimum, Decimo septimo Aprilis, qui dies de Assertoris nostra salutis nece publico luctu nefastus fuit, nix vento quodam frigidissimo agitata, cunctos vinearum pampinos, tum primum erumpentes, & arborum flores adeo compressit, et corruptit, ut omnem spem vini, et fructuum aliorum, praecipue in montanis locis Hetruria, et Gallia Transpadana, ademerit. Hic illud inter seram quod retulit Nauclerus (licet forte parergon cuique dictum videatur) ipso die Iunij 1278. Minturnis impios quosdam homines, qui ad Mosæ pontem constiterant, quod sacerdotem sanctissimum Eucharistia sacramentum ferentem neglexerint, Diuino omnes consilio, uno excepto, qui quidem ex his omnibus Hostiam ipsam sacratissimam veneratus fuerat, in eo ipso flumine perijisse. Huc accedit, quod anno post natum Christum 1533. die 17. Nouembris Curia, Bludenti, Veldochirachi, Sangalli, alijsq. in Cuiatibus iuxta Rhenū, maximus sub mediam noctē terra exiit motus, ut in Germanicis historijs legitur. Eo ipso die Nouembris anno 1570. illa urbi Ferraria calamitas horribilis euentre capit, cum terra ingenti motu concussa effecit, ut neque in domibus tuto homines manerent, neque sub dio recte versarentur. Quinquennio item post, hora diei nona, et proxima noctis

noctis undecima Venetias, et circumiecta loca magno terremotu contremuisse Leonardus Benalius iuris civilis pontificijq. peritissimus, et ad homines iuuados tutandosq; natus, nobis nunciauit. is enim tunc versabatur Venetijs, eoq. audiente et inspectante res accidit. Die 17. Augusti mensis graue in urbe Constantinopolitana grassatum est incendium, quale haud unquam alias illa sensit. plurimam namque eius partem flamma peruasit, adeo ut maxima quaque horrea, et frumenti receptacula conflagraret. Et, quod relatu dignum, cum in illo incendio Nouatianorum Episcopus Paulus, Chrysanti successor, suam Ecclesiam in periculo videret, et in sanctius sacrarium ingressus, Deum, ut Ecclesiam conseruaret, suppliciter oraret, Deus Opt. Max. nescio quo modo, precibus exauditis, delubrum inuolatum seruaui. ignis namq. per ianuas, et fenestras iam omnes inuolans, ei non nocuit; sed cum circum circa adificia simul multa consumsisset, Templum praterijt. cumq. (quod maximum est) incendium biduum totum grassatum ubique esset, ne vestigium quidem sumi in tignis, & muris apparuit Ecclesiae. Nouatiani ergo ex eo tempore quotannis 17. Augusti die, obseruatum Templum, sacra celebrarunt. Hoc eo referre volui, quo cuncti cognoscere possint, Deum persape, etiam per indignos, solita consueuisse prodigia exhibere. Nam & de his, qui ad Vates accedunt, & ad Incantatores, & ad eos qui faciunt amuleta, Iohannes Chrysostomus in expositione Epist. Pauli Coloss. nec non oratione sexta aduersus Iudaos, docet, quod etiam si quis mortuum suscitauerit, non sancte viuens, illi non sit credendum; sed eum nihil putandum. Romanos rursum perculit hic numerus, quando 17. Decembris anno Domini 548. Gothi, ductore Totila, Urbem prodicione Isaurici militis ingressi, porta Calimontana, imperio potiti sunt. Nec eo contenti bona diripiunt: mœnia bona ex parte solo equant: domos aliquot igni absumunt, incolas a Roma praecipientes discedere, aucturi alium in locum coloniam: multitudo omnis in propinquas vrbes se recipit: sine habitantibus Vrbs relinquitur: manentq. in ea solitudine diebus quadraginta. Ferunt autem incendium cingentibus flammis, dies 13. emicuisse; quem admodum & Carthago à Scipione debellata & accensa igni, 17. continuis diebus arsit, miserum praebens spectaculum, omni murali lapide in puluerem redacto. Neque vero silentio percurram, quod Romani duobus olim cladibus fracti, infaustum hunc ipsum diem appellarunt. Nam & die Decimo septimo Iulij anno ante Christum natum 474. ut

Nicpho.
Call. lib.
14. ca. 41.

P6p. 1. et.

Lib. 1.

Iulius

In Camillo.

Cap. 23.

Ex Calendario Cōstat; felicitas.

Cap. 1.

D. Hilari.

Liuius & Plutarchus testati sunt, Veientes iuxta Cremerā Tusciae flumē Romanas acies fuderunt: praesidium expugnatum: ad unum omnes casti: ubi ex Fabiorum familia 306. interijisse satis constat. Anno item ante Christum 376. eadem plane die Iulij secundum virorum illustrium Auctorem, apud Alliam flumē Brenno duce Galli Senones, Romano delecto exercitu, Urbem etiam ipsam, excepto Capitolio, deleuerunt. Apud Iudaeos etiam ater & infaustus fuit dies 17. Iunii, ob multas calamitates. primo enim Moyses ea die confregit tabulas. ea die regressi duodecim exploratores populum Israel terrore affecerunt, referentes Chananeorum vires insuperabiles: in ea Nabuco donosor Hierusalem cinxit obsidione; vel, ut alij asserunt, muri Hierusalem diruti. Afferunt etiam Iudei alias calamitates, quas ea die euenisseratum habent. Ut enim ex Iosepho Matthaeo filio colligi datur, Civitas Hierusalem, seu potius Templum illud Sanctum die 17. Iulij, quo celebrabantur ieiunia, COSS. M. Ant. & M. T. Cicer. in Pompei magni ditionem, deuenit. Hac eadem die per Herodem Aescalonitam, dam contra Antigonom debellaret, iterum expugnatur, anno scilicet vicesimo septimo postquam à Pompeio fuerat debellatum. Ex his fortasse colligere licet cur. S. Matthaeus in generatione IESV Christi tres omiserit generationes: ab Abraham enim vsque ad David Regem quattuordecim numerat generationes; et a David vsque ad transmigrationem Babilonicam, alias generationes quattuordecim, cum tamen in multis alijs libris, decem & septem deprehendantur. Quod non mendacij, vel negligentia vitio, nec casu vel fortuito factum fuisse creditur, ut Euang. deuitato numero 17. maluerit numerum 14. in generatione Domini ponere. Tres enim praeterita sunt generationes, quia Ioras genuit Ochoziam, Ochozias uero genuit Ioam; Ioas deinde, Amasiam; Amasias autem, Oziam. In Matthaeo autem Ioras Oziam genuisse describitur; cum tamen quartus ab eo sit.

DE NUMERO XIX.

Luc. 13.

AB ET numerus 18. in sacris litteris sua mysteria. Duodeviginti, qui oppressi sunt in Siloe, uniuersos pronuntiant Iudaeos, qui poenitentiam agere noluerunt, cum ipsis suis mœnibus interituros, quod hinc maxime damnatione digni sint, quia Seruatoris Christi nomen, quod audierunt, spernere, quam audire maluerunt. Octodecim enim apud

Gra-

Græcos notis iisdem scribitur, quibus incipit ΙΗΣΟΥΣ, quare subdit Oraculum: Si non egeritis poenitentiam, omnes simuliter peribitis. statimq. de infecunda, ac eradicanda arbore, parabolam subiungens, docet eos ad quos loquebatur, instar infructuosae fici, si poenitentiam non egerint, succidendos; & ut apertius intimaret, non alio parabolam tendere, sed hoc esse fructum in ficu querere, & non inuenire, verbum Synagoga offerre nec recipi. Quam tamen ne totam funditus ob culpam sterilitatis excludendam putares, sed reliquias per electionem scires esse saluandas, mox Ecclesia primitiua sanatio sub incurua mulieris specie subsequitur. cui bene Decem & octo annis res fuit cum morbo immedicabili miserog. Qui numerus ternario sexies ducto perficitur, quia videlicet eam, quae in testimonio legis, in vaticinio prophetiae, & in reuelatione gratiae per infirma opera langueret, ostendit. Senarius enim numerus, & sextam seculi notat aetatem, in qua à diabolica captiuitate liberatus est homo; & sextum diem in quo mundi est creatura perfecta: sicq. bonorum operum perfectionem designat. tria uero sunt tempora Dominica uisitationis, quibus fructum dare negauit, quia ante legem, sub lege, & sub gratia obedire despexit, in quibus Iudaea, quia terrena magis quam caelestia nouerat operari, quasi Decem & octo annis à sua mentis erat rectitudine curuata. Pertinet ad hanc significationem, quod cum Iudaea fecisset malum in conspectu Domini, traditaq. fuisse in manu pinguisimi Eglon regis Moab, clamans ad Deum anno. 18. meruit suscitari sibi Saluatorem Aioth, qui duas dexterhas habuisse dicitur, quia iustus erat. Non enim poterat iustus esse, & habere sinistram. Inde Psalmo nonagesimo de sancto dicitur: Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis. Dextera sancti dicitur: sinistra non dicitur, sed latus. Item in Euangelio dicit Dominus: Qui te percusserit in dexteram maxillam, praebe illi & alteram. Non sinistram, non enim est sinistra quae praebetur, sed dextera alia, quia iustus duas habet dexterhas. Aioth igitur, qui Laus interpretatur, typus est Christi, quare Psalmo Decimo octauo Propheta Regius e dissest de primo IESV Christi aduentu; nam per hunc suscepit inimicus occasum; & genus humanum singulare praesidium, per hunc tyrannus ille relegatus ingemuit, & absolutus est homo, qui mortiferis uinculis tenebatur obnoxius. & sicut mulier hoc numeri calculo, iubente Christo, à sua infirmitate saluata est; ita se in hoc Psalmo petijt David peccatis

Luc. 13.

D. Ambr. lib. de Salomone. ca. 5.

Iud. 3.

Psal. 90.

Mat. 5. Luc. 6.

Psal. 18.

catis proprijs liberari, nempe per hunc calculum significans tempus aptissimum, in quo et ipse Domini salutifera beneficia mereretur.

DE NUMERO XX.

Perepretium mihi videtur, antequam de numero 20. verba faciam illud explicare, quod character. 2. qui in singulari limite duo significat, suam quoque servat nativam significationem in secundo 20. tertio 200. & quarto limite 2000. nunquam enim huiusmodi numeros habentes radicem in dualitate, laudabiliter positos invenies in sacris scriptis. Lege librum Genesios. Iahacob servit annis viginti. Nam cum audisset se odio esse Esau, pro benedictione qua benedixerat illi pater, dixissetq. ille in corde suo: Venient dies luctus patris mei, & occidam Iahacob fratrem meum; locum dans fraternae iracundiae, in Mesopotamiam ad Laban aufugit. cumq. ibi septem annis servisset, fratris materni filias, Liam scilicet, & Rachel uxores duxit, ac in alijs septem annis duodecim suscepit filios, cumq. redire vellet ad parentes, rogatus à Laban alios annos sex permansit, serviens viginti annis. Quibus elapsis, domum redeunti occurrit obviam Esau cum quadringentis viris, qui vicenarij quadratus est numerus. quare timens sibi Iahacob dimisit pueros super Liam, & super Rachel, & super ancillas duas. Non enim, ut plerique existimant, tres turmas fecit, sed duas, unde etiã ubi nos habemus: dimisit, Aquila posuit: dimidiavit, ut unum cuneum faceret ancillarum cum parvulis suis, & alium Lia, & Rachel, quae liberae erant cum filijs earum; primasq. ire faceret ancillas, secundas liberas; Ipse autem ante utrumq. gregem, fratrem adoraturus occurreret. Separavit autem de his quae habebat munera fratri, hircos Viginti, arietes Viginti, tauros Viginti, camelos foetas cum pullis suis triginta, capras ducentas, oves ducentas, et merito, quando nõ sponte, sed metu munera mittit ad fornicatorem et profanum, intemperantem, iracundum, mimantem parricidiale flagitium, eum denique qui pro una esca vendiderat primogenita sua: quare nec Israel tunc appellatur, sed Iahacob, quod acutissimus Origenes adnotatum reliquit. Vera enim vocis Israel ratio est, quod contra Angelum steterit, consliveritq. ab Hebraico verbo שָׂדָה, idest conferuit manum. Hoc siqui-

dem

dem nomen ipsi Iahacob inhaesit à lucta & insita fortitudine, qua cum Angelo tota nocte ad matutinam usque auroram congedi ausus est. Gen. 31.
 Perconstante enim post finem lucta Angelo ab eo: Quod est nomen tibi? respondit, Iahacob. At Angelus ad eum: Nequaquam Iahacob appellabitur nomen tuum sed Israel, quoniam si contra Deum fortis fuisti, quanto magis contra homines praevaleris? Atque hanc interpretationem Iosephus comprobat his verbis: Gen. 31.
 Ἰσραὴλ ἰσραὴλ κατὰ τὴν ἰσ, αἰὲρ γινώσκων τὸν ἀντίστατον ἀγγέλῳ θεοῦ. idest: significat Israel secundum Hebraicam linguã, illum qui adversus Angelum Dei stetit. Neque tamen me fugit multos magni nominis viros voluisse dictum esse Israel tanquam videntem Deum, cum & nomen Israel inter Hebræos sit etiam videns Deum. Nam & Iahacob paullo post initam cum Angelo luctam appellavit nomen loci illius Phanael, dicens: Vidi Dominum facie ad faciem, & salva facta est anima mea. Licet aut sit longe praestantius & sublimius quiddam videre Deum, quam luctari cum Deo; potior tamen significatio nominis Israel à fortitudine & lucta, quam à visione Dei manavit. Viginti etiam annos servivit Iudæa Iabin Regi Chanaam. Viginti argenteis Ioseph venditus in servitium Ismaelitis, ut habent Hebraei & Latini codices emendationes. ipse enim figura fuit venditionis Christi Domini. Vnde scriptor aliquis, quo figura veritati magis responderet, ex Viginti argenteis fecit triginta, apposita scilicet littera intersectionis x. At typum per omnia figurato respondere non est necesse, sed Christum pluris estimari conveniebat, quam ipsius figuram. Iud. 6.
 Et Ezechiel, ut (typum in se gerens eorum qui puniantur) populum doceat, per ea quae facere iubetur, futuram Hierosolymis famem, mandatum accipit, ut cibus quem comedit in die, sit in pondere Viginti stateres; vel, ut habet alia editio, 20. siclos, (habet autem siclus 20. obolos, ut Levit. 27.) qui sane pondus argumentum est inopiae. tres enim dimtaxat uncias, & paullo amplius conficiunt Viginti sicli, ut asserunt qui pondera haec & mensuras perscrutantur. At vero cum siclus duabus estimetur drachmis, poterunt quadraginta drachma ieiunium et penitentiam significare. sicut & Viginti stateres poenis penitentiam & laborem populi designant. Viginti virorum plaga, designat peccantes per quinque sensus, qui conversi remedia inveniunt in quattuor Evangelijs. Viginti et centum annos concessit Deus ad agendam penitentiam, quando multa malitia hominum erat in terra. Quia vero penitere contempserat, noluit Deus tempus expectare decretum, sed Viginti annorum spacijs am-

puta-

Cap. 19.
 Euseb. de præp.
 Euan. lib. 9. c. 4.
 D. Hiero. in Io-
 uin. lib. 1. c. 12.

Gen. 31.

Gen. 31.

Gen. 25.
 Lib. 15. in Gen.

Iud. 6.

Gen. 37.
 D. Hiero. in Io-
 uin. lib. 1. c. 12.

Ianf. in Cõcor.

Cap. 4.

1. Reg. 14.

Gen. 6.

Gen. 7.

putatis, induxit cataclysmum anno scilicet centesimo agende penitentiæ de-
a. Reg. ult.stinato. Huius numeri mentio legitur facta, quando Rex David contra
 preceptum Domini, populum iussit dinumerari; dicitur enim, quod lu-
In Num. lib. 15.strata vniuersa terra, affuit Ioab in Hierusalem post nouem menses &
 Viginti dies. Origenes: Quemadmodum, inquit, sacratus & placitus est
 Deo numerus viginti duorum millium, quod ipso precipiente populus nu-
 meratur, ita censetur infaustus, quando contra mandatum Domini nu-
Beda in lib. Nu. cap. 5.meratur. In deserto ab anno Vicesimo atatis adnumerantur populi, qui ad
 prælum eliguntur; quia ab hac atate, contra unumquemque vitiorum
 bella nascuntur: ideoq. ad pugnam eliguntur, vt habeant contra libidines
Zach. 5.conflictum, ne luxuria superentur. Volumen volans, in quo omnium pec-
 cata descripta sunt, vt vnusquisque recipiat secundum opera sua siue bo-
 num siue malum, Viginti cubitos habet longitudinis, & decem latitudi-
 nis, in quo numero tristibus lata sociantur. Ad hoc enim Dominus corri-
 pit vt emendet. In Vicesimo, qui ex duabus decadibus efficitur, austera
 & tristia nunciantur: in decimo, i. est vna decade, meliora et prospera.
Ezech. 8.Apud Ezechielem, vbi Hebraica lectio habet Viginti quinque viros apo-
 statas, Septuaginta interpretes posuerunt Viginti. Nec errasse credendi
 sunt, vt non dicerent viginti quinque sed Viginti, maiore quippe auctori-
 tate pradii, quam interpretum officium est, prophetico spiritu, quo etiam
 ore vno in suis interpretationibus, quod magnum miraculum fuit, conso-
 nuisse firmanitur, Apostatas Vicenario numero taxare maluerunt. Et
Ezech. 42.quia Apostate ab Ecclesia sunt exclusi, non sine mysterio, vbi in Hebræo
 apud eundem Prophetam legitur: Contra Viginti cubitos atrij interioris:
 ipsi formidantes Vicenarium ponere in atrio interiori, similitudinem atrij
 interioris, interpretati sunt.

DE NUMERO XXI.

Elebris est numerus 21. cum apud Pythagoras, quod senarij
 perfectissimi trigonus sit, tum etiam in diuinis oraculis, quod
 & septenarium mundi natalem, & sanctam significet Trini-
 tatem; nam qui ter septenarium composuerit, vnum supra
 Vigesimalium procreabit. Quamquam autem septenarius ob eius vires &
 facultates à nobis suo descriptas loco, mysticus appareat, magis tamen
 mysticus intelligitur ternarius, utpote diuinæ Trinitatis imaginem præ-
 se-

se ferens, quare sublimius quoque cēsetur mysterium ipsius numeri 21. Ac
 præterea Abraham, qui, quantum ad generationem Vigesimalium primus
 fuit à Protoplasto, primus est inter Patriarchas mysterij maioris accef-
 sione; primus fundator veræ religionis; primus qui & naturæ legem ab-
 soluit, & de diuina lege meditatus est; primus qui cultum vnius Dei
 aduersus idola & gentes, hominibus persuasit; primus qui & tenebras
 erroris depellere, et malis demonibus bellum indicere est aggressus. Con-
 tinet hic numerus alia rerum celestium sacramenta. nam cum Propheta
 Daniel tribus hebdomadibus orationem suam Domino iugiter immo-
Cap. 10.lasset, vt quæ essent Israëlítico populo futura, cognosceret, Angeli vocere-
 sponsum est, ad primas preces se fuisse transmissum, sed diabolica relucta-
 tione tardatum, Vicesimo primo die ad eum potuisse descendere, quo votis
 eius satisfacere potuisset. Quare Psalmus in ordine Vigesimalium primus,
 hoc calculo noscitur mystice collocatus, qui diaboli peruersitate destructa
 medicinalis passionis dona referauit, cuius beneficio genus humanum ab
 æterna morte liberatum, ad perpetua salutis dona peruenit. Quamuis au-
 tem multi Psalmorum breuiter de passione Domini meminerint; nullus
 tamen eam tanta proprietate descripsit, vt non tam prophetia, quam hi-
 storia esse videatur. Vigesimalium primus dies mensis Exho. 12. finem vitæ
 potest insinuare. ideo vsque ad eam vescuntur azymis: & est dies so-
 lemnis bonis. Et quia constat ex ter septem, plenissimum sacramentum
 Trinitatis indicat.

DE NUMERO XXII.

VNERORVM Liber, in quo permulta sunt dif-
 ferentia numerorum, qua conscribuntur de populo Dei,
 post filios Israel enumerat seorsum Leuitas. neque enim
 fuerant connumerati filijs Israel. Horum habetur segre-
 gatus quidam ac præcipuus præ cæteris numerus, quo referuntur
 omnes simul Vigintiduo millia reperti, ita, vt neque amplius ali-
 quid, neque minus hoc Numero sit inuentum: propterea quod Deo
 placens, & sacratus sit hic numerus, ipso precipiente, numerantur.
 Post hac etiam primogeniti filiorum Israel numerati sunt, inuentiq.
 Viginti duo millia, & ducenti septuaginta tres. Quod vero hic
 E addun-

Orig. Hom. 13
 in Num.
 Num. 3.

Origenes in Nu-
mc. Rom. 4.

adduntur. 273. non per hunc numerum historiam tantum nobis insi-
nuat, sed solito clausit sibi more mysterium. Humani siquidem generis in
carne generatio, ut asserunt qui in talibus periti sunt, hoc fit modo: quan-
do hebdomada duodecima conceptus mouetur, nouem mensibus contine-
tur in uulua, sed prius non moueri fertur ad partum, quam etiam deci-
mi mensis triduum transeat, (Menses hic loco lunares, quos solos cum em-
bolismis suis norunt Hebraei,) Et ita tribuendo cuiq. mensi triginta lucas,
inuenitur, quod numerus 273. dies illos indicat, qui ex nouem mensibus
et triduo mensis decimi colliguntur, Et fiunt simul 273. dies isti, quibus
humano generi in hunc mundum prabetur ingressus, Et ita in Viginti duo-
bus numeris omnium simul creaturarum rationibus mysticis summa colli-
gitur. In his uero quae ex abundanti in primogenitis Israel inueniuntur,
etiam mysterium humanae generationis exprimitur. Leuita igitur, id est, qui
Domino deseruiunt, et primogeniti filiorum Israel, hoc admirabili, sacra-
toque numero titulatur. Ad eorum, quae diximus, assertionem, habet hic ex Suida
br euibus contractam historiam cunctis seculis memorabilem adscribere.
ea ita se habet. Quo tempore Iustinianus imperium obtinebat, erat quidam
inter Iudaeos princeps Theodosius nomine. Hic cum familiariter admodum
uteretur argentario Christiano, cui nomen erat Philippo, qui ipsum crebro
ad amplexandam Christianam religionem hortabatur, tandem ingenue
fessus est, se nihil dubitare quin IESVS, quem nos Christum colimus, is
sit, quem sacri uates mundi Seruator em pr adixerunt: uerum se animum
inducere non posse ut abdicatis, quibus nunc apud suam gentem fungitur
honoribus, nomen suum IESV Christo det. Ut autem ita de IESV
Christo crederet, se non solum sacrorum uatum Oraculis persuasum esse;
sed mysterio quodam, quod apud Iudaeos in arcanissimis scriptum serua-
tur, compertum habere, idq. huiusmodi esse. Mos erat olim apud gentem
Iudaicam, quo tempore ad ea sacra in Hierosolymis exstabat. Viginti duos
perpetuo Sacerdotes habere; Et quoties de eo numero unus aliquis mor-
tem oppeteret, mox alium in defuncti locum allegere, allectumq. in co-
dicem, qui ad eam rem in aede seruabatur, cum illius ipsius, tum parentis
utriusque expresso nomine, referre; notatis etiam cum defuncti, tum sus-
fecti diebus. Cui itaque, quo tempore IESVS Christus in Iudaea uersabatur,
nec dum tamen sese prodere, uerumq. fide propalam docere cepisset, mortuus
esset quidam ex dicto sacerdotum numero, nec post multa ac varia suffragia,
quispiam satis idoneus esset repertus, qui in illius locum adscriberetur, et

tan-

tandem propositus est IESV Ioseph fabri (ut dicebant) filius, tam-
quam homo aetate quidem iuuenis, ceterum, Et uita, Et moribus, Et
doctrina in primis commendatus: atque hoc suffragio ab omnibus de-
mum approbato, uisum est matrem eius in consensum accersere; Pater
enim obierat, cognoscendorum nominum gratia, qua in codicem, ut dictum
est, describenda essent. Illa igitur accita, et de filio, eiusq. patre sedulo in-
terrogata respondit, se matrem quidem esse IESV, atque ipsum pepe-
risse, (nam eius rei testes sibi esse eas mulieres, qua cum pareret, praesto fuis-
sent) patrem uero nullum illi in terris esse. quod ex me, inquit, quibus uul-
tis discite argumentis, dum enim uirgo in Galilaea agerem, Angelus Dei
in domum, in qua uersabar, ingressus, non quidem dormienti, sed uigi-
lanti mihi nunciabat, futurum ut e Spiritu sancto parerem filium, iube-
batq. nomen illi IESV indere. itaque uirgo cum essem, per eam uisionem
concepi, peperiq. IESV, permanens uirgo in hunc usque diem. Quibus
auditis, sacerdotes iubebant adesse fidas obstetrices, easq. summa cura ex-
plorare, an etiam uirgo esset Maria. Illa uero cognita ueritate ex ipsa
re, affirmabant eam uirginem esse. Aduenerunt quoq. Et illae mulieres, qua
forte fortuna adfuerant parienti, conspexerantq. e dentem infantem, qua et
ipsa attestabantur filium eius esse IESV. Quibus rebus attoniti sacerdotes,
denuo Mariam rogabant, ut liberè profiteretur, quibus esset editus ille pa-
rentibus, quo ea ipsa parentum nomina possent in Sacerdotum album referre. Ibi
rursus Maria: Ego, reuera, eum peperit, uerum nullius conscia patris in ter-
ra, audiui ab Angelo filium Dei esse, Filius est igitur meus et Dei. Sacer-
dotes ergo cum hac intellexissent, in allato codice scripserunt hac uerba: Eo die
mortuus est Sacerdos ille, illis natus parentibus, cooptatusq. est pro illo Sa-
cerdos communi omnium nostrum suffragio IESV, Filius Dei uirginis, et Maria
uirginis. Porro hic codex è templi et urbis excidio à primatibus inter Iu-
daeos uiris magno studio ereptus est, adseruaturq. in Tyberide etc. Tan-
dem subiicit auctor se hac ab his audiuisse, qui ex Philippi argentarii ore in-
tellexerant. Appositè autem Leuitarum numerus, quo Ecclesiasticus or-
do signatur, qui deseruit in sanctis, Et in lege Domini die noctuq. medita-
tur ac docet, iuxta numerum 22. titulatur. eodem n. perfecta ueteris in-
strumenti cognitio demonstratur. namq. Origenes, Cyprianus Carthagin.
Epiphanius, Rufinus Aquil. Hieronymus, Hugo à S. Vict. necnon ex He-
brais Iosephus, Et Philo totidem libris uetus ab solui testamentum affirmant,
sacros libros supputantes iuxta numerum Hebraicarum litterarum, quod illarum

E y nu-

Ecl. hist. lib. 6.
cap. 18.
Cypr. in expof.
Syb. Apostolor.
Hugo lib. 4. Di-
dalc. cap. 4.
Iosephus aduer-
sus Appionem
lib. 1. & in hist.
Ecl. lib. 3. c. 19.

Suidas in expli-
catione nominis
IESV.

Micro. Prologo
in libros Regū.

Psal. 118.

Lib. 4. Didasc.
cap. 3.

Hier. ad Sophro
mū 3. noui edi-
tione psalterij

Epist. ad Onesi-
num.

In Num. lib. 4.
Itij. lib. 16. c. 25.

numerus in 22. elementis sit comprehensus. quod etiam Syrorum lingua testatur, & Chaldaeorum, quae Hieronymo teste, magna ex parte conuinis est Hebraea. Nam & ipsi 22. habent elementa, eodem sono, sed diuersis characteribus, unde Psalmus ethicus Viginti duobus. constat octonarijs. Samaritani Pentateuchum Moysi 22. litteris scriptitāt. Quomodo igitur 22. sunt litterae, quibus omnia, quae scribi, dici ne possunt, comprehenduntur; ita sunt 22. volumina, quibus uniuersa continentur, quae de Diuinis rebus sciri possunt, & enunciarī. Hugo à S. Vict. Quomodo, inquit, Viginti duo sunt elementa, per quae scribimus Hebraice omne quod loquimur, & eorum inijs vox humana comprehenditur; sic Viginti duo volumina supputantur, quibus quasi litteris, et exordijs in Dei doctrina tenentur adhuc & lactens iusti viri eruditur infantia. sic ille. Haec igitur est supputatio voluminū Veteris instrumenti, iuxta numerum Viginti duarum litterarum: Genesis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomion, Iosue, Iudices, & Ruth. Regum primus & secundus, vnus est apud Hebraeos, quem vocant Samuel. Regum tertius & quartus, vnus etiam apud eos, quem appellant Regnum Dauid. Esaias, Ieremias, & Ezechiel, Daniel, Duodecim Propheta minores, videlicet: Osea, Ioel, Amos, Obadia, Iona, Micha, Nachum, Chauakkuk, Zephania, Chaggi, Zecharia, & Malachi, quos vno volumine contineri dicunt Hebraei. Psalmorum liber, Proverbia Salomonis, Job. & Ezra primus & secundus in vno est. Paralipomenon primus & secundus, quem dicunt sermones dierum, Esther, Ecclesiastes Salomonis, Canticum Cantorum eiusdem. Hunc numerum non transgrediuntur Athanasius, Gregorius Nazian. qui librum Ruth segregarunt à libro Iudicum, nullam mentionem facientes libri Esther, quod illis temporibus apud Ecclesiam firma libri huius auctoritas non esset, cum quaedam additiones illum reddidissent obnoxium suspicioni, unde & eum Melito Sarden. Episcopus, ubi canonicos libros enumerat, pratermittit. Hac ergo descriptione commoti Ministri Domini, secundum id quod in lege Domini continetur, viuant, operentur, & doceant, ut possint se gaudere ditatos decem beneficijs cum Propheta Regio, quae commemorantur in 22. psalmo. Multis alijs principalibus causis adscriptus in oraculis hic numerus inuenitur. Viginti duo ab Adam vsque ad Iacob, ex cuius semine initium duodecim tribus habent, Patres fuisse memorantur. Omnium quoque creaturarum Dei species, intra Viginti & duo. numerum colligi probant Origenes, Georgius Cedrenus, & Isidorus.

DE

DE NUMERO XXIII.

Rimus & incompositus est numerus 23. infaustus apud Pythagoricos. Nam Vigesimalertia numerorum sedes perfectionis est expertus; sicut & quinta, undecima, & decima septima. Quare apud Moysen Diuinam notat ultionem super peccatores. 23. millia fuerunt fabricantes vitulū, quos Moyses iussit interimī vsque ad vnum. Paulus ad Corinth. scribens; 23. millia die vna cecidisse refert, qui cum Madianitarum mulieribus se commaculauerant. Licet. n. libro Num. cap. 25. ex quo desumpsit Apostolus, 24. millia fuisse referantur, Paulus tamen apto numeri mysterio hunc taxare maluit, quod in ternario forma triplex peccatorum demonstratur. omne. n. peccatum, ut ait Origenes, aut factō, aut verbo, aut consensu mentis admittitur. D. Hieronymus in expositione Ezech. c. 18: sunt, inquit, qui, quod in Exho. scriptum est: Reddens iniquitates Patrum super filios in tertiam & quartam generationem. ita edisserant, ut ad animam humanam referant sententiam, Patrem in nobis, leuem punctum sensuum, & incentiua vitorū esse dicentes; Filium uero, si cogitatio peccatū conceperit; Nepotes, si quod cogitaueris, atque conceperis, opere perpetraueris; Pronepotes autem, hoc est, quartam generationem, si non solū feceris quod malum est et scelestū, sed in tuis etiam sceleribus glorieris, secundum illud quod scriptum est: Impius cum in profundū malorum uenerit, contemnit. Deus igitur primos et secundos stimulos cogitationū, sine quibus nullus hominum esse potest, nequaquam punit, sed si cogitata quis facere decreuerit, aut ipsa, quae fecerit, noluerit corrigere pœnitentia. Alibi etiam ad Demetriadē haec scribit: Si in cogitationibus tuis coluber ascenderit, omni custodia serua cor tuum, et ad peccatū maximū, quod opere perpetratur, nequaquam peruenies, sed incentiua vitorū statim in mente iugulabis. Hoc est. n. quod scriptura testatur: Reddam peccata patrum in filios in tertiam & quartā generationem, ut cogitationes nostras mentisq. decretū, non statim puniat, sed reddat in posteris, id est, in malis operibus, et in delictorū perseuerantia, quoniam per Amos loquitur: Super tribus et quattuor impietatibus illius et illius ciuitatis, nōne auer savor eā? auersionē dicens pro pœna, dū sua peccator relinquitur uoluntati. Primū igitur peccatū est cogitasse quae mala sunt; secundū, cogitationibus acquisiuisse peruersis; tertium, quod mente decreueris, opere cōplēse; quartū, post peccatū nō agere pœnitentiam, et in suo sibi cōplacere delicto.

Exho. 32.

Cap. 19.

Hom. 4. in Can.
Cant.

Cap. 10. & 34.

Prou. 13.

Hiero. ad Dem.
d' uirginitate ser-
uanda.

Exho. 20. & 34.

Cap. 1.

E ij DE

DE NUMERO XXIV.

Vperna mysteria ex laudantibus senioribus insinuat numerus 24. Nam apud Iohannem, sedilia sunt 24. in circuitu 24 sedis, & super thronos Vigintiquattuor seniores sedentes. Quare autem hoc numero demonstrantur, super hoc diuersa Patrum, sed tamen mystica fuit expositio. Quidam uniuersas cathedrales Ecclesias intelligi volunt, quae licet multae sint, sub hoc numero designantur, ob veteris ac noui Testamenti concordantiam. legitur enim in volumine dierum Prophetarum Regium desiderio raptum ad diuini cultus augmentum, Sacerdotes in Templo statuisse Vigintiquattuor per hebdomadas successiue ministrantes, ut quilibet suo fungeretur officio, incensum Domino ponendo. Cabalists per 24 thronos seniorum volunt intelligi Reges Vigintiquattuor Regnorum mundi, qui ueri, legitimiq. sunt Reges. Ceterum alij symbolice putant intelligi eos, qui perfectionem operis, quae senario perfectissimo commendatur, clara Euangelij predicatione consummant. nam primus perfectus à primo quadrato multiplicatus, procreat 24. Alij volunt insinuari totum corpus, ac numerum Prophetarum, quibus assentit nominatissimus Augustinus. Nonnulli in eisdem senioribus intelligunt Ecclesiam per geminum Testamentum de duodecim Patriarchis veteris Ecclesiae, & duodecim Apostolis generatam; alij duodecim Iudices priores, & posteriores Ecclesiae Dei. nam sedes illa in caelo posita, quam intelligi volunt regnum Dei, cuius in circuitu erant haec sedilia, ex tunc poni capta est, ex quo Regnum Israelitici populi Dauid Christi secundum carnem pater obtinuit. Ille enim in typum eiusdem Christi futuri filij sui regnauit in populo Dei. & sicut futurum erat, ut destructo peccati regno, regnaret ille iustitiae Rex, manu fortis, et desiderabilis, sic factum est, ut abiecto regno Saul, quem propter superbiam Deus proiecit, regnaret Dauid quasi tenerimus ligni vermiculus, humilis in oculis suis, quatenus recto ordine supernae dignationis prior filio suo sederet Rex pater in populo Dei. Nam ut non dubitemus ita esse, quod scilicet illius patris, & huius filij una sedes sit, occurrit auctoritas Euangelica, cum ad Mariam Gabriel Archangelus dicit: Et dabit illi Dominus Deus sedem Dauid patris sui, et regnabit in domo Iacob in aeternum: et regni eius non erit finis. Si ergo sedem illam in caelo positam dilatato sensu intueamur, in qua sedit Dauid, & post eum hic filius eius, statim apparet, quae sint sedilia

Vi-

Vigintiquattuor in circuitu eius. Nam post filium, cui Dominus Deus dedit sedem Dauid patris sui, Salomonem dico, successerunt per ordinem duodecim Iudices, & ante patrem illum, qui primus in illa sede sedit electione Dei, praesuerunt populo Dei duodecim Iudices; primus Othoniel filius Cenez, frater Caleb; secundus Aioth filius Gera filij Lemini; tertius Sangar filius Anath; quartus Barach filius Abinoem; quintus Gedeon filius Ioas; sextus Iair Galadites; septimus Iephte Galaadites; octauus Abeffan de Bethleem; nonus Ahialon Zabulonites; decimus Abdon filius Hellel Pharaotonites; undecimus Samson; duodecimus Samuel. Isti sedem illam, vel Regnum Dauid tempore praecedentes, quasi ab anteriori parte sedem in caelo positam circum sedent. Alij vero Iudices, duodecim uidelicet Apostoli, quibus dictum est: Sedebitis & vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israel; filio Dauid temporaliter succedentes, circum sedem illam, quasi à parte posteriori sedent. Secundum Ambrosium, & Hieronymum sunt 24. libri Prophetarum, & legis, referentes testimonia iudicij. Nam Aben Ezra & Dauid Kimchi Viginti et quattuor libros veteris instrumenti numerant, iuxta numerum litterarum Hebraici alphabeti, ter tamē repetit a littera Ioth, in honorem Diuini nominis. Solent enim Hebraei nomen illud Dei quattuor litterarum triplicata littera Ioth Chaldaico more conscribere, hoc modo ייח. Hanc partitionem veterum Graecorum nonnullos suscepisse compertum habemus, quod numero conueniret Vigintiquattuor litterarum Graecarum. Grammatica (inquit Clemens Alexan.) reducit omnia nomina in 24. uniuersa ac generalia elementa. oportet enim elementa esse definita; eorum enim quae sunt singularia, cum sint infinita, non est scientia. tantum ille. Non solum autem Graeci, sed & Latini, tum recentiores, tum etiam ex priscis, hunc complexi sunt numerum, quod quattuor animalia, quae Euangeliorum figuram alias praeseferre diximus, Iohannes scribat habuisse alas senas. si enim quaternarium per senarium duxeris, habebis Quattuor et viginti. Vnde Primasius, et item Beda haec scribunt in commentis. Apocalypsis: Alae senae quattuor animalium, quae sunt Vigintiquattuor, totidem veteris instrumenti libros insinuant, quibus Euangeliorum fulcitur auctoritas: quasi noui Testamenti praedicatio fide careat, nisi veteris instrumenti habeat praenuntiata testimonia, per quae tollatur à terra et uolitet: quemadmodum etiā ad uolandum natum animal, nec uolare potest, nisi pennas habuerit; & uitam unde trahat nequaquam habebit, nisi

Nicephor. Call. Eccl. mito. lib. 1. cap. 6.

Iud. 3.

Matth. 19.

Strom. 8.

Cap. 4.

Apo. 4.

1. Paral. 25.

Ioseph. Antiqu. lib. 7. Gl. de conf. di. j. Tabernaculi. August. & Beda

Victorinus Galfridus.

1. Reg. 15. a. Reg. 13.

Luc. 1.

nisi animali hercant ala. Nisi enim que prädixerunt Prophetæ in Christo essent consummata, inanis omnino fuisset illorum prædicatio, cum ea teneat Ecclesia catholica, qua & antea prædicata, & postmodum sunt consummata. Eiusdem sententiæ Victorinus est Pictaviens. Quattuor supra viginti esse libros dicens prisca legis, qui recipiuntur, quos in epitomis Theodori dicit contineri. Nos igitur inherentes Decretis etiam Sacri Concilij Tridentini inter agiographos subsequentes connumerabimus.

Libri Viginti quattuor, quos canonica auctoritate suscepimus, iuxta 24. Græcas litteras; et Viginti quattuor Hebraica elementa. littera Ioth, ter repetita III. Moysis quinque libri Genesis, Exhodus, Leviticus, Numeri, & Deuteronomi; Iesu Nave; Iudicum, simul cum Ruth; Regnorum libri quattuor, qui pro uno habentur; Paralipomenon, id est, prætermissorum libri duo, pro uno computati; Esdræ primus & secundus, nam tertius & quartus inter apocrypha reijciuntur à D. Hieronymo; Nehemias, id est, lamentationes Hieremia, teste etiam D. Hieronymo, et Nicolao Lyr. lib. cont. Iudeos; Thobias; Iudith, qui liber, quamvis, ut idem Hieronymus sentit, minus auctoritatis habere videatur ad corroboranda,

Aug. in Civitate
Dei lib. 18. 26.

Cyprianus in
Synb. apost.

Aug. in Civitate
lib. 18. cap. 36.

Aug. de doctrin.
Christi. lib. 2.

Hieron. com. in
Aeg. 1.

que veniunt in contentionem, Sancta tamen Nicæna Synodus, & Sac. Conc. Trid. inter sacrarum scripturarum volumina hunc librum computarunt; Esther; Job; Psalterium David centum quinquaginta Psalmorum, quod pro uno volumine computatur; Salomonis libri tres, Ecclesiæ traditi secundum Rufinum, & Cyprianum. Carth. Parabola scilicet, Canticum Canticorum, & Ecclesiastes; Sapientia, liber, qui nunc habetur in manibus; Sapientia, que dicitur filij Syrach, qui liber apud nos hoc ipso generali vocabulo Ecclesiasticus appellatur, quo vocabulo, non auctor libelli, sed scripturæ qualitas, est cognominata; Prophetæ maiores quattuor, Esaias, Ieremias, cui annectitur Baruch, Ezechiel, & Daniel; Prophetæ minores duodecim, Oseas, Joel, Amos, Abdias, Ionas, Micheas, Nahum, Abacuch, Sophonias, Aggeus, Zacharias, & Malachias, qui omnes pro uno computantur; Machabæorum denique libri duo, pro uno iidem computati. Quos tamen si Iudei nequaquam recipiant, Ecclesia tamen pro canonicis habet, ob quorundam Martyrum passiones vehementes ac mirabiles. Hi sunt, quos Sancta Mater Ecclesia intra canonem conclusit, ex quibus fidei nostræ assertiones constare voluit. Inde et Psalmus Vigésimus quartus ad Catechumenos pertinet, & electos. Die 24. cepit edificari Templum Domini, ut habetur Agg. cap. 1. quia octonarius

rius numerus, qui sanctus est, & in vera circumcissionis accipitur typo, triplicatus Vigésimiquartum numerum facit, quo mystice docemur, ut edificemus domum Domini in amputatione carnis, & circumcissione vitiorum; & veram puritatem esse credamus in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Porro alius quidam auctor sexies quaternarium supputat, & 4. refert ad elementa mundi, ex quibus subsistimus; 6. vero ad conditionem mundi, in quo ipsa elementa versantur, dicens, (quia adhuc in materia sumus, & gravi corpore circumdamur, & servimus generationibus,) extruere quidem nos templum, et intrare in domum Dei, et quasi de gravi somno suscitari spiritum nostrum; sed adhuc in Vice simo quarto die id ipsum facere. Mystice igitur hoc in numero Dua dodecades, & tres ogdoades, quattuorq. sunt hectades.

DE NUMERO XXV.

Ensisibilis Mundi natalem diem esse 25. Martij edidit Georgius Cedrenus hæc scribens lib. histor. de prima die Genesis:

» Est prima dies primi Hebræorum mensis, qui mensis ab
» his Nisan dicitur, eademq. Quinta post Vigésimam eius
» mensis, quem Romani vocant Martium. Ea die Divinam Dei nostri
» Servatoris cœceptionem castissimæ Virgini Dei Genitrici Gabriel saluta-
» tione denuntiavit. Eadem die vngentus Patris Filius, cum ineffabili mo-
» do luce Vigésima quinta Decembris natus, omni suo in carne defunctus
» esset officio, cruci affixus est. Præterea quidam Beatorum, et Divino in-
» stinctu præditorum Patrum, eadem die alterum Filij Dei, & Servatoris
» nostri IESV Christi aduentum fore pronuntiarunt, quo de omni ani-
» ma est iudicium acturus, quippe futurum seculum rursum ab hac ipsa die
» inchoandum existimantes, Gregorius Nazian. arcanus, inquit, apud
» Hebræos est sermo, hoc tempus esse, quo Deus universam condidit molem.
» Verum porro hoc tempus est, quo pubentes herba succrescunt e terra:

Omnia tunc florent, tunc est nova temporis ætas:

Et nova de gravidolo palmitum gemma tumet:

Et modo formatis operitur frondibus arbor:

Prodit & in summum seminis, herba solum:

Et tepidum volucres concentibus æra mulcent:

Ludit & in pratis, luxuriatq. pecus.

Tunc

Nicephorus Call.
lib. 12. c. 32.
Iac. Phil. p. Sup-
pl. chron. lib. 8.
Georg. Cedren.
comp. lutt.

Aug. in Civ. Dei
lib. 18. c. ultimo.

Quid. lib. 5. fast.

Tunc blandi soles, ignotaq; prodit hirundo,
Et luteum celsa sub trabe figit opus.
Tunc patitur cultus ager, & renouatur aratro:
Hæc anni nouitas iure vocanda fuit.

D. Ambrosius: Inde oportebat mundi exordium capi, ubi erat opportuna omnibus uerna temperies, unde & nascentis mundi imaginem annus exprimit, ut post hybernas glacies, & caligines hiemales serenior solito uerni temporis splendor eluceat. **S. Athanasius** problemate proposito, quare Vicesimo quinto die mensis Martij in utero Virginis clausus habitare cepit Christus, et Deus noster ueniens in terram, dicit quod eodem die in mundi principio Deus creauit Adam, hinc esse, quod in hoc ipso mense omnes arbores, & herba animalia item ad proferendum fructum, & ad liberos procreandos commouentur, tamquam à Deo hoc tempore creata sint. Accedunt & Astronomorum placita, quoniam tum primam Arietis partem tenebat Sol fons lucis, dux, princeps, & moderator ceterorum luminum. Hinc factum, ut hoc numero hieroglyphice notarētur, qui illecebris & voluptatibus huius uitæ dediti, semetipsos rebus creatis manciparunt, quos arguit **D. Iohan. Epist. 1. canon.** dicens: Nolite diligere mundum, nec ea quæ sunt in mundo. si quis diligit mundum, non est charitas Patris in eo, quoniam omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia uitæ, quæ non ex Patre, sed ex mundo est. **D. Cyprianus** ad hunc modum loquitur lib. de duodecim abusibus: Mundi amor & Dei pariter in uno corde habitare non possunt, quemadmodum oculi pariter calum & terram nequaquam conspiciunt. Scite igitur hoc numero dignosci possunt, qui cuncta referunt ad sensus, ut apud **Exech.** Viginti quinque uiri dorsa habentes contra templum Domini, & facies ad orientem, qui contempto Domino, adorabant Sole, id est creaturam, præcipiente ipso Creatore per Moysen, quod in morem Gentilium contra orientem adorare non deberent. **D. Hieronymus:** Usq; hodie in Ecclesia, quæ est domus Dei, et ante portam, et in introitu, siue in uia portæ, quæ significat Saluatorem, per quem ingredimur ad Patrem, sunt Viginti quinque uiri ad sensus cuncta referentes. Et, quantum non subterfugit memoriam meam, nunquam in bonam partem hunc numerum potui reperire. Licet enim in **Leuitico** ad sacerdotale ministerium à Viginti quinque annis eligi dicantur, in **Hebræo** tamen non habetur hic numerus, qui in septuaginta dicitur, sed tricenus, quod annotauit **Hieronymus**.

Ad Antioc. Prin-
cipem. q. 17.

Cap. 2.

Cap. 8. & 11.

Com. in Ezec. 8.

ronymus Epist. 23. quæ est ad **Theophilum Alexan.** Porro si queras unde constet hic numerus, de quinario fieri comperies, qui neque triangulus, neque tetragonus, neque cubus, neque perfectus est. Quinimmo in quinque figuris nullus reperitur perfectus numerus. Quinta enim unitas, quæ à decem millibus ad centum millia porrigitur, regis decoris totiusq; perfectionis est expers.

	1	2	3	4	5
1	10	100	1000	10000	100000
	6	28	496	8128	-----

Præterea sicuti numerus 25. duas diuinitatibus habet partes aliquotas, nempe 1. & 5. pari modo quinarium cum sit primus incompositus, sola numerabilis est unitate, sic etiam ex diametro distans à perfectione. Unde & huiusmodi numeri, qui nullam habent partem denominatam, præter unitatem, infructuosos in uinea Domini notant, de quibus apud **Matthæum** dicit **Veritas:** Seruum inutilem projicite in tenebras exteriores. Nobis etiam assentiunt **Pythagorici**, quinarium **Minerua** sacrum habentes, quæ sterile producit. **Minerua** quidem dicit **Seruius Grammaticus**, natam quinta luna, sicut omnes qui steriles fuere. Vi intelligamus (inquit **Ioan. Bocc.**) **Titanis** filios steriles fuisse, quinta luna ipsos natos dicitur. **Antiquis** n. creditum est, quidquid luna quinta nasceretur, sterile atq; damnosum fore. Accedit **Hesiodi** lucubranti uincula, quæ pro ratione temporis dierum alios comprobans, alios reijciens, reprobat quintas, in quibus **Erimyes Rixa** filias inßus **Plutonis** vagari, & periuros deposcere ad supplicium insinuat:

Εν πέμπτῃ γάρησι ἑρηνύες ἀμφιπόλειον,
Ὀρεον τιτυιδίας, τωτέρῃ τῆκεπὶ ἀπόροισι.

quæ sic uertuntur:

---- quintas fuge. namque illarum pallidus Orcus,
Tum dire Eumenidum facies toto orbe vagantes
Castigant, si qua in terris periuria falsum
Affirmant, quæ lis alterne agitata creauit.
Idem monet **Virgilius** in primo **Georgicorum**:
----- quintam fuge. pallidus Orcus,
Eumenidesque fate. & quæ sequuntur.

Extabat denique in **Melampodis** commentario, uti refert **Lud. Rhod.**

Cap. 25.

D. Am. Epist. 83

Hesiodus lib. de diebus.

lect. ant. lib. 22. cap. 10.

pe-

peierates luna quinta, totidem commori diebus, quod (inquit ille) verum quandoq. comperi. Atque id quidem ex Pythagoricorum sententia, qui numerum illum in diebus lunaribus iustitiae & aequitatis diem esse tradiderunt. nam et exsuperans adimit, & quod deficit, restituit aequitas, quorum utrumque est iudicis munus. Istud ipsum efficit dies quinta, quae prima addit deficienti; cum altera quinta labentis & occidentis mensis adimat, quod est exsuperans. Cognati igitur sibi sunt 5. et 25. et horum quisque mundo delictos notat, & vitam sensibilem, propter quinque sensus, quibus vita corporea transigitur. D. Hieronymus in explanatione Ezech. prophetiae, ubi legitur: Porta à tecto thalami usque ad tectum est latitudinis 25. cubitorum; ostium, contra ostium: Hic, inquit, numerus ad sensus refertur. si enim quinos cubitos contra se quinquies ordinaueris, Vice-
Num. 27.
Aug. Plal. 49.
& 147.
1. Reg. 6.
Greg. pp. cod.
1 Reg. 12.
Amb. cod.

Esai. 19.
Hier. eod.
Beda in Luc.
cap. 78.

1. Cor. 7.

Gen. 19.

Cap. 8.

Num. 41.

Exho. 16. & 36.
Rom. 8.

Exho. 12.
Gen. 47.

Iudith. 8.

Iohann. 5.

Beda in Ioh. 4.
Luc. 16.
Luca 14.

Aug. lib. de verbis Dñi ser. 23.
Beda in Luc.

Luc. 9.
Iohann. 6.
Marth. 14.
Beda in Mat. 14.
Mar. 6.

Lib. De Scientia.

Clem. Alexand.
Strom. lib. 5.
Philo de vita
Moysis lib. 3.

Exho. 16. & 36.
Heb. 7.
Rom. 8.

 sicuturum & quintum numerum efficies. Quinque filii Salphaad designant opera quinque sensuum, aut ipsos sensus, qui sunt filii, quae nascuntur ex oblivione; non ex memoria. Quinque vero anni aurei, designant memoriam peccatorum per quinque sensus commissorum. Quinque in domo una, hoc est, in homine, sunt anima, caro, appetitus rationalis, concupiscibilis, & irascibilis: et diuiduntur quae prius in malum consentiebant. Quinque civitates in terra Aegypti loquentes lingua Chanaan, sunt figura quinque sensuum. Quando videmus mulierem ad concupiscendum, visus noster loquitur lingua Aegyptia. Quando suscipimus auditionem vanam, auditus noster loquitur lingua Aegyptia. Quando secundum Prophetam viuimus in delirijs, & iacemus super lectos ebrii neos, & primis unguimur unguentis, odoratus noster loquitur lingua Aegyptia. Quando venter noster Deus est, gustus noster loquitur lingua Aegyptia. Si non audierimus illud quod Apostolus loquitur: Bonum est homini mulierem non tangere; sed e contrario ungamur meretrici, tactus noster loquitur lingua Aegyptia. Quinque sunt civitates, quae imbribus igneis conflagrarunt, illud (nisi fallor) significantes, quod omnes qui sensus corporis sui libidinosè tractauerint, in illo incendio concremandi sunt. Spectat ad id quod apud Ezechielem facta dicitur prophetia sexto anno, & sexto mense, & quinto die mensis. qui numeri ad fabricam mundi referuntur, & carnosos sensus, qui terrena conspiciunt, & necdum caelestia contemplantur. Ipsi sunt quinque Reges, qui regnant in vitijs, ut euidentissime doceamur, quod, quia omne vitium regnat in corpore, pendet ex quinque sensibus. proinde mandat Dominus eos periri de regno Madianitarum, ut ultra non regnent super eos vitia.

Ipsi

Ipsi quinque Reges a quattuor superati, designantes quinque sensus ab illecebris superatos. Ipsi sunt quinque Reges aduersus Gabaonites in praelium conspirantes quod se sociassent ad filios Israel: anima siquidem rationali, cum se uerbo Dei sociauerit, pugna paratur aduersus quinque corporis sensus, quod per horum aliquem necesse sit decidere in peccatum. nisi. n. probe regantur sensus ad vitia faciles sunt via. Per eos ad vitia nobis aditus patet: ac per eos in animum influit, ac intrat peccatum. Inde et Agnus in quintam diem asseruabatur, quia Christus victima nostra sensus nostros erat expurgaturus. Hoc est tributum, quod impendunt Aegyptij Pharaoni, qui semper visibilibus, & corporalibus obsequuntur. At Israeliticus populus, non sic; sed decimas offert Deo. quinta. n. pars sunt quinque sensus seruientes Principi huius seculi. Ipsi praeterea sunt quinque dies, in quibus consentit Othias, ut traderet Holoferni ciuitatem. quare arguitur per Iudith his verbis: Quod est hoc verbum, in quo consentit Othias, ut tradat Assyrijs ciuitatem, si intra quinque dies non uenerit nobis adiutorium? Et qui estis uos qui tentatis Dominum? Non est iste sermo, qui misericordiam prouocet, sed potius qui iram excitet & furorem. Ipsi rursus sunt quinque porticus piscina illos languidos continentes. Ipsi quoque sunt quinque viri, quos Samaritana habuit ad libidinem. Ipsi quinque fratres epulonum apud Euangelium Lucae. Ipsi quinque iuga bouum, propter quae recusat, inuitatus cenare frui magnifica, eos praesignans qui mundanis dediti rebus uocati venire nolunt ad caeleste conuiuium. Adhuc ipsi sunt quinque panes hordeacei, qui franguntur à Seruatore, & multiplicantur, eorum qui audiunt multitudinem, quae etià 5000. virorum est, eos significans qui in seculari adhuc habitus positi, exterioribus quae possident, haud bene uti nouerunt. Quare non ipse Dominus, sed Discipuli recordantur eorum, inclinante iam Sole. Multi. n. solum attendunt sensibilibus, ut quae sola sint. Vide autem circumspiciens, inquit Plato, ne quis exaudiat ex his qui non sunt mysterijs initiati. sunt autem hi, qui nil aliud esse putant, nisi id quod possint manibus tenaciter apprehendere. t. a. l. s. n. sunt, qui attendunt solis sensuum quumarium. Auditus autem, et quae sunt eius generis adire non possunt Dei intelligentiam. Proinde in veteri Testamento operculum, quo arcebat infidelitas populi, oppositum erat ante quinque columnas, arces eos qui erant in ambitu. Ipsi denique sunt quinque libri Moysis, quibus significatur lex, quae iram operatur, & nihil ad perfectionem duxit. Neque tamen cum Manichaeis absolute malam appello legem, sed non simpliciter bonam. mala quidem eatenus non erat lex, quatenus paedagogus nobis erat in Christo.

F Non

Non bonam autem esse legem aperte docet Propheta, apud quē Deus de Hebris verba faciens: Dedi, inquit, eis precepta non bona. non dixit precepta mala, sed non bona, id est, non perfecta, nō absoluta, non consummata. Nam multa permisit Legislatores ob duritiam populi, veluti auaritiam, vseram, diuortium, conubia illicita, quae postmodum non permisit Euangelium. Quod confirmant veteres Hebraei Doctores, qui illud Eccles. interpretantes: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas, inquit. Vana est etiam lex donec venerit Messias. Huic igitur legi, antequam veniret Euangelium, deerat perfectio, quae senario comprehenditur. Quinque autem per sex si multiplicentur, ut lex per Euangelium impleatur, ut fiant sexies quini, nascetur numerus 30. ad Euangelium spectans. Inde apud Euangelium secundum Iohannem scriptum legitur, quod Discipuli cum ascendissent nauim, mare, v̄to magno flante, exsurgebat. cum ergo remigassent quasi stadia 25. aut 30. vident IESV ambulātem supra mare, & proximum nauis fieri, & timuerunt. Mystice quidem hos numeros estimantis voce proferens Euangelista, non adfirmantis. Quantum. n. accedit finis mundi, crescunt terrores, crescit iniquitas, crescunt errores. Ipsi sunt fluctus Ecclesiae nauem turbantes tempestates. Tamen inter omnia tentamentorum genera namis proficiebat, portum querebat. Ad eos autem qui implent legem, venit IESV, & tamen tanta sunt tribulationes, ut etiam ipsi qui crediderūt Dominū IESV, et qui conantur perseuerare, expauescāt.

DE NUMERO XXVII.

Ernarij cubus est numerus 27. nam si producantur cubi ductu laterum & radicum in suos tetragonos, ductus ternarius in suum quadratū, nempe nouenarium, 27. procreabit. Habent quidem quadrati longitudinem et latitudinē, sed altitudine sunt orbati. Quod si per latera unā recipiant multiplicationē, aequalē proferunt profunditatem; nam 9. tetragonus post unitatē tertius, 3. habet in latere, & natus ex tribus in se multiplicatis. ter. n. tria conficiunt nouem, si vero unam lateris multiplicationē adiūxeris, cubus aequali laterū formatione cōsurgit. ter. n. tria, si tertio duxeris, 27. cubi forma producet. Tot aut unitates habere cubū in latere necesse est, quot habuit tetragon⁹, ex quo product⁹ est, utpote 9. tetragonus tres numeros hēt in latere, tres quoq. 27. cubū habere opus est. Quoniā igitur oīs cub⁹ ab aequaliteris quadratis profici-

scitur, aequus ipse cunctis est partibus. nam & latitudini longitudo; & his duobus, compar est altitudo. At cum tribus terminis longo, lato, & profundo sit quiescendum, sequitur ut numerus cubus plenitudinem notet, ac firmitatem. Quare in Apocalypsi ad hunc modū scribit Iohannes: Qui loquebatur mecum habebat mensuram arundineam, et Ciuitas in quadroposita est, et mensus est Ciuitatem per stadia duodecim millia: longitudo et altitudo eius aequalia sunt. Vbi Victorinus Pictauien. Per Ciuitatē quadratam sanctorum adunatam turbam ostendit, in quibus nullo modo fides potuit fluctuare: sicut Nohe precipitur, ut ex quadratis lignis faceret Arcā, quae diluuij posset impetus ferre, quae nihilominus figurā gestabat Ecclesia. Quid est. n. quadrat⁹? Attendite similitudinem quadrati lapidis, cui similis esse Christianus debet. Quocumque verteris quadratum, stat. In omni tentatione sua non cadit Christianus, et electorum mens, si inter uniuersa mundi siue aduersa, siue prospera permāserit immota, quasi quadrat⁹ sibi figuram inesse virtutis inuictae demonstrat. Atq. ex his conijci licet diuinam paginā quadratū interpretari, cordatū, iustū et tenacē propositi uirū, quē:

Non ciuium ardor praua iubentium,
Non vultus instantis tyranni
Mente quatit folida; neque Auster
Dux inquieti turbidus Hadriae,
Nec fulminantis magna Iouis manus.
Si fractus illabatur orbis
Impaudum ferient ruinae.

Euidētius Ecclesia soliditas fuit exposita, quando Viceſimus septimus dies mensis commemoratus est, quia nos ad omne opus bonū paratos, id est, quodammodo cōquadratos trinitas perficit; in memoria, qua Deū recolimus; in intelligentia, qua cognoscimus; in voluntate qua diligimus. Nec à myste-rio vacat, quod Arca Nohe septimo mēse sedit, hoc est, requieuit. ad illam siquidē septimam requiē recurrit significatio. Et quia perfecti requiescūt, ibi quoque illius quadraturae numerus iteratur. nam Viceſima septima die septimi mensis cōmendatum est hoc sacramentū, cum Arca requieuit super montes Armenia. Et rursus Viceſima septima die secundi mensis, quando arefacta est terra, ea cōmendatio confirmata legitur. quod. n. promittitur in spe, hoc exhibetur in re. Addit August. Viceſima septima die secundi mensis siccata fuisse terram, tamquam finita esset iam baptizandi necessitas in numero dierum quinquagesimo et septimo. Ipse est enim dies

F ij se-

Cap. 21.

Aug. in psal. 96.
Ambr. de Noc et
Arca. cap. 6.

Gl. ex. de maio.
& ebed.

Horatius lib. 3.
Olarum.

Gen. 8.
Aug. contra Fau-
stum lib. 12.
Cap. 19.

Gen. 8.

Ibidem.

Ibidem.

Contra Faustum
lib. 12.

In Timæo.

secundi mensis viceſimus ſeptimus, qui numerus ex coniunctione ſpiritus & corporis, ſepties octonos habet, uno addito propter unitatis vinculum. In hoc cubo ſcribit Plato animam mundi factam fuiſſe generationem, aſſumit enim unitatem commune principium parium & imparium; deinde 2. & 3. qui primi ſunt eorum, quos vocamus planos, ſeu ſuperficiem referentes; tum 4. & 9. primos quadratos; deinde & primos cubos 8. & 27. quem in manibus habemus, 27. qui id habet peculiare, quod cum ſit poſtremus procedentium omnium continet ſummam, tum inter ſe compositorum, tum imparium in ſe ductu. unum enim, duo, tria, quattuor, octo, novem ſimul iuncta conſiciunt Vigintiſeptem; idem, ſi in ſe duxeris, unum, tria, novem, qui ſunt etiam partes aliquotæ ipſius numeri 27. Quod ſi ipſa 27. in ſe ducit aueris, habebis quadratum ſuum 729. cubum novenarij, quem ſummopere libro de Repub. nono Plato noſter laudat, illum magnum dicens ac fatalem. Adhuc ſi 1, 2, 3, 4, 8, 9. in ſemet ducit aueris, naſcetur 1728. cubus duodenarij. ſi denique cunctos pares in ſeipſos multiplicabis, orietur 64. quadratus ab octonario primo cubo, et cubus quaternarij primi quadrati. Inde etiam ſeptem hos numeros in una recta linea non diſpoſuit Plato; ſed duobus ordinibus, quorum unus pares, aliter impares contineret. Unitate igitur in vertice collocata, terni ex utraque parte fluunt ab eadem; ab una quidem 2, 4, et 8. pares ac feminei; ab altera 3, 9. & 27. impares ac maſcula præditi natura, ut hic:

	1		
Superficiales	2	3	
Quadrati	4	9	
Cubi	8	27	

Ex his ſeptem numeris facta contextio generationem animæ ſummi artificis efficit imperio. Et hic magna comprobatur dignitas & potentia numeri 27. quod origo animæ mundana ſub hoc numero comprehendatur; ſed maior etiam cenſebitur, ubi ſimiles numeri cum ſimilibus fuerint ſociati. producant n. numeros planos, tum multiplicati, tum inter ſe compoſiti. Multiplicatione quidem 2. in 3. producit 6. perfectum, et ex numerorum principijs primo pari conſtantem & primo impari. 4. et 9. multiplicati. producant 36. primum qui ſimul quadratus ſit, et trigonus. deniq. 8. 2. 4. 8. in 27. faciunt 216. ſenarii cubi ſuo ambitui æqualem, et primū qui duorum cuborum ductu naſcatur. ſunt n. 8. et 27. cubi, quare cubus etiā erit hic numerus. Cum n. fuerint duo numeri cubi, qui inde produceretur, erit cubus.

Et

Et hic etiam obiter notabis, quod omnium trium quantitatum continue proportionalium, cubus ſecundæ quantitatis eſt æqualis ductui omnium quantitatum iniucem, ut 4, 6, 9. ſenarij cubus eſt 216. Ducatur igitur 9. in 6. fit 54. ducatur 54. in 4. fit 216. Neque tacebo, quod numerus 216. componitur ex tribus cubis, nempe 125. 64. & 27. habentibus radices cubicas 5. 4. & 3. quemadmodum enim quadratus ſæpe componitur ex duobus quadratis; ita cuborum proprium eſt componi ex tribus cubis. Abſoluta multiplicatione veniamus ad compoſitionem. Duo et tria sunt 5. quattuor & novem conſiciunt 13. octo et vigintiſeptē conſtant 35. Ex ijs Pythagorici quinarium τὸν, id eſt, ſonum appellarunt, opinati de tonorum intervallis quinque eſſe primum quod ſonare poſſit. Verum 13. ab his dicitur leimma, ſive Dieſis, quaſi defectus, quod de partitione toni in æquales partes deſperaviſſent. Cum enim de intervallis ad concentum pertinentibus tonum notaſſent numero 27. defectum appellarunt 13. quod unitate diſtet à medio. 35. dixerunt harmoniam. conſtatur enim his numeris 6, 8, 9, 12. ad omnem concentum aptiſſimis. Inſunt præter hæc omnes conſonantiarum rationes in ſeptem numeris, 2. ad 1. vel 4. ad 2. vel etiam 8. ad 4. dupla ratione, qua referitur in harmonia Diapafon; 3. ad 2. ſeſquialtera, qua Diapente; 4. ad 3. ſeſquitertia qua Diateſaron; 3. ad 1. vel 9. ad 3. aut 27. ad 9. tripla, qua Diapafon diapente; 4. ad 1. vel etiam 8. ad 2. quadrupla habent rationem, qua Diſdiapafon; denique 9. ad 8. ſeſquioctavam habent rationem, qua tonus.

DE NUMERO XXIIII.

Perfectiſſimus eſt numerus 28. virtutis quidem emulador, qui nec ſuperuacua progreſſione porrigitur, nec contracta rurſum diminutione remittitur; ſed medietatis obtinens terminum, ſuis æquis partibus, nec craſſatur abundantia, nec eget inopia. habet enim medietatem 14. & ſeptimam 4. nec caret quarta, id eſt, 7. poſidet quartamdecimam 2. et viceſimamoctavam 1. que in unum redacta totum partibus corpus æquant. nam iunctæ partes 14. 7. 4. 2. et 1. efficiunt 28. qui cum medium obtineat locum inter abundantem & diminutum, virtutis dicitur numerus. nam quod ſus partes ſummam non excedunt, hoc cum diminuto convenit, & ab abundante abeſt: quod vero partes in unum collecta a ſumma non abſunt, ſed eam implent,

F ij cum

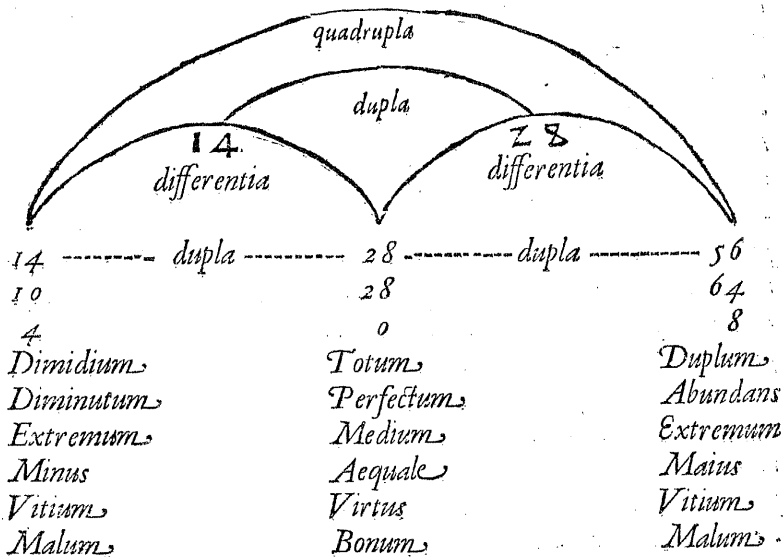
Ac. Sc. Ethic.
lib. 3, c. 8

cum abundanti consenti, et à diminuto differt. Est itaque inter utrumque medius. Sic sane virtus inter excessum, & defectum media est, ut pote cum utroque nonnihil conspirans, itemq. & ab utroque discreta. sic liberalitas sua elargitione prodigalitati consentiens ab avaritia prorsus abest; accptione contra, cum avaritia non prorsus aduersetur, certe prodigalitatem à se repellit: eademq. media sese collocat. idem in alijs licet intueri. Neque numerus perfectus solius virtutis symbolum gerit, immo vero omnis prorsus perfectionis, adeo in singulis est mediocritas, qua seruat & restituit; sed excessus & defectus corrumpunt. sic corporis pulchritudo in concinna partium ad totam summam respondentia, ut neque corporis partes modicam supergrediantur, neque ab eo absint, consistere dignoscitur: qua profecto certa est membrorum symmetria & commensuratio. Est item perfectus numerus totius harmonia symbolum. nam, qua harmoniam statuant ac in se concludunt, in quadam aequitate, necnon rata concinnaq. proportione respondeant est operapretium. Nec omittendum uniuersos perfecti numeri multiplices, abundantes esse; omnes autem submultiplices diminutos, ut ternarius subduplus senarij, diminutus est, nam & primus cuius pars sola unitas. Deficit igitur ternarius à perfectione, binario. Senarij autem duplus est duodenarius abundans, cuius omnes partes sunt 1, 2, 3, 4, 6. quae simul sumtae, constituunt 16. Abundat igitur duodenarius quaternario, binarij duplo.

Submultiplex,	Aequale,	Multiplex.
3	6	12
1	6	16
2	0	4
Defectus	ad	abundantiam.

Dupla proportio.

Rursus numeri 28. subduplex est 14. quaternario diminutus, deficiens à perfectione. eius enim partes 1, 2, 7. simul posita denarium constituunt, quem decimus quartus transcendit quaternario. At duplum numeri 28. est 56. cuius omnes partes 1, 2, 4, 7, 8, 14, 28. simul sumtae, conficiunt 64. qui numerum 56. transcendit octonario, quaternarii duplo. id quod de ceteris censeas opus est.

Numerus igitur perfectus medius existit inter abundantem & diminutum geometrica medietate, quod arithmetica medietas in minoribus quidem terminis maiorem obtineat proportionem; in maioribus autem minorem: harmonica contra, in maioribus numeris, maiorem; in minoribus minorem. At geometrica utpote inter utramque media, & in maioribus, & in minoribus semper aequalem continet proportionem. Quo fit, ut geometricam medietatem maxime virtuti competere, conspiciamus. Virtus enim id sibi proprium ac peculiare adsciscit, ut inter plus et minus propria gaudeat aequitate, in neutrumq. deflectat latus: sic sane neque plus habens excedit, neque minus habens in defectum prolabitur. quod quidem & geometrica competit medietati. nam inter terminos parte una ad excessum prolapsos (quippe qui maiorem habeant differentiam parte altera ad defectum, quod contra minorem sortiti sunt differentiam) suam virtutis instar obseruat rationum ac proportionum aequitatem, in neutrum procumbens latus. Conspicis itaque perfectum numerum omni ex parte medium inter abundantem, & diminutum. atque adeo quod ad ipsam non pertingit, diminutum est; quod contra supergreditur, abundat. Illud autem ad perfectorum commendationem effertur maxime, quod eos admodum raros reperias, quippe qui paucissimi sint, & nimis constanti ordine procreati. At vero superfluos ac diminutos longe multos, infinitosq. reperias,

perias, nec ullis dispositos ordinibus, & à nullo certo sine generatos, adeo sibi perfecti regnum vèdicant honorem summo imperii fastigiocōsidentes, quanto.n. quidpiam rarius, tanto illud honorabilius, melius, ac præstantius censetur. Hi quippe adeo sunt infrequentes ac rari, ut in unaquaque unitate nisi unus occurrat perfectus: sed & quadam sedes perfecti numeri honore destituta, orbat. aq. ingeniscunt. prima. n. unitas, quæ usque ad 10. se extendit, unius tantum senarii primi perfecti regis insignitur honoribus, secunda numerorum sedi, quæ à 10. ad 100. porrigitur, perfectus secundus imperat 28. in tertia à 100. ad usque 1000. tertius perfectus præsidet 496. quarta regionis imperium, quæ à 1000. ad 10000. progreditur, quartus perfectus 8128. administrat solus. quinta, quæ à 10000. ad 100000. excrecit, regii decoris est expers. sexta rursus, septima, octava, nona, ac decima numerorum sedes singule unico tantum perfecto reguntur. undecima vero pari quo quinta modo perfecti numeri honore destituitur. Omnis igitur perfectus in sua sede unitatis est unicus ac solus immultiplicabilis, impatiens consortis, ut qui sua presentia regionem propriam ac sedem occupat totam. Et sicut unicus est in Orbe Sol, ita & quavis numerorum unitas uno tantum honoratur perfecto. Nulla autem sedes duorum est capax, sed & quasdam (ut ante docuimus) regiones, sedes, & mansiones illud regium perfectionis fastigium repudiat ac dedignatur.

Perfecti usque ad viginti quattuor notas.

1	6
2	2 8
3	4 9 6
4	8 1 2 8
5	
6	1 3 0 8 1 6
7	2 0 9 6 1 2 8
8	3 3 5 5 0 3 3 6
9	5 3 6 8 5 4 5 2 8
10	8 5 8 9 8 6 9 0 5 6
11	
12	1 3 7 4 3 8 6 9 1 3 2 8
13	1 1 4 6 1 2 2 0 6 9 7 6
14	3 5 1 8 4 3 6 7 8 9 4 5 2 8
15	5 6 2 9 4 9 9 3 6 6 4 4 0 9 6
16	9 0 0 7 1 9 9 1 8 7 6 3 2 1 2 8
17	
18	1 4 4 1 1 5 1 8 7 8 0 7 4 2 0 4 1 6
19	2 3 0 5 8 4 3 0 0 8 1 3 9 9 5 2 1 2 8
20	3 6 8 9 3 4 8 8 1 4 3 1 2 4 1 3 5 9 3 6
21	5 9 0 2 9 5 8 1 0 3 4 1 5 2 5 7 8 2 5 2 8
22	9 4 4 4 7 3 2 9 6 5 6 7 0 5 7 0 9 5 0 6 5 6
23	
24	1 5 1 1 1 5 7 2 7 4 5 1 5 5 3 7 6 8 9 3 1 3 2 8

Non longe igitur à virtute abest talis perfectorum raritas. Vera enim illa sententia Biantis, quæ illis usum fuisse Laertius refert: τούς γὰρ πλείους εἶναι κακούς, idest, plures esse malos. Et Cicero verissimè ait: Deteriorum magna natio est, boni vero singularis. Sed & Satyricus Poeta malorum multitudinem, & honorum raritatem his versibus testatur:

Rari quippe boni, numero vix sunt totidem quot
Thebarum portæ, diuitis vel ostia Nili.

Juen. Sat. 13. & 14.

Iam vero & Plautus: Mores boni sunt inter mortui; mores vero mali, quasi herba irrigua succreuerunt uberrime. Scribit Lucianus: Bonos et integros homines inuentus difficiles esse: οἱ ἀγαθοὶ δυσεύρητον γένημα, ἐν πρέπολλοῦ βυβαλοπῶδες ἐστὶν εἶδος, ὅπου οὐδέ ὀλυγχεύς ἀν' ἕξέρουι ραδίον, ἀμαυρὸν δ' οὐτο καὶ μικρὸν δ' οὐ καὶ γὰρ οἱ ἀγαθοὶ εὐλίγαι εἶεν. idest: Boni possessio, quæ haud facile inueniri potest, ut quæ iam dudum e vita concesserit, adeo obscura atque pusilla, ut illam vel Lynceus vix dum inueniat. sunt enim boni perpauci. ita sane bonum solitissimum; malum vero infinitum, nam difficile prope modum est pulcrum, & honestum, quod latet inuenire, cum sudor ante virtutem sit positus, sicut quidam e priscis testatur:

Lucianus in Timon.

Τῆς ἀρεθῆς ἰδρωτὰ θεοὶ ἀποσπάρουεν ἔθνηκα
ἀθάνατοι, μικρὸς δὲ καὶ ὀρθίος οἶμος ἐπ' αὐτῆς
καὶ πρηνὺς τὸ ἀρῶτον, ἐπὶ δ' εἰς ἄκρον ἵκηται
ἐν ἰδίῃ δ' ἡπείτα πέλει, χαλεπήσπερ ἑοῦσα.

Hesiodus.

Omnino vitium facile est contingere cuius:
Contra virtutem sudoribus vndique Diui
Præsepsere: & longus ad hanc perque ardua callis,
Asper & est primum: sed vbi alta cacumina victor
Contigeris, iam fit facilis, licet ardua dudum.

Hinc & Prodicus Chij profiscitur fabula de virtute & vitio. Et Pythagoras iubens ingredi via regia, non veretur prohibere sequi vulgi sententiam, quæ caret iudicio, et non est sine controversia. Qui ambulat in via regia non laborat. de hac via per Moysen præcipit Deus: Via regia ambulabis, & non declinabis ad dextram, neque ad sinistram. & alibi legitur: Nec ad dextram, nec ad sinistram declinabimus, via regia gradiemur. in utraque enim parte quidquid supra modum est, in vitio est. Vna est angusta porta, de qua dicitur in Evangelio: Intrate per angustam portam, quia lata porta & spaciofa via est, quæ ducit ad perditionem, et multi sunt, qui intrant per eam. et alibi dicit Dominus: Ego sum via, veritas, & vita. Vna igitur veritas, una via est veritatis; multa vero menda-

Deuter. 1.

Num. 10.

Math. 7.
Luc. 13.
Iohan. 14.

Cap. 17. *daciorum, per quas Hierusalem arguitur ambulasse, dicente Domino apud Esaiam: In multitudine via tua laborasti. Porro via regia cum una sit temperata est, nec plus in se habens, nec minus. Via recta prudentia est. ille declinat ad dextram, qui plus sapit, quam oportet sapere, & pro prudentia calliditatem diligit, quia serpens prudentior erat omnibus bestijs in paradiso: & filij tenebrarum prudentiores sunt filijs lucis. Scite enim per quendam Sapientem dicitur:*

Eccl. 7. *Essenimis iustus, prudens nimis esse caueto:*

Omnia summa nocent, sed moderata iuuant.

Ad sinistram quoque diuertit, quando stultus est, et minus sapit, quam necesse est. Pietas etiam & vera religio via regia est. declinat ad dexteram qui superstitiosus est; ad sinistram, qui negligit cultum Dei. Liberalitas quoque & dispensatio virtus maxima est, a qua declinat ad dexteram, qui parcus est, & non solum alijs, sed ne quidem sibi tribuit, quod necesse est; ad sinistram qui comedit substantiam suam cum meretricibus, & dicit cum Israel: Manducemus & bibamus, cras enim moriemur. Fortitudo etiam atque constantia via regia est, a qua ad dexteram declinat, qui temerarius est, ac pertinax; ad sinistram, qui formidolosus & pauidus est. Vnde Prophetarum regius per viam rectam ingredi cupiens, his verbis Deum deprecatur: Deduc me domine in viam rectam. sed iam scrutemur cetera. Omnes perfecti numeri alternatim 6. et 28. finiuntur, et terminantur, quod ex pariter pare quaternario finito, in impari septenario, vel ex pariter pare senario finito, in impari unitate finitum coalescant. Nam pariter par quaternario finiens in impari primum septenario finitum ductus, numerum perfectum gignit, 28. desinentem. qui vero in senario desinit pariter par, ductus in impari primum unitate finitum, senario finientem perfectum numerum procreat.

$$\begin{array}{r} 4 \\ 6 \end{array} \text{ ducta in } \begin{array}{r} 7 \\ 1 \end{array} \text{ producunt } \begin{array}{r} 28 \\ 6 \end{array}$$

Disposita igitur progressionem pariter parium ab unitate, precedentibus sequentes coaceruando, qui pariter par senario vel quaternario finitus, ductus fuerit in coaceruatorum maximum, perfectum procreabit. Et si quotcumque numeri ab unitate dupli in unum colligantur donec compositus sit numerus primus, erit numerus factus ex illo primo in ultimum duplorum perfectus, ut habetur ultima noni Euclidis.

Pa-

Pariter pares, siue ab unitate dupli	1	2	4	8	16	32	64	128
Impares ex coaceruatione producti	1	3	7	15	31	63	127	255
Perfecti	1	6	28	---	496	---	8128	---

Primo igitur dispositi pariter pares, qui coaceruati restituntur impares. & hi medio loco positi, & qui horum ductu produciuntur. nam perfecti, tertio ordine sunt collocati. Primo, quod unitas sit incomposita, in se descendenda est, & exurgit unitas; deinde ex coaceruatione unitatis, & binarij, surgit 3. qui primus est incompositus, in quo descendens binarius acervatorum maximus, & produciuntur 6. perfectus. Inde priori 3. adiungitur 4. & surgunt 7. in qua ductus quaternarius, 28. procreatur secundus actus perfectus. Et ita deinceps. Hac etiam ratione poteris singulos perfectos numeros componere ex progressionem etiam pariter parium, ut nullus omnino pratermittatur, hoc scilicet modo:

4. 8. 16. 32. 64. 128. 256. 512. etc.

Vides quemlibet terminum habere socium. A maiore igitur inter duos combinatos, subtrahere unitatem, & residuum multiplicare per minorem, tunc semper habebis perfectum numerum.

$$\begin{array}{l} 4 \\ 16 \\ 64 \\ 256 \end{array} \left. \begin{array}{l} \\ \\ \\ \end{array} \right\} \text{ Multiplicata per } \begin{array}{l} 7 \\ 31 \\ 127 \\ 511 \end{array} \left. \begin{array}{l} \\ \\ \\ \end{array} \right\} \text{ producunt } \begin{array}{l} 28 \\ 496 \\ 8128 \\ 130816 \end{array}$$

Huius numeri perfecti exiguus est usus in diuinis litteris, quod eo significetur summa perfectio, Exho. cap. 26. & 36. Viginti octo cubiti longitudo inis cortinarum Tabernaculi hieroglyphice longanimitatem perfectam notant.

DE NUMERO XXX.

E Tricenario dicitur, illud premittendum, quod prisci Magi per manuum et digitorum varios inflexus et reflexus representabant numeros, quorum gesticulatione ineffabilium virtutum vocabula, sono ignota, numeris varia, usq; alternatisq; digitis tacite inclamabant; venerabanturq; sacro silentio mundi praesules Deos. Eius ritus meminit Martianus Capella lib. de Arithmetica, dicens: Digni vero virginis recur santes, & quadam incomprehensa mobilitatis scaturigine vermiculati, quae mox ingressa septingentos decem & septem numeros complicatis digitis Iouem saluabunda surrexit. Tum philosophia, ut Tritonidem propter adstabat, quid numero tali

Michael Stiphe-
lius.

ali arithmetica intulisset, exquirat. cui Pallas: Proprio Iouem nomine salutavit. Apuleius in secunda defensione Magia: Si Triginta annos pro decem dixisses, posses videri pro computationis gestu errasse; quos circulari debueris, digitos aperuisse: cum vero quadraginta, quae facilius ceteris porrecta palma significantur, ea quadraginta tu dimidio auges; non potes digitorum gestu errasse, nisi forte 30. annorum Pudentillam ratus, binos cuiusq. anni Consules numerasti. Iuuenalis:

Atque suos iam dextra computat annos.

de Nestore, qui ad centum annos peruenit. Vide etiam Plinium lib. 24. de Iano a Numa dicato; et Plutarchum de Artaxerxe. Patet igitur istius computationis cognitionem ad pleraq. veterum intelligenda necessariam. Eam descripsit Ven. Beda. Et quidquid huius est, id Beda uniuersum debemus. A Beda desumpsit Fr. Lucas a S. Sepul. Ipse autem diuinae interpretis historiae Hieronymus in Evangelica tractatu sententia, huius disciplinae adiumentum assumere non dubitauit. Cum igitur Magi dicunt 30. unguis indicis et pollicis laeu blando complexu coniungunt. Haec n. digitorum coniunctio quasi molli osculo se complexans, et foederans, maritum pingit et coniugem. Adsentiunt tum Philosophi, tum Theologi, qui in parabola sementis tricenarium fructum nuptijs contribuant, asserentes hanc aetatem, hominis ostendere perfectionem. nam vigentis aetas ex Heracliti sententia, Trigesimus est annus, quia tanto tempore natum genitorum gignentem praebet. cui suffragatur Plato sic scribens: Roboratum adulti roboris tempus est viro annus 30. postquam scilicet acutissimum suum cur sus vigorem transferit. Item alibi: Nuptiarum tempus masculi sit a 30. ad 35. Magistratus tempus ultra trigesimum annum, tantum ille. Profecto ad magnarum rerum gubernationem requiritur sapientia, multarum quoque rerum experientia, quas diutaxat in annosis licet inuenire. Maxima sane poena et supplicium est, cum ciuitati adolescentes praesunt. Iuuentus enim leuis est, et ad mala propensa, atque procliuus. Libido indomita, ira immanis, insolentia, et contumelia, superbia, et animus inflatus, propriae sunt iuuentutis perturbationes: inuidia praeterea in rem, qua excellit, suspicio aduersus suos, sexcentorum denique malorum acerrime iuuentuti est adiunctus. Quorum omnium participes esse necesse est eos, qui ab illis reguntur, quoniam Principum mala calamitatem afferre solent his, qui in eorum ditione, ac imperio sunt. Quare cum Dominus apud Esaiam se persecutorum Hebraorum scelera testaretur, minatus est se in penam daturum.

turum Principis eorum pueros. Quasi a puerorum imperio sint uniuersa mala attendenda. Quod quidem exemplo certe comprobatum legitur lib. 3. Regum, mortuo enim sapientissimo Salomone postularunt Israelitae a Roboam, qui in regno patri successerat, ut grauisimae patris sui onera remitteret. is uero tertio die, ut pollicitus fuerat, reiecto seniorum consilio prudentiae et lenitatis pleno, dure respondens ex Iuuenum sententia, quibuscum fuerat educatus, abnuuit populi rogatis, minasque insuper addidit, dicens: Pater meus aggrauauit iugum vestrum, ego autem addam iugo vestro; Pater meus cecidit vos flagellis, ego autem cedam vos scorpionibus. Quo circa factum est, ut decem statim ex duodecim tribubus ab eo desciscerent, aliumque regem sibi constituerent, tantum effecit iuuenilis animi impudens consilium. Accedat huc Marius Marij Arpinatis filius, qui viginti natus annos consulatum inuasit, quem honorem tam immaturum mater fleuisse traditur. huius Marij interfecti caput ad Syllam missum est, et in medio fori ante rostra appensum: Romana iuuentus hunc Marium sic irrisit: Remigem esse prius oportere, quam ad gubernacula dimouere manus. Hinc etiam mala, quae ante euerisionem Hierusalem extitere, profecta sunt, cum inter se iuuenes concurrerent ac seditiones excitando, seditionibus ac cadibus ciuitatem repleuissent, neque uellent, etiam si mœnia eorum iam hostes cinxerant, ad necessariam concordiam redire, sed de rebus nullius precij concertantes, urbe iam capta, mœnibus dirutis, hostibus urbem ingressis, de ambitione et principatu inter se contendebant; et hac passi sunt, eo quod seniore et sapienti consultore privati essent, quodque ipsis iuuenes praesent. Inde etiam a Romanis lege cautum erat, ne quisquam ante Trigesimum aetatis annum aut consul efficeretur, aut triumphum duceret. Etiam apud Hebraeorum Rabinos traditione cautum fuit, ne quis unquam auderet exordium libri Geneleos, vel Canticum Canticorum, primaque octo capita Ezechielis, propter arcanos sensus, legere, nisi Trigesimum aetatis annum impleuisset, neque Lewitam, qui procedit ad ministerium, ut faciat opera in tabernaculo testimonij, lex Moysis secundum Hebraicam lectionem admitti permitti, nisi Trigesimum aetatis numerum in annis non consummauerit. Nam et Patriarcha Ioseph, qui in figura resurrectionis, ac noui testamenti octoginta annis Aegyptios defendit a fame, Tricenarius, ablutis ergastuli

Secunda Apolog.

Sat. 18.

Nat. hist. cap. 7.

In Iouinianum.

Hier. in Mat. 35.

Math. 13:

Plutar. de oraculorum defectu.

De Rep. lib. 5.

Idem de legibus lib. 4. & 5.

Cap. 3.

Cap. 12.

Origenes in Esai. cant.
Hieron. in Ezechielem.
Hiero. Epist. 23. ad Theophilum & in Ezech. c. 11. & c. 46.

Gen. 47.

3. Reg. 5. *sordibus, gubernacula suscepit regni. David etiamnum puer opilio, Iudaici populi Rex à Deo destinatus erat, sacro ceromate gentis illius more delibutus; sed sacrum Regni sceptrum, quod septuagenarius, hoc est, perpetua quiete dignus, completeret, non prius attigit, quam Trīginta natus annos. Ezechiel anno Tricesimo, videns visiones Domini, iuxta fluvium Chobar, prophetia dona promeruit. Gregorius Pontifex: Ut ostendatur cuius auctoritatis sit Ezechiel in praedicatione, atatis solida fuisse describitur. Hoc quippe regulare est omnibus Prophetis. Nec contra hac quispiam mouere debet, quod Hieremias & Daniel prophetia spiritum adhuc pueri perceperint, quia miracula in exemplum operationis trahenda nequaquam sunt.*

Cap. 1. Greg. in Exch. *Omnipotens enim Deus, & linguas infantium facit disertas, & ex ore infantium & lactentium percipit laudem. aliud si quidem est, quod nos doctrina discimus vsu; aliud quod de miraculo scimus. Porro quis unquam in hunc mundum sanctior prodijt Iohanne Baptista? neque hic tamen delegatam sibi à Deo prouinciam obire sustinuit, nisi eosdem cum Christo suo impleffet atatis annos, ut annorum maturitas, & virile decus barba, officio auctoritatem conciliaret. Christus enim Deus, & Homo, in quo omnes thesauri sapientiae, & scientiae absconditi, & qui ab initio quo Hominem induit, magno omnium hominum stupore, summa quaeque miracula edere potuisset; destitit tamen, donec Trigesimus appeteret annus, & tunc incipit signa facere, & docere; nec prius inclaruit, atque in hominum lucem prodijt, quam hunc atatis annum attigisset, legitimum scilicet, & maturum tempus ostendens atatis his, qui omne tempus, atque omnem aetatem, vel ad sacerdotium, vel ad docendum putant opportunum. qui etiam duodecimo sua atatis anno in medio Doctorum sedens in Templo, non docens, sed interrogans voluit inueniri. Ut enim non auderent homines in firma aetate predicare, ille duodennis interrogat homines in terra, qui per Diuinitatem suam semper Angelos docet in celo. Quare etiam in Canonicis Decretis mulieri Monialium curam gerenti, qua Abbatissa dicitur, praestiti sunt anni Trīginta, ut habetur cap. indemnitate, de electio. in Sexto. Sed & de aetate promouendi ad sacerdotium distinet. § 1. qui in aliquo. & dist.*

Beda in Luc. lib. 1. c. 10.

Psal. 8.

Luc. 3.

Hieron. de Epiphania Domini.

Luc. 2.

distin. 77. cap. Episcopus, legitur: Presbyterum vel Episcopum ante Trīginta annorum spacium, id est, antequam ad perfecti viri aetatem perueniant, nullus Metropolitanorum ordinare praesumat. Etiam de Elect. cum in cunctis §. 1. & distin. 78. cap. presbyter. Presbiter ante Trīginta annorum aetatem non ordinetur, sed obseruetur vsque ad praesinitum tempus. Dominus enim Tricesimo anno ad fluvium ueniens Iordanis Baptizatus est, & tunc praedicauit. Potest autem Baptizati Seruatoris nostri Tricenalis aetas etiam nostri Baptismatis intimare mysterium propter fidem Sanctae Trinitatis, & Decalogi legalis operationem, qui quidem Decalogus, reuelata fidei gratia, quo sublimius intelligitur, eo & deuotius impletur. Quasi enim quoddam sacrosanctum triennij tempus baptizandos habere docuit, qui dixit: Ite docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Quasi hoc idem triennium per decem multiplicari praecipit, cum subiunxit: Docentes eos seruare omnia quaecumque mandauit vobis. In huius quippe figuram mare aneum in quo Sacerdotes lauabantur templum ingressuri, & Trīginta cubitorum funiculo circum in exterius, & intus 3000. metretas capere potuisse narratur; quia corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Cui mysterio suffragatur quod Apostoli percepta Sancti Spiritus gratia, primo animarum triamillia baptizant. Tricenarius igitur significat integritatem fidei cum perfectione boni operis, sine qua fides mortua est; vel est spes & desiderium seculi venturi. Quia in ternario triplex spes signatur, de venia, de gratia, & de gloria. In denario autem addito, adimpletio Decalogi, ut scilicet adsit nobis impletio Decalogi sub spe praedicta triplici; alioqui spes absque meritis vel operibus bonis haud esset vera, sed praesumptio. Et quia per fidem & aduersa longanimitate ferri, & sublimiter debent sperari praemia; Arca vel etiam templi altitudo, & tabernaculi longitudo Trīginta cubitis mensuratur. At verò acetabulum argenteum pondocentum & 30 siclorum, qui numerus ex unitate centena, & ternario deceno consistit, nil aliud significat, quam unius Dei, triumq. personarum fidem. Propter Trīginta iustos parciit Deus Sodomis, hoc est, propter seruantes legem cum fide Trinitatis. Ad hos referuntur Trīginta camelii fetae. Trīginta viri recumbentes cum Samuele, designant habentes fidem, qua per dilectionem operatur.

Matt. 28.

Ibidem.

3. Reg. 7.
2. Par. 4.Rom. 10.
Act. 2.
Origenes in
Gen. hom. 3.

Gen. 6.

3. Reg. 6.

Beda in Lucam

lib. c. 10.

Num. 7.

Gen. 18.

Gen. 32.

1. Reg. 9.

Judic. 10. Iair Galaadites iudex strenuus, Triginta filios, super Triginta pullos
 asinarum sedentes habuisse legitur, nostrum ducem IESV Christum
 Luc. 19. significans, qui sedens super pullum asinae, triplicatum decalogum suis se-
 quacibus in fide sanctae Trinitatis excolendum, & tenendum quasi filijs
 suis comendavit, per quem carnis petulantiam refrenarent, & in ea ad
 Indic. 12. statum vitae se dirigerent. Abessan quoque de Bethlehem, eiusdem nume-
 ri Tricenarium in filijs & filiabus ostendit, filijs uxores, filiabus maritos
 eiusdem numeri prospiciens, & in domum suam uxoratos filios, & mari-
 tatas filias simul introducens. Christum in hoc duce, doctores Ecclesia in
 filijs, plebem in filiabus adverte; fide, spe, et charitate, omnes introductos
 Ienit. 26. per ducem suum in domum Ecclesia. Illud etiam ad huius numeri pro-
 Deut. 28. prietatem notandum, quia custodientibus divina mandata lex Moysis
 Triginta ponit benedictiones. sic enim eas numero inuenies unamquam-
 que benedictionem ab alia se iungens. Cum autem Legislator duos montes
 Deut. 27. pro aqua portione discretos, alterum tribuerit benedicientibus, alterum
 Philo Alexandr. Lib. de herede diuin. execrantibus, Phylarchas utrobique proficiens, insinuauit benedictiones, et
 maledictiones esse numero pares, atque etiam honore propemodum, si di-
 cere fas est. Similiter enim laudes bonorum profunt, & malorum vitu-
 peria, quandoquidem rerum malarum fuga, & bonarum optio similes
 Cap. 28. a prudentibus iudicantur. Quare in Deuteronomio Triginta numeran-
 tur maledictiones. Sed & Psalmo octavo supra centesimum, Triginta
 maledictiones sunt tam in eum qui Christum vendidit, scilicet Iudam pro-
 ditor em suum; quam in eos qui emerunt, quarum prima est: Constitue su-
 per eum peccatorem; extrema: Operiantur velut diploide confusione sua.
 D. Ambrosius: Duo quae praestantiora sunt omnibus Iudaea violauit, fidem
 atque pietatem, sed in utroque Christum fidei, et pietatis auctorem. Nam
 Gen. 37. & in Patriarcha Ioseph typus Christi fuit, & in veritate sui corporis.
 Christus, qui non rapinam arbitratus est esse se aequalem Deo sed formam
 serui accepit, propter lapsus videlicet nostros suscipiens seruitutem, nec
 Matt. 26. refugiens passionem, alibi viginti aureis emitur, alibi Triginta. Quo-
 mo do. n. poterat verum eius precium comprehendere, cuius non potest meri-
 tum definiri? Erratur in precio, quia erratur in studio. Viginti aureis
 in veteri testamento venditur; Triginta in Euangelio. Preciosior
 enim typo, veritas; largior gratia, quam disciplina; opimior lege, presen-
 tia. Viginti aureis emunt Hismaelita; Triginta Iudaei. Nec hic fi-
 gura mediocris. Ad sacrilegium perfidi, largioresq. ad salutem
 fide-

fideles sunt. Vtriusque tamen contractus considerari conuenit qualitatem.
 Viginti aurei precium seruitutis, Triginta aurei crucis sunt. Denique non
 ociose Iudas Scarioth unguentum illud 300. denarijs aestimauit, quod uti-
 que ipsius precij definitione crucem videretur Domini declarare. Vnde
 " & Dominus ait: Hac. n. mittens hoc unguentum in corpus meum ad se-
 " peliendum me fecit. Venditio igitur Christi mysterium continet crucis.
 Notandum etiam quod tanti sibi ad mortem tradendum emerunt Domi-
 num Iudaei, quanti seruum occisum redimere solent. In Exhodo enim pra-
 ceptum est, ut pro seruo, aut ancilla à boue cornupeta occiso, Domino ser-
 uum soluantur etiam 30. sicli argentei. Itaque tanti venditus est Dominus
 omnium, qui pro nobis serui formam accepit, quanti emi solent vulgares
 serui. Eodem precio Ptolomeus Philadelphus iussit mittere Iudaeos
 seruos, qui erant in Aegypto, persoluto scilicet precio drachmarum 120.
 pro singulis capitibus, ut apud Iosephum lib. Antiq. 12. Centum enim &
 " viginti drachmae conficiunt Triginta argenteos, quia argenteus valet iij.
 " drachmas. D. Aug. Quod Dominus Triginta argenteis venditus est, si-
 " gnificat per Iudam Iudaeos iniquos, qui sequentes carnalia, et temporalia,
 " quae ad quinque sensus pertinent corporis, Christum habere noluerunt.
 " Quod quia sexta mundi aetate defecerunt, sexies quinos eos tamquam precij
 " venditi Domini accepisse significatum est. Quo tempore talibus insultat
 " Propheta, dicens: Filij hominum usquequo graues corde, ut quid diligitis
 " vanitatem, & queritis mendacium? Et si quinque aetatibus fuisset aliqua
 " excusatio sequenda veritatis, vel sextam comprehenderent veritatem,
 " quae per Dominum Iesum predicabatur, & demonstrabatur, sicut sexta
 " die homo factus est ad imaginem Dei. Quod quia noluerunt, habent se-
 " xies quinquies impressam imaginem Principis seculi, & non habent Chri-
 " stum, per quem signatum est in nobis lumen vultus tui Domine. Haecenus
 " ille. Inest Tricenario proprietates aliae, nam luctui dicatus habetur, Aaron
 sacerdotem fato sanctum planxit Israel humi prostratus Triginta diebus.
 Atque eius sororem Mariam finientem dies suos, fleuit omnis populus
 totidem diebus lacrymis continenter manantibus. sed et Moysen Dei
 amicum luxit vniuersa gens lacrymis defluens per mensem integrum,
 accedentibus ad publicum luctum priuatis affectibus; quem admodum ipse
 testatur Deuter. c. 34. Quandoquidem assumendus, & in ipsis stans car-
 ceribus, unde ad caelestem metam euolaturus erat, diuinitus afflatus, viues
 adhuc prophetauit de seipso tamquam mortuo, ante obitum narrans se

Lib. Problemat.

Polyd. Vergil. de
rerum inuent.
lib. 6. c. 9.

notitiam ac sepulchrum. Addit Plutarchus consuetudinem apud Priscos fuisse, ut qui familiarium, aut cognatorum quempiam amisissent, statim Apollini sacra facerent, Tricesimo post die Mercurio animas à Cyllenio suscipi putantes. Apud Anglos etiam luctus Triginta diebus hodie fitur. Hæc illi in tenebris constituti, nos autem quibus diuina cognitionis iubar illuxit, Triginta diebus Missam pro defunctis celebrari facimus, ut quidquid in Decalogo legis deliquerint, sanctæ Trinitatis miseratione deleatur. Ambr. de obitu Theodosii. Iohan. de Silva trac. de benesic. par. 1. q. 5. Hugo à S. Vict. lib. de mysterijs & officijs Eccles. cap. 37. Adhuc cum Tricenarius constet ex duobus quindenarijs, & quindenarius ex septenario constetur, ex octonario, per septenarium Patres veteris instrumenti significantur, qui septimum diem, septimam septimanam, septimum mensem, septimum annum celebrabant: per octonarium verò Patres noui Testamenti intelliguntur, qui diem octauum Dominicæ resurrectionis, idest, diem dominicum et octauas reseruant ac celebrant. Per primum autem quindenarium intelligitur præsens vita Patrum utriusq. testamenti: per secundum, futura. Qui ergo seruant Tricesimum, optant mortuis, ut sicut in hac vita fuerunt in fide cum Patribus utriusq. Testamenti, ita sint cum eis gloriantes æternaliter in futura. Secutus est etiam legislator numerum Tricenarium in luctu captiuarum. Nam si inter captiuas Hebræus formosam mulierem adamasset, voluissetq. habere uxorem, non permittens lex tamquam in serua explere cupidinem, promissi ei erant 30. dies, ut luderet patrem, matrem, ac ceteros domesticos, aut mortuos, post quos cum illa, ut cum uxore legitima congregari poterat. sic. n. habes Deuter. cap. 21. Si exieris ad bellum, & videris mulierem de-

Not. in text. & gl.
in auth. de Ap.
S. j. col. 4.

libe-

liberandum super quolibet negotio. cui ad simile videtur, quod Theodosius Imperator lege sancit: ut sententiæ Principum super animaduersione prolata, in diem Tricesimum ab executoribus differrentur, quo locus misericordiae, vel si res tulisset, pœnitentiæ, non periret. sed hac moralis est expositio. Nunc allegorice videamus quæ sit hæc mulier in bello inuenta, tandem post 30 dies bellantis thalamo digna. Doctor Ecclesiasticus ad bellum egreditur, cum à vitijs, & à diabolica potestate animam erueret conatur. Mulier autem anima est, in gentili conseruatione inuenta à Deo pulchra creata, quam si Christo sociare voluerimus: deponat cultum idololatriæ, induat vestem luctus & pœnitentiæ, deploret patrem et matrem, idest, memoriam mundi, eiusq. carnales illecebras, radat pilos: abscindat ungues, idest, omne peccatum infidelitatis mortuum, et inane. inde post Triginta dies, idest, post agnitionem sanctissimæ Trinitatis sponsa Christi efficitur. Sape enim in Patrum antiquorum vxoribus & filiabus Ecclesia designatur, ut quod confederatione carnalis copula dicitur, fructuosius spiritali intelligentia capiatur. Tricesima mansio filiorum Israel in deserto, bonitas interpretatur, ut cum peruenerimus ad perfectum virum, in sacerdotalem gradum, & in ætatem plenitudinis Christi, possumus cum Dauid in Tricesimo Psalmo canere: In te domine speraui, non confundar in æternum. D. Hieronymus in Epitaphio Paula matris Eustochij: Iuxta Ecclesiarum traditiones, & Apostolum Paulum in virum perfectum, & in ætatem plenitudinis Christi resurrecturi sumus, in qua & Adam Iudæi conditum aut uisum, & Dominum saluatorem legitimus resurrexisse. August. in Ciuit. Diuina: Quod commemorauit Apostolus de mensura ætatis plenitudinis Christi, de resurrectione corporum dictum accipiatur, ut nec ultra nec infra iuuenilem formam resurgant corpora mortuorum, sed in ea ætate & robore, usque ad quam Christum hic peruenerunt cognouimus. circa Triginta quippe, aut paulo plures annos diffinierunt esse etiam seculi huius doctissimi homines, iuuentutem. Quæ cum fuerit spacio proprio terminata, inde iam hominem in detrimenta vergere grauioris ac senilis ætatis, ideo non esse dictum, in mensuram corporis, vel in mensuram statura, sed in mensuram ætatis plenitudinis Christi.

11. q. 3. c. 1. apud

D. Hiero. lib. de
42. mansuione.Lib. 22. 15.
Eph. 4.

DE

DE NUMERO XXXII.

I. lib. De forma-
tione.

*N*umerum 32. Hebræorum Rabini sapientia adscribunt, quod totidem ab Abrahamo descripta fuerint semita sapientia. ad quarum demonstrationem, in descriptione mundana fabrica bis triciesq. nomen Elohim reperitur. At Pythagorici hunc numerum Iustitiam appellarunt, quia semper usque ad unitatem diuisibilis est in partes aequales. Aegyptij vero maritalem copulam hoc numero hieroglyphice notabant, siue ut apud Horum Apollo-niacum licet videre, maris & semina congressum, geminae inquam voluptatis interuentu. Cum enim numerus 16. ut alibi diximus, voluptatis presertim venerat & symbolum haberetur; illi mox duo atque triginta nuptiarum hieroglyphicum esse constituerunt. Nuptia vero, coniugalisq. coniunctio eodem hic significato accipiuntur. Qui sane congressus utriusque voluptuosus, cum, ut Ouidius diceret, utrinque resoluat, geminari identidem possit ipsum voluptatis signum. Atque hoc illud est, quod trigessimum annorum numerum, qui non multum abest ab hoc numero, pro maritali copula positum legimus.

DE NUMERO XXXIII.

Cap. 12.

*N*atus in Leuitico loquitur Testamentum in ortu maris post unam hebdomadam, & illam quae genuit, & illum qui genitus est, Triginta tres explere dies, ut veniant ad purificationem. Porro si genuerit feminam duplicem obseruari numerum, id est 66. Et quia, ut veniamus ad Sancta sanctorum, non solum prima indigemus natiuitate; sed et secunda, ut nati in carne renascamur in spiritu: iccirco apud Ezechielem latera, quae in circuitu domus erant, & quattuor cubitorum spacio à Templi parietibus separabantur, iuncta sibi erant, ita ut unum latus aliud latus contingeret, & haberet in longitudine bis Triginta tres cubitos. Non igitur sexaginta sex, sed bis Triginta et trium ponitur numerus, ut utraque natiuitas Deo auctori debeatur, illiusq. clementia, & duplici muro circumueant latera domus, quae Templi fulcrum adificium.

Cap. 41.

De

DE NUMERO XXXIV.

*N*ON ignobilis censendus Tricenarius quaternarius. quem admodum enim Tricenarius sanctum IESV Christi Baptismum insinuauit, ita numerus, quem dico, ipsius vita calculus erit. Quamuis enim de Christi morientis aetate inter celeberrimos, & primos quosque Ecclesia Doctores non modica oborta fuerit controuersia, adeo ut Tertullianus, Lactantius, & eiusdem suffragij aliquot Clarissimi Christum Tricesimo aetatis anno, & imperij Tiberij Caesaris decimo quinto crucifixum referant: hac tamen illorum narratio quam repugnet consensui historiarum nemo est, qui non videat. Nam, ut refert in historia Ecclesiastica Eusebius, secundo & quadragesimo imperij Caesaris Augusti anno Christus Saluator noster secundum ordinem totius prophetiae, quae de ipso praedicta est, in Bethleem Iudaeae opido nascitur. Manifestum est autem Caesarem Augustum annis regnasse quinquaginta septem, quibus si addantur quindecim imperij Tiberij Caesaris, sicut duo & septuaginta, ex quibus detracti quadraginta duo Caesaris Augusti, remanebit tricenarius numerus annorum Christi baptizati: quem admodum ex Euangelio Lucae manifestum est, qui ipsum dicit anno decimo quinto imperij Tiberij annorum fuisse triginta, quando Iordanis ablutus unda, vidit Calos apertos et spiritum Dei in columbae specie venientem super se. Et, ut quoto anno sese pro peccatorum nostrorum expiatione Deo Patri victimam obtulerit, liquido constet, triennio & amplius per Iudaeam, Galilaam, & Samariam, caelestem illam & salutiferam doctrinam sparsisse, ex Euangelistis colligitur: ita ut hac ratione ad Tiberii principatus decimum octauum annum perueniamus. At, qui dies, quo Phasae Domini erat celebrandum, nimirum quarta decima die primi mensis ad vesperam, ex Leuitici & Deuteronomii praecocepto manifestus est: & IESV Christum, ut vita suae nostri causa prodigium, ab eo momento voluntati Patris sese totum ad extremos cruciatum permisisse ex Euangelistis certum est. Quae quum ita sint, & nemo inficias ob tradentium auctoritatem ire possit, IESV Christum redemptorem nostrum anno suae aetatis tricesimo tertio ultra trimestre spatium pro nobis fatebimur immolatum. Quare numerus 34. insinuauit, quae Dominus aetate sit passus, quae uero a mortuis resurrexerit. Inde non sine mysterio Tricesimus quartus P. saluus illorum secundus est, qui Domini passionem, & resurrectionem latius

Lib. 1. 2.

Luc. 3.

Niceph. Cal. hi-
sto. Eccl. libr. 1.
cap. 27.

latius intimare noscuntur. Sunt autem Triginta quattuor, primi duo perfecti numeri, 6 nempe, & 28. simul adacti. Christus etenim sexta die, sexta mundi etate carnem sumpsit, sexta feria, sexta hora passus est. Ea parte duos primos implens perfectos, quibus omnis in illo perfectio tum huius vitæ, tum futuræ significatur. Nam senario presentis vitæ perfectio attribuitur, 28. qui 8. terminatur, vitæ spiritualis & futuræ. Quod si licet audire undecimq. doctissimum Nicolaus de Cusa, Triginta quattuor iubileis duraturam dicemus ecclesiam militantem, huius mysterij ratione ab eadem desumentes. Quum enim ecclesia sit sponsa Christi; Christus exemplar, illa imago, ad tempus Christi inspiciendum. At Christus in euangelio filius hominis perhibetur, & sabbati. Adeo tempus Christi, tempus est Deo dicatum & sanctificatum. Ut in quo diuinorum operum & temporis vera quies existat. Si itaque diem Christi inspicias sabbatum est, in quo summa quies; si annum, Iubileus Domini, annus item sanctificationis. Vixit autem Christus, ut promissimus, annis Trigintaquattuor, quorum quisq. sanctificationis est annus. Si ergo durationis Ecclesie, quæ Christi imago totidem sumseris iubileos, habebis Ecclesie durationem annorum mille septingentorum, quæ quidem coniectura non discrepat ab his, quæ Philo Iudæus in historijs refert, Moysen scilicet de duratione mundi Dominum interrogante, responsum id obtinuisse: Duo semis trāsierunt, duo semis supersunt. Quo tempora quattuor intimantur. Primum à creatione mundi ad diluuium, secundum à Cactachismo ad Moysen, tertium à Moysè ad Christum, quartum à Christo ad consummationem. Trium autem primorum quodq. Triginta quattuor impletum iubileis, eatenus cōiiciendum, ultimum iisdem impleri. Quod et oraculo Danielis confirmari videtur, apud quæ ita legitur: Vsq. ad vesperam et mane dies duo millia trecenti, et mundabitur sanctuarium. Pro die accepto anno, ut Ezechielii fuit ostensum, inuenies tempus in coniectura habitis. Anno siquidem tertio, Balhasar fuisse illam visionem, & primo anno Cyri Daniel eodè capite significat. At pro ut illic notat Hieronymus ex Iosepho, Cyrus Christum præcessit annis circiter quingentis quinquaginta nouem, quem numerum si à dato 2300. auferas, relinquitur 1741. numerus à dato 1700. haud admodum discrepans. Conspicis igitur duobus primis perfectis numeris quodque tempus impleri, ut non ab re duobus primis perfectis numeris uniuersa sit insinuata perfectio. Non tacebo tamen hæc non admodum consonare oraculis Helie Propheta, quæ apud Hebræos habentur in Talmudicis libris ordine quarto, tractatu quar-

Math. 11.
Luc. 6.

50
34
1700.

Lib. biblicarum
antiquitatum.

Dan. 8.

Num. 14.

Ezech. 4.

Dan. 8.

Cap. helech.

to, cui titulus est Sane drim, hoc est, Iudicium, in hæc uerba: scitta alphe sene lebene alma, uechad chareb, be alaphim tohu, be alaphim tera, be alaphim iemot Hamasciach. Quod est dicere: sex millia annorum erit mundus, & iteris destruetur; duo millia inanitatis; duo millia legis; duo millia dierum Messieh. quod propemodum insinuare videtur ad legem duo millia; duo item millia à lege ad Christum, & duo supersunt millia à Christo ad uniuersi terminum. Naturæ siquidem tempus, quod uocant inanitatis, ab Adâ ad Abraham, cui successit Moyses, Erasmo Reinhaldo supputatore, 2023. annis absoluitur. Legis deinde tempus ab Abraham, cui datum fœdus circumcisionis totius antiquæ legis radix & firmamentum, usque ad Christum, per quem nobis gratia, comprehendit annos. 1939. Quo fit ut à primæ rerum creatione ad Christum fluxerint anni 3962. Consentit Iohannes Lucidus, apud quem ab Adam ad Abraham numerantur anni 1948. ab Abraham ad Christum. 2012. Eiusdem fere sententiæ fuisse videtur Iohannes Picus Mirandulanus, quando ab Adam ad Abraham connumerat annos 1948. ab Abraham ad Dauidis regnum 940. testimonio utriusque editionis, et Rabani; à Dauidis Regno ad initium eius captiuitatis, quæ ex uaticinio Hieremiæ annis quinquaginta durauit 480. Idem Beda, Rabano, Hebræisq. consentientibus. Ab ea uero captiuitate, id est, ab eo quo capit tempore, ad Christum. 590. quos si colligas, inuenies tempus legis annorum 2010. Et totidem annorum coniecturalis duratio gratiæ est.

Hec opus Helie citatur à Stratone Episcopo in collectaneis suis; & à Io. Pico in Herptaplo. Beda Sax. in collect. cap. de septem peccatis.

Aduersus Astrologos lib. 5. c. 10.

Catalogus, in quo insignium, & memorabilium rerum gestarum interualla Iulianis annis descripta proponit Erasmus Reinholdus Saluendensis.

A prima rerum creatione			
Inde ad Diluuium.	1656		
Inde ad Abrahæ Vocationem.	367	2023	
Inde ad primum pascha, uel exitum ex Aegypto.	430		
Inde ad templum Salomonis.	480		
Inde ad templi defolationem.	423		
Inde ad primum Cyri a capta Babylone cum antea una cū Dario regnasset annis viginti.	70		
Inde ad consummatam templi reedificationem ex Iohan.	45		
Inde ad initium annorum Dni.	490	1939	3962

Iohannes Lucidus.

Adam.		
Abraham.	105	1948
Exitus ex Aegypto.	480	
Templi Salomonis.	448	
Templi defolatio.	587	
Christus.		2012 3960

Iohannes Picus.

Adam.		
Diluuium.	1656	
Abraham.	292	1948
Dauidis regnum.	940	
Captiuitas.	480	
Christus.	590	2010 3958

Hæc comprobari uidentur per ea quæ idem Picus conclusione nona Cabalistica se his uerbis tueri profiteatur. Si quæ est de nouissimis temporibus humana coniectura, inuestigare possumus per secretissimam uiam Cabala futuram esse consummationem seculi hinc ad annos quingentos & quattuordecim, & dies uiginti quinque. Natus est autem Io. Picus anno salutiferi partus 1463. Bononiam se transferens annos natus quattuordecim, ibique biennium leges degustauit, Inde septennium apud Gallos diuersatus, Romam se contulit, additis igitur annis 23, ad 1486. sunt. 1486. quibus iuncti 514. nascetur numerus 2000. De quibus prædixit Helias.

Hæc attamen coniecturalis duratio legis gratiæ in diuina mente aternaliter præscita in nobis non nisi coniecturaliter, & sublata certitudine, Domino testante in Euangelio, extremi iudicij diem nec Filium nosse, nec Angelos calorum, nisi Patrem. De quo loco Hilarius & Augustinus Ecclesiæ sanctæ lumina, plurima & luculenta dixerunt, iudicantes esse nefarium, si illa omnipotens uerbi humanatio aliquod de futuris ignorasse putaretur, quod Patrem scire prædicauit. nam cum Petrus in Euangelio dicat: Domine tu omnia nosti, tu scis quia amo te. Item ipse Dominus dicat: Omnia, quæ Pater habet, mea sunt: Utique Patris omnia non haberet, si quod Pater nosset, ille nesciret. Sed ita salubriter ac ueraciter credendum esse docuerunt, ut per Metonymiam, id est, transnominatiōnem, quæ in scripturis sacris sæpius inuenitur, intelligi debeat, quod utiliter suos faciat nescire subiectos. Nam in Genesi ad Abraham Deus dicit: Nunc cognoui quod times Deum, id est, nunc te cognoscere feci. Sic de hoc temporis calculo, dicit: Nescio, id est, nescire uos facio. Unde interrogatus de ipso articulo, dicit: Non est uestrum nosse tempora uel momenta. Non enim dixit: Non est meum, uel uestrum, sed non est uestrum scire: ut homines ignorarent, quæ illos non oportebat agnoscere.

Math. 24.
Mar. 13.

Iohan. 21.
Iohan. 16.

Athanasius contra Apollinarē, & disputatione contra Arium. Augustin. expost. in fidei Nicen. concilij.

Gen. 22.

Ag. 1.

DE NUMERO XXXV.

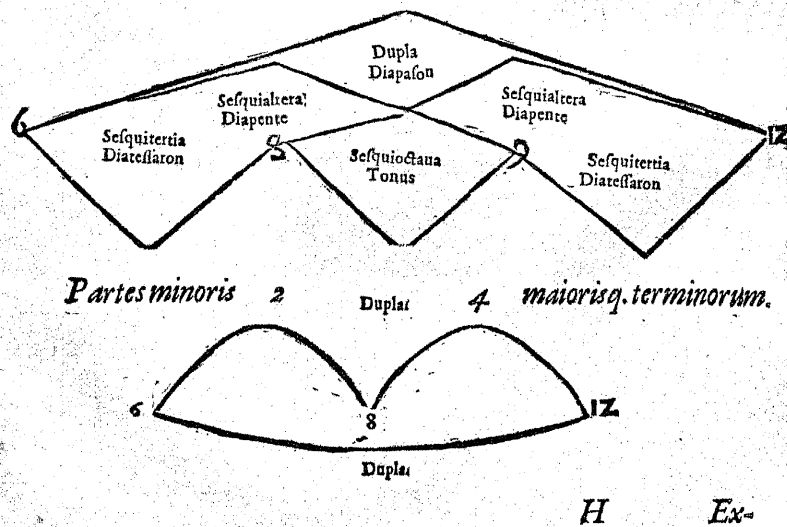
Numerum 35. Pythagoræi dixerunt harmoniam, quod ex his quattuor numeris, 6. 8. 9. 12. sortiatur compositionem, quibus omnes harmonias in se completitur. Nam 8. ad 6. sesquitertia habent rationem, quæ est in consonantia Diatessaron. eadem habetur inter 12. ad 9. Inest & sesquialtera ratio inter 9. ad 6. uel etiam inter 12. ad 8. quæ est consonantia Diapente; 12. ad 6. duplam constituunt proportionem, quæ est in harmonia Diapason. Quin & toni proportio est sesquioctaua inter 9. ad 8. Habet etiam hæc numerorum situatio cunctas proportiones. Arithmeticam quidem ex 6. 9. 12. sicut enim medius terminus primum tribus superat, sic à postremo superatur, & extremorum coniunctio duplex est medio termino. Geometricam quoque completitur ex his quattuor 6. 8. 9. 12. quam enim rationem habent 8. ad 6. eandem 12. ad 9. Est autem utraque proportio sesquitertia; et quod sub extremis continetur, æquum est et quod sub utraque medietate inter se ducta conficitur. Harmonica denique consideratur ratio ex his numeris, 6. 8. et 12.

Euclides 10. 7.

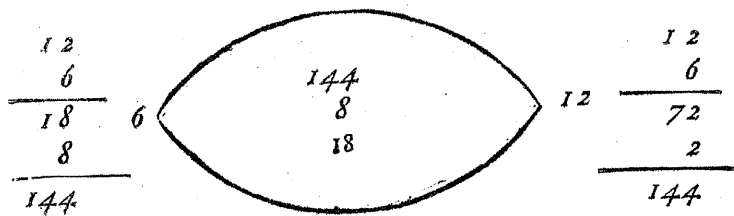
Est

Est autem harmonica proportionis duplex dijudicatio, una cum eandem habet rationem numerus ille, quo postremus superat medium, ad numerum, quo primus superatur à medio, quam postremus habet ad primum. cuius rei argumentum ex propositis numeris capi potest, 6. 8. 12. (Quando enim tertius inter extremos est medium arithmeticalē, tunc secundus inter eosdem extremos, erit medium harmonicale.) Postremus ad primum duplus est, numerus rursus, qui superat, duplus. Duodecim enim 8. superant quaternario, octo autem superant 6. duobus. Quattuor ad duo, dupla. Duodecim rursus & sex simul sumta, conficiunt 18. quæ aucta per 8. restitunt 144. quæ quidem summa dupla est ad eam, quæ extremis 12. & 6. inuicem multiplicatis enascitur, nempe 72. Altera est harmonica proportionis indagatio, cum medius numerus aequali parte superat extrema, & ab ipsidem superatur. Octo enim, qui medius est numerus, superat tertia parte primum, quia sublatis sex, remanent duo, tertia pars primi. Superatur etiam medius à postremo aequaliter. Nam si à duodecim demta fuerint octo, reliqua sunt quattuor, tertia pars postremi. Cum igitur numerus Trigesimus quintus constetur senario, octonario, nouenario, duodenarioq., ad omnem concentum aptissimus, iure merito à Pythagoræis Harmonia fuit nuncupatus.

Harmonicæ proportiones.

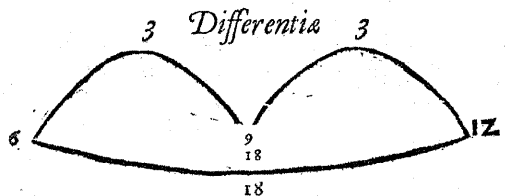

Extremities iuncta, & per medium ducta.

Extremities multiplicata.

Proportionalitas Arithmetica.

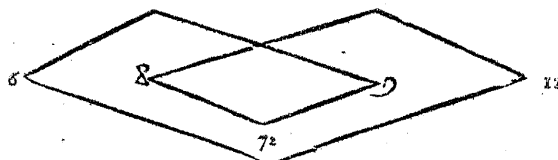

Extremities iuncta ad 9. medium, sunt dupla.

Geometrica proportio.

9	Sesquitertia	12
Sesquialtera		Sesquialtera
6	Sesquitertia	8

Me-

Mediorum & extremorum. 72 multiplications.

Habet hic numerus alia sua nobilitatis indicia, quoniam, unitate postposita, constat ex duobus primis cubis. 8. & 27. quorum hic impar, & masculus; ille par est, & femina. Quemadmodum autem ijs numeris anima mundi compositionem factam fuisse noster Plato asseuerabat, sic humani partus septem mensum ratio sub asciti numeri 35. multiplicatione procedere perhibetur. Hunc enim si multiplicauerit senarius, procreabit 210. qui dierum numerus mensem septimum claudit. Ita est ergo natura fecundus hic numerus, ut primam partus humani perfectionem, quasi arbiter quidam maturitatis, absoluat.

DE NUMERO XXXVI.

Ascitur numerus 36. e duorum quadratorum, unius in alterum multiplicatione, quaternarij scilicet & nouenarij. nam quater nouem, & nouies quattuor, totidem faciunt. Est etiam trium cuborum summa, nimirum 1. 8.

27. Parallelogrammum quoque facit alteram dimensionem habens longiorem, ter duodecim, aut quattuor nouies sumptis. In hoc autumat Empedocles hominum membra incipere conformari. Non est autem silentio inuoluendum, quod libro de Iside, & Osiride scribit Plutarchus, hunc numerum a Pythagorais appellatum Mundum, esse quidem Tetractyn illam, qua tantopere celebratur, idest, quaternionem mysticum 36. constantem unitatibus, per quam Pythagorasurare solitus erat:

καὶ μὲ τὸν ἀμύθηρα ψυχῆ παραδόντα τετρακτύον
 Πῦδ' ἐν ἀέννῳ φέουσαι.

Ne per nostræ animæ dantem quaternionem
 Fontem perennis naturæ.

H ij Con-

Deplaci. Philof. lib. 5. c. 21.

Conficitur autem Tetractys illa primis quattuor imparibus, 1. 3. 5. 7. & primis paribus 2. 4. 6. 8. in unam summam collectis. *Vt hic.*
 Extat huius numeri proprietates alia dictu, cogitatuq. miranda, quod simul trigonus est & tetragonus, trigonus quidem ab octonario. hic enim, ut iam diximus gignitur si assidui numeri ab unitate ad octonarium usque in unam summam consentur, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. fit. n. eorum summa 36. Quadratus itidem est senarij omnium perfectissimi. nam sexies sex hunc restituunt, Quo fit ut radix non immerito dici possit vestigandi humani numeri. quemadmodum enim octonarius trigonus est 36. pari filo numerus 666. trigonus erit 36. de quo tale quid sacrum pronunciat eloquium Apoc. cap. 13. Hic est sapientia, qui habet intellectum computet numerum bestia. numerus enim eius, numerus hominis est. & numerus eius sexcenti sexaginta sex. Apti igitur omnes numeros usque ad 36. & habebis numerum 666. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. sunt omnes 666. Magna igitur censetur dignitas numeri 36. quod unicum illum numerorum series simplicissimarum ac principantium figurarum trigoni atque tetragoni versicoloratu contexit, solariq. quodam lunariq. congressu illum pra ceteris extulit. Nam triangulus mathematicarum figurarum praecipua simplicissima & prima, Solem imitatur. quemadmodum enim a Sole cetera mundi luminaria mutuato, derivatioq. lumine eis adunt conspicua, in primis Luna, qua ampliore facula solarem captat splendorem: ita & cuncta mathematica figura a trigono promanant, trigoniq. frequentia ac iteratione gignuntur. et prior ante omnes quadratus per similes Lunae et triangula scatebra emergit, solaq. trigonorum disalitate profertur, ceteris figuris post triangulum maior ac insignior. Commendat hunc numerum Beda, quasi totidem horis Dominus fuerit in sepulcro, cum tamen multi computent Quadraginta horas. Sed quid dicat, audiamus: Plurimum valere senarij numeri perfectionem in scripturis sanctis frequenter reperimus, praesertim in morte Domini simpla, & in resurrectione eius simpla; & in morte nostra dupla, & in resurrectione dupla. Mors itaque Domini Nostri IESU Christi, non fuit in anima, sed in corpore; mors vero nostra non solum in carne, sed etiam in anima.

Aug. de dieb. de-
 fect. lib. 3. c. 2.

Aug. lib. quaest.
 67. & de Trinita.
 lib. 4. c. 3.

Beda q. in Gen.

1	2
3	4
5	6
7	8
16	20.
36	

ma propter peccatum; in carne propter poenam peccati. Ille vero, quia peccatum non habuit, in anima non est mortuus; nisi tantum in carne. Et hoc propter similitudinem carnis peccati, quod de Adam traxerat. Igitur simpla eius mors profuit dupla nostra: & simpla eius resurrectio, dupla nostra resurrectioni profuit. Est etenim mors carnis eius, & resurrectio eius, mors carnis nostra, & resurrectio eius, & mors animae nostra et resurrectio eius. Mors autem carnis eius et resurrectio eius, duas mortes nostras, & duas resurrectiones nostras significat. Vnde si addas ad unam mortem Domini, et unam resurrectionem eius, quae duo faciunt quattuor, hoc est duas mortes, & duas resurrectiones nostras, sex fiunt. Igitur simplum Domini, & duplum nostrum, 3. sunt, et tres partes habet, secundum quod habet senarius. Nam & 36. hora, quibus Dominus fuit in inferno, huic simpli & duplo congrunt. Duodecim igitur fuerunt diurna, et viginti quattuor nocturna. Ergo 24. ad duplam mortem nostram concidunt; & illa duodecim hora, ad mortem Domini simplam.

DE NUMERO XXXIIX.

NUMERVS Trigesimus octavus imperfectam & languidam charitatem erga Deum, & Homines ostendit, infirmamq. fidem. unde Paralyticus Triginta octo annis ad piscinam sedebat. At vero quomodo praesens numerus ad languorem magis spectet, quam ad sanitatem accurate docet Aurelius August. tractatu 17. in Iohannem.

DE NUMERO XL.

QUADRAGENARIUS numerus nuptiarum hieroglyphicum. ad virum. n. facit hic annorum numerus. Nam Philo problemate proposito: quare Isaac Quadragenarius Rebeccam duxerit? tempus id congruum maritali copula ait sapienti viro, idq. fieri boni ominis causa, quia semen in vulva reconditum, ex Aristotelis sententia, (aliud. n. sentiunt Physici,) Quadragenis diebus in masculum figuratur. Esau quoque Quadragenarius Iudithen uxorem accepit. Facit & ad mulierem, atque hoc illud est, quod paullo superius haberi

Lib. quaest. c. 1.

Gen. 25.

Gen. 26.

H ij docue-

docuimus apud Apuleium . Cum vero Quadrageinta, que facilius ceteris porrecta palma significantur, ea 40. tu dimidio auges, non potes digitorum e gestu errasse, nisi forte 30. annorum Pudentillam ratus, binos cuiusq. anni consules numerasti. Hæc ille disputat oratione secunda pro seipso, ubi Pudentillam Quadragesimum annum non excedere contendit, quam Aemilianus iam sexagenariam deposuerat, ideoque nefas esset eam ad nuptias sollicitare, quando, ut sacri interpretes aiunt, sexagenarius numerus viduitati sacer est, ut infra suo loco plenius. Hanc etiam terrenam et temporalem vitam Quadragenarius insinuat. Quare post Quadrageinta dies emissus ex Arca Coruus, & non reuersus, aut aquis utique interceptus, aut aliquo supernatante cadauere illectus, significat hoies in immunditia cupiditatis terribilissimos, & adeo ad ea, quæ foris sunt in hoc mundo nimis intetos, aut rebaptizari, aut ab his, quos præter arcam, id est, præter Ecclesiam baptismus occidit, reduci & teneri. Quod uero Columba emissa, non inuenta requie, reuersa est, ostendit per nouum testamentum requiem sanctis in hoc mundo non esse promissam. sic et Quadrageinta dies, quibus à Sathana tentatus est Christus, Dominus, totum huius seculi tempus insinuant, quibus membra eius, sancta dico Ecclesiam, nunquam tentare desistit. quia mundus, in quo Domino famulamur, et à quattuor ventis delimitur, & à quattuor elementis erigitur, quaternarioque diurna & annua curricula peraguntur; diurna, matutinis, meridianis, uespertinis, nocturnisq. horarum spatijs; annua uernis, et æstiuis autummalibus hyemalibusque mensibus. Decem uero sunt præcepta, per quorum obseruantiam Domino famulantes contra hostis indefessi malitiam decertamus, ex quo fit, ut totum militia nostræ tempus diserte Quadragenario numero comprehendatur. Porro isti sunt Quadrageinta dies, in quibus contra Goliath, & exercitum eius, id est, contra Diabolum et Angelos eius, Christianorum populus pugnare non desinit, nec tamen vincere posset, nisi uerus Dauid Christus, cū baculo, id est, crucis mysterio descendisset. Qui etiam occulta quadam præsentia quæ promiserat, impleturum se fore demonstrans, post resurrectionem, apparens Apostolis, & loquens de regno Patris, dicebat: Ecce ego uobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi. Quem tamen D. Lucas in actibus Apost. Quadragesimo die celos ascendisse testatur. Suffragatur antistes Augustinus in explanatione Psalmi 94. ubi legitur: Quadrageinta annis proximus sui generationi. Quadrageinta, inquit, anni hoc significauerunt quod est semper. Quadragenarius etenim numerus in-

tegrit-

tegritatem indicat seculorum, tamquam perficiantur secula per hunc numerum. Quod mysterium erudite describit uenerabilis Beda lib. de templo Salomonis: Ipsam inquit templum, Ecclesia typum gerebat. unde recte fuit 40. cubitorum pro foribus oraculi. Qui numerus sæpe in significationem ponitur presentis fidelium laboris, quo modo quinquagenarius in significatione futura quietis & pacis. Denario namque numero continentur præcepta, quorum obseruatione ad uitam peruenitur. Denario aque significatur ipsa, quam desideramus, & pro qua laboramus, uita perennis æterna. Quadratus uero est mundus, in quo pro acquirenda eadem uita, certamus. Unde et Psalmista congreganda de gentibus Ecclesiam præuidens aiebat. De regionibus congregauit eos, à solis ortu et occasu, ab aquilone, & mari. Decem autem quater ducta, 40. faciunt. Inde populus ab Aegypto liberatus, in figuram presentis Ecclesie 40. annis in eremo multis laboribus exercebatur, simul & pane caelesti reficiebatur. ac sic tandem ad promissam olim patriam peruenit. Exercetur enim tentationibus Quadrageinta annis, ut labores Ecclesie, quibus totum per orbem in obseruanda Dei lege desudat, insinuentur. Pascitur manna de Calo per eosdem Quadrageinta annos, ut ostendat ipsas, quas Ecclesia tolerat passionem, spe denarij caelestis, hoc est, æternæ beatitudinis esse leuandas, ubi hi, qui nunc esuriunt, & sitiunt iustitiam, saturabuntur. & sicut eadem Ecclesia suo canit redemptori Deo: Ego autem cum iustitia apparebo in conspectu tuo: satiabor cum apparuerit gloria tua. Quadragenario rursus nostri corporis castigationem, omnemque expiationem significari aduertenda literarum documenta testantur. Omnis quippe reatus peccatorum in decachordo præceptorum admittitur, qui ductus per quaternarium elementorum, a quo potissimum error prouenit & culpa, producit Quadragenarium. Quod astruit Gregorius Papa, dicens: In hoc mortali corpore ex quattuor elementis subsistimus, & per voluptates eiusdem corporis, præceptis dominicis contrahimus. præcepta autem dominica per Decalogum sunt accepta. Quia ergo per carnis desideria Decalogi mandata contempsimus, dignum est eandem carnem quater decies affligamus. tantum ille. Quoniam ergo peccatorum emundatio per ieiunium et eleemosinam fit apposite, loquente in scriptura Spiritu sancto & dicente: Eleemosinis & fide delicta purgantur. Et iterum: Cum facis eleemosinam premium bonam reponis tibi in die necessitatis, quia eleemosina liberat a morte, et non patitur ire in gebennam. Item denuo dicit: Sicut aqua extinguit ignem, ita eleemosi-

Gen. 8.

Aug. contra Fau-
stum lib. 12.
Gen. 8.Beda com. in
Mar. 11.Aug. cont. quin-
que hereses.

1. Reg. 17.

Aug. de constit.
euang. lib. 3.

Matth. 28.

Beda in Act. 1.

De con. dist. 5.
ieiunium.

3. Reg. 6.

Psal. 106.

Num. 14.
Amos 2.
Deut. 8.
Exhod. 16.

Psal. 16.

Hom. 16. in Mat-
th. cap. 4.

Tob. 4.

Tob. 12.

Eccl. 3.

inofyna exstinguit peccatum. Ideo quoq. Psalmus *Quadragesimus* animas nostras caelesti purificatione mundificaturus, de elemofyna differit opportune beatum terque, quaterque predicans elemofyna largitor em, multiplicique illum benedictione concelebrans. *Beatus* (inquit) qui intelligit super egenum, & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. Dominus conseruet eum, et beatum faciat eum &c. *Quid de Ieiunio?* Ad serpentem consugiamus, cuius prudentiam nos imitari mandat IESV in Evangelio. Quando seruerit anguis, perdit aspectum, & si voluerit redire ad inuentum, ieiunat *Quadragesima* diebus, ut laxetur pellis eius, et sic angustum foramen inquirat, ut dum nititur exire inde pellem senectutis deponat. *Quid autem est vetusta serpentis pellis, nisi praua & uetus consuetudo carnalis corruptionis?* qua si quis appetit deponere oportet quod primo carnem suam ieiunio *Quadragesimali* castiget. Inde dicit Leo sermone de ieiunio decimi mensis, quod per uoluntarias affectiones, abstinentie caro concupiscentis moritur, et spiritus uirtutibus renouatur. Et D. Hieronymus Epistola ad Demetriadem: Ieiunium (inquit) non solum perfecta uirtus, sed ceterarum uirtutum fundamentum est, & sanctificatio, & pudicitia, atque prudentia, sine qua nemo uidebit Deum. Haecenus ille. Hinc, *Quadragesima* diebus Sanctus Moyses ab escis corporeis temperauit, ut diuina colloquia mereretur. Pari temporis inter capedine Helias Prophetas fugiens Ierabel, & Dei desuper ira pendente, corporis refectioe abstinuit, donec uenit ad montem Horeb, illuc diuersaturus, & Deum compellaturus. Ipse quoque Dominus Noster IESV uerus Ionas missus ad predicationem mundi, priusquam à Diabolo tentaretur, statim, ut baptizatus est, *Quadragesimum* numerum ieiunio decorauit, tum ut aduersas tentationes superaret, tum ut nobis formam purificationis ostenderet *quadragesima*. Omnis enim Christi actio nostra est instructio, quia ipse est uia & magister, qui in se ipso nobis uiam ostendit, dicens: *Quem admodum ego feci, ita & vos faciatis*. Haec dicitatem igitur ieiunii nobis derelinquens, ad esum corporis sui sub hoc numero nostras animas preparauit. Atque haec de ieiunio dixisse sit satis. Caeptum prosequamur opus, ostendentes afflictionis & poena numerum esse *Quadragesimum*, & conuenire peccatoribus, & orationi, & sacco, & lacrymis, & perseuerantia deprecandi. Cum tot diebus post partum mulieres graui morbo soleant conflictari, ut egre sanguinem ualeant continere, apud Leuiticum *Quadragesima* diebus decurrerat mulier post editum fetum, ut adaptarentur mulie-

Psal. 40.

Matt. 10.
D. Hier. ad Praesidiu de ratione cerei paschalis, Aug. in Ciuitar. De lib. 8. c. 15.

Exho. 24. Sc 34

3. Reg. 19.

Matt. 4.

Nic. Cus. lib. excit. crucifixus. De Sepul. c. 1. De elect. signifi. 2. q. 2. Deus. 30. 13.

Ieuit. 12.

muliebria in partu commota antequam purificaretur. Mitto quod eodem tempore infantes morbidi sunt, magnoq. discrimine uitam agunt. Hoc quidem tempore uox, actioque uagitus est, quod latitia sensus, auctoribus Solino et Auicenna, ad usque *Quadragesimum* diem protrahantur. Pestis etiam contagione suspectos, perfectis *Quadragesima* diebus, absoluedos docuere legislatores, & medici, quod *Quadragesima* diebus terminentur morbi etiam chronici. Quae causa etiam fuit cur uulneratis ultra *Quadragesima* dies, intereuntibusq. non censeantur mortis causam prebuisse uulnerum illatores; curq. *Quadragesima* diebus, qui Gallico morbo laborant, uel consimili chronica agitudine, decoctum ligni guaiaci ferre potare iubeantur. *Quadragesima* diebus duodecim exploratores circumierunt terram Chanaan. *Quadragesima* annis fletum commemorat Prophetas, quasi iam tempore expiationis expleto, liberationis tempus a Domino iure debeat impetrari. Ter *Quadragesima* annos dedit Dominus resipiscenti mundo priusquam tempore Nohe diluio genus humanum disperderet. *Quadragesima* postea diebus pluuia Cataclysmi inferunt orbi naufragium. Iustum, n. erat, ut qui per quattuor elementa mundi, quibus omnia constare dicuntur, dum ea diligit & fouet, Deum offenderat, in ipso numero puniretur. *Quadragesima* plagis emendabantur, qui commersissent. Ad hunc enim modum legitur in Deuteronomio. Pro mensura peccati erit & plagarum modus, ita duntaxat, ut *Quadragesimum* numerum non excedant, ne scde laceratus ante oculos tuos obeat frater tuus. Probabile est autem, ob humanitatem, unam plagam remitti solitam, ut citra numerum praescriptum consisterent. Vnde Paulus Apostolus quinquies *Quadragesimas* una minus se accepisse testatur. Querens Theophilactus, cur una minus acceperit Apostolus dicit, apud Iudeos lege cautum, ut si quis uel unam plagam supra *Quadragesimas* accepisset, ad honores & dignitates consequendas non amplius idoneus haberetur; quare Hebraeos iussisse tot numero plagas, una minus infligi, ne Paulo cederet ad ignominiam, si forte percussor ultra constitutum numerum progressus esset. Quod si errore uel casu aliquo accidisset, eam esse uoluerant *Quadragesimam*. Cupiebant enim eum per eiusmodi castigationes ad se trahere, quod si facere potuissent, par erat, ut hominis doctrina, ingenium & sancti uis, honores sibi deposcerent, quos nequaquam deferre recusassent. Cauebant uero ne ad repulsam locus esse posset ignominiae. Quod tamen in Apostolis locum habere non potuit. Vnde ibant gaudentes a conspectu concilij, quod digni habiti

Iul' in poli hist. cap. 4. Auicenu. de anima lib. 9.

Num. 13.

Gen. 6. Gen. 7.

Cap. 25.

2. Cor. 11.

Act. 5.

biti essent, qui pro nomine IESV contumeliam paterentur. *Quadragesima annis traditi filij Israel in manus Philistinorum.* Iudic. 13. *Qualis vero Iudeos subsecuta sit pœna, pro eo quod auctorem vitæ IESV Christum à semet conclamauerant auferrî, testatur Iosephus, quando in ipsa solemnitate Pascha tantam perturbationem, & vastitatem Hierosolymis accidisse narrat ex seditione commota, ut fame, vel ferro, peremptos undecies centena milia designaret; electos autem quosque iuuenum per diuersas prouincias in seruitutem perductos, nonaginta milia. Non tamen Iudeos, pro his quæ in Christum commiserunt piaculis, ultio subsecuta fuit. Verum pietas ac clementia Dei licet ingratis, fuit oblata. nam Quadragesima post admissum piaculum continuè protracta annis impiorum pœna differtur. In quibus & Apostoli omnes, præcipue tamen Iacobus, qui frater Domini dicebatur, in Hierosolymis Episcopus constitutus indefinenter populum commisse impietatis feræ ausi de scelere commonebat, si possent forte commissi criminis agere pœnitentiam. Ostendebat namque eis Deus per suam patientiam, quod eorum quereret pœnitentiam. Verum quia Quadragesimarium annorum numerum pœnitentiæ sacrum & expiationi, transferri voluerunt, dedit eos Deus in dispersionem. Hinc argumento sunt Ninuitæ, ad quos missus Ionas, cum eum clamantem audissent, ac dicentem: *Adhuc Quadragesima dies Ninive subuertetur, dignos fecere pœnitentiæ fructus. Quare Dominus misertus est super malitiam quam loquutus fuerat, ut faceret eis, & non fecit. Quadragesima septimanis Christus in utero Virginis portatus est. Quadragesima diebus purificabatur mulier, qua peperisset masculum. Vnde et Quadragesima diebus à natiuitate mansit Christus in Bethleem, antequam offerretur in templo. Quadragesima mensibus publice predicauit. Quadragesima horis mortuus delituit in sepulcro, computata scilicet hora, qua spiritum emisit, & ultima hora Dominica noctis, in qua resurrexit. Quæ omnia non sine huius numeri occulta proprietate, et mysterio facta fuisse nostri tradunt Theologi. Profecto Quadragesima dies, quibus Dominus post resurrectionem suam cum Discipulis conuersatus est, conresurgentem Christo peregrinationis huius Ecclesiam designant; sicut dies quinquagesimus, quo Spiritus sanctus accipitur, perfectionem quietis beatæ, qua labor Ecclesia temporalis denario aeterno remunerabitur, congruenter exprimit. Nam & ipse numerus Quadragesimarius, equalibus partibus computatus, addit amplius ipsum denarium, et facit quinquaginta. Quadragesimarius enim**

Ioseph. Eccl. hist.
lib. 3. c. 7.

Hegeippus.

Cap. 7.
Ninive est typus
huius n. i. & in
10. Pic. in Apol.

Leuit. 12.

Act. 1.

dimidium est 20. quarta pars 10. quinta 8. octaua 5. decima 4. vigesima 2. quadragesima 1. Viginti autem, et decem, & octo, quinque, & quattuor, duo, & unum, faciunt quinquaginta. Cuius computi facillimè patet figura, quoniam præsens conflictus gaudium nobis iubili, quasi latenter generat sempiternum, Apostolo dicente: *Quod enim in presenti momentaneum est, & leue tribulationis nostræ supra modum in sublimitate aeternum gloria pondus operatur nobis. Vera est autem nostra beatitudo corporis & anima nos immortalitate gloriantes summa, & beata Trinitatis aeterna visione satiari. nam quattuor notissimis qualitatibus consistimus; in interiori autem homine, toto corde, tota anima, tota mente, Deum diligere iubemur. Et hoc est perfectum vitæ denarium diuina nos gloria presenti visione letari. Quadragesima annis non habitata Aegyptus, impœnitentiam designat. Quadragesima diebus dormiens Ezechiel super latus dextrum, assumpta iniquitate Iuda, Quadragesima annos captiuitatis domus Iuda, designauit. Quadragesima annis contulerat Deus Opt. Max. beneficia Israelitis, qui non sunt conuersi. Quadragesima annis iudicans Heli Israeliticum populum, designat transgressionem mandatorum. ideo iudicat Quadragesima annis, quia legis austeram disciplinam ad timorem subiecta plebis exhibuit, ut materiam humane conditionis per concupiscentiam fragilem per timorem retineret. Quadragesimæ annis populus seruiturus in Aegypto nuntiatur, qui faciunt quadragesima decadas, siue quattuor ecatontadas. In Parætalibus denique Quadragesimarij usus non modicus. Aethiopum populi sub Pretoiano defunctos lugent Quadragesima dies, auctore Antonio Sabellico. Aegyptij totidem diebus corpus conditum obseruabant, pro defuncto speciales orationes, elemosinasq. facientes. Cuius rei argumentum Ioseph, qui præcepit seruis suis medicis, ut aromatibus condirent patrem in Aegypto vita functum. quibus iussa explentibus, transferunt Quadragesima dies. Iste quippe mos erat cadauerum conditorum. Gen. cap. 50. et habetur 13. q. 2. quia alij. quod in Gallia, & Scythia seruari testatur Calius Rhodiginus Regem fato functum custodientes diebus totidem, quibus fit interregnum, & amictu feræ proceditur. at elapsis Quadragesima diebus, nouus creatur Rex. Significant autem hi dies aliquid pœnitentiæ, qua peccata sepeliuntur, ut per tot dies accommodatos humiliationi pœnitentium, intelligatur in ieiunijs sua defleuisse peccata, & diuinam impetrasse misericordiã. Vel etiã hac de causa seruatur Quadragesimarius,*

1. Cor. 4.

Ezech. 19.

Ezech. 4.

Psal. 94.

1. Reg. 4.

Gen. 15.

Antiq. Lect.
lib. 17. cap. 11.

Extat Ambrosij,
oratio funebri
habita 40. die ab
obitu Theodosij
Imperatoris.
Io. de Silua trac.
de Benefic. par. 1
q. 5.

ut

ut quod illi in doctrina quattuor Euangelistarum, & in decem preceptis peccauerunt, sibi condonetur. D. Hieronymus Epistola ad Iulianum: Laudent te, & tuas contra Diabolum victorias panegyricis prosequantur, quod lato vultu mortem tuleris filiarum, quod in Quadragesimo die dormitionis earum lugubrem vestem mutaueris. hac ille. Ex his apparet numerum Quadragesimum sacrum fere habitum in preparationibus, & peccatorum expurgationibus, atque designare nobis tempus vitæ presentis, quod pœnitentia, abstinentia, & lucta cum aduersitatibus, & malis est transigendum.

DE NUMERO XLII.

Num. 33.

Temporalis vitæ peregrinationem numerus 42. intimat. Cum enim Moyses electam à Deo familiam erueret de iugo Aegyptiaca seruitutis, ut illam in terram promissionis induceret, Quadragesima duabus mansionibus eo peruenisse testantur oracula. Hac autem spiritualiter accipienda, cum nulli dubium sit, facta esse que scripta sunt, quasi aliud litera sonet, aliud clausum spiritus teneat, quare haud incongrue hæc ad nos spectare videbimus, hoc etenim numeri sacramento peruenit Christianus ad illud bonum, quod preparauit Deus, sub quo mystico numero Seruator noster IESV Christus à primo Patriarcha peruenit ad Virginem, quasi ad Iordanem, quæ pleno gurgite fluens Spiritus sancti redundabat gratijs. Fit (inquit Hieronymus) mansionum catalogus à prima vsque ad ultimam, & numerantur simul Quadragesima dua, de quibus Matthæus loquitur: Ab Abraham vsque ad David generationes quattuordecim, & à David vsque ad transmigrationem Babilonia generationes quattuordecim, & à transmigatione Babilonis vsque ad Christum generationes quattuordecim, id est, simul generationes Quadragesima dua. Per has currit verus Hebræus, qui de terra transire festinat ad calum, & Aegypto seculi derelicta, terram promissionis ingreditur. Aegyptus enim pro hoc mundo semper accipitur. Vnde in Epistola catholica Iudas Thadæus frater Iacobi: Commonere vos volo scientes semel omnia, quoniam IESV populum de terra Aegypti saluans, secundo eos, qui non crediderunt, perdidit. Et ne putares de Iesu dici filio Nasse, statim sequitur: Angelos vero, qui non seruaerunt suum principatum, sed dereliquerunt suum domicilium, in

iudi-

iudicium magni diei vinculis æternis sub caligine reseruauit. Indicat etiam presens numerus militantis Ecclesiæ tempus, quo Domino cooperante in spem futuri sabbati laborat. nam septies seni, Quadragesimaduofaciunt, & sex quidem ad opera, septem vero ad requiem significandâ pertinere nullus est qui dubitet. Vnde Populus de terra Aegypti saluatus, quadragesima quidē annos in deserto moratur: verum quia sub spe intradi in requiem sedulus exercetur, septies sena, id est Quadragesimaduofacit in via arctissima castra figit, e quorum ultimis, dum Iesum suscepit ducem, mox aperto Iordane promissas olim sedes, deuictis hostibus adit. Sicut & Dominus IESV Christus Quadragesima secunda generatione, ex quo mundus cecitatis priscat enebrias, Abraham credente, discussit, adueniens in carne Baptismi nobis lauacro cali ianuas pandit. Et ipsi perfecto virtutis cursu, in quo, quod non videmus sperantes, per patientiam expectamus, sub eiusdem, ut dictum est, numeri sacramento, post siccitatem Christo discessum promissa patria celestis perueniemus ad regna. Qui quoniam ipso, quem tricenarius inchoauit, Baptismo, totius sit Ecclesiæ sordes expiaturus, eorundem quoque numerorum mystica cognatio declarat. Quia videlicet 30. equalibus suis partibus computata, pariunt amplius 12. qui est Patriarcharum, & Apostolorum numerus, & sunt 42. Habent. n. 30. partes tricesimam, vnam; quintamdecimam, 2; decimam, 3; sextam, 5; quintam, 6; tertiam, 10; dimidiam, 15; que simul posita, 42. consummât. Vbi mystice innuitur totam Ecclesiæ perfectionem in Christi fide et gratia consistere, que à Patriarchis primo agnita, Apostolorum est latius voce diffamata; nec esse nomen aliud sub calo, in quo oporteat saluos nos fieri, quo modo in 42. nulla est particula, que non equalibus tricenarij numeri contineatur in partibus. Tricenarius ergo numerus suis partibus Quadragesimum & secundum complet, quia Dominus Ecclesiam sui Baptismatis sacramentis, et nunc laborantem temporaliter munit, & finitis laboribus ad requiem æternaliter perducit. Ad hanc numeri significationem referendum, quod in Apocalypsi loquitur Spiritus sanctus: Ciuitatem sanctam calcabunt mensibus Quadragesima duobus. Non enim dumtaxat nouissima est Ecclesiæ persecutio intimata; sed & omne tempus quo Gentes & Hæretici illam odio prosequuntur, propter sex mundi ætates, & septem dies, quibus prætermeantibus, & remeantibus omne tempus euoluitur. Dixit autē Oraculum, mensibus Quadragesimaduobus ad insinuandam magnitudinem persecutionis Antichristi, que tanta erit,

Primasus
Apoc. 11.Aug. in Ciuita.
lib. 20. cap. 8.

ut pene sola debeat agnosci, & pra cunctis persecutionibus sola computari, quasi cetera persecutiones illi comparata, persecutiones non sint, aut fuerint. In diebus Helia clausum fuit caelum annis tribus, & mensibus sex. quod perinde est, ac si dixisset mensibus 42. Onia Pontificatum gerente, Antiochus Epiphanes Hierosolymam cepit, praedam multam egit, temploq. Dei spoliato, idolum quoque templo imposuit, religionem omnem cum victimis & ceremonijs sustulit, ad menses Quadraginta duos. Quadraginta duo pueri occisi ab Ursts, possunt, secundum aliquos scriptores, designare Quadraginta duos annos post passionem Christi, cum eversa est Hierusalē a Tito, & Vespasiano. Quadraginta duo millia de Ephraim, qua percussit Iephte, significant omnes rebelles, qui in sex atatibus fuerunt, condemmandos in fine mundi, qui dicebant: Nolumus hunc negare super nos.

3. Reg. 17.
Niceph. Call. hi-
sto. Eccl. lib. 1.
cap. 6.
Ioseph. antiqui,
lib. 12. cap. 6.

4. Reg. 2.

Iudic. 12.
Aug. 1. Iud. 9. 49
Luc. 12.

DE NUMERO XLV.

Abolutam infantis in utero conceptionem numerum scritam fuisse, 45. attestantur Physici, quia totidem fere diebus semen embryo factum vegetatur ac transformatur, quo usque in corpus organicum perfectum suis debitis et organicis mensuris conducatur, ut dispositus sit ad suscipiendam animam rationalem. Complentur quidem aliqui partus triginta diebus, sexto nascentes mense, sed propter teneritudinem non posse superviuere dicuntur. Quidam vero perficiuntur diebus trigintaquinque, qui septimo mense prodeunt in lucem, & id genus viuere posse compertum. Adhuc quidam quadraginta diebus formari dicuntur, qui in mense octauo nascuntur, at neque istos in vita seruari manifestum est. Nam Galenus & alij omnem infantem in septem mensibus motum habere dicunt, qui si adeo fortis est, ut possit exire ad vitam utique conualescere. Quod si tunc septimo mense non egrederetur, ipso suo motu debilitari, et etiam summe pati: unde, si etiam sequenti mense, videlicet octauo exierit, viuacem esse non solere. Vt plurimum autem formari volunt Quadragintaquinque diebus, nono nascentes mense, atque hos superviuere. quod si formatio transisset ad quinquagesimum, decimo mense nasci, eiusmodiq. posse vitam agere. et haec secundum Galenum, Theodosium Macrobius, & Ioannem de Sancto Gemignano dicta sint. Quoniam ex

Auicēna lib. 10.
de nat. an.

Hip-

Hippocratis sententia discretio futuri partus sic in utero cognoscitur. Aut enim decima hebdomada, die scilicet septuagesimo mouetur conceptus, septimum explicans mensem, quod per ternarium ductus, dies producat 210; aut mouetur conceptus die nonagesimo, nonum explicans mensem, qui per ter ductus, dies reddit 270; aut mouebitur duodecima hebdomada, qui dies erit alter & nonagesimus, qui per ternarium multiplicatus dies 273. producet, nouem dico menses, & tres dies decimi. Quamuis autem septimestrium partus felices esse dicantur, natura tamen magis arrisit nouem mensium numerus. Namq. ut omittamus quod numerus 45. est trigonus nomenarij, Astrologi, natos octauo mense viuere non posse putant, quia singulis uteri gerendi mensibus, singuli planeta praesint, et proinde qui primo, idem octauo mense Saturnus dominetur planeta frigidus & siccus, hoc est, qualitatibus vita contrarius. mense nono Iuppiter Fortuna maior, calidus et humidus; ut septimo mense Luna frigida & humida. Adducunt alij multas easq. probabiles rationes. Cum enim totus circulus Heliphori secetur in partes duodecim, considerat Astronomus hos aspectus, primo trigonum, quadratum, oppositionem, sextilem, & conuentionem. Habet enim duodenarius numerus partem dimidiam, qua sunt 6. in aspectu diametrali seu oppositione. habet tertiam, id est, 4. in aspectu triangulari. habet & quartam nempe 3. in aspectu quadrato. nec caret sexta ut pote 2. in radio sextili. licet etiam addere duodecimam in conuentione. Illud igitur sciendum natiuitatem persimilem esse generationi, quia natura emittit fetum in illa cali constitutione, qua similis est constitutioni generationis, Inde dixit Hermes quod locus Luna in hora infusionis spermatis in matricem est horoscopus in natiuitate, gradus vero oriens in conceptione est locus Luna in natiuitate; & Ptolomeus dicit in Centiloquio: In quo signo est Luna in genitura, illud in conceptu fac ascendens: & in quo signo fuerit in conceptu, illud aut eius oppositum fac ascendens in partu. Libro quoque de Iudicijs astrorum, duplicem statuens humani corporis principium, primam scilicet generationem, & natiuitatem, natiuitati praefert generationem. Quare si fuerit Sol in decimo signo tempore natiuitatis, ut pote ab Ariete, in quo fuerat tempore prima generationis, viuet quidem infans, sed cum difficultate, quia quadratus aspectus est discordia atq; media inimicitia. Viuet etiam si prodierit in lucem Sole septimum signum occupante, se a non facile respe-

Auicēna de nat.
anim. lib. 10.

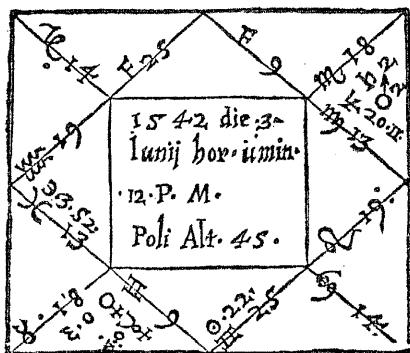
Alcabitius disse-
ren. 2.

Ptol. in centum
enunciatis apho-
ris 51.

Lib. 3. c. 1. Qua-
drupartii.

I ij etia

Et in oppositionis, immo habebit unguis imperfectos, ac cutim non expoliam, & vix vnus hoc in mense nascitur, qui aliqua non habeat in corpore vitia, seu debilitates et agritudines inseparabiles, ut in mea genesi, in qua Saturnus horoscopi Dominus in octauo ab horoscopo positus loco, et Luna in ascendente constituta, Sol in domo Mercurij, Mars item in octaua domo prapipue Luna existente in Orientis angulo, horoscop^o denique, qui est Aquarij gradus 19. a Lemene, oculos vitio suffusionis excacant.

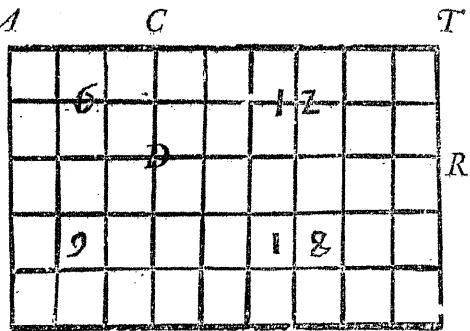
Saturnus item in scorpione positus, Leo quoque sextum ab horoscopo signum ex quadrato maleficas aspiciens, cum sit in septima domo, Virgo rursus sextum à Luna signum agritudines in intimis & pudibundis corporis partibus faciunt, et absconforum ac latentium dolores assiduos locorum. Luna quoque in facie Saturni, Venus in tertia domo se cadente ab horoscopo, male affecta, dignitatibus essentialibus caca, atque ex quadrato aspiciens Lunam, renum dolorem experiri faciunt. Fit etiam ut stranguria & calculo vexer, Sole existente in Geminis. Si vero infans in hanc lucem natus fuerit Sole nonum signum possidente, nascetur validus, quo ad rationem signorum, quia Sagittarius respicit Arietem trigona radiatione omnium validissima. Ceterum si vterum exhibit dum Sol percurrit Virginem, vel etiam Scorpionem, haud vitam ducere poterit, quia nullus intercedit aspectus, non enim hi numeri sunt pars integra duodenarij. Accedit alia proferenda ratio, qua perspicuum fiet, cur ceteris radijs fortior sit trigonus. Ex signis Zodiaci quadam masculina sunt & diurna; quadam feminina & nocturna.

Et

Et ex his alia sunt calida & sicca, ut ignis; frigida, & sicca, ut terra; calida & humida, ut aer; frigida & humida, ut aqua. In nono signo viget consonantia, tum sexus, quod vtraque masculina & diurna, vel feminina & nocturna: tum etiam qualitatum, quoniam vtraque vel ignea sunt, vel aerea, vel aquea, vel terrea. Namque ab Ariete nonum signum est Sagittarius, vtraque masculina diurna, calida et sicca, sicut ignis. In septimo autem signo sexus quidem consonantia reperitur, sed in vna consentiens qualitate, dissentit in altera, quia septimum ab Ariete Libra est, vtraque masculina & diurna, sed Aries calidum est & siccum, Libra calidum & humidum, sicut Aer. Adhuc in decimo quolibet signo vna consonat qualitas, sed altera discrepat. Aries enim calidum et siccum; Capricornus frigidum & siccum; illud masculinum & diurnum; istud femininum, & nocturnum; illud igneum, istud terreum. In octauo denique signo nulla intercedit, vel sexus, vel qualitatum consonantia. Cum enim Aries sit masculinum & diurnum, Scorpius femininum & nocturnum est; Aries, calidum et siccum; Scorpio, frigidum & humidum. Ex his patet cur octimestres infelices esse conspiciamus. Sociabilia quippe sunt, quorum vnum ab alio nonum est; deinde quorum vnum ab alio septimum est; postremo quorum vnum ab alio decimum est: infociabilia quorum vnum ab alio octauum est. Quare, secundum hanc rationem nata men se nono vit alia sunt, deinde qua septimo: sed qua decimo cum difficultate vitam agent. Ceterum qua octauo sunt edita, vita breuitatem portendant, ob mundi quod disi dium pereunt. Superest ratio physica. Qui n. natura secreta rimantur humani corporis formam quadraginta quinque dierum spacio perfici tradunt, quia videlicet primis sex diebus a conceptione, lactis habeat similitudinem; sequentibus nouem, conuertatur in sanguinem; deinde duodecim solidetur et fiat caro; reliquis decem et octo formetur vsq; ad perfecta lineamenta omnium membrorum; et hinc iam reliquo tempore vsque ad tempus partus magnitudine augetur. Sex autem, et nouem, et duodecim, et duodeviginti in vnum collata Quadraginta quinque faciunt, qua per senarium, qui huius ordinationis caput tenet, multiplicata, ducentium septuaginta conflabit, qui dierum numerus procreat nouem menses, nam 9. ductus 30. parit 270. Quattuor etiam dictis numeris scilicet 6. 9. 12. 18. quibus corpus masculi organizatur ac perficitur, & arithmetica & harmonica includitur proportio, quam progressionem cum vulgo vocamus, cuius vis erit conspicua, si descriptionem proposuerimus.

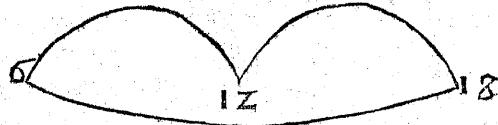
I 3 Esto

Esse igitur Parallelogrammum rectangulum A. G. Q. T. cuius latus A. G. quinque, latus A. T. novem sit punctorum. seceturq. A. G. in duo, et tria puncta, ubi est punctum B. latus A. T. in tria, et sex puncto C. ducantur deinde à punctis sectionum li-

nea paralleli lateribus, ut B, D, R. et C, D, E. quae se in puncto D, inuicem secent. Ita figura B, D, E, G, continebit areolas nonem; C, D, R, T, duodecim; D, E, Q, R, octodecim; A, B, C, D, sex. Totum autem parallelogrammum Quadragintaquinque numeris areolarum, quas continet, primarium consonantiarum rationes proponit. quoniam 9. ad 6. et 18. ad 12. rationem habent sesquialteram, quae est harmonia Diapente. 12. ad 9. ratione sesquitertia, quae est in harmonia Diatessaron. 12. autem ad 6. rationem habent duplam in consonantia Diapason. parem rationem habent 18. ad 9. per 14. septimi, et 16. quinti Euclidis. Quando enim fuerint quattuor quantitates proportionales, permutatim quoque proportionales erunt, hoc est, sicut ea est proportio primi ad secundum, quae est tertij ad quartum; sic ea est proportio primi ad tertium, quae est secundi ad quartum. sequitur post haec proportio tripla inter 18. et 6. quae est Diapason diapente, quam vocant duodecimam. Adhuc etiam uniuersas proportionales his numeris contineri conspicuum est, primum quidem Arithmetica, in qua medietas pari numero praestat, pariq. superatur. ut 6. 12. 18. nam 12. medium utriusque extremo Arithmetica medietate connectitur, senarij differentia. et extremorum connectio duplex est propria medietate, quia si iunxeris 6. ad 18. habebis 24. qui est 12. medio termino duplus.

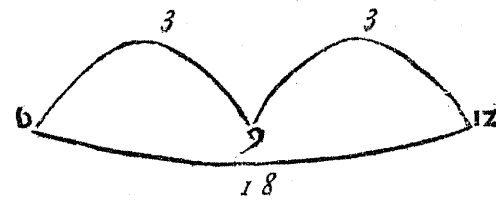
Arithmetica 6 6 proportionalitas.

Potest etiam Arithmetica proportio his numeris considerari: 6, 9, 12. quo-

quoniam medium tribus minorem superat, totidemq. à maiori superatur, et 12. iuncta ad 6. efficiunt 18. dup. 9.

Arithmetica proportio.

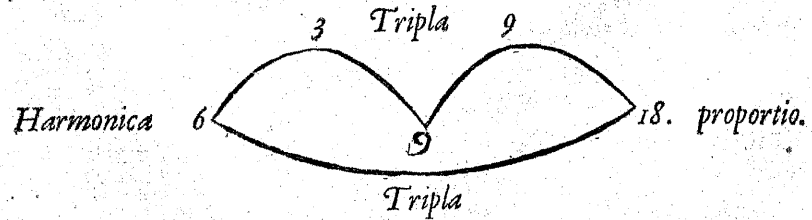

Inest adhuc consideratio Geometrica proportionis. qualis enim habitudo 9. ad 6. eadem utique 18. ad 12. quia utraque comparatio sesquialtera proportio est: et quae ratio inter 12. ad 6. eadem inter 18. ad 9. quoniam utraque dupla: quodq. continetur sub extremitatibus, aequum est ei, quod sub utraque medietate ad se inuicem multiplicata conficitur. nam sub extremis 6. et 18. continetur summa 108. quae sub medijs etiam 9. et 12. continetur, iuxta propositionem vigesimam septimi Euclidis.

Geometrica proportio.

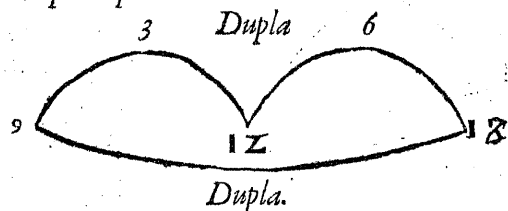
Licet etiam inuenire harmonicam comparisonem, ex his tribus 6. 9. 18. quam enim rationem habet 18. ad 6. eandem habet id, quo 18. superat 9. medium, ad id, quo 6. superatur à 9. quia ubique tripla. Et partes quibus hi numeri se inuicem superant, tripla similiter, nam 18. superat 9. medium nonenario, et 9. superat 6. ternario. Rursus 9. medium aqua portione superat, et superatur.

9	Sesquialtera	6
18	Dipla	Dipla

Potest et dupla proportio his terminis 9. 12. 18. considerari. Partes enim se in-

se inuicem superant ratione dupla. nam 18. superat 12. senario, & 12. superat 9. ternario. Est autem senarius ternarij duplus. Adhuc 12. portione tertia superat, et superatur ab extremis. Subtractis enim nouem reliqua tria sunt nouenarij portio tertia: & subtractis 12. a 18. reliqua 6. sunt maioris termini, nempe 18. portio tertia.

DE NUMERO XLVI.

AUMERVS 46. significat adificationem templi corporei, quod sibi Christus adificauit ex carne Adæ, cuius nomen tam apud Hebræos, quam Græcos ex litteris numerum 46. comprehendentibus conflat, quot diebus Saluatoris Christi Corpus in utero Mariæ virginis fuit absolutum, quo ad augmentum, non tamen quo ad formationem, qua in instanti facta fuit, ut habet D. Tho. par. 3. q. 33. art. 1. Tradunt n. Pythagorici, assentiunt Arist. & Hebræorum Cabalists ipsa litterarum elementa certos quosdam numeros possidere, per quos ex proprijs nominibus in summam collectis, de rebus occultis elicimus sententiam; atque inde mutata fuisse nomine Abre, & Sarah, quo mutarentur & numeri, quos littera præ se ferunt. Aiunt enim Hebræi, quod ex nomine Abra Deus, quod apud illos Tetragrammaton est, He litteram Abra, & Sara addiderit. Neque mirandum, cur apud Græcos, & nos littera A, videatur addita. Idioma enim illius lingue est per He, quidem scribere, sed per A, legere; sicut è contrario A, litteram sæpe per He, pronunciant. sic & Abisai ablatam fuisse unam litteram dicunt Hebræi, eo quod necis Abner fuerit conscius. Inde libro Regnorum, Abisa, at in ceteris locis Abisai legitur scriptum. Addunt Pythagorici, quod si duo in pugnam collati fuissent, palmam illi fauere, qui maiorem possederit numerorum summam. Hinc Patrolem dicebant nouem confici litteris, quarum summa 861. colligeret. Ideo fuisse ab Hectore interfectum, quod hic quinque litteris, quibus constat apud Græcos 125. comprehenderet, maiorem utique Patrocle summam.

Pari

Pari ratione Hectorem ab Achille deuictum & superatum, quod Achillei numeri summa maior fuisse Hectorea. nempe 1276. De quibus Terentianus hæc scribit.

Et nomina tradunt ita litteris facta
Hæc, ut numeris pluribus, illa sint minutis.
Quandoq; subibunt dubia pericla pugnae,
Maior numerus qua steterit, fauere palmam
Præfagia leti minima patere summa.
Sic & Patrolem Hectora manu perisses
Sic Hectora tradunt mox, Achilli.

Hinc et amiables dicti sunt numeri, quorum uidelicet partes unum numerantes mutuo alterum aggregant, cuiusmodi sunt 220, & 284. nam primi numeri partes aliquotæ simul iunctæ, parturunt 284, cuius etiam numeri partes produciunt 220. Cum ergo sub aliquo numero constet oratione creatum, arbitrantur Pythagorici, quæ aliter conuenierint, mutuo se diligere. Sed his missis de numero 46. differentem audiamus D. Cyprianum lib. de Syna & Sion: Omnipotens Deus ab initio mundi, & deinceps omni homini nascendi dedit tempus: et nati nomina à parentibus suis accipiebant, non quidem ex se: sed à Deo mente impellebantur, quæ antequam fiant, præsciunt futurorum quales post crementum aetatis sue futuri essent, posteriori tempore vegeti in nominibus hebraicis designabantur. quid singulis futurum esset, interpretatio nominum designabat veritatem. sicuti tunc temporis in Patriarchis completum est, secundum quod primi hominis carnem ex terra & limo esse, ex ipso protoplasto probamus veritatem. Nomen accepit à Deo hebraice ADAM, quod interpretatur terra caro facta, cuius nomen ex principalibus quattuor climatum mundi litteris apud Græcos constat, per quod innuitur, ipsum primum parentem nostrum de paradiso eiectum, et in totum orbem fuisse disseminatum. nomina quippe quattuor mundi partium secundum Græcos sunt Arctos, Dysis, Anatole, Mesembria, hoc est, Oriens, Occidens, Septentrio, & Meridies. Ex singulis nominibus climatum tolle singulas litteras cardinales, et habebis nomen ADAM, per quod designabatur primum ADAM per orbem dispersum, per secundum ADAM, id est, Christum, colligendum atque in unionem fidei congregandum. Nam de Anatole tollēs A, de Dysis D, de Arctos A, de Mesembria M, resultabit nomen ADAM. Quarum litterarum summa secundum Græcos

est

Euseb. Cesar. de præpar. Euang. lib. 11. cap. 4. & lib. 7. c. 3. Item Isidor. Etymol. lib. 7. cap. 6. N. 40.

est A, unum. D, quattuor. A, unum. M, quadraginta, ex quibus resultat numerus Quadragenarij senarius, passionem carnis Ada designans, quia carnem in se figuralem Christus portauit, & eam in ligno suspendit. Quae caro dominica à Deo patre IESV vocata est. Hic ergo numerus 46. passionem declarat, eo quod Sexto millesimo anno, hora Sexta passus, à mortuis resurgens, Quadragesimo die in caelos ascendit. Vel quia Quadragesima sex annis templum reaedificatum est, in cuius templi similitudinem IESV carnem suam esse dixit, hunc in modum alloquens Phariseos: Destruite fanum istud, & ego in tribus diebus, excitabo illud. Quod sacramentum cum non intelligerent Pharisei, dicebant: Quadragesima sex annis aedificatus est fanum istud, et hic in tribus diebus suscitabit illud? Dicebat autem IESV fanum de corpore suo. Quoniam igitur Christus de Maria corpus accepit, non de Adam peccatum traxit, templum corporeum inde sumisit, non iniquitatem, quae à templo pellenda est, ipsam autem carnem, quam traxit de Adam (Maria enim de Adam, & Christi caro de Maria) Iudaei crucifixerunt, solueruntque templum Quadragesima sex annis exaedificatum, ille vero triduo suscitauit illud. Haecenus ferme Cyprianus Carthagen. Quod si quis infirmus mente nobis obijciat esse ambiguum ex qua officina prodierit tractatus ille de Syna & Sion, legat is Augustinum tractatu nono & decimo in expositione Iohannis, legat Bedam, legat Clementem Alexandrinum. ij entra fufus de hoc mysterio locuti sunt.

Act. 1.
Eadem Hieron.
in Ezech. 9.

Iohan. 2.

DE NUMERO L.

Gen. 6.
3. Reg. 7.

Ambros. lib. de
Salomone c. 4.

Quinquagenarius remissioni & indulgentiae consecratus est. Nam spiritualis Nohe Christus Dominus in arca sua, in qua genus humanum de interitu liberat, id est, in Ecclesia sua, hunc Quinquagenarium remissionis numerum in latitudine collocauit. Nisi enim remissionem peccatorum donasset credentibus, non fuisset per orbem terrae diffusa Ecclesia latitudo, Quare apud Moysen, ubi Deus tractat de Indulgentia Sodomorum, si forte possent ad veniam peruenire, huiusmodi mysteriorum conscius pater Abraham à Quinquagenario numero incipit pro indulgentia Sodomorum supplicare Domino, dicens; si inuenti fuissent Quinquaginta in Ciuitate, num saluasset illam propter Quin-

Quinquaginta. sic undecim saga cilicina, quibus Decalogi transgressores significatur, Quinquagenis anfulis sibi sociantur, propter poenitentiam signum, & spem indulgentiae. Huius est doctrina quod apologia regis Dauid calculo Quinquagenario constituitur, quae proprie vox est poenitentiae et remissionis. licet enim in toto Psalmodum libro septem psalmi poenitentium esse doceantur, Ecclesiarum tamen usu receptum est, ut quoties peccatorum petitur venia, per Quinquagesimum psalmum magis Domino supplicetur. Nam & hunc Psalmum licet iterare frequenti meditatione, nec nobis impedit ad honores Ecclesiasticos expetendos. si vero à sacerdote supra nos poenitentiae voto dicatur, quoniam ex persona datur, iuste à Canonibus vetamur ultra accedere. quidquid enim in Christi nomine percipimus, inuiolabile nobis, & definitum decet esse iudicium. Eo spectare censetur, quod sanctorum assertionem ac custodiam, non quibusuis committit legislator, sed Leuitis duntaxat numerum sortitis Quinquagenarium annunciantem remissionem & libertatem. Hac est, inquit, lex Leuitarum à triginta annis ingredientur, ut ministrent in tabernaculo testimonii, & à Quinquagesimo anno ministrare cessabunt, succedente fratre in ministerium. Huc facit, quod de praeda & spoliis tam de hominibus, quam de iumentis, Quinquagesimum caput iubet sumere sacerdotes, & Quinquagesimum Leuitas, qui fores custodiunt tabernaculi. De Ammanitarum praeterea spolijs Domino Quinquagesima delibatur. Ad huiusmodi mysterium spectat parabola, de qua Saluator dicebat in Evangelio. Homini cuidam feneratori erant duo debitores, unus ex ipsis debebat denarios quingentos, & alius Quinquaginta. Non habentibus illis unde redderent, donauit utrisque. Non praeterierim quod S. Hieronymus in responsione IESV de dimittendis peccatis septenarium dixit in se multiplicatum numerum conficientem 49. septenarij quadratum, unde laudetur et villicus iniquitatis de prudentia, qui centum, non sine mysterio, reduxit ad Quinquaginta, ut inde facilius misericordiam consequeretur. Ceterum quia de septenario huius numeri radice cecidit sermo, illud memoria recolendum septenarium numerum magno semper in precio fuisse tum apud Hebraeos propter Sabbatum, tum apud nos propter septiformem Spiritus gratiam. Nec in hebdomadis solum septenario sumus constat honor, sed etiam in hebdomadarum hebdomadis. Hebdomades autem dico, non dierum tantum, sed & annorum quoque. At annorum quidem hebdomada, septimus est annus, de quo in Deuteronomio ita loquitur

Exho. 36.

Psal. 50.

Cassiod. Senat.
in Psal. 50.

Philon.

Num. 8.

Num. 31.

Luc. 7.

Math. 18.
ad Algasium de
undecim quazst.

Cap. 17. *Quitur scriptura: Septimo quoque anno remissionem facies, remittes om-*
ne priuatum debitum, quot tibi obstrictus est proximus tuus, nec a fratre
tuo exiges, sed ab alieno. Et reliq. Annorum similiter septimana tubilari
 Cap. 18. *conficiunt, qui apud nos significat remissionem, de quo in Leuitico ad hunc*
modum scriptum est: Numerabis tibi ipsi septem requies annorum, septē
annos, septies, et erunt tibi septem hebdomades annorum nouem et qua-
draginta anni, Et sanctificabis annum Quinquagesimum, Et proclama-
bis remissionem in terra. Dierum autem hebdomada Pentecosten faciūt
insignem apud Hebraeos, Et nobilem diem ac diuinitus nomen consecutū.
 Lib. de uita con- *De quo hac scribit Philo Alexand. de his differens; qui totam uitam ex*
 templ. *Moyſis instituit, de dicarunt cognitioni natura contemplationiq.: Hi nu-*
meros, inquit, in primis obseruado, post septem hebdomadas elapsas con-
uentus suos instaurant, venerati non solum simplicem septenarium, sed Et
vim eius multiplicem. Castam enim sciunt hebdomadam et semper vir-
ginem. Is dies profectus est maxime festiuitatis, incidentis in numerum
Quinquagenarium sanctissimum, Et natura gratissimum constantem ex
ui rectangularis trianguli, quod est initium generationis rerum omnium.
 Cap. 19. *tantum ille. Sic igitur, ut dictum est, eximus septenarius Pentecostes ho-*
 Cap. 20. *norē inuexit, septenarius enim in seipsum ductus Quinquagenarium*
 Cap. 21. *procreat, uno die ad summam explendam desiderato. Hunc porro unum*
 Cap. 22. *ab eo, qui proprie unus est, ex futuro seculo, uelut imaginem ac figuram,*
 Cap. 23. *adiicit Spiritus Sanctus, octauum eundem ac primum, octauum quidem*
 Cap. 24. *precedentium numerorum ratione Et adiunctione, Et quia sequitur se-*
 Cap. 25. *ptimum, septimus enim presens est seculum, utpote quod per hebdomadas*
 Cap. 26. *numretur; primum autem ut diuina ac celestis Reipub. atque immor-*
 Cap. 27. *talis uitae principium, uel ut eximum Et excellentem, uel ut rectius lo-*
 Cap. 28. *quar, quoniam primus dies ratione secundi Et tertij, et aliorum deinceps*
 Cap. 29. *sequentium dicitur. Dies autem futuri seculi nullos alios dies sibi suc-*
 Cap. 30. *cedentes habet, nec solis occubitu extinguitur. Idcirco solus ille unus nomi-*
 Cap. 31. *nandus est, ut successore carens, finisq. nescius, nec iam nocte intercisus,*
 Cap. 32. *uerum sempiterno fulgore coruscantem, nec unquam occumbentem solem*
 Cap. 33. *habens. Hinc fit, ut in diuinis litteris quotiens in singulari numero dies*
 Cap. 34. *ponitur, uenturus ille significetur, qui noctem non patitur, de quo scriptū*
 Cap. 35. *legitur: Et erit ille Dominus lumen aeternum. Et in quodam Psalmo dicitur,*
 Cap. 36. *quia melior est dies una in atrijs Domini super millia. Merito igitur*
 Cap. 37. *unum hunc diem, qui ad Quinquagenarium explendum desideratur, ex*
 futuro

Eſay. 6.
 Psal. 33.

futuro seculo accepimus. Necessē est enim in illius seculi statum desinere
 sabbatissimum illum, qui animis nostris in hac uita contingit, hoc est, cessa-
 tionem illam à mundanis operibus, quam mors affert; quemadmodum
 septenarius in octonarium desinit, ut hac ratione cura nostra partem se-
 ptem impartiamus, hoc est, huic uita, atque ita demum octo, id est, futura;
 nimirum, ut non huius tantum uita cura Et sollicitudine tangamur, sed
 etiam futura, sic enim nonnulli illum Salomonis locum intellexerunt: Da
 partes septem atque etiam octo. Septem quidem hanc uitam nominan-
 tes, ut quae eadem cum septenario numero mensura finitur; octo autem fu-
 turam. Is porro suam utriusque uita partem dat, qui hic quidem bonis actio-
 nibus atque operibus incubuit, in altero autem seculo restitutus est, hoc est,
 in caelestium bonorum perceptione constitutus. Atque id notatū dignum, à
 nobis haud multum dissonare Pythagoricos, quādo octonarium appellant
 cubum, cum septem errantibus inerrantem sphaeram connumerantes, per
 quas annum magnum fieri censebant, ueluti quadam periodus remunerati-
 onis eorum quae sūt promissa; octauum nempe orbem, quem calū dicimus
 et firmamentum, primum esse credidit antiquitas. At recentiorum diligen-
 tia duas alias supra eū sphaeras inuenit, quod hoc tribus impellatur motibus
 (neque enim potest corpus unū plures uno proprios habere motus.) Proprio
 igitur cursu, quem tum accessus et recessus, tum trepidationis motus appel-
 larunt, fertur ab Austro ad Septentrionem, et inde rursus in Austrū, cie-
 turq. hic motus circulis duobus paruis ab Arietis, et Librae initio in orbe
 octauo circum principia Arietis, et Librae orbis nomi, perficiturq. circuitus
 septē milliū annorū interuallo. Qui numerus est radix quadrata quadragin-
 ta nouem milliū, quo numero noni orbis proprius perficitur cursus, ab oc-
 casu per meridiem in ortum circum axem Zodiaci deuolutus, qui motus
 Augium Et stellarum fixarum dicitur, quo sane motu stella, quae sunt in
 firmamento, variantur de signo in signum respectu Zodiaci primi mobi-
 lis. Vnde Pleiades stella fixa, quae iuxtafigurationem sunt in capite Tau-
 ri in firmamento respectu Zodiaci superioris sunt in vigesimo tertio
 gradu Tauri. Et hic est annus ille mundanus magnus Et Platonicus,
 quo cuncta astra ad eundem locum, unde semel sunt profecta, redeunt,
 eandemque totius calū descriptionem longis interuallis referunt. Sed
 ab his accedamus ad Euangelium, nam Et nos quinquagesimum diem
 Hebraeorum more colimus, quamuis, ut dictum est, illud intersit, quod
 illi propter sabbatum hunc diem habent sacrum, nos autem propter
 K ad-

Ecccl. 111

Clemens Alex.

aduentum Spiritus sancti. quemadmodum & alia quadam sunt in lege Moysis, quæ apud eos quidem per figuram, & adumbrationem peraguntur, ac celebrantur: à nobis autem mystice & vere restituntur ac perficiuntur. Quo in genere illorum est Circumcisio, & noster Baptismus; eorum Iubilus quo terra fit remissio & seruorum libertas, & noster Iubilus, quo peccata dimittuntur, et à diabolica seruitute liberamur per spiritum sanctum. Illorum etiam Pascha, agnus sensibilis; nostrum Pascha, Christus. quemadmodum enim in veteri testamento Quinquagesimo die, post immolationem paschalis agni Moyses digito Dei scriptam legem accepit in monte, à qua Pentecostes nomen accepit tanta rei solemnitas; ita quando Pascha nostrum immolatus est Christus, per actis quinquaginta diebus, in linguis igneis super Apostolos descendit Spiritus sanctus. Et his multum concordant Cabalistsæ, qui numerum quinquagenarium attribunt Spiritui sancto, qui apud eos etiam per ignem significatur. estq. apud eos Spiritus sanctus tertia persona siue proprietates in diuinis procedens a prima, & à secunda, quæ secunda dicitur sapientia, et procedit à prima, & differt ab utraque solum ratione processionis, quemadmodum scilicet id quod procedit differt ab his à quibus procedit, cum sit tamen per substantiam & essentiam idem cum illis. Vocant etiam eandem proprietatem Pœnitentiam, quod concordat modo dictis, ut idem sit numerus Spiritui sancto attributus, qui & pœnitentiæ sacramento. Vnde et illud possumus colligere Peccatum in Spiritum sanctum proprie peccatum esse impœnitentiæ, quod nec in presentis nec in futuro seculo remittetur. Quando enim isthinc excessum fuerit, nullus iam locus est pœnitentiæ, nullus satisfactoris effectus. Hic vita aut amittitur, aut tenetur: hic aeternæ salutis cultus Dei & fructus fidei promidetur. propter quod legitur in litteris diuinitus inspiratis dictum: Fili ne tardes conuerti ad Dominum & ne differas de die in diem, quia nescis quid futura pariet dies.

Quis scit an adijciant hodiernæ craftina summæ
Tempora Dij superi?

Qui tardat conuerti, periculum facit anima sua, quia mors non tardat.

Quasi tardantem conuerti, inueniet, ad tormenta deducit eum.

Exho. 31.

10. Picus.

Greg. moralium
lib. 16. c. 31Cyprianus Tr. 1
cõtra Demetriadem.

Pœnitentiæ nullus post mortem locus.

Ecl. 5.

Horatius lib. 4.
Odarum 7.

DE NUMERO LX.

Sexagenarius prima est mensura ijs, qui tractant Astronomiam. Nam erudita et ingeniosa antiquitas ne multas paginas, quod adhuc fieri solet, tacitis numeris implet, coacta fuit certa numerandi compendia, ac certos quosdam numeros inuenire, quibus uteretur facile in immensa magnitudine vniuersitatis, & cali in quo versatur. Magni enim circuli sunt diuidendi; varij et multiplices planetarum motus sunt obseruandi: Ephemerides conficienda. Quare ex cunctis numeris duo delecti potissime duodenarius, & Sexagenarius; uterq. quidem vnica de causa, quod facile in tenuissimas quasq. partes rumpi et distrabi possent. Habet enim Sexagenarius semissem, 30. trientem, 20. quadrantem, 15. sext. antem, 10. præterea partem quintam, 12. tum decimam, 6. tum duodecimam, 5. tum decimam quintam, 4. tum vigesimam, 3. tum trigesimam, 2. sexagesimam, 1. Et ideo Sexagenarius numerus, eorum qui infra centum sunt, aptissimus est diuisionibus conficiendis, quemadmodum et numerus quinquies mille & quadraginta, quem Plato commodum duxit in agrorum, tribuum, & domiciliorum diuisione, quod multas habeat partes diuisibiles. Omnia igitur integra, quæ non habent partes vsitatas, Astronomi partiti sunt in Sexaginta partes. Nam gradus, siue partes & horas secant in Sexaginta scrupula prima; vnum scrupulum primum, in sexaginta secunda; secundum vnum, in sexaginta tertia; similiter tertium, quartum, quintum, in quarta, quinta, sexta. qua ratione licet semper progredi, quoties calculi vsus requirit. Neque motuum numerandorum gratia tantum artifices circularum gradus in minuta, secunda & tertia, per Sexagenariam diuisionem continue partiti sunt: sed eodem modo etiam temporis distributio imitur; diei quippe in scrupula prima, secunda, & tertia; horæ quoque, in scrupula prima, secunda, et tertia, ob accuratiorem temporis mensurationem. Nec solum partes, seu gradus circularum velut integra, in minutissimas ac subtilissimas quasq. particulas Sexagesimas distribuunt, perpetua diuisione Sexagenaria: verum ipsa quoque integra eodem Sexagenario colligunt, seu coagmentant, ut fiant Sexagena partes, id est, sextans circuli, qui duo dodecatemoria, seu sexaginta partes continet, et vnã Sexagenam primã constituit. Et Sexaginta sexagena prima, id est, decem integri circuli, vnã sexagenam secundam efficiunt,

De legibus
lib. 1. & 6.

K ij &

De

Et sic ulterius ascendendo. Adhunc igitur modum in accumulandis, seu coacervandis integris ascendunt, donec usus postulet. Nec illud ignorare debemus, quod nos in 360. gradus circulos secamus, Græci vero in Sexaginta tantum partes, quarum singulis, sex latinorum gradus respondent, quod numerus 360. constat ex Sexaginta senarijs, quos Manilius in circulis parallelis secutus est. Apud Aegyptios etiam religioni sacer fuit Sexagenarius. nam Crocodili, teste Philosopho, Sexagenis diebus ova pariunt Sexaginta, totidemq. dies excludendo fatui impendunt, tot annos præterea vivere dicuntur, et dentes eodem numero habere; denique totidem diebus in secessu quiescere quot annis sine cibo. Fuit autem apud eos Crocodilus exemplum Dei, utpote solus animalium elinguis; nimirum quia voce Numen nihil indiget, sed iter iustitiæ citra ullum conficiens fontium, res humanas iuste temperat. Aiunt etiam huic soli in humore versanti oculos à membrana tenui ac pellucida contegi, quæ à fronte descendat, ita ut videns non videatur ipse. Quæ in re principi Deo respondet, de quo confidenter hæc cecinit Onomacritus Atheniensis, cuius esse dicuntur poemata, quæ Orpheo adscribuntur.

Vnicus ex se natus, sunt atque omnia ab vno,
In his ingreditur, nec quifquam respicit illum
Mortalis, verum ipse immensus respicit omnes.

In divinis scriptis magnarum rerum sacramenta continet hic numerus. Isaac Sexagenario nati sunt filij gemini Esau scilicet et Iacob. Salomoni Sexaginta sunt Regina, et octoginta Concupina. Quin et ipsius Regis lectulum Sexaginta fortes ambiunt, ex fortissimis Israel. Quod mysterium enucleans Theodoretus Cyrenensis Episcopus Sexagenarium numerum hic positum existimat, non ut hanc exprimat quantitatem; sed ut indicet viros in veteri testamento sanctitate præstantes. Numerum enim denarium (inquit ille) perfectum esse contendunt: senarium autem illis congruere, qui erant sub lege. Sex enim, inquit, diebus facies opera tua. At vero Gregorius Nyssenus, et D. Maximus per hunc numerum interpretantur, qui sensus optime regunt. Quare Sexaginta fortes symbolice referent cogitatione efficaces, qui Divina virtute undique tuentur animam ad Dei quietem præparatam, aduersus fallacias spirituum improborum. Ratio enim, quæ quinq. sensibus corporis præest, simul

Plutarc. de Iside.
& Osyide.
Arist. de Natan.
lib. 1. c. 33.
Raphæ. Volat.

Clemens Alex.
lib. 1.

Gen. 5.

Gen. 6. & 5.

Exho. 33.

simul cum ipsis sensibus accepta senarium sicut connumerum. At cum diuina præcepta, quæ sunt decem numero, is, qui sensibus ratione imperat, perficit, numerum absoluit Sexagenarium, ex virtute vivens, ut dictum est. Adhuc Sexagenario viduitatem veteres significabant, quod mulier id ætatis nata haudquaquam amplius idonea est ad conceptum, propterea quod ab eo annorum numero claudi vuluam Philosophi natura contemplatores tradunt: ideoq. ulterius illi nubere non licebat: cui legi plurimum nititur Aemilianus contra Lucium Apuleium. Si qua vero, quod aliquando accidisse ferunt, natus tam grandis concepisset, ostenti loco habitum. Quare Helisabetis conceptus grandæsa illa ætate pro miraculo adducitur à diuino nuncio, ut Virgini Deiparæ fidem faceret posse Deum quacunque naturæ vim excedunt efficere. Sara etiam cum a summo numine sibi iam nonagenariæ permitti conceptum audisset, risit; utpote quæ id naturæ lege fieri minime posse cognoscebat. Paulus quoque, qui Sexagenarium numerum viduitati dicatum agnoscebat illi inquam viduitati, quæ vera viduitas est, castaq. sincera, et non incontaminata in solitudine perseuerat, ubi probatam mulierem eligi mandat quæ iunioribus præsit, Vidua, inquit, eligatur non minor Sexaginta annorum, ad eum usque numerum scilicet perfectionem in muliere designans. Et quia est viro infirmior, non nisi Sexagesimum fructum colligit in diuinis litteris. Ideo si se redemptura sit mulier Leuitico, didrachmas triginta offert, id est, fructum Sexagenarium. Eruditeq. admodum Hieronymus in Iouin. causam, cur Sexagenarius numerus ad continentes, et viduas referatur, explicare volens, ad numeri ipsius Hieroglyphicum se confert, in quo scilicet pollex à superiore digito deprimatur, arcuq. ab eo in quantis affligatur angustijs, et tribulationibus ipsa viduitas ostendet, quæ ita sit undecumque cohibita. Mox illud addit ad consolationem: Quanto scilicet maior est difficultas experta quondam voluptatis illecebris abstinere, tanto maius propositum esse premium. Atque his, quæ diximus, veritatis fert testimonium Psalmus Sexagesimus, qui fidelibus Domini Sexagenaria premia pollicetur. Non quod ibi aut Martyres, aut Virgines desinat, qui fructu centenario gloriantur: sed in congregatione multorum potest, (Cassiodoro teste) specialiter, et continenter huiusmodi aliquos indicare. Sexagenarius præter hæc diuinorum mandatorum custodiam præsonat, ut qui constat ductus Senarij in denarium, quibus numeris asserunt Hebræi infinitam

Primas. in Apoc.
lib. 3.

Luc. 11

Gen. 184

1. Tim. 54

Matth. 131

Aug. lib. 83. c.
& in Civ. lib. 15.
cap. 26.

Aug. de quæst.
Euang. lib. 1. c. 9
& cap. 12.

Lib. 83. questio.
cap. 55.

divinarum virtutum copiam significari, eò quòd denarius, antistite Augustino suffragante, totius scientia et sapientia plenitudinem, senarius autem uniuersarum rerum virtutem designare soleant. Nam summam inter homines perfectionem, et puritatem eius, qua in agendo versatur philosophia, cuius finem dicunt esse bonum, quod quidem est ipse Deus, sola perfecte charitas, qua per senarium suarum partium numerum recte perficitur, constituit. In quibus partibus in seipsum aperte suscipit eam, qua in egentes exercetur, benignitatem. Misericordibus enim misericordia repensans misericordiam, et ut munificus tribuens dona eius, qua illic est, beatitudinis, cum iam digni habiti fuerint, ut stent à dextris, dicit:

Matth. 25.

Venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi. Esurii enim, et dedisti mihi manducare; sitiui, et dedisti mihi bibere; hospes eram, et collegisti me; nudus, et operuistis me; infirmus, et visitastis me; eram in carcere, et venistis ad me. Tunc respondebunt ei Iusti, dicentes: Domine, quando te vidimus esurientem, et pauiimus; sitientem, et dedimus tibi potum? Quando autem te vidimus hospitem, et collegimus te? aut nudum, et cooperuimus te? aut quando te vidimus infirmum, aut in carcere, et venimus ad te? Et respondens Rex, dicit illis: Amen dico vobis, quamdiu fecistis uni de his fratribus meis minimis, mihi fecistis. Hac de causa uniuersitatem ac perfectionem notare videntur tum 60. tum 600. Apud Troglodytas habetur lapis, quem vocant Hexeconalithon, quod est sexaginta lapidum, quoniam hic lapis in parua magnitudine multicolor inuenitur, nomen ob id Sexaginta adaptans sibi. Si abundantius adhuc Sexaginta numeri placet colligere sacramenta, annus Sexagesimus est vita spiritualis. Usque ad Sexaginta annos dant pro voto quinquaginta siclos, et femina 30. valentes Sexaginta drachmas. Sexaginta cori farinae in cibum Salomonis per singulos dies, perfectionem operum designant. Sexaginta cubiti in Templo notant perfectionem mundi, et operum.

Leuit. 27.

1. Reg. 4
Ezech. 40.
3. Reg. 6

DE NUMERO LXX.

Septuagenarius numerus ex denario, septenarioque compositus, Evangelicam septiformis Spiritus sancti gratiam, et legis, cuius decem precepta sunt, veram designat scientiam. In phiala argentea habebat in pondere siclos Septuaginta. Num. 7. Etiam

Se-

Septuagenarius propter septimam Sabbathi ad eorum legem significandam, qui iuuante Christi gratia decalogum impleuerint, aptissime congruit. Nam et apud Euangelium Lucæ generationum ordo a baptizato Dei filio usque ad Deum patrem ascendens, Septuagesimo gradu Enoch habet, qui mortis fato nequaquam perfunctus est, sed in paradysum translatus, ne mortem videret; illos quidem præsigans, qui in gratiam adoptionis filiorum, ex aqua, et spiritu sancto regenerantur, interim post absolutionem corporis eternam suscipiendos in requiem, et in resurrectionis tempore indemutabili Dei sapientia contemplanda per secula monstret esse iungendos. Huius est doctrina regnum, quod Dauid inchoauit trigesimo etatis anno, Septuagenarius, hoc est, perpetua quiete dignus compleuit. Septuagenarius etiam vetus instrumentum notat: unde et Patres nostri Psalmorum numerum in veteri ac nouo Testamento, ita diuidendum esse rati sunt, ut septem decades ponerent in sabbatum, octo autem decades ad nouum Testamentum, ut per utramque supputationem, vetus et nouum Testamentum continere dignosceretur. Quod enim possunt septem et octo decades, hoc valent significare septem et octo monades, sed de his alias. nunc enim hac commemorare curauimus, ut quamuis breuiter dicta, non tamen viderentur esse pratermissa. Adferri potest ad huius numeri commendationem, quod à Thiconio Donatista fuit obseruatum, septenarium scilicet per denarium ductum pro uniuerso tempore solitum poni in diuinis oraculis: unde possunt Septuaginta anni Hieremie, quibus prædixerat Templi destructionem, pro uniuerso tempore spiritualiter accipi, quo est apud alienos Ecclesia. Quod. n. post Septuaginta annos edicto Regis Persarum reditur ex captiuitate Babylonica, et Templum renouatur, quis fidelium non intelligat post euoluta tempora, quæ septenarij dierum numeri repetitione transcurrunt, etiam nobis, id est, Ecclesie Dei ad illam caelestem Hierusalem ex huius seculi peregrinatione esse redeundum? Typus humani generis pro excessu protoplasti in exilium missi, hac captiuitas est, ubi homo caelestibus, et spiritualibus bonis amissis, captiuitati mortis mancipatus est: et hostibus inmissis, quasi Babylonicis subiectus, frustra respexit ad bona perditam, quem semper represserunt ad ima peiorum incrementa. Nam et Septuaginta annorum tempus, totius vitæ mortalis decursus figura est, quo tempore peracto, tandem per Regem nostrum Christum IESU reuocamur ad patriam, reassignatis Templo Dei vasis aureis, et argenteis, id est, sanctis animabus per compassibilem nostra

Cap. 33

Gen. 54

1. Reg. 51

Cap. 251
August. de doct.
Chr. lib. 3. cap. 3.Auct. incert. al.
terc. ex lib. Egr.
cap. 17.

na-

10 p. 1. 1. 2. 3. 5 *natura diuinitatis gratiam. Augustinus: Cum transierit omne tempus tunc redibimus & nos ad patriam nostram, quemadmodum ille populus post Septuaginta annos redijt à captiuitate Babylonica. Est enim Babylonia huius mundi figura. Septuaginta autem anni Tyri, post quos restituitur in antiquum statum, significant remissionem post penitentiam. Et*
 Zach. 11 *Septuagesimus annus Hierusalem, requiem post labores significat. Multis etiam creaturis aptatus reperitur hic numerus apud sanctum Moysen, ut quod est in monadibus, hoc sit & in decadibus, & maiori mysterio crescant, & ipsa quæ perfecta sunt. Septuaginta iuueni mactantur ad epulum solemne festi tabernaculorum, ut vocant, idq. certo ordine non simul, sed per dies septem, incipiendo à 13. sic enim quotidie subtrahendo unum, usque ad diem septimum Septuagenarius numerus adimpletur. Mactantur igitur prima die iuueni 13. secunda 12. tertia 11. quarta 10. quinta 9. sexta 8. septima 7. cuncti simul positi numeri, Septenarium proferunt per decadem multiplicatum. Item Septuaginta annis ignis sacrificij in Babylonica captiuitate sub aqua latēs uixerat. Septuaginta annis complebatur desolatio Hierusalem. Septuaginta Reges, amputatis manuum et pedum summitatibus, colligebant cibum sub mensa Adonibesech. Septuaginta filij egressi sunt de femore Ierobaal. Septuaginta pondera argenti dabantur Abimelech. Totidemq. viros occidit Abimelech super uno lapide. Septuaginta filios, & nepotes habuit Abdon, qui ascendebant super septuaginta pullos asinarum. Septuaginta millia virorum erant Salomoni, qui onera portabant. Septuaginta filij Achab Regis in Samaria decapitati sunt. Septuaginta iuxta Psalmistam sunt anni nostra aetatis. Moyses à principio egressus elegit Septuaginta seniores, cum quibus familiariter conuersabatur, ut patet Exho. 24. qui etiam postea cum conquereretur se solum non posse ferre onus populi, ex mandato Dei Septuaginta seniores delegit, quibus Deus spiritum Moysis imperit, ut scribitur Num. 11. Vnde & postea mansit apud Iudæos consuetudo, ut in Hierusalem essent Septuaginta seniores veluti Senatores, qui cum principe sacerdotum populum Israeliticum iudicarent, & gubernarent, de quibus fit mentio Ezech. 8. Decorarunt hunc numerum libri Cabale, de quibus in hunc modum Esdras meruit audire à Domino. Priora quæ scripsisti in palam pone, & legant digni & indigni; nouissimos autem Septuaginta conseruabis, ut tradas eos sapientibus de populo tuo. In his enim est uena intellectus, & sapientia fons, & scientia flumen. Huc referuntur*

runtur, & diuina legis interpretes. quamuis. n. duo & septuaginta essent, ut ipse ex singulis Tribubus delecti seni, Septuaginta tamen sunt appellati, tum propter septenarij dignitatem, à quo pentagonus est Septuagenarius; tum etiam ob integritatem, appellandiq. compendium. quemadmodum Iudices illi Romani, qui ad hastam de rebus minoribus iudicabant, centum viri appellantur, cum essent centum & quinque, ex singulis tribubus terni. Cui tamen loquendi consuetudini contrarius error irrepfit. Luc. cap. 10. de Septuaginta Discipulis, quos cum duodecim Apostolis delegit Dominus, quibus mandauit concionandi munus: post hæc, inquit, designauit Dominus & alios septuaginta duos, & aliquanto post: Reuersi sunt septuaginta duo cum gaudio, quasi idem oportuerit factum in Discipulis, quod factum est in Septuaginta Interpretibus, cum Apostolos duodecim elegerit, verum non hos quidem ex singulis tribubus singulos. Est enim admodum frigida, quæ à quibusdam fuit adducta ratio de duodecim tribubus Israel, & septuaginta duabus orbis reliqui gentibus. Consentunt autem Græci codices in Septuaginta. Atque ita legisse uideo Ireneum, Origenem, Eusebium Casariensem, & his antiquiorem Clementem Alexan. referentes Septuaginta tantum fuisse delectos. Accedit et Dorotheus martyr, qui in compendio rerum Apostolicarum, & Propheticarum nominatim recensens Discipulos Septuaginta dumtaxat facit non septuaginta duos. Pro numero 70. facit, et typus veteris instrumenti, ubi duodecim fontes, et Septuaginta palma in deserto reperta, præfigurant duodecim Apostolos, et Septuaginta Discipulos. quod diligenter annotauit Theophilactus, et Cyrillus, qui citatur in catena, consentit, præter duodecim fontes & Septuaginta palmas commemorans etiam illos Septuaginta Iudices, quos iussu Domini delegit Moyses, & impleti sunt Spiritu sancto. Ac ne quis causetur solos Græcos ita legisse, producet in medium Dalmata Hieronymus qui ad Fabiolam mansione sexta scribit in hunc modum: Numquam prius occurrerunt fontes purissimi, nisi ubi Magistrorum doctrina prærupit. Nec dubium quin de duodecim Apostolis sermo sit, de quorum fontibus derivata aqua totius mundi rigant siccitatē. Iuxta has aquas 70. creuerunt palmae, quos & ipsos secundi ordinis intelligimus præceptores, Luca Euang. testante duodecim fuisse Apostolos, & 70. Discipulos minoris gradus, quos & binos Dominus ante se præmittebat. Diuus item Ambrosius ita legisse uidetur, cum exponens eum locū. Ecce ego mitto uos sicut oues inter lupos. Ad Septuaginta, inquit ille, Discipulos, dicit hoc. Ad hunc

Aug. in Ci. lib. 18
 cap. 42.
 Euseb. de præpar.
 Euang. lib. 8. c. 11.
 & Eccl. hist. lib. 5
 cap. 3. ex licenco.

Ireneus lib. 3. 73
 Orige. in Exho.
 hom. 7.
 Euseb. eccl. hist.
 lib. 1. capit. 12. &
 cap. 15.
 Strom. 1
 Nicephor. Call.
 lib. 1. 21. hist. eccl.
 clefiat.

Exho. 151

Math. 10,

psal. vi
Gen. 46

hunc numerū faciunt Anima domus Iahacob, qua ingressa sunt in Aegyptum. Nam si animabus sexaginta sex, qua intrauerunt cum Iahacob in Aegyptum, tres adijciantur de semine eius, qua iam in Aegypto erant, Ioseph nimirum, & duo eius filij, sient sexaginta nouem, quibus si adnumeretur et Pater Iahacob habebis numerum Septuaginta. Quemadmodum igitur Septuaginta anima intrarunt in Aegyptum, ita Septuaginta Discipuli ad prædicandum verbum Dei toto mittuntur mundo. Aegyptus enim est hic mundus.

14. diff. Septuaginta.

DE NUMERO LXXV.

A. G. 7.

Eterum quod in actis Apostolicis dicit Stephanus Septuagintaquinque animas intrasse in Aegyptum, ex Septuaginta Interpretum translatione desumptum est, qui cum his, quos supra diximus, etiam quinque filios Ioseph computant, qui postea nati sunt. Diuus Hieronymus secutus Hebraicam veritatem transtulit septuaginta, non septuagintaquinque. Verum enimvero si numerum 75. perpendere volueris, id studio factum diiudicabis, quod 75. sit numerus sensibilis natura, insensibilisq., senioris, iuniorisq., corruptibilis, incorruptibilisq., confinium. Nam intelligibilis, senior, incorruptaq., ratio in septuaginta est: sensibilis, iuniorq., sensus aequat numero, et quinque substantiarum genera. Quo fit, ut sensibilem mundum præsignet, cuius etiam speciem tenet Aegyptus. Symbolice igitur scriptum legitur, quod erant Septuagintaquinque anima in Iahacob progenie, qua descendit in Aegyptum sensuum regionem. Et Abraham amator sapientia, futurusq., perspicacior, discussa caligine, sensuum regionem, cui nomen Charram, relinquendam censet annos natus Septuagintaquinque.

Philo Alexan. de migratione Abraham. Gen. 120

DE NUMERO LXXII.

ST numerus 72. totidem veteris instrumenti interpretibus, et linguarum sermonibus insignis. tot siquidem numero fuisse, qui turrim illam Babylonicam edificabant, putat Epiphanius, à Cham scilicet 31. à Sem 26. à Iaphet (secundum Augustinum) 15. Cum enim ab oriente proficiscerentur, et in Assyriam venissent, Babyloniā cum turri edificare cœperunt Nemrod

Gen. 10.
In Ciuit. lib. 16.
cap. 3.

impulsore, statimq. in Septuaginta duas linguas de tribus Nohe filijs Orbis terrarum cum suis cultoribus distinctus est, ut lingue hominibus pares fuerint: sicut maiorum nostrorum sagax prudentia posteritati transmisit. Sem primogenito Nohe pars facta est à Persida, et Baetris vsque in Indiam longe, & vsque Rhinocorufas; qua spacia terrarum habent linguas sermone barbarico 27. Filij ergo Sem ab Euphrate fluuio vsque ad Oceanum terrā incoluerunt. Porro filij Iapheth possederunt terram ab Amanā, & Tauro Syriae Coeles, & Cilicia montibus vsque ad fluuium Tanaim. Habēt etiam Tigridem fluuium, qui diuidit Mediam, & Babylonianā, in linguas 23. Cham vero pars facta est à Rhinocorufis vsque Gadiram, habens linguas sermone punico, à parte Garamantum latino sermone, à parte Boreā barbarico sermone, à meridiana Aethiopum, & Aegyptiorum ac barbaris interioribus vario sermone, 22. linguis. Fuit autem terminus eius à Sydōne donec uenias in Gerara, vsque Galam, pergetibus Sodomam, & Gomorrhā, à Danaim vsq. Lisen. sunt ergo linguae simul septuaginta duae. Ipsa vero getium vocabula, vel patrias, seu linguas, mutatis & deletis alicubi temporum vetustate vocabulis, & scriptorum vitio exemplaribus corruptis, diffinire admodum difficile est. Verum tamen ad hac explicanda gressus calami nostri precedentium imprimamus vestigijs. Sunt igitur haec: Paronia, Disponia, Abusā, Parataua, Tarsia, Pacruantia, Samsutia, Mesopotamia, Epiphania, Arantia, Pomponia, Macedonia, Aractonia, Cretica, Urbachia, Cananaea, Sidonia, Sadochia, Vuasconia, Bricia, Pamphilia, Philippia, Carterioni, Ismaelita, Parthia, seuortia, Balathia, Pacationi, Arcimoni, Saxonia, Numidia, India, Ciporia, Vngaria, Ruscia, Polonia, Bulgaria, Becinac, scotia, Hispania, Aquitania, Britannia, Fracina, Armenia, Vuirich, Epperich, Osch, Trech, Apaharmuth, Tepegia, Maschuth, Zelech, Amazonia, Alan, Aethiopia, Saumaria, Gerstenstania, Kemia, Mesepia, Vaspurgania, Caldie, Persica, scythica, Arabica, Ellemazie, Mariz, Persica, Galilaea, Caldæa, Hebraea, Assyria. Habet hic numerus cum duodenario magnam communionem; hinc in celestibus, quomodo signo in sex partes diuiso, resultant septuaginta duo quinarij, quibus præsent totidem Angeli, & totidem influunt nomina Dei, & quilibet quinaris vni præest idiomati, tanta efficacia, ut inde Astrologi, & Physiognomi cognoscere queant, cuius idiomatis quisque fuerit oriundus. Respondent istis totidem patentes in humano corpore articuli,

quo-

quorum in quouis digito manuum, & pedum habentur tres, qui cum principalibus duodecim, constituunt Septuaginta duos. Quod vero de nominibus Dei dicimus, illud sciendum quod licet Deus sit unitissimus, nullo indigens nomine; sortitur tamen diuersa nomina, non quae diuersas eius essentias, vel deitates exponant, sed quasdam eius proprietates ab eo emanantes, per quae nomina in nos, & ea quae creata sunt, multa beneficia velut per canales quosdam distillant. Est certus textus in Exhodo tribus versiculis contentus, quorum quilibet Septuaginta duobus scribitur litteris, quorum primus incipit *Vaysa*; secundus, *Vaiawo*; tertius, *Vaiot*, qui unam in lineam extensi, videlicet primus & tertius à sinistra in dexteram, medius vero conuerso ordine à dextra incipiens terminatus in sinistram, tunc singula tres litterae sibi subalternatim constituunt unum nomen, quae sunt Septuaginta duo nomina, quae Mecubales Schembamphoras, hoc est, expositorium vocant. quibus si in fine addatur nomen diuinum *El*, vel *Iah*, producunt Septuaginta duo Angelorum nomina trisyllaba, quorum quilibet fert magnum nomen Dei, sicut scriptum est; Angelus meus praecedet te, obserues eum, est enim nomen meum in illo. Et hi sunt qui praesident Septuaginta duobus quinaris caelestibus, totidemque nationibus & linguis, & humani corporis artibus & cooperantur 70. duobus senioribus Synagoga.

Exho. 33.

DE NUMERO LXXVII.

Denam delictorum remissionem post completam penitentiam notat numerus 77. Nam de Lamech, qui post Caini condemnationem homicidium perpetrauerat, scriptum legitur: quia septies vindicabitur de Cain, de Lamech autem Septuagies septies. Quae vero fuerint Septuaginta septem vindictae, auctore D. Hieronymo, quidam Hebraeus assererat in apocryphis illorum libris Septuaginta septem animas ex Lamech progenie reperiri, quae diluuium sint deletae, atque in hoc numero de Lamech factam fuisse vindictam, quod genus ipsius usque ad diluuium perseuerauerit. At vera Patrum expositio fuit simpliciter quidem de Cain vindicatum esse diluuium, verum Lamech non iam cataphysmo ad curacionem opus habuisse voluit, sed illo ipso qui tollit peccata mundi, et Patri coniungit, ut fiat quod ait Apostolus: Qui adheret Domino vnus spiritus est. Ideo in eo numero, qui est penes Euange-

lium

lium Lucae, & ipse Christus à quo incipit numeratio, & Deus ad quem peruenit, connumerantur, & fit numerus 77. Quod si retroacto ordine atque inuerso modo ab Adam usque ad Christum caperis numerare, Septuagesimum septimum illum inuenies. Huius numeri mentionem Dominus fecit, cum enim Petrus de dimittendis peccatis interrogasset. ait enim, non solum septies, sed etiam septuagies septies esse dimittendum. quod etiam interpretari potest Septuaginta septem, quasi subaudias peccata. quod ipse per quem dimissa sunt peccata, Septuagesima septima generatione ad homines venisse voluerit. Verum nos credimus huiusce numeri commemoratione, ut alibi diximus, cunctas iniquitates iussisse dimitti. Non temere autem, nec frustra Septuagesima septima generatione venit Dominus noster aboliturus omnia peccata, nisi quia in illo numero aliquid latet, quod ad significationem pertinet omnium peccatorum, hoc autem in vndenario et septenario considerandum est. nam 11. in 7. & 7. in 11. faciunt 77. Vndenarius porro transgressionem denarij notat. At si in denario perfectio beatitudinis significatur, (vnde est etiam illud quod omnes conducti ad vineam denario remunerantur, quod fit ubi septenaria creatura Trinitati Creatoris adiungitur,) liquet quod transgressio denarij peccatum notat per superbiam plus aliquid habere cupientis, & integritatem perfectionemque amittentis. hoc autem septies propterea ducitur, ut motu Hominis facta significetur illa transgressio. Ternario quidem numero incorporea pars hominis significatur, vnde est quod ex toto corde, & ex tota anima, totaque mente Deum diligere iubemur; quaternario vero corpus. multis etenim modis quadripartita inuenitur corporis natura, quemadmodum & anima tripartita. ex his ergo coniunctis constans homo, non absurdè septenario numero significatur. Motus autem in numeris non exprimitur cum dicimus unum, duo, tria, quattuor & reliqua; sed cum dicimus semel, bis, ter, quater. Quare, ut cum Aug. loquar, non septem & undecim, sed septies undecim significant transgressionem, quae motu hominis facta est peccantis, hoc est, perfectionis suae stabilitatem transgredientis cupiditate amplius aliquid habendi. Adhuc quia numerus 77. est resoluibilis in 7. & 11. ideo peccatum Lamech ostenditur remissibile, vnde & ipse confessus est peccatum suum: Cain autem etiam Deo negare ausus est.

Matth. 18.

Aug. de qu. lib. 2. c. 6.

Deut. 6. Matth. 22.

DE NUMERO LXXX.

FIG. 16.

Octonarius in denarium surgens sanctam Domini resurrectionem insinuat, ut in parabola de villico iniquitatis apud Evangelium Luca. quam exponens Theophilus Antiochena Ecclesia septimus post Petrum Episcopus, hac nobis ingenij sui monumenta dimisit. Dives qui habebat villicum sive dispensatorem, Deus omnipotens est, quo nihil est ditius. Huius dispensator Paulus qui ad pedes Gamalielis sacras litteras didicit, legem Dei suscepit dispensandam, qui cum cepisset credentes in Christo persequi ligare, morti tradere, et omnem Domini sui dissipare substantiam, correptus est a Domino: Saule Saule quid me persequeris? durum est tibi contra stimulum calcitrare. Dixitq. Saulus in corde suo: Quid faciam? quia magister fui, et villicus, et cogor esse discipulus, et operarius? fodere non valeo. cuncta enim mandata legis video destructa et legem ac prophetas usque ad Iohannem Baptistam esse finitas; mendicare erubescio, ut qui doctor fueram Iudeorum, cogar a Gentibus et discipulo Anania salutis et fidei mendicare doctrinam. Faciam igitur quod mihi utile esse intelligo, ut posteaquam proiectus fuero de villicatione mea, recipiant me Christiani in domos suas. Capitq. eis, qui prius versabantur in lege, et sic in Christo crediderant, ut arbitrarentur se in lege iustificandos, dicere legem abolitam, Prophetas preterisse. Vocavit itaq. duos de plurimis debitoribus; primum, qui debebat centum cados olei, eos videlicet, qui fuerant ex Gentibus congregati, et magna indegebant misericordia Dei, et de centenario numero, qui plenus est ac perfectus, fecit eos scribere quinquagenarium, qui proprie poenitentium est, iuxta Iubileum: secundum autem vocavit populum Iudeorum, qui tritico mandatorum Dei nutritus erat, et debebat ei centum coros tritici, et coegit ut de centum faceret Octoginta, id est, credere sanctam Domini resurrectionem, qua Octava diei numero continetur, et Octo completur decadibus, ut de sabbatho transiret ad primam sabbathi. Ob hanc causam a Domino predicatur quod benefecerit, et pro salute sua in Evangelij clementia de legis austeritate mutatus sit. Hic suum habet locum Psalmus Octogesimus pro torcularibus habens inscriptionem; sicut et Octavus et Octogesimus tertius, qui omnes ogdoadis habent mysterium. Evangelij siquidem gloria coruscate Gentium torcularia nouo musto exuberabant, dilatato in diem Octavam

Psal. 80. 83.

Hiero. de dnico pasche & Hilarius in psalmis.

Mo-

Mosaica legis sabbatho. Octoginta anni vita humana ad novam legem pertinent propter octonarium. Sunt qui numerum 80. in malam partem quandoq. positum sentiant, quod producat ab octonario, per quem defectus nostros plorare soleamus. Levit. 15. Die octavo sacerdos pro se duos turtures offerre solebat, quae scilicet sunt aves gemebunda. Num. 6. Offeres octava die duos turtures. Per hunc etiam peccator significatur, ut Apoc. cap. 17. Bestia quae erat, et non est, et ipsa octava est. Octo namque sunt principalia vitia, quae genus humanum infestant, primum gula, secunda fornicatio, tertium avaritia, ira quartum, quintum tristitia, sextum accedia, id est, ocium, vel tedium cordis, septimum vanagloria, octavam superbia. Etiam in illis octoginta viris, qui venerunt rasi barba, Hierem. cap. 41. peccator significatur. raso enim barba perditionem virtutum designat. Quare 2. Mach. 2. Octoginta millia interfecti sunt. et 2. Reg. 23. Octingenti interfecti impetu uno. Ac ut multa praeterea, quantum istud miraculi? quod septimo mense in plerisque, ut alibi demonstravimus, origo legitima formatur, et qui fuerit editus, vitalis generationis curricula sortitur. octavo autem mense, interdicta naturali lege pariendi cernimus tempora. ac si forte letalis necessitas partus claustra laxaverit, periculum pariter generantis properatur, et pignoris. Quin si concubuerit mense octavo parens, fiet infans oppletus lentoris mucosi, et cute sceda. Octoginta dies dantur separationi et purgationi mulieris parientis feminam, quibus designatur tempus, quo formata est in agro Dei, femina, quod duplum est ad formationem masculi, quia geminata est poena peccati in muliere. Octoginta concubinae in Canticis sunt designantes animas terrenorum mercedem accipientes, vel animas minus perfectas. Denario enim significatur scientia universitatis, quae si ad terrena et corruptibilia referatur, quae Octonario significari possunt, sunt Octoginta. Hieronymus Multam esse distantiam animarum in Christo credentium demonstrat Canticum canicularum in quo scriptum est. Sexaginta sunt reginae, Octoginta concubinae, et adolescentulae, quarum non est numerus. Una est columba mea, perfecta mea, proxima mea, de qua dicitur. Viderunt eam filiae et beatificant eam reginae, et concubinae, et laudant eam. quae ergo perfecta est et sancta corpore et spiritu; et columba, et proxima vocari meretur: quae autem supergressa sunt sex dies mundi, et futura regna suspirant, reginae appellantur. si qua vero circumcissionem quidem habet octavae diei, sed adhuc non venit adnu-

Beda in collecta ncis.

Lud. Caelius lecti: antiq. li. 2. c. 13

Leuit. 12.

Cant. 6. Aug. lib. 83. q. 9. cap. 55.

Ad principiam Viuginem.

ptias, hac cōcubina vocatur: Diversa autem multitudo credentium, quæ necdum potest sponsi copulari amplexibus, nec de eo liberos parere, adolescentula dicitur. Samariam obsidente Benadab rege Syria legimus nenuadatū fuisse caput asini 80. argentis. Hæc strictim posuimus, ut sciamus in hoc numero & bona, et mala pariter contineri.

DE NUMERO XXCI.

Agi inter cetera sua disciplina dogmata, illum asserunt perfectissimum numerum, quem novies novem multiplicata cōponunt. is est 81. Iccirco, ut refert Anneus Seneca, qui forte fortuna tunc Athenis adevant Persarum Magi immolarunt Platoni vitæ sancto, quod septimo Nouembris die, quo natus fuerat, in nuptijs discumbens remotis dapibus expirasset, annum alterum et 80. absolvens absque vlla prorsus additione vel deductione, amplioris sortis quam humana rati, quod hunc numerum consummasset. Qua de causa Labeo Romanus Theologus Platonem inter Semideos, ut Herculem & Romulum, referendum non dubitavit.

DE NUMERO XC.

Lter a parte longior est numerus Nonagesimus sicut & 2. quo notantur heretici, et 20. secunda decas, in quo persecutiones passus est Iacob; atque etiam 42. quo parifilo fuit Ecclesia persecutio denotata. quare semper habentur insausi in divinis scriptis. Nec mirum, qui enim bonus esse poterit Nonagesimus numerus, cum digiti naturam teneat articulus? et hic numerus proueniat à Nouenario, quo notati sunt Idololatri; unde persecutiones et afflictiones militantis Ecclesia, quas impius Antichristus agit ut habet lib. Dan. Nonagenario numero terminantur. Sic et trecentis nonaginta diebus quibus Ezech. dormiuit super latus sinistrū, captiuitas domus Israel designatur, quæ capit tēpore Phæce, usque ad extremū annū Assueri, qui et Artaxerxes. Quin et Psalmus, de quo Dominū nostrū IESV Christū Satan tētare nō dubitavit, Nonagesimū in ordine possidet locū, quod ab Athan. mystice fuit obseruatū lib. de mysterijs psal-

Psalmorum. Hoc dierum calculo fuit & Pharaonis in Iudæos insinuatia sanicia. Cum enim Rex Aegypti animaduertisset Israeliticum populum, tunc in Aegypto detentū, magis ac magis crescere, veritus ne inquieti, superante numero, cū indigenis de principatu contenderent, vires illorum nefarijs artibus elidere conatus, iussit ut ex recens editis mares tollerentur è medio, ne opidatim inualescerent. Eo tempore natus Moyses visus pro se ferre non vulgarem indolem, Nonaginta diebus domi lacte nutritus est, nomine conscio: sed timentes parentes, ne dum vni consulunt ipse necis eius fierent accessio, puerum exponunt in ripa fluminis, atque ita gementes discedunt dicentes. Heu miseri debueramus recens natum exponere, quando priusquam matricis intercedat officium. vulgus vix habet pro homine. Nos nimia cura per Nonaginta dies aluimus, maiorem nobis parantes tristitiam, maiorem cruciatum puero, ut voluptatum & dolorum per atatem capacior se perire sentiat. Hac illi de futuro incerti presentī indulgentes luctui. Huius numeri mentionem facit liber Regnorum quando peccauit David iubens dinumerare populum contra præceptum Domini. vsus erat enim ut si quando numeraretur populus, à viginti annis & supra numerarentur hi qui poterant ad bella procedere. Quia vero David generaliter iussit omnes numerari & infra viginti annos, & supra viginti annos, iccirco indignationem Domini expertus est, dum trialeuat super eum, ut sibi unum ex his eligeret neque, vel septem annis fames veniat in terra, vel tribus diebus veniat pestilentia, vel Nonaginta dies fugiat aduersarios suos. Notat etiam hic numerus statum imperfectorum, qui cacantur ignorantia obscuritatis, quare ut legitur Luc. 23. tenebra facta sunt usque ad horam Nonam. Et de Heli cacutiente dicitur quod mortuus est cum esset annorum Nonaginta.

DE NUMERO C.

Entum apud Poetas haud raro licet inuenire non pro exacto hoc numero accipi, sed pro multis; et eximia quadam et summa multiplicatione, quæq. etiam rei cui adiecta est & singularem dignitatem indicet & præstantiam. Homerus ut Thebas Aegyptias urbem celebrè ac maximam esse significaret, Centū portas habere scripsit.

Nec quibus Aegypti Thebanæ gentibus arces
Sunt celebres, vbi opum vis est immensa reposita,

L 3 Qua-

Exho. 2.

2. Reg. 24.

1. Reg. 41

Homerus Iliad.

Petrus Crinitus
li. de honesta disciplina.

Seneca epist. 52.

Dilog. Laer. de vitis Philof. lib. 3.

Plato in Theæteto.

Aug. de trin. li. 4
Cap. 44

Cap. 11.

D. Hier. in ca. 4

Psal. 39.

Athanasi' in pl.

Quarum Centenis referantur mœnia portis.

Et Satyricus Poeta:

Sat. 15.

Atque vetus Thebæ Centum iacet obruta portis.

De Creta quoque, quam Plato in Minoe ex Homero nonaginta ciuitates habuisse refert, et illam in Odyssæa his verbis descripsit: Creta terra quædam est sita in nigricanti ponto secunda et fertilis, circumflua, in qua homines multi & infiniti: ut eius splendorem, ac potentiam significar et Horatius Flaccus hæc canit:

Olarum lib. 3.

Quæ simul Centum tetigit potentem

Oppidis Creten.

Virg. Item Virgilius Maro:

Centum digesta per Vrbes:

Et de Veneris cultu, quem apud Paphum Cypri urbem habebat, scribens, ait, illum ibi habere Centum aras, ut sciatur illam ibi exquisitissimis honoribus affici:

Act. 2.

Vbi templum illi Centumq. fabeo

Ture calent aræ, fertisq. recantibus halant.

Alibi quoque Centum pro infinito leguntur:

Non mihi si linguæ Centum sint, oraq. Centum,
Ferrea vox, omnes scelerum comprehendere formas,
Omnia pœnarum percurrere nomina possem.

Quem imitatus Sedulius:

Lib. 1.

Nam Centum licet ora mouens, vox ferrea clamet,

Centenosq. fonos humanum pectus anhelet.

In oraculis etiam tum temporum, tum rerum, de quibus agitur perfectionem Centenarius insinuat. Nam denarius numerus pro perfectione semper accipitur, quia in decem præceptis legis custodia continetur. Actiua enim, & contemplatiua vita, simul in decalogi mandatis coniuncta est, quia in eo, et amor Dei, et amor proximi seruari iubetur. Amor quippe Dei, ad contemplatiuam; amor vero proximi pertinet ad actiuam. Denarius autem numerus per semetipsum multiplicatus, in Centenarium surgit. Vnde recte per Centenarium magna perfectio designatur. Isaac unam sementem iaciens fidei, hoc numeri calculo, sui laboris multiplicata suscipit opera, quod non intelligitur de certo ac definito numero supra et infra, quem nihil esse possit; sed pro copioso et amplissimo, uberem significans esse messem, & pleno, ut aiunt, copia cornu effusam.

Gen. 26.

Chri-

Christus etiam in Euangelio fertilissimum agrum Centum asserbat pro-

Luc. 8.

ducturum, fertilitatis probata anime plenitudinem subostendens. Eodẽ modo perfectam eruditionem demonstrat Esaias dicens de beatis, quod

Cap. 65.

Iuuenis Centum erit annorum, nullusq. ibi immatura sapientia reperiatur. Nemo enim in sacris versatus litteris ignorat, iuuenem vocari absolute non astate vigentem, sed eum qui habet animam temerariam, & notarum rerum cupidam: sicuti non longitudine temporis, sed ex laudata vita a honore prestantes vocantur seniores. Nam ebari Deo populi confessorium, quod cogitur ex decies septeno numero, seniores solent nominari.

Theophilus Episcopus Alex. patriarch. schalium lib. 3.

Dicitur enim. Comoca mihi septuaginta viros ex senioribus Israel, quos tu ipse nosti quod seniores sint. Adhuc sapientissimus Abraham breuioris aui quam ullus pœne omnium maiorum suorum inducitur: cum tamen dicat oraculum, quod Abraham erat senior aetatis proneptæ.

Num. 11.

Iuuenes igitur Centum annorum dicuntur, non qui iuuenili temerarioq. animo fuerint, sed qui disciplinas canicie dignas optime callent, iuxta prudentiam facti seniores. In Euangelio quoque Pastor noster Christus habere se dixit Centum oves, plenitudinem insinuans rationalium creaturarum; quem admodum qui crediderunt crediturq. sunt Iudei numero notantur quinquagenario ad Centenarium subduplo, longeque distante a plenitudine.

Gen. 15.

Vnde & Centurio, cuius fidem Dominus Israeli prætulit, electos ex Gen-

Matt. 18. Ioha. 12.

tibus ostendit, qui quasi Centeno milite stipati, virtutum spiritualium sunt perfectione sublimes, nihil à Domino terrenum, sed sola salutis æternæ gaudia sibi suisq. requirentes. Centenarius enim de lava transiens ad dexteram, in celestis vitæ significationem poni consuevit in oraculis.

Matt. 8. Luc. 7.

Nam ubi dextra simul et sinistra in bono accipiuntur, vel futuram & presentem Ecclesiæ vitam, vel lætitiā sanctorum & tristitiā, vel bonos & malos insinuant. Vbi vero absolute dextera ponitur, æterna gaudia demonstrat. Ad hanc significationem respicit quod Salomon posuit

3. Reg. 7.

mare aneum ad dexteram partem templi, insinuans per lauacrum Baptismi ad regnum caeleste debere perueniri. Qui enim crediderit, & bap-

Luc. 1.

ptizatus fuerit saluus erit. Zachariæ quoque apparuit Angelus stans à dextris altaris incensi. Apud Marcum Euang. quia Redemptor noster iam presentis vitæ transferat corruptionem, Angelus, qui annuntiare perennem illius vitam venerat, in dextra sedebat. Isidorus de sum-

Cap. 16.

mo bono: Sedet, inquit, Christus ad dexteram Patris, non ut dexteram corpoream habeat Pater, sed dextera Patris beatitudo est, sicut sinistra

mise-

Matth. 13. *miseria. Hinc apud Euangelium secundum Mattheum dicit veritas, bonos a dextris collocandos, malos a sinistris. Origenes: Sancti, qui dextera opera operati sunt, pro mercede dexterorum acceperunt dexteram Regis, in qua requies, & gloria est. Mali vero propter opera sua sinistra, ceciderunt in sinistram, & in tristitiam tormentorum. His etiam consonat diuinus Plato, qui Herum Pamphilium resurrexisse confingens, eum inducit de inferis ita differentem, ut post corporis interitum anima cum plerisque alijs in dæmonicum quendam peruenit locum, in quo terra duos agnouerit hiatus; totidemq. superne in caelesti regione ex aduersum; inter hiatus vero huiusmodi sedentes Iudices qui ubi iudicassent animas, Iustos quidem ad dexteram superne per caelum ascendere iusserint; Iniustos contra ad sinistram inferius. Adhuc & nobilissimus poeta Maro:*

Plato de Repub.
lib. 10.

Aen. lib. 6. *Hic locus est partes, ubi se via findit in ambas,
Dextera quæ ditis magni sub mœnia tendit.
Hac iter Elysiûm nobis. At læua malorum
Exercet pœnas, & ad impia tartara mittit.*

Matth. 27. Matth. 13. *Mitto nunc quod Pythagoras, ut habetur Metaph. 1. inter decem rerum principia dextrum posuit & sinistrum; illud quidem in serie bonorum, hoc in malorum ordine locans. Centesimas igitur numerus, licet eodem inflexu digitorum videatur tenere figuram quam habuerat Denarius, cuius aequalia latera continet; de læua tamen translatus in dextram, ac nimium quantitatis magnitudine supercrescens, Ecclesia Sacramento & fidei apertissime congruit, cui pro lege Euangelium creditum, pro terra diuitijs Regnum est caeleste promissum. Exponens Venerab. Beda parabolam seminantis, Christus, inquit, exiit de sinu Patris in mundum semen dextrinæ suæ spargere per se, & predicatorum suos, ut fructus bonæ operationis in cordibus fidelium cresceret. Bona terra significat corda perfecta, in quibus verbum Dei in alio generat fidem Trinitatis, quam significat tricenus numerus; in alio loco perfectionem bonorum operum, quod sexagenarius, nam quia in senario numero mundi ornatus expletus est, recte per hunc bona operatio designatur; in alio perseverantia, quæ ad æternam ducit remunerationem, quod in Centenario numero figuratur. Nam triginta & sexaginta in læua adhuc manu continentur. Centum transiunt ad dexteram, quamuis enim magna sit fides, quæ nobis cognitionem nostri Conditoris reuelat, magna sint opera quibus fides, ne sit otiosa,*

107-

consummatur, in hac tamen vita ambo sunt necessaria. Premium vero fidei & operationis, quæ per dilectionem exercetur, in futura est vita sperandum. Hinc Christiani, Centesimo die ab obitu defuncti, parentalia celebrari curant, ut mortui transeant à læua in dextram; à militia in triumphum; à terra in caelum; à misericordia in gloriam; à morte in vitam. In repromissionibus etiam, pro his quæ contempsimus, multiplicata nobis Centuplum Dominus pollicetur, dicens in Euangelio: Omnis qui relinquit domum, uel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut agros propter nomen meum, Centuplum accipiet in hoc seculo, & vitam æternam possidebit: Centuplum intelligens amplissimum illud premium, quod pijs pro relictis caducis ac vilibus possessionibus, et carnis affinitatibus, confertur; nempe preciosam illam margaritam euangelicam mentis nullis huius mundi mercibus æstimandam, quod insinuans quodam modo Paulus ad Corinthios scribens, ait: Quasi nihil habentes & omnia possidentes, quia & ante iam dictum erat: Fidelis hominis totus mundus diuitiarum est. Quamquam & illud dici potest, quod Centuplum promittatur, ac æterna vita possessio, quia quisquis pro nomine Dei temporalia terrenaq. contemnit, & hic perfectionem recipit mentis, ut iam ea non appetat quæ contempsit, & in futuro seculo ad æternam vitam gloriam peruenit. Terra bona, inquit Greg. fructu Centuplo secundatur, quando cor docile virtutibus spiritualium perfectione donatur. Notat ergo Centenarij complementum virtutis & gratiæ, unde de tentorijs Tabernaculi, id est, de uiris virtute præditis, qui sunt in Ecclesia dicitur Exho. cap. 27. Erunt tentoria de bysso retorta cubitorum Centum. Centum enim cubiti perfectam virtutum dimensionem designant, significant et complementum, ac perfectionem salutis & gloriæ, hinc de Paradiso potest dici illud, quod de illa ciuitate legitur Iudic. 1. quod turres posuit in altitudinem cubitorum Centum. Eo spectat quod Prophetæ regius, ut Centenarium fructum premiorum posset expectare, in medio domus diuinæ misericordiæ et iudicium Domini pure mente cantabat; quemadmodum malos absolute vitauerit; bonis autem fuerit gratissima societas et coniunctus: suq. cordis concupiscentias saluberrima deliberatione proiecerit. Hoc donum Martyrum, hoc est Virginum munus, & quidquid est eximium in Ecclesia, tali fructu peruenire demonstratur ad premium. Huc itidem facit quod homines iubet Christus accumbere in uirenti gramine secundum contubernia in partes per Centenos et quinquagenos, ut postquam suam carnem calcauerint, &

Io. de Silua lib. de Bñf. part. 3. q. 5. Et Hugo à S. Violo, miscel. 2. lib. 4. tit. 14. Gregor. Papa in Mar. 16. Aug. in Ciu. Dei lib. 10. cap. 7.

Matth. 19. Mar. 10.

Luc. 18.

2. Cor. 6.

Greg. Mor. li. 15. cap. 7.

Greg. Mor. li. 30. cap. 33. & in Læc. ch. hom. 18.

Psal. 100.

Beda 1. Matt. 13. Aug. in c. Dei lib. 1. 5. capit. 26. Et quest. Euan. lib. 1. ca. 9. & 12. Mat. 6. D. Hieron. c. 14. Matth.

omnes

omnes illius flores, et seculi voluptates, quasi areas sanum sibi subiecerint, tunc per quinquagenarij numeri penitentiam ad perfectum Centesimi numeri culmen ascendant. unde per quendam dicitur quinquageni ad convivium Domini discumbunt, qui adhuc in penitentia commissorum positi, verbi percipiunt auditum: Centeni autem qui iam presumpta venia spe de solo vita aeterna desiderio suspirant. Possunt etiam diuersi conuiuantium discubitus distinctos per orbem Ecclesiarum conuentus, quae vniam catholicam faciunt, designare. Quos bene Dominus quinquagenos per turmas, uel Centenos discumbere praecipit, ut uidelicet turba fidelium escam suam, et locis distincta, et moribus coniuncta perciperet (Iubilai quippe requiem quinquagenarij numeri calculo contineri satis superq. monstratum.) Bis autem ducitur quinquagenarius, ut ad Centenarium perueniatur. Quia ergo prius a malo quiescitur opere, ut post anima plenus quiescat in cogitatione, alij quinquagenarij, alij Centeni discumbunt, quando sunt nonnulli, qui a prauis actibus habent operis requiem. Et sunt nonnulli qui a peruersis cogitationibus iam mentis requiem habent. Centenarius item mystice bis continet quinquagenarium. ut enim quinquagenarius spiritalis uita hieroglyphicus est, et animi eius qui diuinis intentus, sublimia quaeq. mente concipiat, et contempletur: ita duplicatus in Centenarium, negotiosam solet insinuare. Quinquagesimo enim post resurrectionem die descendit Spiritus sanctus. Et operum nostrorum fructus uberrimi atque pinguisissimi ad Centenarium usque numerum cumulantur; eorum inquam qui uita integri scelerumq. puri peregrinationis nostrae cursum pie sancteque peregerunt. Neque sine hoc misterio Centenarius per quinquaginta potius didrachmas quam per drachmas Centum exprimitur in huiusmodi significato. nullum enim bonum integrum et perfectum opus esse potest, absque ipsius Sancti Spiritus auxilio. Quod si maiora desideras huius numeri sacramenta, memento quod decem milia inimicorum fugari dicuntur a Centum bonis. quia Centum fideles persequuntur decem milia contrarias virtutes. Centum milites sunt qui perfectioni student. Centum cubiti a porta interiori ad exteriorem, designantes altiore perfectionem eorum, qui iam perfectionem attigisse uidebantur. Centum bati olei apud Lucam, magnam Dei misericordiam praesignantes. Arca Noe, quae specialiter typum gestauit Ecclesiae, Centum annis fabricata describitur. Centum cubiti longitudinis atrij tabernaculi spem celestium significant, et Caestem uitam. Centum quo-

Beda in Lucan lib. 3.

Beda in Mar. 6. lib. 2. cap. 16.

Leuit. 16.

21 Paral. 12. Ezech. 40.

Cap. 16. Gen. 5. 7.

Bsho. 16. & 28.

quoque cubitorum erant longitudo, et latitudo templi, ut ostendatur nos mente sermone, et operibus Deo seruire debere: uel etiam designari potest perfectio operum. Abraham Centenarius Deo credidit, iustificatus est, et genuit Isaac. Rupertus Tuitiensis, cum nascitur inquit, Isaac, generationem vnica Dei gratia operata est, paterna aetatis numerus plenus et integer, vnus et simplex, idest, solo limite Centeno contentus est sub unitate. Vnit as namque apud Philosophos, neque mas neque femina dicitur, et proinde recte sub Centena unitate paternorum annorum nascitur Isaac, cuius generationem neque uiri, neque femina natura, sed sola diuina promissionis ueritas operatur.

Ezech. 40. & 41

Gen. 17. Gen. 11. Rupertus & Au gust. in Ciu. Dei lib. 8. c. 3.

DE NUMERO CXX.

Artium frequentia numerosissimus est 120. et ingenti senore sese transilit et exsuperat. ab vno quippe usque ad 15. paulatim, et per incrementa consurgens, quindecim graduum efficit numerum, qui propter utriusque legis perfectionem in Psalterio mystice continetur, et in quo uas electionis Paulus apud Petrum Hierosolymis commoratur, in quo etiam numero uirorum gratiam Spiritus sancti primitiua suscepit Ecclesia. patenter ostendens, quia qui lege legitime uiuuntur, idest, qui Christi in ea gratiam cognoscentes amplectuntur, iure spiritus eius gratia replentur, qua in charitate eius amplius ignescant. nam 120. doctrina legali conueniunt, propter annos totidem Legislatoris. oportebat enim ut sacramentum quod Legislator in annis exhibuit, hoc noua gratia predicatorum suo numero designarent. Moyses enim uita uixit annos Centum supra Viginti. Nam quadraginta annis Aegyptum coluit dux sub Pharaone Aegyptiae militiae; quarta uero decade profugus ex Aegypto sequentibus quadraginta annis pascendis ouibus operam dedit gener Sacerdotis Madianitarum; in exitu autem octaua decadis Deo sub inambusti rubi flamma conspecto, reuersus in Aegyptum octogennarius Dei pastor est institutus; demum quadraginta annis sacro perfunctus populi pastoratus, peracto omni magisterio Centesimum supra Viginti annis attingit uita terminum. Admirabilis autem est hic numerus cum tantis restituatur et numeretur in partibus, quotus ipse trigonus est. Habet enim partem dimidiam, hoc est, sexaginta: habet tertiam, nam quadraginta: nec caret quarta, uidelicet triginta: habet quinta nimirum uigin-

Gal. 11

Act. 11. D. Hier. in Tsa. lib. 17. in quinc.

Deut. vii. Aug. in Cl. lib. 18 cap. 11. Act. 7.

1 1 1 tiquattuor: nec illi deest sexta, scilicet viginti: tenet octauam,
 2 2 2 quindecim; decimam, quæ sunt duodecim: habet et duodeci-
 3 3 3 mam, nempe decem; quindecimam, octo; rursum vicesimam,
 4 4 4 nempe sex; vigesimam quartam, quæ sunt quinque; tricesi-
 5 5 5 mam, quattuor; quadragesimam, hoc est, tria; sexagesimam,
 6 6 6 duo: habet denique Centesimam vicesimam, quod est v-
 8 7 8 num. Sunt igitur omnes partes quindena, quarum partium
 10 8 1 notas si ad unum iunxeris habebis sexaginta, ad 120. sub du-
 12 9 3 plum. Et si dictas partes quis copulauerit, eius duplum, id est
 15 10 6 240. restituet. si suis quoque partibus ipse adijciatur, tri-
 20 11 2 plum ipsius, id est, trecentorum sexaginta numerus emerget.
 24 12 6 est igitur numerus 120. se ipso toto secundus, et abundans,
 30 13 3 se ipsum quantus est transcendens, semet congeminans, sese
 40 14 4 integre restituens, seque totum toto seipso compensans ac re-
 60 15 6 dimens. est alias quoque 120. numerus triangulus, et con-
 240. 120. 60. stat ex paritate quidem numeri 64. nempe octo imparibus
 ab unitate sumtis. nam unū, tria, quinque, septem, nouem,
 undecim, tredecim, et quindecim, simul iuncta produciunt sexaginta
 quattuor, quadratum numerum, quod eorum quæ fit per impares com-
 positio, quadratos generet. nam dispositis ab unitate imparibus, eisdemq.
 in unam summam coaceruatis collectisq. tetragoni prodeunt.

Impares 1. 3. 5. 7. 9. 11. 13. 15.

Quadrati 1. 4. 9. 16. 25. 36. 49. 64.

Ex imparitate rursum numeri 56. nempe septem paribus à binario, poste-
 riores coaceruando superioribus, siue etiam in ordine disposito naturali
 numerorum ordine, secundo per primum ducto, procreabuntur altera par-
 te longiores, quorum septimus erit 56.

Numeri continue pares 2. 4. 6. 8. 10. 12. 14.

Alteraparte longiores 2. 6. 12. 20. 30. 42. 56.

Numerorum naturalis ordo 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

Alteraparte longiores 2. 6. 12. 20. 30. 42. 56.

Simul autem iuncti 64. et 56 procreant numerum 120.

In alio rursum significato constat 120 ex quattuor, triangulo quinto, qua-
 drato quinto, quinto pentagono, et hexagono quinto.

Trigoni 1. 3. 6. 10. 15.

Hiero. ad Pauli-
 num.
 Clemens Alex.

Tetragoni 1. 4. 9. 16. 25.

Pentagoni 1. 5. 12. 22. 35.

Hexagoni 1. 6. 15. 28. 45.

Eadem igitur proportione sumtum est 5. in vnaquaque specie. Triangu-
 lorum. n. ab unitate quintus est 15. Quadratorum quintus 25. Pentagono-
 rum 35. Hexagonorum 45. simul autem sumtis 15, 25, 35, et 45. exurgit
 numerus 120. Iam vero, ut de his etiam pauca tangam, numerus 15,
 ascensionem ad diuina signat ex gradibus in Canticis Psalmorum, quod
 quinque sensibus corporis per Trinitatis gratiam superatis ad atria Ecclē-
 siæ felici munere perueniatur. Ideoq. quindecim gradibus altitudo templi
 conscendebatur. ostendit etiam huius vite perfectionem, et complementū
 vtriusque Testamenti in passione Domini. Numerus etiam 25. qui est ab
 unitate quintus tetragonus, dicitur esse mundi natalis, et Saluatoris
 nostri Christi. qui die vigesimo quinto Decembris natus, vigesimo quinto
 Martij mortuus est secundum Suidam, et Aug. Ut enim æquinoctio ver-
 no, et Sole in eo existente, Luna autem plena ad punctum autumnalis æqui-
 noctij sibi opposita, mundi creatio, et primi hominis plasmatio, principium
 habuerūt. ita ipse post sacri Paschatis ad idem tēpus institutionem die 25.
 Martij, Sole et Luna conformiter æquinoctium tenentibus, pati voluit, ut
 maculam illam, quæ simili tempore post protoplasti Adam peccatum et
 preuaricationem genus humanum contraxerat, per suam ipse passionem
 deleret, ac omnia parata ac nitida redderet, et humanam naturam pristi-
 nae innocentiae restitueret: utq. æquinoctio illo totus aqua atque terra am-
 bitus pleno ab utroque luminari undecunque illuxit; ita fugatis et pessun-
 datis tenebris, eternā nobis lucem cuius tota terra capax esset reduceret.
 Est enim vernum æquinoctium uertex temporis, et lucis principium, quan-
 do quidem ante primum æquinoctium dies luxq. non fuit, et Sole in circulo
 æquinoctiali existente, lumen diei, supra tenebras noctis crescere incipit,
 ut non semel magni mysterij arcano tempus æquinoctij, quod in 25. mensis
 incidit, Saluator noster obseruasse videri debeat: quemadmodum in libris
 quos de Romani Kalendarij correctione edidit, scriptum reliquit Paulus
 Germanus Foro sempronienfis Episcopus. Numerus 35. ipse quoque ha-
 betur ex ea quæ fit ex duplis descriptione arithmethica, geometrica, et har-
 monica nempe 6, 8, 9, 12, quorum compositio numerum 35. generat: qui du-
 ctus, 6. parit 210. quo dierum calculo diximus formari fetus septē mensū.
 Numerus autem 45. constat ex descriptione quæ fit extriplis 6. 9. 10. 18.

M qua-

Te-

Athan. li. Quest.
 Aug. in Ciu. Dei
 lib. 18. c. vii. et de
 Trin. lib. 4. c. 54.
 Durādus in Ra-
 tionali lib. 6. 86.
 Beda in Lucam
 lib. 1. c. 3. & lib. ar-
 gumentis lunæ
 cap. de solstitijs.

quarum compositione gignitur 45. qui ductus 6. facit 270. qui dies conficiunt menses nouem, quibus perficitur fœtus. Sed iam numeri propositi mysteria prosequamur. Hiram rex Tyri misit centum viginti auri talenta Regi Salomoni. totidem auri talenta recepit Salomon à Regina Saba. Hic item annorum numerus consecratus est vitæ hominum eorum, qui fuerunt in diebus Nohe, quibus istud conceditur vitæ spaciū, quo inuitantur ad pœnitentiā, magis volens Dominus ignoscere, quam punire, ut imminētis diluuij terrore, suspensos ad ueniam cogeret postulandam; quo, dum periculum futuræ mortis horrescunt, impietati, atque iniustitiæ renunciarent. Homo enim super omnia animalia ratione prædita, ipsiusq. expertia hoc præcipue sortitus est, quod solus pœnitentiā agendo, uenia dignus sit. Ex quo Domini supra modum clementiam colligere licet; quia multorum annorum offensionem à mundi constitutione in finem usque contractam uoluit relaxare, si eos pœnituisset hoc temporis curriculo. At uero Deus cum ad pœnitentiā Centum viginti annos præmississet, conspecto iniquitatis incrementō, haud expectauit sententiæ finem, sed amputatis viginti annis morte plectendos homines iudicauit; tum ut peccati progressionem comprimeret; tum quia non ignorabat satius fore his qui insanabiles sunt mori, quam uitam agere; ac si uita priuentur, dupliciter prodesse ceteris: namq. horum exemplo à peccato ceteros deterreri, & improbis hominibus mundum ipsum emundari. Mystice uero deputat Centum viginti annos, quod pœnitentiæ sit addictus hic numerus ex consulatione quadragenarij ter repetiti, quem frequenter emundationi & purificationi in diuinis litteris inuenimus aptatū. Inde, et quadraginta diebus Cataphismo ab hominum iniquitatibus terra diluta est. Reijcit autem D. Hier. translationem illam, quæ habet: Non permanebit spiritus meus in homine etc. dicens in hebreo scriptum esse: Nō iudicabit spiritus meus homines istos in æternum, quia carnes sunt, hoc est, quia fragilis est in homine condicio, non eos ad æternos seruabo cruciatus, sed hic illis quod merentur restituam. sic enim legit & Rabi Salomon: Non disceptabit, non iudicio cōtendet spiritus meus. Iam uero apud Philon. Iud. dicit Dominus: Nō iudicabit spiritus meus oibus istis in secula, eo quod carnales sunt. erunt autem anni eorum 120. in quos posui terminos seculi. Nec ab ijs dissentit Glo. de pœnit. dist. 1. prædixerat: Spiritus meus, id est indignatio mea non remanebit in homine in æternū. i. non erit æterna, quia nō seruabo hominē in æternis cruciatibus, sed ipsum hic puniam tēporaliter, scilicet diluuiū

Qua-

quasi Dei sonet clementiam, dū peccator hic pro sceleribus uisitatatur. Magna siquidem est ira Dei. quando peccantibus non irascitur, ultionis tempus differt ut maiori supplicio delinquentes afficiat. Vnde iratus Dominus in hunc modum ad quosdam loqui describitur: Non uisitato filias eorum cum fuerint fornicatæ; nec sponsas cum adulterauerint. è contrario misericordiam nuncians, uisitato, inquit, in uirga iniquitates eorum, & in uerberibus peccata eorum, uerum tamen misericordiam meam nō dispērgā ab eis, neq. nocebo in ueritate mea. Fatidico uati subscripsit Plato, asserens si quem Deus punit, punire gratia boni: et si quis Poeta Iambica inducat, quibus pæsiones Niobes referantur, uel Pelopidarum, uel Troianorum, aut aliquid huiusmodi; uel sinendum nō esse eum dicere hæc Dei opera esse; uel si Dei sunt, educendam esse in his rationē, dicendumq. Deū quidem bona iustaq. egisse, atque eos puniendo iuuisse. Quod uero miseri sint, qui pœnas pendent, sit q. Deus qui sic affligit, poetam dicere nō est permittendū. Sed si diceret malos homines, ut pote miseros, pœnis egere, easq. soluentes à Deo iuari, permittendum. Diodorus Tarsensis Episcopus. Iosephus Heb. Antiq. lib. 4. cap. 5. Laët. Firm. Diuin. inst. lib. 2. c. 14. Trebellius Pollio in Claudio, Carolus Bouillus lib. de numeris perfectis, hunc numerum referunt ad terminum uitæ hominum, quam Deus intra centum uiginti annos coarctauerit, ne diu uiuēdo, et peccata, et damnationem nostram aueremus. Quemadmodum. n. fidelibus non uita longa prodest; sed bona pari filo uita mala quo magis fuerit prorogata; eo magis delinquentibus pœnam multiplicat. Nam si rem penitus introspicias, soli bono uiro bonam senectutem concedi compertum est, non longæ uitam dico; sed uitam cum prudentia. Felices. n. dies multis annis sunt meliores; sicut breuis lux melior; quàm æterna tenebra. salubriter etenim dixit uir propheta, malle se unam diem cum uirtute uiuere, quàm mille annos in umbra mortis, per umbram uitam subindicans malam, quod re magis quam uerbis diuina docet auctoritas, quando impium Cain, pro eo quod se ipsum fraternæ cædis crimine constrinxerat, Dominus uiuere uoluit usque ad septimam generationem. Vnde uaria quantitate numerositatis annorum interposita, ab Adam usq. ad Cataphismū per Cain septem enumerantur generationes; at per Seth, decē. Abraham rursus patriarcham cui bonam senectutē Dominus pollicetur, breuioris cui narrat oraculū, quā ullū ex eius maioribus, philosophice nos erudiens quasit bona senectus, ne hoc promissum intelligamus de senectute, quæ apparet in corpore plena probrofitis

M ij fædi

3. Reg. 9
3. Reg. 101

Gen. 6.
Aug. in Ciu. Dei
lib. 15. c. 24.
Hier. hom. 1. in
Cant. Cant.

Theodora. Cy.
teulis.

Plato de legib.
lib. 9.

De pœnit. dist. 1.
cap. ne forsitan.

Hiero. lib. de He.
braicis quæst. 10.
Chrysol. 1. Gen.
hom. 104.

Lib. Bibliothecæ
antiq.

Of. 41

Psal. 88
Prouerb. 234

De Rep. lib. 2.

Plinius natural.
hist. lib. 7. c. 50.

Psal. 83.

Gen. 41

Gen. 51

sed ditatibus; sed de prudentia, constantiaq. animi dictum accipias. Hic suum teneant locum Platonis verba in Timæo: Nostris illis fabricatoribus de nostro genere consultantibus, utrum diuturnius quidem, sed deterius; an brevioris quidem vitæ, sed melioris efficerent, visum fuit vitam brevem melioremq. diuturnam & deteriori esse omnino anteponendam. Itaque caput esse raro texere; sed carnibus, nervisq., quia flexiones non erat habiturum, non fulcuerunt. His de causis caput membris omnibus acutius ad sentiendum, prudentiusq. sed imbecillius est constitutum.

DE NUMERO CL.

Entesimus quinquagesimus sacer esse perhibetur, nam triplum in se continet quinquagenarium, quasi illum multiplicauerit Trinitas. unde hac de causa non inepte cōspicimus Psalmorum coæquationem fieri numero 150. qui si per quinquagenarios articulos interrogetur, magnum aliquid & valde mysticum continere probabitur. Non enim frustra quinquagesimus Psalmus est de pœnitentia; centesimus, de misericordia, et iudicio; Centesimus quinquagesimus de laude Dei in sanctis eius, quando completo illorum numero magna festivitatis completorium celebrabitur in æternum. Sic porro ad beatam, æternamq. tendimus vitam, primitus damnando peccata; deinde bene vivendo, ut post vitæ malæ fugam, per bona opera perueniamus ad vitam æternam. Hi sane tres sunt dies ante Pascha, quorum primus est pœnitentia, secundus iustitia, tertius dies retributionis, in quo fit consummatio. Unde Dominus in Evangelio: Hodie, & cras eicio demonia, & sanitates perficio, & tertia die consummor. Dies pœnitentia significatur, per diem, in quo passus est; dies iustitia, per diem in quo iacuit in sepulcro; dies retributionis per diem in quo surrexit Dominus. Pœnitentia cruciat: iustitia tranquillat: remuneratio, & vita æterna glorificat, & laetificat. Pœnitentia vox est: Miserere mei Deus, et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Iustitia Christi vox est in electis suis: Misericordiam, et iudicium cantabo tibi domine. Vita æterna vox est: Laudate Dominum in sanctis eius; et, Omnis spiritus laudet Deum. Est huius numeri aliud evidens sacramentum, nam quemadmodum Ceterum quinquaginta diebus diluvio superducto criminibus suis terra diluta est; ita psalmi tali numero producti genus humani pœtis suis pollutum

con.

convenienter reddunt absolutum. Casiodorus: Psalmorum, inquit, spiritalis abyssus peccatis inquinata corda mortalium usque ad iudicij tempus perpetua inundatione purificat, & fit nobis ex ipso salutare diluivum, quod nostrum sensum delictis sordidum reddit ablutum. Tertio quoque mysterio decoratur hic numerus, cum enim quindecim constet decadibus utriusque Testamenti complectitur sacramenta; septem quippe decades referuntur ad vetus Testamentum, vel propter observantiam sabbathi, quam septima die fieri præcipiebat, vel quia promittebat terrena, et temporalia bona, que septenario dierum voluntur; vel quia carnalis ille populus, cui talia promittebat, septuaginta annis in captivitate detentus est Babilonica. Octo vero nostro tempore deputantur, qui resurrectionem Domini, que octava die mane facta est, per quam reparati sumus ad æternitatem, pia devotione veneramus, vel propterea quia sex ætates huius seculi sunt; septima dormientium, id est, illorum qui adhuc expectant communem resurrectionem; octava vero resurgentium, quando novissima mors destruetur, & quando duplici stola vestiemur, scilicet in anima, & in corpore. Inde patet quod Psalmi, in quibus novi, et veteris Instrumenti mysteria panduntur, Centum & quinquaginta mystice numerantur. quid enim in illo calesi armario scripturarum divinarum invenire non possis? Genesim quaras, hic quemadmodum fabricatus fuerit mundus exprimitur. Prophetam dicas, quis de incarnatione Domini, tanta locutus est? Evangelium quoque cupias, passionem & resurrectionem Christi Domini locis innumeris evidenter ostendit. Apostolum velis, audi doctorem, audi misericordem, qui & futura iudicia propter correptiones predicat, & pro peccatoribus frequenter exorat. quidquid denique in caelo, in mari, in terra, vel apud inferos agitur omnia suis posita locis competenter agnoscis. Cum igitur idem valeant septem et octo in ordine singulorum, quod septuaginta, & octoginta in ordine decadum, non immerito septem primæ Psalmiery decades ad vetus, cetera octo decades ad novum Testamentum spectabunt. quamvis interdum in prima parte veteris Instrumenti nova miscantur mysterij sacramenta, ut utrumque cultura nostra convenire modis omnibus sentiatur. Huc facit quod psalmo octogesimo nono scriptum est: Dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni; si autem in potentatibus octoginta anni, et plurimum eorum labor, & dolor. Nam si annos illos ad litteram velimus advertere, multos hominum, et nonagenarios bene vigentes invenies, ut Saturnios, & Ioviales,

M ij ut

Hugo a. S. Vici
in Spec. Eccl. c. 3

Luc. 13.

Psal. 130.

Psal. 100.
Psal. 50.

Gen. 7.

utpote tardiorē vitam sortitos ob tardiorē stellarum ambitū; quia etiam sic decernit suum Hilech & Alcocoden, ut Astronomi dicunt. Et iterum, nec dñ septuagenarios debilitate confectos, ut Mercuriales puros, quorum vitæ spaciū Astronomi decernunt triginta annorum, ut quod ibi dicitur constare minime posse videatur. Ergo duo testamenta per hos numeros insinuauit. Ipsa sunt enim præcepta, in quibus animæ fideles saluberrima mentis valetudine reguntur. Vnde numero octogenario addidit: In potentatibus, quia tunc re vera cepimus habere potentiam, quando nobis Saluator noster apparuit. Ipsi sunt igitur dies annorum nostrorum, qui nobis probabilis vitæ conferunt claritatem, ut merito dies dicantur, per quos Dominum in verbis suis illuminata mente conspiciamus. quod si adhuc mystica quaedam nosse desideras dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni. Aliud est in ipsis, aliud in potentatibus. nam in ipsis temporalibus rebus septuaginta, quia temporalia promittuntur in veteri Testamento. si vero non in ipsis annis, sed in potentatibus, id est, non in temporalibus, sed æternis, octuaginta anni, quod nouum Testamentum in spe est renouationis, & resurrectionis in æternum, et amplius eorum labor & dolor. qui enim hæc duo Testamenta transcenderit, laboribus maximis & doloribus implicatur. Non enim est illic aliquid, sicut Heretici faciunt, plus minusue sentire, ubi celestem regulam seruat moderata distinctio.

DE NUMERO CLIII

Lectos piscatione figurat numerus 153. hic enim piscium inuentus est numerus, quando Dominus post resurrectionem suam nouam vitam demonstrans, retia leuari præcepit. quæ tamen non rupta sunt, quia tunc hereticorum inquietudo non erit. mittuntur enim in dextram partem, ubi peccatores, qui ad sinistram pertinent, non inueniuntur. tunc quippe homo perfectus, & quietus, purgatus in anima sua et corpore, per eloquia Domini casta argentum igne examinatum, terra purgatum septuplum accipiet mercedem denarium, ut sint decem et septem. Quare P salmus decimus septimus in Regnorum libris solus integer legitur, quia regnum illud significat, ubi non habebimus aduersarium. Titulus enim illius est: In finem, puero Domini Dauidi, qui locutus est Domino verba Cantici huius, in die qua liberavit eum

Do-

Dominus de manu omnium inimicorum eius, & de manu Saul. Quis enim figuratur in Dauid, nisi ille, qui venit in carne ex semine Dauid? qui utique in corpore suo, quod est Ecclesia, adhuc patitur inimicos. Vnde & illi persecutori, quem voce mactauit, & in suum corpus traiciens quodammodo manducauit, insonuit de celo: Saule Saule quid me persequeris? quando autem meretur arripere hoc corpus de manu omnium inimicorum eius, nisi cum & illa nouissima destruetur mors? Amplius vis scire vniuersam Sanctorum multitudinem numero notare 17? hac ratione cognosces, si numerum constituas qui legem significet, quod erunt nisi decem? sed lex quando non adiuvat gratia, præuicator es facit, & tantummodo in littera est. propter hoc enim maxime dicit Apostolus: Litteram 1. Cor. 131 occidere; Spiritum viuificare. Accedat ergo ad litteram Spiritus; sed ut operemur præcepta legis non viribus nostris, sed gratia Saluatoris. Cum autem accedit ad legem gratia, id est ad litteram Spiritus, quodammodo denario numero septenarius additur, Spiritui sancto dicatus numerus. Cum itaque legis denario per septenarium Sanctus accedit Spiritus, fiunt decem & septem, quæ in trigonum resurgentia, consociunt numerum 153. qui potest occurrere ad Ecclesie sanctitatem, quæ per Christum facta est, ut, quoniam septenario numero creatura constat, cum ternarius anime, quaternarius attribuitur corpori, susceptio ipsa hominis significetur. ducantur itaque tria septies, quia Pater misit Filium, et Pater est in Filio, et dono Spiritus sancti de Virgine nasci dignatus est. hæc sunt tria, Pater, Filius, & Spiritus sanctus; septies autem ipse homo temporalis dispensatione susceptus est, ut fieret sempiternus; fit ergo summa numeri 21. vel tria septies. Hæc autem hominis susceptio, ad liberationem valuit Ecclesie, cuius Christus caput existit. at ipsa Ecclesia propter animam, & corpus, in eodem reperitur numero septenario. ducantur itaque 21. etiam septies, propter eos, qui per hominem dominicum liberantur. et fiunt simul 147. cui additur Senarius perfectionis symbolum, quia ad illud etiam sacramentum pertineat quod Deus sexta die perfecit opera sua, ad 147. cum sex addideris, fiunt omnes Centum & quinquaginta tria. Aliud huius numeri mysterium. Centenarius Gentium significat multitudinem; quinquagenarius Iudeos ad fidem sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis conuersos. unde additur Triadis mysterium, ut fiant Centum quinquaginta tres. tres enim dicti numeri mystice coniunctum descripti sunt; quoniam coniunctim intelligitur, quia unum sunt omnes p̄j & credentes

172

in Deo per IESV Christum Dominum nostrum, cuius iussu, et virtute ad virtutem trahuntur & perfectionem. Vel ita consideretur: Annus quinquagesimus Iubilans vocari iussus est, in quo omnis populus ab omni operatione quiesceret, at vera requies est in unitate, diuidi quippe non potest unum; ubi enim diuisionis est scissura, vera requies non est. ducamus ergo per ternarium quinquaginta unum, & sunt Centum quinquaginta tres. quia ergo cuncta nostra operatio in fide Trinitatis exhibita tendit ad requiem, decem & septem ter ducimus, ut ad quinquaginta unum venire debeamus. Et quia vera nostra requies tunc est, cum ipsam claritatem Trinitatis agnoscimus, quam in unitate diuinitatis esse certum tenemus, quinquaginta et unum ducimus, & electorum summa in superna patria, quasi Centum quinquaginta trium piscium numerum tenemus.

DE NUMERO CC.

Vcentesimi numeri calculum sepe in malam partem in diuinis Oraculis positum reperies. quandoq. enim titubantem fidem significat, ut qui proueniat à dualitate prima ab unitate disfidente. Cum Dominus noster subiens in montem cum discipulis suis numerosam conspexisset hominum multitudinem ad se venientem, & nosset suorum rudes adhuc, et obliuiosos animos, dixit Philippo, illius tentans animum, & ad futuri miraculi fidem formans: Vnde ememus panes, ut isti manducent? At Philippus, non expectans miraculum; statim refugit trepidus ad pecuniarum viam, nullo alio modo rem hanc peragi posse putans, nisi communi, tritoq. pecuniarum medio, nihil interim cogitans de virtute & potentia verbi IESV, tam etsi viderat illum in nuptijs aquam vertentem in vinum. ab impossibili igitur argumentatus, iuxta humanam rationem: Quid, inquit, Domine queris de parvis emendis? etiam si Ducentis emamus denarijs panes non sufficiunt eis. Qualitatem nimirum ostendens animi, per hunc numeri calculum. Obseruet autem benignus Lector, quòd Ducenti denarij (supputatore magno illo Budæo de partibus asis) valent 20. aureos coronatos Gallicos, quos numeros inuenies in numeribus Esau, scriptum est enim, quòd dum Iacob timeret occursum fratris sui, diuisit de his quæ habebat mumerera capras Ducentas, hircos viginti, oves Ducentas, arietes viginti, tauros viginti, asinas viginti; est autem numerus 20. cognatus 200. quia à numero 2. & 20. &

200. et 2000. cognominantur, & quidquid deinceps in maioribus summis per eundem articulum numeri in infinita incrementa consurgit. Taxatus etiam numerus 200. in preputijs Philistinorum, quando Rex Saul duobus periculis arbitratur interim posse Dauidem, nempe vel insidijs filia sua, à qua se multum amari videbat, aut causa ducentorum preputiorum Philistinorum. propter quæ adipiscenda Philisteos bello aggressurus erat. Dixit ergo Saul: Dabo filiam meam Micholilli, ut fiat ei in scandalum; et sit super eum manus Philistinorum. Deinde dicit ad Dauid: In duabus rebus gener meus eris hodie. quia iam illi tulerat preputia Philistinorum, pro Merob, quam Saul dedit Adrieli; & postea pro Michol ducenta. Ducentos quoq; siclos argenti furatus est Achæ.

1. Reg. 17.

Hieron. in trad. Heb.

10. 7.

DE NUMERO CCXV.

Numerus 215. infaustus est, tum apud Pythagoricos, quia primus incompositus; tum apud Hebræos, quòd totidem annis detenti fuerint in Aegypto. in ea enim descendit Iacob anno secundo sterilitatis, cum Ioseph ageret annum trigessimum nonum, ad 30. scilicet quos agebat, quando à Rege honoratus est, additis septem ubertatis, & duobus famis. Excessit autem Ioseph à vita annorum 110. post cuius obitum, filij Iacob manserunt in Aegypto annos centum quadraginta quattuor, ex annis igitur Ioseph 110. deductis 39. super sunt 81. quibus iuncti 144. surgent 215.

Athan. in Exho. August. in Ciui. lib. 16. cap. 43.

DE NUMERO CCC.

Recenta pro magno admodum numero ponuntur, ut apud Catullum:
Expecta Hendecasyllabos Trecentos,
Quos simul complexa tenet Trecentos.
Et multa huiusmodi etiam apud alios leguntur:
Trecentenas erroribus impleat vrbes.
Trecentum niuei tondent dumeta iuueni.
Trecentum tonat ore Deos.
Est numerus 300. trigonus 24. summi siquidem ab unitate numeri continui ad vsque 24. tercentesimi summam parturiunt, cuius trigonum latus est

Virg. Geor. 11

Æneid. 4.

est aggregatorum supremus 24. si enim medietatem, nempe 12. in numerum qui 24. unitate transfiliat, videlicet 25. ductitaueris, trecentismus per trigonorum normam, consurget. Quemadmodum autem 24. legis plenitudinem notat, ac perfectam diuina pagina cognitionem; pari mensura numerus, quem dico, plenitudinem perfectionis insinuat. In arca. n. Nohe, ubi mensura calitus dantur, Trecentorum cubitorum ponitur longitudo, porro Trecenti, ter centeni sunt. Centenarius autem numerus plenus in omnibus, ac perfectus ostenditur, totiusq. rationabilis creatura continens sacramentum, sicut in Euangelio Luca legitur, ubi dicit, quod habens quis centum oves, cum una perisset, relictis nonaginta nouem in montibus, descendit querere eam, quae perierat; quoadque repertam, humeris suis reportauit, & posuit cum illis nonaginta nouem, quae non perierant. Centenarius ergo totius creaturae rationabilis numerus, quoniam non ex se met ipso subsistit, sed ex Trinitate descendit, & longitudinem uita, hoc est immortalitatis gratiam ex patre per Filium, ac Spiritum Sanctum suscepit, idcirco triplicatus ponitur, ut pote qui ad perfectionem per gratiam Trinitatis augeatur; & ex centenario per ignorantiam, lapsum per agnitionem Trinitatis restituat in tercentos. Trecentismus igitur Trinitatis ferre mysterium manifestum est, quo sub numero omnis Electorum censetur exercitus, in quo obtinemus, ut nos etiam mereamur adscribi. Et si in veterum gestis ingentia designari mysteria non inficiabimur, poterunt fortasse (si tamen coniectari licet, non affirmare) per Trecentas vulpes a Samsone captas, quibus igne caudis alligato, Philistinorum segetes incendit, sapientes Ecclesiae Doctores, ac Verbi Dei concionatores designari, qui in fide Diuina Trinitatis dolo sae huius mundi sapientiam in melius mutauerunt, & feruentissimo zelo contra messem haereticorum exarserunt; dolo dolum opposuerunt, iuxta illud: Dolo vos ceppi: & illud: Astutus considerat vias suas. Neque enim ignoramus astutias eius, id est, diaboli latentis in corde errantium. Quid est autem ignis in cauda, nisi in amore Christi Doctorum perseverantia? Cauda siquidem nomine, operis consummatio designatur, quia in lege cauda offerri precipitur. Itaq. Sancti Doctores terga mundo uertentes in sui abiectioe magis hostium mentes inflammauerunt, cum mundi contentu ea quae retro sunt obliuiscerent, & mentes in anteriora, id est, ad brauium supernae uocationis, extendentes in uia Dei profecerunt. Nec est quod quisquam cauissetur, quoniam vulpem astutum ex ipsa natura

ani-

animal in bono posuerimus. Nam & serpentis uocabulum Christus & diabolus, bonus et malus, licet effectus dissimili, sortiuntur. Et sapientibus animis adscribitur astutia in diuinis oraculis. ut detur, inquit, paruulis astutia, & adolescenti scientia, & intellectus. & apud Mattheum nos admonet Dominus esse prudentes, sicut serpentes. Nos quidem minime fugit vulpem spelunca sua duos parare exitus, ut dum urgeri coeperit per uenatorem ex ista parte, euadendi locum habeat, ex altera. Hac praeditus astutia Paulus Apostolus, dum positus in Damasco ab hostibus ex parte una urgeretur; ex altera parte euasit in sporta. Sic David quaesitus ut occideretur, euasit: & trunco in lecto posito, persequentes illiuit. Non igitur mirum si dux iste hostes oppugnavit cum Trecentis vulpibus, & facibus. Eodem uirorum numero, quo Gedeon uicit aduersarios suos, fidem sanctae Trinitatis credimus esse figuratam. Quis enim sine fide pugnet? Quare canino more aquam lambentes eliguntur: flectentes genua sequestrantur. illi nempe, qui uerbo, et opere in praelio Domini proficiunt, uictores erunt hostium: qui uero in actu remissi sunt, & curui, Christi bello indicantur indigni. Ad hoc mysterium spectare possunt & Trecenti uernaculi, quibus fidelissimus Abraham quattuor Reges superauit. Cum his profecto Dominus noster aduersarios fidei destruxit Arrianos. Cum his ad praedicationis uerba descendit, qui possunt diuina cognoscere, qui sciunt de Trinitate, quae Deus est, perfecta sentire. In his enim illi sunt designati, quibus a Domino dicitur: Si quis uult post me uenire, tollat crucem suam, & me sequatur. Antiquus enim Hebraeorum libris (affirmante Hieronymo) extrema totius alphabeti littera Thau, quae in arithmetica tercentos significat, crucis habebat similitudinem, quae in Christianorum frontibus pingitur: quemadmodum etiam eo signo Deus spiritualiter eorum frontes insignire consuevit, quos a sua ultionis furore decreuit eripere, ut apud Ezechielem scriptum legitur his uerbis: Transi per mediam ciuitatem in medio Hierusalem, & signa Thau super frontes uirorum gementium & dolentium super cunctis abominationibus, quae sunt in medio eius: transite per ciuitatem, & percutite: non parcat oculus uester, neque misere amini omnem autem super quem uideritis Thau, ne occidatis, haec tenus Spiritus sanctus. Non solum uero apud Hebraeos T, signum uitale fuit et saluiferum, sed etiam apud Atticos praesca militia Notarios, qui dum in breuiculis, quibus militum continebantur nomina, uellent demonstrare, quot ex militibus superessent, quot uero in bello cecidissent, T, nota

178

DE NUMERO CCCLXV.

Vm urbis conditor Romulus digereret tempora, annum in decem menses partitus est: at Numa Pompilius, cum in eruditionem hanc mensium numerationem esse animaduverteret, ut que neque ad Solem, neque ad Lunam fuisset accommodata, ad anni magnitudinem, quo lunari usus est imitatione Græcorum, complendam, mensibus antiquis duos in super adiecit, Ianuarium scilicet, & Februarium, eosque uniuersos dispares habuit, ut huic 29, alij 30, dies alternatim attribuerit. unde facile à quouis colligi potest, annum Pompilianum ex 354 diebus tantum constituisse, & ab anno solari aliquot diebus abfuisse. Quare succedente tempore Iulius Cæsar expertus annum Pompilianum temere diuisum, adiutore Sosigene, alijque artificibus, nouam emendationem instituit ad verum Solis cursum, et anni quantitatem constituens dies 365, et quadrantem, hoc est, sex horas pro anno solari integro, ex quadrante quater replicato faciēs quouis anno quarto diem intercalarem, hoc est, annum habentem 366, dies, ut signorum quodlibet Heliophori tricenis diebus denique horis ac semisse, i. dimidia hora transcurrrens Sol incremento dimid. horarum quarto anno unum diem cõpleat. Intercalationi aut illi deputat⁹ fuit Februarius, quod tunc ultimus esset anni mensis, quæ admodum cecinit Ouid.

Fa. lib. 11

Sed tamen antiqui, ne nefcius ordinis erres,

Primus ut est, Iani mensis & ante fuit,

Qui sequitur Ianum, veteris fuit vltimus anni.

Tu quoque sacrorum termine finis eras.

Primus enim Iani mensis, quia Ianua prima est.

Qui facer est imis Manibus, imus erat.

Nec tamen intercalatio illa fiebat vlt. Februarij die, sed sexto calēd. Martij, unde et bissextilis est appellatus. Optime aut actum foret, si diei intercalando alius assignaretur locus, puta finis Decēbris, posteaquã publico cõsensu annu auspiciamur à Ianuario. Sciunt profecto astrorum calculatores quã ineptus locu habeat dies intercaladus in nostro Kalēdario, et quã illis faciat negotiũ. Sed neque adamsim solarẽ motu affectus est Iulius Cæsar, quoniam succedente tempore super esse ex illis sex horis scrupula quedam compertum est, adeo ut quarto quolibet anno post diem intercalatũ Sol praecise nõ sit in illo cali loco et pũcto, in quo fuerat quarto ab hinc retroacto anno. Atque huic errorẽ nõnulli pro uirib⁹ elidere conati sunt, primus Cl. Ptol.

ante

ante annos 1444, hoc est post tempus natiuitatis Saluatoris nostri Christi 138. diligentissimis obseruationibus tempus reuolutionis Solis 365. dierum, horarum 5. min. 55. secun. 12. inuenit, ita, ut in annis 300. unus bissextus pretermitteretur. Nam si exacte residuum tempus à diebus esset sex horarum, inter annos 300. essent bissextiles 75. at hic desunt min. 4. secun. 48. Quare si multiplices 4. min. et 48. secun. in 300. produceretur integer dies. Minuta enim 1200. horas 20. & secunda 14400. horas 4. constituunt. Sed et hæc anni quantitas nostro tempore ab experimentis aberrat. Ptolemæus enim nec motum absidis excentrici Solis ob inopiam obseruationum deprehendere potuit, nec initium anni, ut par erat, ab aliquo ecliptica fixa loco, sed ab Aequinoctij puncto sumisit, illud inquam temporis spatium complexus quo Sol ad verum, vel æquinoctium, vel solstitium reuertitur, cuius anni spatia inæqualia sunt. atate. n. Albategni non horarum 5. m. 55. sec. 12. ut tempore Ptolemæi, sed fuit dierum 365. hor. 5. m. 47. fere. Quare Asraël, qui tabulas motuum Alphonso regi composuit, Georg. Peturbachius, Iohannes à Monte regio, atque omnium postremus Aloysius Lilius multo verius ac certius tempus restitutionis Solis ad idem ecliptica fixa punctum tam in longitudine, quam in latitudine, per circumferentiam maximi circuli à Polis ecliptica fixa in Solis centrũ ductam, atque ibidem fixam, donec Sol in idem punctum reuertatur, nullam ex hoc differentiam statuēt, quod Sol sub mobili ecliptica à fixa dimotus, nũc in Septētrionalem, nunc in Merid. partem defleat, ad definiendam anni quantitatem assumerunt. veram nostri temporis annorum quantitatem facientes dierum 365. hor. 5. cũ minut. horæ 49. secundis vero 16. fere. Ex qua anni quantitate sequitur ut quibuslibet 134. annis, per integrũ diẽ æquinoctiũ uersus mensis initium retrocedat. Huic autem retrocessioni illud potest adhiberi remediũ nempe ut quolibet 134. annorum circuitu unus eximat⁹ ex anno dies, et ex bissextili cõmunis fiat. Verũ ut annis notabilioribus id cõtingat, quales sunt ceterisimi Aloysius Lilius aliã a Ioãne Lucido relatã ratione affert, ut scilicet, non in ipsomet 134. annorum completo spacio, demtio illa per annum bissextilem cõmunem factũ efficiatur; sed ut per 300. annos centesimus quilibet annus ex bissextili cõmunis fiat, quadringentesimus dehinc uero bissextilis relinquatur, atque eodẽ ordine decēps propemodũ procedatur. Nõ cõmemorabo hic numerũ illũ 365. calorũ, cuius principẽ Abraham Basilius deliramenta constituerunt, ne rem seriã in anibus et ridiculis fabulis infarciã. Illud addam quod annus etiã apud Persas in dies 365.

N ij descri-

describatur. eaq. de causa igni illi suo, quem sacrum & eternum vocabant, totidem Sacerdotes iuvenes instituerant, qui canentes, ignem quaquagelaratur, sequerentur.

DE NUMERO CD.

Vram peregrinationem significari numero *Quadringsimo*, testantur qua ad *Abraham* per *Angelum* dicta referuntur *Genesi* 15. his uerbis: Scito prenoscens quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua, & subijcient eos seruituti, et affligent annis *quadrings*. Generatione autem quarta reuertentur huc. Bonus. n. & amator hominum *Deus* à sua sententia, non à reru euentu disciplina tempus numerare consuevit. quod & erga *Patriarcham Abraham* fecit nō permittens populū *Israel* hoc omne tempus degere apud *Aegyptios*. verum à sententia sua *Quadrings* annos enumerat. In eundem sensum *Iudith* cap. 5. scriptum est, quod cum aperuisset fames omnem terram, descendit populus *Israel* in *Aegyptū*, illicq. per 400. annos sic multiplicati sunt, ut dinumerari eorum non posset exercitus. Quod non ita intelligendū quasi male tractatum, & seruituti subiectum, uel in *Aegypto* detentum dixerit hoc semen annis *Quadrings*: sed per hyperbaton legendum, quia peregrinum fuit semen annis *Quadrings*, in cuius parte temporis etiam accidit seruitus in *Aegypto*. Quia. n. scriptum est: In *Isahac* uocabitur tibi semen, et ab anno natiuitatis *Isahac* usq; ad annū egressionis ex *Aegypto*, computantur anni *Quadrings* quinque, et a quinto anno *Isahac*, quo per filium ancilla caput affligi, labor *Quadrings* computatur annorū, quib⁹ siue in terra *Chanaan* siue in *Aegypto* peregrinū fuit illud semen. *Apostolus* etiam dicit legem datā post annos *Quadrings* triginta à testamento, seu fœdere *Dei* factō cū *Abraham*, numerans annos *Quadrings* triginta à tēpore promissionis facta ad *Abrahā*, ad illud usq; tempus quo lex data est. sic. n. ait *Epistola* ad *Gal.* *Abrahā* dicta sunt promissiones, & semini eius, hoc autem d. co. testamentū ante comprobātū à *Deo* in *Christū*, lex qua post annos *Quadrings* triginta cepit, non facit irritum, ut abroget promissionem. Hi sunt *Quadrings* triginta anni de quibus in *Exhodo* scriptum legitur. In hoc persecutionem passus est *Iahacob*, quando *Esau* eū insequeretur cum *Quadrings* uiris. neq. siue magni consideratione mysterij in seruitute, in peregrinatione, ac in

Aug. in Ciu. Dei
lib. 18. c. 24.

Gen. 22.

Cap. 31.

Cap. 12.

Gen. 32.

per-

persecutione taxatur hic numerus. est enim quadratus habens radicem 20. in quo *Esau* munera quadam accepit à fratre. Pro *Rachel* seruitute pressus *Iahacob*, & his plura.

DE NUMERO CDXC.

D numerum *Quattuorcentum nonaginta* referri debere peccatorum remissionem, sunt qui referant *Theologi*, quod percunctanti *Petro* *Apostolo* quoties condonaret fratri in eum peccanti, num usque septies? *Dominus* respondisset: Non dico tibi septies, sed septuagies septies. Auiunt ergo in numero 490. terminum constituisse remissionis, quod hanc numeri summam conficiant septuagies septies, seu septuagies septem. Quidam etiam hac ratione explicarunt locum illum *Geneseos*. De *Cain* ultio dabitur septies; de *Lamech* uero septuagies septies. *Cain* ob id quod fratri manus inferre ausus est, septem supplicia sibi accerserit. At *Lamech* post *Cain* condemnationem cade constrictus merito dicit: Si de *Cain* septies uindicatum est, de me *Lamech* septuagies septies uindicabitur. hoc est, si iusta aduersus *Cain* *Dei* sententia exstitit, ut septem supplicijs afficeretur, ipse equidem dignus sum, qui *Quadrings* nonaginta penis excrucier. Quoniam ille, quemadmodum ab alio, quid, quamq. graue crimen esset, eadem committere, minime didicerat; sic nec homicidam illum uiderat meritis pœnas exsoluentem. Ego autem gementem, ac trementem cernens, iraq. diuina magnitudinem ob oculos habens, huiusmodi exemplo nec melior factus, nec à facinore deterritus sum. proinde iure optimo multo maiora mihi tormenta inferentur. Hic igitur numerus honori habitus est non modo in remittenda offensa; uerum etiam in animaduertendis atque uiscendis flagitijs. Huc etiam referenda uidentur septuaginta hebdomadae *Danieli* ab *Angelo* usque ad peccatorum remissionem, & iniquitatis expiationem determinata, qua in *Tricesimum tertium* *IESV* *Christi* annum desinunt. quia si, pro singulis hebdomada diebus singuli solares anni, uti consuevit scriptura, numerentur, ex septuaginta assumtis septies, *Quadrings* & nonaginta solares anni propagantur, qui, si à septimo *Darij* *Longimani* anno, quo *Esdras* *Hiero* *solyman* constituenda denuo *Reipublica* causa missus est, siue ab *Olympiadis* octogesima anno tertio usque ad *Christum* pro nobis uoluntaria

Theophilactus,
Ioan. Chrysof.
Beda.

Math. 18.

Gen. 4.

Dan. 9.

Vide *Hieron.* in
Dan. tom. 3.
Leuit. 25.

N ij nece

necesse peremptum Olympiadis ducentesimo secundo anno quarto colligantur, erunt exacte intermedij anni solares Quadringenti nonaginta, ut Angelus Danieli prescripserat.

DE NUMERO D.

Quingentorum significatio redit ad quinquaginta. Greg. Mor. lib. 1. cap. 15. exponens illud Job: Quingenta quoque iuga bouum & quingenta asinae, in quinquagenario, inquit, numero, qui septem hebdomadibus nonade addita, impletur, requies designatur. Denario autem numero summa perfectio exprimitur, quia vero fidelibus perfectio quietis promittitur, quasi quinquagenario decies ducto, ad Quingentesimum peruenitur. Porro quod Quingentesimus remissionis, & indulgentiae teneat sacramentum, non solum vetus scriptura, sed Saluatoris in Euangelio verba demonstrant, qui dum parabolam remissionis edocet, & indulgentia debitores, quos introducit, unum in quinquaginta, & alterum in Quingentis fuisse denarijs, dicit obnoxios. Quinquaginta autem, & Quingenti, licet cognatus sit numerus, quod ibi septem septimanis, addita unius numeri perfectione, consurgat quinquagenarius, & hic, septuaginta septimanis, addita unius decadis perfectione, Quingentorum numerus cumuletur: quo tamen plures sunt septuaginta septimanae, quam septem, eo perfectior ac praestantior (ex sententia doctissimi Origenis) numerus Quingentorum, quam quinquaginta. Vnde Saluator noster pronunciat, quod plus diligit ille, cui Quingenti, quos debebat, denarij donati sunt; quam ille, cui quinquaginta. Haec historica expositione dicta sint, nunc mystici intellectus secreta videamus. Duo enim debitores utrumque populum Iudeorum scilicet & Gentium designant, qui uni sceneratori, id est, suo Creatori non materiale pecuniam, sed propria salutis nummum debebant. Conditor enim noster, quos ad imaginem suam creauit, quasi commutato ad seruandum sublimauit denario. Nam denarius solet Regis imagine, ac nomine formari. Omni autem, cui multum datum est, multum quaeretur ab eo. Et cui multum commendauerunt, plus petunt ab eo. Et quidem utriusque populi debitum per quinarium numerum multiplicatur. Quia videlicet quinque sunt sensus, quibus in hac vita utentes, imaginem, quam accepimus nostri Conditoris excolere debemus. Sed minus debet populus,

cui

cui legis decalogus per seruum data est; amplius autem, cui gratia vitae aeternae per filium commissa: ideoque huius per denarium, illius per centenarium numerum faenus accumulatur, quem ad regni caelestis, quod his, qui sunt à dextris dabitur, significationem pertinere saepe docuimus. Neque frustra eodem flexu digitorum, quo denarius in leua, ipse figuratur in dextra, nisi quia & nunc opera decalogi qua littera non poterat, fides perficit, & in futuro reddet unicuique secundum opera eius. Verum quia neutri nostris viribus, sed illius gratia salui facti sumus per fidem recte dicitur: Non habentibus illis unde redderent, donauit utrisque. Et utique plus diligit, cui plus donatur. Cui autem minus dimittitur, minus diligit. quia suae bonae perficiendae, quam accepimus scientiae, suae uitandae; quam incurrimus, insipientiae uelut intelligere, multo utique plus Ecclesiae, quam synagoga donatur, quae & sediori quondam, ut pote quam nullus doctor prohibuit, idololatriae sordibus corrupta est. sed ubi abundauit peccatum superabundauit gratia: & maiori nunc est perfectionis Euangelicae sublimata praerogatio. Cui dicitur, quia multi Prophetae, et iusti cupierunt videre, quae uos uidetis, & non uiderunt, & audire quae auditis, & non audierunt. Conuenit huic loco quod numerorum historia refert, diuisis aequaliter caesorum Medianitarum spolijs, eos quidem, qui de pugna uenerunt Quingentesimum de sua portione caput, ceteros uero Quinquagesimum Domino dedisse. Quia & magna offert, qui se in castris uirtutum exercendo tutum ab incurusione conseruat hostili; sed maiora utique, qui gladium uerbi uibrando, innumeras aduersarij exercitus copias sternit. Designabant hunc numerum Romani, quemadmodum scribit Valerius Probus, littera, A, quam Guil. Budaeus refert salutare dici litteram, eamque in iudicij absolutiois fuisse notam; ut tristem, C, quae condemnationis. Cicero in Diuinatione: In causis maioribus Iudices uniuersi in cistam tabulas simul conijciebant suas, insculptas litteras habentes absolutiois, siue condemnationis, cum de alicuius capite agebatur; H, & L, ampliatiois. his enim litteris significabant non liquere.

Latinis litteris expressi numeri ex Valerio Probo.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n
500.	300.	100.	500.	250.	40.	400.	200.	1.	51.	500.	1000.	90.
o	p	q	r	s	t	u	x	y	z.			
11.	400.	500.	80.	70.	160.	5.	10.	150.	2000.			

De

Hieron. in Ezechiel. 42.
Luc. 7.

Rom. 5.

Matt. 13.

Cap. 31.

Ibidem.

DE NUMERO DC.

Completam operis seriem atque supremam perfectionem demonstrat Sexcentismus numerus. Inde Sexcentos in aratro dicitur percussisse, qui per crucem Domini crucifixus est mundo. Illius enim figura fuit Samgar, qui in Sexcentis viris percussit

Iudic. 3.
In Iudic. lib. 4.
1. Reg. 13.
Ambrose de Nohe & arca lib. 1.
Gen. 7.
Gen. 7.
Cap. 41.
Greg. mor. lib. 35. c. 10.
Exho. 12.
Gen. 7.
Atha. Quest. 110
Amb. de sacramentu. lib. 2.
Psal. 128.
Gen. 7.
Aug. contra Faustum Manich. lib. 8.
Gen. 8.

Allophylos vomere, quod haud ociose fuisse dictum voluit Origenes quod opus non fuerit numeros designare. sex dies in boni operis studio conceduntur, centenarius autem numerus summam continet numerorum. Sexcenti ergo viri sunt opere, & cordis deliberatione robusti. Est etiam illa perfunctoria consideratio quod Sexcentesimo anno Nohe factum fuit Diluuium illud in iherosale. videtur enim ostendere, quia sexta die Adam creatus est. Idem numerus est par, & in auctore, & in reparatore seruat. quia senarius, qui singularis dicitur, & huius mundanae fabricae figuram tenet, transpositus ultra in secundum, tertium, quartum, quintum, & sextum limite 60. 600. 6000. 60000. et 600000. designat. Vnde & secundus mensis anni Sexcentissimi, quo intrauit Nohe in arcam, eandem senariam diem significat, quia duo menses sexaginta diebus concluduntur. Sic Sanctus Iob sex milia camelorum possidet, quia plenitudinem operis in Ecclesia accipiunt, qui ab illa dudum vitiorum suorum sceditate perierunt. Quod vero in Exho. de Israelitis egressis ex Aegypto scriptum est numerum pedum virorum fuisse Sexcenta fere millia. Per hunc numerum designantur perfecti in operibus bonis, at vero per hoc quod dicit, fere, intelligi datur, quod in presenti vita quantumcunque sit homo perfectus, semper tamen deest ei plenitudo in hac vita meriti, iuxta illud cuiusdam sapientis: Gloria perfectorum principium, non perfectio. Illud igitur dici potest, quod anno Sexcentesimo inundauerunt aquae catachysmi, quia sexta mundi aetate commendatum est Sacramentum Baptismi. Diluuium enim praesignabat sanctum Christi Baptismum. De quo Psalmographus dicebat: Dominus Diluuium inhabitare facit, quia inundat super cuncta peccata. Illud etiam apertum est mysterium, quod anno 600. vita Nohe completa est arca, quia sexta aetate, veniente Christo, instituta est Ecclesia, quam ingrediuntur seruandi; ut iam in egressione ab arca finis mundi designetur, quando iam non erit opus arca, quod fiet post Sexcentimum annum. Sexcentesimo autem & uno anno vita Nohe, id est, peractis Sexcentis annis, aperitur arca tectum, quia finita sexta seculi

aetate,

aetate, quae etiam sex milleno anno dicitur posse concludi secundum prophetiam Heliae, reuelabitur absconditum sacramentum atque promissum. Habet autem Sexcentismus numerus quoddam perfectionis symbolum. cum enim procedat a senario primo perfecto, tum Graeci, tum Latini eo utuntur ubi rem cui nihil addi potest amplificare contendunt. Gregorius Naz. in funere patris: Ne a Sexcentis quidem, ut dici solet, motus fuisset. Item Lib. in plagam grandinis: vitam mihi potius quinque verba eloqui prudenter contingat, quam Sexcenta in lingua, & voce tuba obscura & incerta. Cicero ad Atticum: Venio ad Epistolas tuas, quas ego Sexcentas uno tempore accepi: item: Sexcenta incommoda sum perpeffus in tuenda Republica: & Sexcenta possum decreta proferre. Martialis epigrammatum lib. 6.

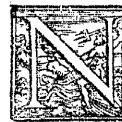
Laetius Firm. diuin. iust. lib. 7 cap. 14. Aug. in Ciu. Dei lib. 20. c. 7.

Et dolet, & queritur sibi non contingere frigus,

Propter Sexcentas Baccana gaufapinas.

Lepideq. Plautus in Captiuis: Sexcentoplago nomen fecit illi, cui plaga innumere nunciabantur. Sed ne Sexcenta eiusmodi proferam, ad reliqua progrediar.

DE NUMERO DCLXVI.

Numerus bestia dici potest 666. quod viri quidam illustres scripserint ex litteris componi nomen Antichristi comprehendentibus 666. dicente Spiritu sancto: Hic est sapientia. Qui habet intellectum computet numerum bestiae. numerus enim hominis est: et numerus eius Sexcenti sexaginta sex. Itali quidam ausi sunt affirmare hanc prophetiam adimpletam in impio illo Martino Lutero, quod huius numeri in unum collati consiciant 666. Diuidunt enim totum alphabetum tres in classes, quarum prima tenet vnitates; secunda decadas; tertia centurias. Cumq. in nostro alphabeto ad complementum viginti septem characterum, quattuor desint, illarum locum suppleunt I, & V, consonantes simplices, ut in Iacobus & Vincentius nominibus; deinde III. & HV, aspiratae, ut in Hieronymus, et Huielmus: licet Germani pro HV aspirato, utantur duplici VV, ut Vuielmus. Galli autem, & Itali in suo alphabeto vulgari G, cum V coniunctum loco eius ponunt, dicentes Gulielmo, Girolamo.

Apoc. 13.

Qui

Qui numeri singulis litteris deputentur.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	20	30	40
O	P	Q	R	S	T	V	X	Y	Z			
50	60	70	80	90	100	200	300	400	500.			
I	V	HI	HV.									
600	700	800	900.									

Hæc igitur erit summa numerorum perfidi Hæresiarcha:
M A R T I N L V T E R A
 30 1 80 100 9 40 20 200 100 5 80 1.
 qui simul iuncti numeri pariunt 666. Sed & eisdem ordinem diximus servasse Græcos omnibus suis litteris exprimentes numeros. verum toto alphabeti sui caractere in numerorum figuras extenso, tres, qui plus sunt, numeros notis proprijs, quæ ex alphabeto non sunt depingunt, prima est ,, notans 6. secunda v, notans 90. postrema 3, signans 900. Græci igitur nomen bestia reperunt in nomine Τελιμαχος .i. gigantis, hoc inquam modo:

T E I T A N
 300 5 10 300 1 50.

Et sibi nomen Antichristus, quasi omnibus potentia antecellat, usurpatum reputans, ipsum se esse iactans; de quo scriptum est: Exultavit ut Gigas ad currendum vitam à summo calo egressio eius. Ponit Tycho-nius aliud nomen, quod illustris dicitur interpretatum:

Λ A M Π E T I Σ
 30 1 40 80 5 300 10 200.

Aliud affert Arethas, quod Latinus dicitur:

Λ A T E I N O Σ
 30 1 300 5 10 50 70 200.

Ponit & Primasius duo nomina, dictam numerorum summam comprehendentia. primum est:

A N T E M O Σ
 1 50 300 5 40 70 200.

quod significat honori contrarium, (neque enim honor ei, sed anathema convenit.) Alterum istud:

A P N O Y M E
 1 100 50 70 400 40 5.

Inter-

Interpretari potest, Nego. Nec mirum quod hoc vocabulo dignus dicatur Antichristus, id est, negationis, cum Christo nomen congruat credulitatis, ipso testante, cum dicit: Hoc est opus Dei, ut credatis in eum qui me misit; itemq. Creditis in Deum? & in me credite. Ac per hoc siue honori contrarium dixeris, quod est Antemos; siue Nego, quod est Arnoyme iure ad Antichristum potest virumque referri, ut per duas partes orationis, nominis scilicet, ac verbi, tum personæ qualitis, tum operis asperitas insinuetur. Sed operosa expositione indiget, quomodo se tantus appetitor laudis, tali velit notari caractere. Rupertus Tuitiensis adducit quoddam nomen Gothicum, quod interpretatum sonat Gentium seductor.

Γ E N Σ H P I K O Σ
 3 5 50 200 8 100 10 20 70 200.

Quo circa per numerum nomen, & ex nomine supputatus numerus invenitur, atque ipsius interpretatione nois, qualitas meritorum agnoscitur. Cur vero hoc numero voluerit insigniri, facile dictum. Senarius, quo factus est mundus, operis perfectionem significat, qui siue simplex, siue per decem, centum, seu multiplicatus, eiusdem perfectionis sexagesimum ceteresimumq. fructum demonstrat. erat autem pondus auri, quod afferebatur Salomoni per singulos annos Sexcentorum sexaginta sex milia talentorum ut habetur 2. Paral. cap. 9. Quod ergo vero Regi iure munus & debetur & solvitur, hoc etiam sibi seductor ille Tyrannus exigere presumeret. Non videtur tacendum quod Hieronymus Mediolanensis hanc prophetiam adimpletam in pseudopropheta Mahumete contendit, quod hoc numero tempus insinuetur quo regnare incaperat. At dicet quis, Maumethes legem promulgavit anno salutiferi partus 621. anno vero 634. vitam obiit, vel potius salutis 619. & in fatis concessit anno 632. Et plurimi illud affirmant anno etatis sexagesimo tertio vita defunctum, cum anno 632. annorum esset 34. erit igitur ut 63. annus vite Maumethi sit 661. aut secundum prophetiam, vel forte numerus perfectus pro imperfecto supponitur. Digna quidem hac virorum speculatio, attamen illud ad querendum superest, quid ad illum hominem spectet hic numerus, quando & numerus taxatur, & tamen ad eiusdem computationem queritur Sapientia & Intellectus. Sapientiam igitur queramus, divinam paginam consulamus de Antichristo dicentem: Et faciet ne quis possit emere aut vendere, nisi qui Apoc. 13. habet characterem aut nomen bestia aut numerum nominis eius. Diligenter igitur considerandum quia prius cum dixisset: Ut nequis possit emere

emere, aut vendere, nisi qui habet characterem, aut nomen bestiae, aut numerum, non sine certi promissione sacramenti addidit: Nominis eius. post vero cum dicit: Siquis habet sapientiam, computet numerum, nullam de nomine fecit mentionem, sed tantummodo: Computet numerum bestiae, ac deinde: Et numerus eius (& absque ulla nominis interpositione,) est Sexcenti sexaginta sex. Cur hoc quaso? nisi quia aliud nomen bestiae significat, & aliud ipsa est? ipsa namque bestia homo est, & in ea Diabolus inhabitat. Ast vero nomen eius, quod sibi usurpat, quod nisi quis confessus fuerit, vendere, aut emere non poterit, Deus est. Aduersatur namque, & extollitur supra omne quod dicitur Deus, adeo ut in templo Dei sedeat ostendens se tamquam sit Deus, & non sit alius praeter eum. Duos ergo numeros hic intelligi oportet, alterum nominis eius, quod illa bestia sibi usurpat, scilicet Dei, alterum bestiae, id est, hominis eius, quod ipsa erit. Alius namque est numerus Dei, & alius hominis; immo omnis creatura rationalis, quae ad Creatoris gratiam non pertingit, siue hominis, siue angeli. Debuerat quidem vnus esse numerus Creatoris, & creaturae; sed creatura numerum sibi alium elegit, dissentiendo à Creatore. Creatoris siquidem numerus est septenarius, quia completit Deus opus suum die septimo, & benedixit diei septimo, et sanctificauit illum, de quo hac scribit Philo Iud. lib. de vita Moysis: Moyses diem sacratum septimum veneratus est, cuius eximiam pulchritudinem cernebat acutioribus oculis, expressam calo, mundoq. vniuerso, ipsa natura praferente eius simulacrum. Inueniebat enim ante omnia matre carere hunc numerum, expertem feminini generis è solo patre satum absque semine, & absque partu genitum. Animaduertit praeterea septimam semper virginem, nec è matre natam, nec matrem ipsam, nec e corruptione oriundam, nec ipsam corruptibilem. denique intellexit hanc esse mundi natalem, calo, terraq. festam, & omnibus terrestribus exhilarantem cuncta concinnissimo septenario. Haecenus Philo. Quis est autem numerus creaturae? senarius. Senario namque dierum numero vniuersa creauit summus artifex Deus, & in sexta die. immo et sextus dies creatura est hominis. & ille quidem ad hoc fuit conditus, ut post obedientiae opus consummatum cum Deo in septimo sabbatizaret, id est, requiesceret, eoq. compleretur bono, quod significat dicendo: Compleuitq. Deus die septimo opus suum, quod fecerat. Significat namque dies septimus, siue sabbatum aeternam requiem. Apostolo teste, qui dicit: Ingre diemur enim in requiem qui

qui credimus, quemadmodum dixit: Sicut iuravi in ira mea si introibunt in requiem meam. Nam secundum legem cum non plus quam mille passus in sabbatho extra portam progredi liceret, Dominus, apud quem tota lex spiritalis est, statum, vel seculum illud, quod praesenti vita succedit, sabbathi nomine voluit intelligi, dum apud Matthaeum inquit: Orate, ne fiat fuga vestra hyeme, vel sabbatho. Est enim sensus, Orate ne finis omnium mors vos comprehendat in infidelitatis hyeme; vel ne tunc primum conuerti, & per poenitentiam velitis effugere iram Dei quando iam non licet operari. Quoniam ergo homo, ut in illam Dei requiem introiret, ut in illius numeri septenarij sabbathismo cum Deo sabbatizaret, conditus est; sed neque homo tunc introiuit, neque diabolus qui illum decepit, unquam introibit: (namq. uterq. sine Deo, immo contra Deum, in creatura mundi, & in semetipso voluit gloriari,) ideo, nos admonet veritas dicens: Si quis habet sapientiam, cum viderit illum hominem peccati, filium perditionis magnifice gloriantem, cogitet, quia quicquid loquitur vel agit, non pertinet ad illam requiem, non est de illa septima Creatoris, sed totum de creatura mundi, de concupiscentia oculorum, ac proinde quasi certo confirmatus argumento, sciat, & dicat, quia ille homo non est ipse, quem se esse dicit: non est Deus; sed fallaciter se ostendit tamquam sit Deus. numerus enim hominis est: & homo ille, homo quidem natura, sed diabolus in illo totus erit cum omni sua astutia, et tota plenitudine: & eiusdem hominis aduentus erit, secundum operationem Satanae. quare non senarius simplex, siue singularis, numerus illius erit. sed numerus eius Sexcenti sexaginta sex. Nam senarius, qui numerus hominis est, ad septimum, ad sabbatum, ad requiem Dei, propter suam praeruaricationem, non pertingentis, secundi & tertij limitis transgressione multiplicatus est; & de primo, id est, singulari limite, in secundum, id est, decimum transgressus, sexaginta facit; idemq. in tertium, id est, centenum traductus, sexcentos efficit; qui copulati conficiunt 666. Quid est hoc, nisi quia diabolus Satanas, qui in illo homine totus habitabit, postquam semel a requie Dei, à celesti sabbathismo sese excussit, secundo & tertio laborem suum multiplicauit? Vis scire quomodo, quando, vel ubi transgressor antiquus numerum suum multiplicauerit? Dicam. Primo, ubi perfectis calo, et terra, & omni ornatum eorum, die septimo completit Deus opus suum, quod fecerat, & requieuit ab omni opere quod pararat; ille cum requiescente Creatore in

Act. 1.

Cap. 2.

1. Ioan. 21.

Diaboli prima praeruaricatio.

Septimo eius die non requiescebat: quin etiam iam dudum propter inquietudinem superbiae suae de caelo in istum caliginosum aerem proiectus, in circuitu ambulabat & laborabat. Erat ergo in numero senario singulari, in ista sex dierum creatura, in quo quippe senario se detineri dolens homo poenitens, septimumque diem suspirans dicit in Psalmo: Notum fac mihi Domine finem meum, & numerum dierum meorum, quis est, ut sciam quid desit mihi. Ille autem impius, et praevicator angelus non sic, sed cum esset foris à requie siue septima die, & senarius ei adhuc simplex siue singularis esset, non contentus fuit labore suo, sed adiecit per invidiam ut genus humanum in eundem laborem traheret secum decipiendo protoplastum. Hoc agendo utique transgressionem auxit, & recte sicut proprius ita & hominis labor imputatur illi. Multiplicatus est ergo primus eius senarius, et factus est iam numerus eius sexaginta sex. At nec isto contentus, adiecit adhuc tertia transgressione senarium eius multiplicare, quando qui hominem deceperat, rursus dolo & in prodigijs mendacibus manifestus hostis apparebit. Apposite igitur numerus eius Sexcenti sexaginta sex, quia videlicet labor peccati, qui in homine cum Deo non sabbatizante ante simplex est in illa bestia notis incrementis secundo, ac tertio multiplicatus est. Auctoritate fulcitur nostra sententia, quando plagam mortis Antichristi ter commemorat, primo quidem cum dicitur.

Apoc. 13. vidi unum de capitibus suis quasi occisum in mortem, & plaga mortis eius curata est; secundo cum dicitur: & fecit terram, & inhabitantes in ea adorare bestiam primam, cuius curata esse plaga mortis; tertio cum dicitur: ut faciant imaginem bestiae, quae habet plagam gladij, & vixit. Ter namque malignus ille plagatus est. Primo quando iudicatus in caelo sententiã damnationis accepit; secundo, quando in serpente, per quem deceperat hominem maledictione multatus est. Tertio quando Dominus IESV interficiet eum spiritu oris sui, & destruet illustratione aduentus sui. Hic est verus bestia numerus Sexcenti sexaginta sex. Si quis huic expositioni contrarius est, querat aliam solutionem, et tunc recte ea quae à nobis dicta sunt, improbabit.

Diaboli apertio
transgressio.Tertia Diaboli
transgressio.

Apoc. 13.

Ibidem.

Ibidem.

Gen. 31

a. Thefla.

DE NUMERO DCC.

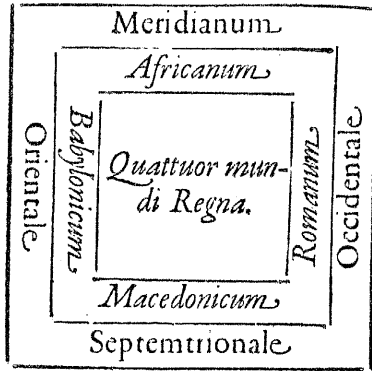

Septem aetatibus hic mundus rotatur in octavam; & semper octonarius est reiteratio post complementum. Sunt anni quibus monarchia viget Septingenti: deinde cadit. Cum enim quattuor fuerint Regnorum principatus ineffabili ordinatione per quattuor mundi cardines distinctis gradibus, eminentes; horum quemlibet terminat Septenarius per centenarium multiplicatus. nam Roma, in qua per septem reges primo regnatum est, licet ad IESV Christi aduentum perfecto prouideretur imperio, dictus tamen lacrymabile quanta fuerit passa anno 700. sui natalis. Namque contra Particos missus M. Lucius Crassus consulatus secundo occiditur; exercitusque deletur: & inter hac Roma ipsa repentino correpta incendio concrematur. incertum quippe unde concretus ignis plurimam urbis partem inuasit. neque unquam ante a tanto correptam, ac vastatam Civitatem ferunt. nam quattuordecim vicis cum vico Iugario consumptos memoria proditum est, adeo ut post aliquot annos Caesar Aug. ad eorum reparationem, quae tunc exusta fuerant, magnam pecuniam vim ex arario publico largitus sit. Hic iam Pompei, & Caesaris bellum civile successit execrandum, quo praeter calamitates, quae praelys acciderant, etiam Romani nominis fortuna mutata est. Nam Casare aduersum patriam cum exercitu ueniente, Consules Pompeio duce, Senatusque omnis atque uniuersa nobilitas ex Vrbe fugit in Graciam. Orientis autem, & occidentis regnum aequae Babylonium, et Romanum iure vocitari neminem unquam dubitasse scio. Ceterum constat vastata per Medos Babylonia, & irrupta per Gothos Roma, numerum cucurrisse Septingentesimum. Anno denique millesimo quadringentesimo à conditione, duplicato videlicet septenario à Rege Cyro Babylonia capta est. At Macedonicum regnum, quod sub Septemtrione fuisse cum ipsa cali plaga, docent Alexandri Magni ara sub Rypheis montibus collocata, à Carano conditore usque ad Persen annos numerat Septingentos. Africanum denique, siue Carthaginense uniuersa praecelluisse Africa; & non solum in Siciliam, Sardiniam, ceterasque adiacentes insulas, sed etiam in Hispaniam regni terminos extendisse, historiarum monumenta declarant. hoc autem Meridianum regnum, à conditione usque ad euerisionem, annos stetit Septingentos. diuina significationem Carthago post annum 700. sua constructionis.

Nic. Cus. lib. 31
excit. Alla. dies.Tit. Lilius pat.
hist. decade 11.Eutropius hist.
lib. 6. cap. 6.
Paulus Orosius
hist. lib. 6. 12. &
lib. 7. cap. 11.Nic. de Cusa exc.
cit. lib. 3. allelesa
dies.Paulus Orosius
hist. lib. 7.Paulus Orosius
ibidem.Raphael Voh
com. lib. 13.
Eutropius hist.
lib. 4. de pannonico
bello.

De

O | Meri-

DE NUMERO M.

Millenarius numerus, ultra quem nulla nostra succrescit computatio, plenitudinem rerum, de quibus agitur, indicare consuevit. est enim denarij cubus, nam denarius in se ductus producit centum, quae iam figura quadrata profunditate carens, ut autem in altitudinem surgat, et solida sit, rursum centum decies multiplicatur, et Mille fiunt, ultra quem numerus nequit extendi, cum sit extensus in longum, latum, et profundum. Homerus inter Gracos poetas facile princeps, Achillis iram scribit mille dolorum causam fuisse Gracis, Millenario pro perfecto, et absoluto numero posito, quem imitatus est Virg. dum Iunone describit irime calo dimisisse ad Didonem moribundam: Ergo Iris croceis per caelum rosida pennis, Mille trahens varios aduerso Sole colores Deuolat.

His similia Millies inuenies apud Poetas. At in Diuinis litteris, quamuis saepe pro perfecto reperiatum et solido; non tamen quamlibet notat perfectionem, sed celestium praecipue, id est, incorporeorum, quae est illorum, qui habitationem super nos sortiti sunt, quae est excedentium corruptionem, et consequentium incorruptionem. propter quod Dei spiritus dicit in Cantico: Vinea fuit pacifico, in ea quae populos habet: tradidit eam custodibus: vir affert fructum eius Mille argenteos. Quis vir? neque enim possunt omnes hunc offerre fructum. Ex sequentibus discite: Mille tui pacifici, et ducenti his qui custodiunt fructum eius. Mille tui pacifici, id est, Salomon qui pax sibi ipsi interpretatur, et est ille verus

Rex

Rex pacis IESV Christus, qui habet pacem a semetipso, id est, a Diuinitate in seipso existente. nam aliunde quam a vero Deo vera pax haberi nequit, iuxta illud ab Ecclesia celebratum: Da nobis illam, quam mundus dare non potest pacem. Huic itaque, qui est pax sibi ipsi, et omnia (teste Paulo) pacificauit in calo, et in terra, et cuius prouincia fuit perducere nos ad hunc finem, perfectissimus deputatur Millenarius. hic enim iure optimo, in eo quod finis, et ultimus numeri ultimi, et consummati vere Christo conuenit soli, qui primus est secundum Diuinitatem, ante quem nullus; nouissimus autem, quia ut dicit Apostolus: Factus est primus homo Adam in animam uiuentem; nouissimus Adam in spiritum uiuificantem. Vide Clementiam Christi. ipse est primus, et nouissimus. Qui primus erat, propter nos se nouissimum fecit; primus, quia per ipsum omnia; nouissimus, quia per ipsum resurrectio. Descendit enim et proiecit se, ut caderet, infra omnes se faciens, ut omnes iacentes leuaret. Docuerunt hoc et Hebraeorum sapientes, asserentes Naleph primam Hebraici alphabeti litteram sigillum esse Dei patris, quae unitatem significet, et Millenarium omnium numerorum periodum, hoc est principium, et finem numerorum. quemadmodum apud Gracos A est prima littera, significans unitatem, cui subiecta virgula toni acuti, ut hic, significat Mille, sic et Deus aternus fons, origo, et principium primum est, et finis ultimus omnium bonorum, quod de seipso testatus est in Apocalypsi, dicens: Ego sum Alpha, et Omega, primus, et nouissimus. Immensam igitur Misericordiam Dei ostendens Diuini uerbi Scriba dicit de Deo: Ego Dominus faciens misericordiam in Millia, his qui diligunt me, et custodiunt praecepta mea. Magnitudinem quoque Diuinae potestatis denuncians, dicit in Cantico, quod Mille anni, sicut dies hesternae, quae praterit. Tempus est etiam Euangelicae gratiae a Christi resurrectione usque ad diem ultimum, quo militaris regnat Ecclesia. Nam postquam consummati fuerint Mille anni, soluetur Satanas, ut habetur in Apoc. quod expones August. Millenario, inquit, uniuersum pro perfectione sua, hoc quantumlibet sit Ecclesia sancta tempus exprimitur. David praeerea dicit de Deo, quod memor fuit in seculum testamenti sui uerbi, quod mandauit in Mille generationes, perfectionem Diuinae legis, et eorum qui legem percipiebant, per mille generationes ostendens. liquet enim quod ab ipso mundi exordio, usque ad Redemptoris aduentum per Euangelium Luca, non amplius quam septuaginta septem propagines nume-

O iij ran-

Beda in Ioan. c. 6.

Aug. in Ciuitate lib. 2. c. 7.

Iliad. 2.

Aenid. lib. 4.

Ifychius presb. Hierosolym.

Cant. Cant. 8.

Ibidem.

Coloff. 11

1. Cor. 15.

1. Sa. 43. 44.

Apoc. 11. 22.

Exho. 20. & 34. Deut. 7. & 5. Ierem. 31.

Psal. 89.

Apoc. 20. Victorinus Pictauien.

August. in Ciuitate Primasius in Apoc.

Greg. mo. lib. 32. Psal. 104.

Aug. in Ciuitate lib. 20. c. 7.

Cap. 11

rantur. ergo in Millenario numero ad proferendam nouam sobolem perfecta uniuersitas præsicit generationis exprimitur. Vnde & per Iohannem dicitur: Et regnabunt cum eo Mille annis, quia uidelicet Regnum Sanctæ Ecclesiæ uniuersitatis perfectione solidatur. Alibi rursus cum uellet Psalmographus infinitatem ostendere precij dixit: Bonum mihi lex oris tui, super Millia auri et argenti, hoc est, super omnes diuitias mundi, quæ huic ueræ sapientis non valent equiparari. sic Mille cubiti muri Hierusalem perfectam operationem designant. Quod uero Salomon obtulit Domino Mille hostias, et circa Ciuitates Leuitarum debebat esse spatium Mille passuum pro pecoribus pascendis: per Mille hostias, & Mille passus intelligere debemus plenitudinem uirtutum, quæ scilicet Deo à fidelibus offerri debent; & in quibus pecora, idest Christi fideles, impinguari continue debent, ut sic cuilibet dicatur, quod dictum est Rebecca: Soror mea paruula es. crescas in Mille millia. Præsignat adhuc Millenarius uniuersitatem Beatorum. Quare Balthasar Rex, ut habet propheta Danielis, fecit grande conuiuium optimatibus suis Mille: & unusquisque secundum suam bibebat aetatem. Balthasar enim qui interpretatur absorbens diuitias, Deum signat, qui diuitias aeternæ beatitudinis in seipso continet, & absorbet, qui pro certo in patria Paradisi Mille optimatibus, idest, Electis omnibus facit magnum conuiuium & immensum, ita quod unum aeternæ felicitatis secundum aetatem priorum meritorum bibunt, & recipiunt uniuersi. Millenarius etiamnum collati muneris plenitudinem notat. nam Mille, quibus præest uir fortis, aeternam requiem signant. Sed antequam à Millenario discedamus, quamuis cuiusdam parergon dictum uideatur, præterire nolo id quod apud Amos prophetam legitur: Domus Israel cecidit, non adijcet amplius ut resurgat. Virgo Israel proiecta est in terram suam, non est qui suscitet eam, quia hæc dicit Dominus Deus: Vrbs de qua egrediebantur Mille, relinquentur in ea centum; & de qua egrediebantur centum, relinquentur in ea decem in domo Israel. Profecto prima beatitudo est esse in primo numero, qui unus & uerus est. Vnde dicit Filius: Ego in patre & pater in me est. Volensq. omnes unum esse cum patre, loquitur ad eum: Pater da ut sicut ego, & tu unum sumus, sic & isti in nobis unum sint. Secunda beatitudo est in secundo, idest, in decade tertia, in tertio, idest, in hecatontade. Sicut enim decas, decima uisione completur; sic hecatontas ex decem decadibus struitur. Quartus numerus qui Millenario numero continetur, decem constat hecatont-

catontadibus. Cum igitur quis egerit pœnitentiam, de Millenario & quarto numero uix reuertitur ad centenarium & tertium numerum. Rursum qui in centenario est, uix redit ad secundum primæ decadis numerum. Atque ita fit ut domus Israel, quæ corruerat, non possit resurgere, & uirgo Israel, quæ errauerat in terra, nõ habeat suscitantiæ, quia qui semel ab unione discesserit, & illam purissimam uirginitatis perdidit gloriam, (de qua Apostolus dicit: Zelo enim uos Zelo Dei: & statui uos uni uiro uirginem castam exhibere Christo, in qua non est macula neque ruga,) pristinum statum, & unionis beatitudinem recipere non ualebit; & uix ei concedetur, ut de Mille reuertatur ad centum; & de centum, ad decem. Hæc breuiter sum locutus, ne omnino ob numerorum difficultatem fugisse uiderer tropologiam.

DE NUMERO MXCV.

Aciturnitatem significabant Aegyptij numero 1095. hanc afferentes caussam, quod compertum sit eo dierum numero, qui annos tres complectitur (nam ter ducta 365. pariunt 1095.) nisi coeperit puer affari, linguam eius præpeditam esse, nec ullam superesse spem, ut amplius loquatur. Sunt qui Pythagoram triennale silentium dicant hinc instituisse, ut naturæ species exprimeretur in discipulis, quos, ut tunc primum natos alendos, educandosq. animi cibo suscepisset.

Pierius Valerius in hierogl.

DE NUMERO MCCLX.

Vmeris paribus, quorum alij sunt perfecti, alij diminuti, alij superflui, magnam inesse similitudinem uirtutis, et uitiorum, satis superq. à nobis demonstratū fuisse puto. Hoc autem rata serie intelligendum uidetur. qui enim magis partibus suis excrescit, is uitiorum est amulator. huiusmodi est numerus 1260. habet enim partem dimidiam, 630. tertiam, 420. quartam, 315. quintam, 242. sextam, 210. septimam, 180. nonam, 140. decimam, 126. duodecimam, 105. decimam quartam, 90. quindecimam, 84. decimam octauam, 70. uigesimaliam, 63. uigesimaliam primam, 60. uigesimaliam octauam, 45. trigesimaliam, 42. trigesimaliam quintam, 36. & ab his denominatas, uidelicet trigesimaliam sextam

sex tam, 35. etc. sunt omnes in unum collecta 3108. ita numerus 1260. superfluit, et ultra mensuram suam originis crescit partibus, tamquam si quis multis super naturam manibus natus sit, vel triplici coniunctus corpore Gerion ter geminus, vel quicquid unquam monstruosum natura in partium multiplicatione subripuit. Hunc numerum taxat Diuus Iohan. in sua Apocalypsi, dicens de Ecclesia: Et mulier fugit in solitudinem, ubi habebat locum paratum à Deo, ut ibi pascant illam diebus Mille ducentis sexaginta. quod fuit dicere spiritalia seminantes pascunt Ecclesiam quamdiu peregrinando in hoc seculo persecutiones tolerat. Porro quia tanto tempore agitanda est summa persecutio in illo filio perditionis Antichristo notas effundente inimicitias, apposite tot diebus uniuersa persecutionum tempora intelliguntur.

DE NUMERO MCCXC.

Cap. 12.

De persecutione Ecclesia verba faciens Daniel, taxauit numerum 1290. qui quamuis paullo maior, quam 1260. & uterq. superabundet partibus: de partibus tamen minoris huius, quam de partibus maioris illius excrescit multo numerosior quantitas. sunt enim omnes simul posita 1877. habet quippe 1. 2. 3. 5. 6. 10. 15. 30. 645. 430. 258. 215. 128. 86. 43. Non est tamen à mysterio alienum, quod Daniel hunc numerum usurparit, quemadmodum enim 1260. ob sexagesimum uniuersam persecutionem insinuat, ita ut iniquitatis abundantiam acrius innumeret prophetia, 90. accepit ad persecutionem insinuandam aptiorem.

DE NUMERO MDC.

Argūm Apoc.

Illesimus sexcentessimus à quadragenario tetragonus est. nam quadragies quadraginta totidem faciunt. Hunc etiam componunt quater quadringenti, in diuinis scriptis totum insinuantes mundum, cuius partes quattuor esse constat. Apoc. capite decimoquarto scriptum legitur, quod manauit sanguis usque ad frana equorum per stadia Mille sexcenta, quasi dixeris, per quattuor mundi partes.

DE

DE NUMERO MDCCXXVIII.

Xploratum est numerum cubum plenitudinem, firmitatemq. significare. cum enim ultra tres terminos non sit procedendum ex Pythagoraeorum sententia, cubus numeri ultimus processus est, ac perfectio. Hanc processionem Pythagoraei tam rebus seiunctis & aeternis, quam corporeis, caducisq. diuine accommodabant. Ergo duodenarius primus numerus secundus, (cuius plenam consummatamq. virtutem proprio tractatu profecuti sumus), in superficiem, cubumq. procedens, numerum 1728. constituit, qui uniuersam plenitudinem firmitatemq. procedentem ex duodenario numero continet. Hac itaque ducti ratione, cum duodecim sint principes animae in uniuerso, nonnulli existimarunt, harum singulas duodenis alijs preesse, quarum singulis duodena pareant animarum legiones, ut in numerum 1728. excrescant. Quarum singulae totidem habeant numero animas, quot habet stellas postremus Orbis.

Franc. Diacetus
Floren. de amo-
re lib. 2. c. 1.

DE NUMERO MM.

Eminatus Millenarius apud Valerium Probum notatur littera Z, qua semper in sortibus inauspicata fuit, et mali euentus, ut Alexander ab Alexand. scriptum reliquit Genialium dierum lib. 3. cap. 5. In Diuinis oraculis Idololatrias maxime notat, ut apud Marcium spiritus immundi, qui introierunt in porcos, qui praecipitati sunt in mare ad duo Millia, & suffocati sunt ob unius hominis salutem. In quorum interitu figuraliter homines immundi vocis, & rationis expertes iudicantur, qui in monte superbiae pascentes lutulentis oblectantur in actibus. Talibus enim per cultum idolorum possunt demonia dominari. Nam nisi quis porci more vixerit, non in eum Diabolus accipiet potestatem; aut ad probandum tantum, non etiam ad perdendum accipiet. Beda com: in Mar. Significat, quodiam clarificata Ecclesia, & liberato populo gentium à dominatione demoniorum, in abditis agunt sacrilegos ritus suos, qui Christo credere noluerunt, caca & profunda curiositate submersi.

Cap. 14

Lib. 1. cap. 21

DE

DE NUMERO III M.

1. Reg. 13.

Ereg. mor. lib. 5.
cap. 3.D. Hier. in Iob.
cap. 1.

Ecn. 12.

Beda.

Act. 2.

1. Reg. 45.
Hier. in psalm. 89.

2. Reg. 4.

Illenario ter repetito varia Beatorum designantur perfectiones. Saul virorum Triamilia de Israelitico populo dicitur numerasse. porro per Saul intelligitur veritatis prædicator, qui ad Sanctæ Ecclesiæ defensionem, non infirmos ac debiles, sed robustos & validos bellatores inducit, ut virgines, continentes, & defensores veritatis. Est item sacratus numerus, quod in illo anima, et corpus, & spiritus, vel triformis doctrina scientia in scripturis divinis siue sacramentum sanctissimæ Trinitatis intelligi potest, pro eo quod omnis credentium multitudo trium dierum viam ambulans, ad perfectionem æternitatis peruenire desiderat. hinc ubi primum Ecclesiæ celebratum est baptisma, dispensatorie pietas diuina, ad beatissimæ Trinitatis confessionem, parem numerum collegit animarum, attestante Spiritu sancto, & dicente, appositas in illa die animas circiter Tria milia. Salomon etiam, hoc est, pacificus, qui est Christus Dominus, quando adificauit templum Domino, elegit 3000. viros qui præessent operibus et templo, quia qui præsunt operibus, Trinitatem prædicant. Scriptum est itidem, quod locutus est Salomon Tres mille parabolas; et fuerunt carmina eius quinque milia. Quid enim per Tres mille parabolas, nisi plenitudo fidei in lege, & in Euangelij à Christo tradita designatur? Quæ dum tota multipliciter per allegoricos sensus sub mysterio Trinitatis describitur, quasi Tres mille parabola nuncupantur.

DE NUMERO VM.

Ibidem

Matth. 14.

Ezech. 45.

In Ezech. 64. 8.

ARMINA autem Salomonis Quinque milia pro quinque sensibus corporis intelliguntur; quod qui in diuersis virtutibus bene regit, beatus est, & per eos quasi Quinque milia carmina Domino canit. Quinque milia virorum satiat a Christo, sunt perfecti quinque sensibus, qui apti sunt solidum cibum capere; vel potius sunt viri veteris legis, qui asperitate legis utebantur. sepe enim, ut alibi demonstratum, infeliciter positus legitur hic numerus, ut qui proueniat à quinario: unde Quinque milia, quæ erant prophana extra templum, ex sententia D. Hieronymi, designant de ditos quinque sensibus, qui tamen sensus ad omnes pertinent.

DE NUMERO VMXL.

Merum Quinque mille & quadraginta summopere commendat Plato in Magistratum, domiciliorum, agrorumque partitione ut pote omnium comodissimum, multas in se distributiones partium integras continentem. Quandoquidem si uniuersum hunc numerum in bimas secernimus partes, pars dimidia, duo milia quingenta et viginti continebit; si aut in partes tres, pars tertia erit mille sexcenta et octoginta; si in quattuor, quarta pars mille ducenta sexaginta; si in quinque, quinta qualibet pars, mille continebit, atque; etiã octo; si in sex, sexta qualibet octingenta et quadraginta; si in septem, septima pars septingenta viginti; si in octo, octaua sexcenta triginta; si in nouem nona quingenta atque; sexaginta; si in decem, decima quingenta et quattuor, huc usque, partes oēs sunt integræ. Sed si in undecim secernamus, undecima, quatercenta quinquaginta et octo, atque; insuper dua undecimæ portiuuncula, quod si in duodecim, duodecima, quatercenti atque; viginti. Sed ipsū Platonē audiāmus. Quinque mille, et quadraginta sint cōuenientis cuiusdā numeri gratia agrorum participes distributioniisque defensores. Ager autem et habitationes similiter easdē in partes distribuatur, ut vir et portio cū distributione cōueniant. Et in primis duas in partes totius numeri partitio fiat: deinde in tres licet, & in quarta, & in quinta, & usque à decem deinceps. Oportet certe legislatorem tantum de numeris intelligere, ut quis qualisq. numerus singulis Ciuitatibus commodissimus sit, non ignoret. Dicamus autem eum numerum qui plurimus & præsertim deinceps ordine dispositas in se ipso distributiones recipit. Porro uniuersus numerus omnes in omnia partitiones habet, sed Quinque milium & quadraginta numerus, & ad bellum & ad pacem, ad contraria omnia, societates, tributa, distributiones, non in plures, quam unam de sexaginta partes incidi potest. Hactenus Plato lib. quinto de legibus. Amplius autem libro sequenti, hac affert. Oportet repetere quod numerus Quinque milium & quadraginta partitiones commodas habuit, atque. habet, tum quod totus ipse numerus, tum qui per tribus ipsas porrigitur, quem totius partē duodecimam posuimus, unam & viginti vigesies rectissime natam. Atque ut totus numerus duodecim constat partibus: ita tribus ipsa in duodecim scinditur, singulas itaque. partes sacrum esse Dei munus existimare debemus, cum & menses, & circnitum uniuersi sequantur.

Qua

Qua propter, & Ciuitatem omnem ducit, quod ipsis innatum est, ad eas sacrandas. Alij forsitan rectius quam alij partiti sunt, ac Dijs partitiones suas feliciter dedicarunt, nos autem nunc rectissime arbitramur *Quinque milium & quadraginta numerum elegisse, qui omnes ab una usque ad duodecim decisiones habet, undecimo numero solum excepto, qui minimo quodam remedio redintegratur. Restituitur enim si duae ad alteram partem domus acceperint.*

DE NUMERO VIIM.

Septem milia uirorum reliquit sibi Dominus, qui non curuaerunt genua sua ante Baal, ut legitur lib. 3. Regum 19. Ut cum septenarius significet requiem, sint figura conuersorum, qui peccati onere deposito, ad Christi requiem uenerunt ad mensuram uiri perfecti.

Rom. 12.

Origen. in c. 11. ad Rom. Hier. in capit. 8. Zachar.

DE NUMERO XM.

VB numero Decem millium talentorum, qua seruus debebat Domino, ostendit Seruator noster Christus uniuersa peccata dimitti debere. Nam quod hic numerus ad perfectam consummatamque uirtutem, qua decalogo ueteris instrumenti ad euangelicum perueniat sacramentum, & prius longo sermone monstrauimus, & hic ex parte commonebimus. si enim ab uno, addens numero, ad quattuor usque perueneris, denarius implebitur numerus. Atque ita fiet ut & uetus testamentum constringatur in nouo, & nouum in ueteri dilatetur. Illud tamen lector em praterire nolim, huius numeri perfectam perfectionem non in terra, sed in calo reperiri posse. Quia enim nouem sunt Ordines Angelorum, & ad illorum societatem Electorum illa multitudo sus tollitur, Decem milia uirorum illa sunt, qua in sanctis Angelis & electis hominibus in aeterna gloria sede gratulantur. Quasi ergo Decem milia uirorum illa sunt, qua in istius adhuc seculi exsilio posita, illius beata societatis formam in moribus susceperint. Nec est absque significatione mysterij quod Angelorum ordines nouenario numero, non quidem simplici, sed aliquo modo composito, consummantur, quia et ipsi ab intellectu simplici primo seiuacti aliquam compositionem admittunt, quia in illis

1. Reg. 14. Greg. Papa.

est

est essentia, & uirtus ipsos perficiens, uel materia, ut aiunt, metaphysica, est forma. Ceterum quia in ipsis sunt gradus perfectionis, Deo proximiores, ternario quadrata nouenarij radice describuntur, manifestissimam simplicis ternarij gerentes imaginem. Hoc etiam dignum est, mea quidem sententia, spiritali consideratione: In cognitione humana rationis supernorum spirituum numerum non esse, quia quanta sit illa frequentia inuisibilis exercitus, nescit. Nam et diuina oracula cum Angelorum numerum tradunt mille milia eorum esse dicunt, et decies centena milia, uel, ut apud Iohannem cap. 5. uisionis, interpretatur Casiodorus, Denam milia denu milium milia milium. Quibus numeris maximos numeros, quos adhibemus, in se reflectunt & augent. Atque his plane declarantur caelestium naturarum, qui a nobis numerari non possunt ordines. Multi sunt enim beati caelestium mentium exercitus qui infirmum & contractum numerorum corporeorum, quibus utimur, modum superant & transcunt, atque scienter definiuntur a sola earum summa caelestiq. intelligentia ac scientia, qua eis feliciter conceditur a diuina sapientum effectrice, qua uniuersarum rerum singulari modo & principium est, & causa efficiens essentiae, & uis continens, & complectens determinatio: his uerbis attestante Gregorio Romano: Supernorum ciuium numerus infinitus, & definitus exprimitur, ut qui Deo est numerabilis, esse hominibus innumerabilis demonstratur.

Dan. 7.

Apoc. 5.

In psal. 1.

Dionysij Arcop. de caelesti hierat. cap. 14.

Mor. lib. 17. c. 7.

DE NUMERO XIIIM.

Aelestium diuinorumque supremam perfectionem notat Millenarius per duodenarium complicatus. Sic habitatores caelestes, beati in Deo effecti, hoc numero caelesti diuinoque pinguntur, sic Ciuitas illa superna magna & immensa Duodecim millibus stadiorum in longitudine, latitudine, & altitudine concluditur. Quod ad mysterium potius quam ad numerum terminatum referri debere docent qui talia scrutantur Theologi. Calum enim & caelestia omnia duodenario mensurauimus, diuina millenario cubo supremi, & diuini denarij.

Apoc. 71

Ibidem

DE NUMERO XXXM.

1. Reg. 31

DE Rege David scriptum legitur, quia cōgregavit oēs electōs ex Israel Triginta milia. Quoniam Dominus Ecclesiam primitivam ex Israel instituit, non quidem omnem Israel, sed electōs quosq; sibi consocians. non enim omnes qui ex Israel, hi sunt Israelitae: sed filij promissionis deputantur in semine, qui Triginta milia esse referuntur, id est, fidei, operis, & spei firmitate perfecti. tria enim, propter confessionem Sanctae Trinitatis ad fidem pertinent; decem, propter decalogum legis ad opera; mille, propter sui perfectionem, ad spem vitam aeterna, qua superius aliquid non esse potest. Sicut numerus millenario nullus est maior. & si enim decem milia, si quadraginta milia, si etiam mille milia dixeris, non ipsum mille numerando transcendes; sed vel per se, vel per minores numeros sapius ducendo multiplicas. Tria ergo per decem multiplica, ne fides sine operibus mortua sit: item triginta, per mille multiplica, ut fides quae per dilectionem operatur, non alibi quam in calis speret retributionem. Electi igitur ex Israel, populos recte credentes, operantes, sperantes, insinuāt. D. Greg. papa: Triginta, inquit, milia de Iuda ad rectitudinem & studium pertinent operationis, quia nulla sunt praecepta legis, si ad contemplationem non tendunt summa Trinitatis. triginta quidem à tribus & decem veniunt: sed in tricenario numero tam denarius, quam ternarius simplex est. Sed ut usque ad 300. numeremus, & denarium tricies, & tricenarium decies multiplicamus, quia & si magna est contemplatio, magna sunt opera subiecta plebis: illa tamen quae in partibus nostris praecesserunt incomparabilia fuerunt.

1. Reg. 11.

DE NUMERO CXLIVM.

Rupertus Tui-
tien. in Apoc.

Numeri Centum quadraginta quattuor milium generationem, siue compositionem, si rite perspicis, pulcrum, atque praeclarum ex eo mysterium elucescit, neque enim casu vel absque ratione hunc numerum taxat Iohannes in sua Apoc. dicens: Audiui numerum signatorum Centum quadraginta quattuor milia signati, ex omni tribu filiorum Israel. Duodenarius, qui numerus erat primorum filiorum Israel, ita disponitur, ut in deceno unitas, in singulari vero limite binarius constituatur, ut hic 12. Verum ut isti duodecim primi-

generi

genni in duodecim milia succrescant, unitas illa decena unum & alterum limite transit, & in tertio consistit, & decem milia sunt, ut hic 10000. Item binarius singularis, qui coniunctus eidem decena unitati duodecim perficiebat, unum & alterum limitem transit, & in tertio consistit, et duo milia sunt, ut hic 2000. Quae videlicet duomilia, decemmillibus iam dictis in secundo ab eis limite constitutis connumerantur, & duodecim milia fiunt, ut 12000. Ita qui duo decim tantum erant filij Israel, iam in duodecim milia multiplicati, rursus duodecies multiplicantur, & fiunt centum quadraginta quattuor milia. Qui quidem numerus ita disponitur ut tribus limitibus distinguatur. Nam in centeno milleno, unitas; in deceno milleno, quaternarius; in milleno item, quaternarius collocatur. Nota mysterium. duodecim primi vel singulares, ut duodecim milia fiant, tres limites ascendunt, & eadem duodecim milia duodecies secundum eundem numerum filiorum Israel ductitata, centum quadraginta quattuor milia conficiunt numerum videlicet tribus limitibus distributum ut 12. 12000. 144000. Quid ergo sanctam huius revelationis gratiam intendere arbitramur, nisi id quod omnis legalis, prophetica, euangelica atque apostolica veritas testatur: Nulli valere ad salutem quod sit Israel, aut Abraham filius per carnem, nisi sit etiam filius eiusdem per eam, quae non minus quam trium nominum confessione perficitur fides? Fidei namque confessio nunc reuelata gratia tempore manifestas necessario personas exprimit Patris & Filij & Spiritus sancti. Dudum autem in illa umbra Mosayca legis arcana professione significabatur, totidem nominum paternorum illo populo Dei, Deum Abraham, Deum Isaac, Deum Iacob palam confitente atque invocante. Hae igitur in decuplum trina multiplicatio fidem nobis pulcre innuit Sanctissima Trinitatis. primo enim duodecim in decuplum transducti fiunt 120. rursus centum viginti in decuplum promoti fiunt 1200. Item mille ducenti decies multiplicati fiunt 12000. Verum quia sola fides sine operibus ad perfectionem, siue ad vitam non sufficit, rursus per duodenarium multiplicantur duodecim milia & fiunt 144000. Quo numero & fidei confessio, et bonorum operum multiplicitas significatur. De hoc numero sic scribit Beda in Apoc. Numerus centum quadraginta quattuor milia finitus pro infinito debet intelligi, & secreti significatione mysterij virginali aptus examini, quod Deum ex toto corde, tota anima totaq; mente diligens, corporis quoque, quod ex quattuor qualitatibus subsistit, illi est integritate sacratum. Ter enim terni

Rom. 91

Eph. 31

Apoc. 141

nouem, & quater quaterni se decim, se decies autem nouem, centum quadraginta quattuor adimplent. Eo numero significatur totius Ecclesie multitudo, que de Patriarchis vel profapia carnis, vel fidei est imitatione progenita. Si enim, inquit, vos Christi, ergo Abraha semen estis.

DE MILLENARII CVBO.

Mille milia millium millenarij cubus sunt, atque ex vno decerna litteris tamquam perfectis, (sic enim pingitur hic numerus 100000000,) triplicata perfectione perfecti, per unitatis simplicitatem, et numeri quandam humanam in comprehensibilitate, vniuersa in Deo constare comprehendiq. ostenduntur. Et sicut posteriores nouem littera ad primam comparata per se nihil sunt: ita que a Deo ipso sunt, & prodeunt, quaquam immensa eius bonitate maximam & multitudinem & perfectionem ostendunt; eius attamen comparatione nihil sunt omnino, ac sine eo omni primata virtute ad eius tantum ornamenti constituta creduntur, ut que unitate fuerat simplicissima Deitas, comparatione ceterorum omnium infinita etiam esse cognoscatur.

DE MAIORIBVS NUMERIS.

M praeter a nobis descriptos, numerus aliquis legitur in diuinis litteris millenarium superans, perditorum multitudinem ostendit, quemadmodum fuit praefiguratum ex occisis in castris Sennacherib, in pestilentia Dauidica, et in combustione librorum in actibus apostolicis, ubi propter nefandum scelus magicae artis, legitur inuentam fuisse pecuniam denariorum quinquaginta milium. Decem milia inimicorum fugari dicuntur a centum bonis: *Lewis. 26.* Quadraginta duo milia de Ephraim percussit Iephte, qui interpretatur omnes rebelles condemnandi in fine mundi: *Iudic. 12.* Viginti tria milia plebis interneconi dantur, quod vitulum in Horeb fecerint, & adorauerint sculptile, mutant es gloriam Dei in similitudinem vituli comedentis fenum: *Exho. 32.* & *Psal. 105.* Iterum quinquaginta milia virorum fortium ex Israel corruerunt vulnerati. hi nimirum qui ante Idolum curruauerant genua sua: *1. Reg. 6.* Praeceptum enim erat in lege, ut si quis Idolum adoraret, moreretur.

1. Mach. 7.
1. Reg. 14.
Act. 19.

Aug.

Hiero. 99. hebr.
super reg.

DE MULTITVDINE.

Sed hactenus de numero differimus, nunc autem, quod superest, de multitudine agamus. Discrimen enim maximum est inter multitudinem, & numerum, licet idem videantur esse. Numerus quidem certam dicit quantitatem discretam sub aliqua specie ipsius numeri contentam, ut decem, centum etc. At multitudo dissimilitudinis & inconstantie faciem habet, suo pte ingenio indefinita, neque pari ratione vnquam fit obuiam indagantibus eam, sed veluti Proteus, interim quidem ut status occurrit, quatenus extrinsecus cohibetur; interim vero ut motus, nil certum indicans, cum nullo pacto per se deprehendi queat, contrarietatem ubiq. pra se ferens, protinus euanesceus cum credideris eam illaqueare, semper fluitans, semper instabilis: nec vnquam, nisi sub confusa notitia comprehenditur, adeo ut animalia ratione carentia huius cognitionis haud videantur expertia, cum tamen ad numeri notitiam nequeant peruenire. Gallina enim multitudinem nouit pullorum, non tamen numerum. Itaq. multitudo, secundum quod ab unitate recedit, & habet confusionem sine ordine numerali, in malam partem plerumque sumi solet. ut enim ait Origenes Adamantius, principium malorum omnium est multitudo. confusio multitudinis ostensa est in Turri Babel, cum vna lingua confusa est in multas. *Ose. cap. 8.* Multiplicauit Ephraim altaria ad peccandum. *Esa. cap. 57.* Hierusalem humiliata est vsque ad inferos, quia in multis vijs laborauit. *Gen. cap. 6.* Videns Deus quia multa malitia hominum esset in terra, paenituit eum quod hominem fecisset. Sed & Arca Noe in inferioribus lata describitur, ubi bestias habuit, quia Ecclesia, cuius figuram tenebat Arca, dilatatatur in carnalibus, angustatur in spiritualibus. sic & apud Matthaeum testatur veritas latam esse viam ducentem ad mortem, & multos per eam ingredi. Iohannes item in Euangelio suo scriptum reliquit, quod discipuli multi abierunt retro, et iam cum Domino non ambulabant. Sic Propheta Regius ostensus maiorem esse numerum infidelium, quam deuotorum, dixit *Psalmo 68.* multiplicatos esse perfidos Iudaeos supra numerum capillorum, id est, recte credentium. Quemadmodum enim capilli nostri ad decorum capitis sunt concessi, sic Ecclesia Apostoli sunt attributi: et omnes fideles Ecclesiam decorant. De Synagoga quoque scriptum legitur, quod Phenicea multi erat in filijs, et infirmata est. *Esaia vero cap. 54.*

Gen. 11

Gen. 6

Cap. 7

Cap. 6

Cassiodorus Senator, in Psalm.

1. Reg. 11

De

P ij Multi

Multi filij deserti magis, quam eius que habet virum. Et de Idololatriis
 psal. 5. dicit Prophetam multiplicatas esse infirmitates eorum; per infirmi-
 tates intelligens Idola. Et ita habet textus hebreus. Sicut enim bonus
 unum habet Deum quem colit: ita mali multos habent Deos Et Idola,
 quia multas scilicet voluptates, multa desideria vana, passiones diuersas
 quibus seruiunt, ideo autem multas querunt voluptates, quia nullam in-
 veniunt, qua eos quietet. Angelomus monachus in 1. Reg. cap. 1. Unus-
 quisque insipientium non est unus, sed multi. Unde scriptura: Stultus ut
 Luna mutatur. Luna cum videtur una esse per substantiam, per muta-
 tionem dierum semper ipsa alia est, et diuersa. Sic Et peccatores qui mu-
 tantur a sapientia, Et scientia, diuersa concupiscunt, Et instabiles efficiun-
 tur in omnibus vijs suis. hac ille. Sic Et multipedes animantes diuer-
 sam et variam doctrinam ac inconstantem notant, ideoq. inter animalia
 immunda computantur. Sic Leprosi, qui dogmata erroribus permixta
 profitentur, insinuant, interprete D. Augustino. Apud Ecclesiasten
 cap. 1. In multa sapientia multa est indignatio. Et qui addit scientiam, ad-
 dit Et dolorem. Adeo fere semper multitudo vitiosa. Ose. cap. 3. Dies
 multos sedebunt filij Israel sine Rege, Et sine principe, Et sine sacrificio, et
 sine altari, Et sine ephod. Dies multi post quos offert Cain munera, si-
 gnant negligentiam Et tarditatem conuertendi se ad Deum. Diebus
 multis pati fluxum sanguinis, est perseverare in peccato, aut idololatria.
 Cum vero per Esaiam dicitur, quod claudentur impij in carcere, Et post
 dies multos visitabuntur, qui modum loquendi non intelligunt, putant
 post multa tempora terminati iudicij saluandos impios, cum Esaias e con-
 tra nullam ipsis salutem tribuat; sed eos qui hoc tempore mortui pro enor-
 mitate flagitorum, claudi merentur in carcere pœnarum; tempore re-
 surrectionis ad modicum visitandos esse significet, tantum ut receptis cor-
 poribus in iudicio grauius damnentur, Et post iudicium continue atro-
 cioribus perpetuo claudantur in pœnis. Nunc quid de septem gentibus,
 quarum Israel accepit terras, scriptum sit, videamus. Cum introduxerit
 te Dominus Deus in terram, quam possessurus ingredieris, Et deleuerit
 Gentes multas coram te, Ethæum, Et Gergesum, et Amorraum, Et Cha-
 nanæum, et Phereæum, Et Eueum, Et Iebuseum septem Gentes multo
 maiores numero quam tu es, Et robustiores te, tradideritq. eas Dominus
 tibi, percuties eas usque ad internecionem. Deuter. 7. Terra promissa
 fluens lacte et melle, reuera est regnum calorum, sicut enim illa plebem

aungo

aungo Pharaonis, sic Ecclesiam à vinculo diaboli solutã regno calorũ re-
 stituit. Sed delenda sunt septẽ Gentes. i. uniuersi maligni spiritus; Chana-
 næus, id est possidens; Amorraus, amarus; Gergesius, colonum eiciens;
 Iebuseus, calathus; Ethæus, formidans; Eueus, ferus; Phereæus, sepa-
 rans. Possederat enim mundum Diabolus, in amaritudine sua, colonum
 paradisi eiciens, gustum mortis in calatho malitiæ offerens, ne homo al-
 tiora peteret formidans, sicq. suasio feritatis à Deo separans. Etiam se-
 prem ista Gentes, septem sunt principalia vitia nempe Superbia, Auariti-
 a, Ira, Luxuria, Inuidia, Acedia, Gula, qua per gratiam Dei unusquis-
 que spiritalis miles exsuperans exterminare penitus admonetur. Porro
 quod multo maioris numeri dicuntur esse, quid aliud insinuat, quam vi-
 tia virtutibus numerosiora? Et quod dicit Ecclesiastes, stultorum esse nu-
 merum infinitum? In catalago namque septem nationes dinumerantur.
 In expugnatione autem earum absque numeri adscriptione ponuntur, ita
 enim dicitur: Et deleuerit Gentes multas coram te. numerosior est enim
 quam Israel carnalium passionum populus de hoc septenario fomite vitio-
 rum, ac radice procedens. Exinde enim pullulant contemptus, inobe-
 dientia, blasphemia, murmuratio, detractio, contentiones, hereses, iactan-
 tia, presumptio nouitatum, mendacium, fraudulentia, furtum, periuria,
 turpis lucri appetitus, falsa testimonia, violentia, inhumanitas, rapacitas,
 homicidia, clamor, indignatio, fornicatio, scurrilitas, turpiloquia, otiositas,
 somnolentia, importunitas, inquietudo, peruagatio, instabilitas mentis,
 Et corporis, verboritas, curiositas, rancor, pusillanimitas, amaritudo, de-
 speratio, tentatio, comestiones, ebrietates, aliaq. quamplura similia, que
 cum sint multo maioris numeri quam uirtutes, demictis tamen illis septem
 principalibus vitijs, ex quorum natura ista procedunt, uniuersa protinus
 conquiescunt, ac perpetua pariter cum his interneccione delentur. Dicun-
 tur itidem aliqua innumerabilia, quasi indigna numero, ut Exho. 10.
 innumerabiles locustæ. Exho. 12. innumerabile vulgus promiscuum. Iudith. 5.
 innumerabilis exercitus. Iudic. 7. innumerabiles cameli. in Ecclesiaste:
 cap. 5. Vbi multa sunt somnia, plurima sunt vanitates, et sermones innu-
 meri. Et per Hierem. dicit Dominus: Populus meus oblitus est mei diebus
 innumeris. Adhuc Et Psaltes de seipso verba faciens, inquit, circunde de-
 runt, me mala, quorum nõ est numerus. Sic mali dicuntur innumerabiles,
 quia intra electorum numerum non habentur, ut eo sint innumerabiles,
 quo extra numerum currunt. Iob. cap. 34. Conteres multos et innume-
 rabi-

Eccle. 11

Deut. 7

Cassianus in col-
 lationibus lib. 5.
 cap. 16.
 Host. summa de
 penit. & remis-
 s. quis debet cõ-
 fiteri.
 Gal. 5

Cap. 21

Psal. 391

rabi-

7. A. 1. Cant. 6. *ribiles. Innumerabilis gens sunt Demones, et mali. Sed et Adolescentulariū. hoc est, animarū uagarū, quæ uana huius mundi sectantur, dicitur non esse numerū, quia dum per uanitatem quam diligunt, in numerum Electorum non currunt, extrar emanentes quasi in cognitionem diuinam non veniunt. Quibus ipsa ueritas in futuro iudicio dictura est: Nescio vos. discedite a me omnes qui operamini iniquitatem. Vnde & in Psalmo mystico dictum est in persona Christi de his quorum Deus non est pars hereditaria: Nec memor ero nominum eorum per labia mea. Iam uero quando iussit Dominus in principio sue predicationis laxari retia, illa piscium multitudo copiosa & indefinita, insinuat bonos & malos, quos nunc habet Ecclesia. quare, non in dextram, ne solos bonos, nec in sinistram, ne solos malos insinuaret; sed indifferenter missa sunt retia. Quando uero mittuntur rete in dextram nauis post resurrectionem dominicam significans nos resuscitados, (quemadmodum uocatos altera,) intimat eos qui stant a dextris, solos uidelicet bonos, quorum certus & definitus numerus habetur, nempe 153. In prima igitur piscatione, quia multi sunt uocati, pauci uero electi, non exprimitur numerus, tamquam illud ibi fiat quod predictum est per Prophetam: Annunciaui, & locutus sum, multiplicati sunt super numerum; ac si diceret, multis Ecclesiam intrantibus etiam hi ad fidem specie tenus ueniunt, qui a numero Regni caelestis excluduntur, quia Electorum summam si a nimirum multiplicitate transcendunt. Porro quod Electorum numerus apud Deum sit constitutus, manifestat Apostolus Paulus qui ait: Nouit Dominus qui sunt eius. Et per Ioan. 13, semetipsum Dominus ait: Ego scio quos elegerim. quos quia non imperfecte scit, sed perfecte nouit, proculdubio & numerum in quo eliguntur agnoscit, de quibus per Paulum dicitur: Quos enim presciuit & predestinauit conformes fieri imaginis filij sui. Et in Psalmo 146. scriptum est quia Deus numerat multitudinem stellarum, & omnibus eis nomina uocat. Vbi D. Aug. Manifestum est fratres aliquid uelle Deum intelligere nos in eo quod ait: Qui numerat multitudinem stellarum. sunt stellæ quadam lumina in Ecclesia consolantia noctem nostram omnes de quibus dicit Apostolus: In quibus apparetis tamquam luminaria in mundo. In ista, inquit, natione tortuosa & peruersa, in quibus apparetis tamquam luminaria in mundo uerbum uitæ habentes; illas stellas numerat Deus. Omnes secum regnatos, omnes aggregandos corpori unigeniti sui numeratos habet, & numerat eos. Item Psal. 138. de Electis, dicit*

dicit Dominus: Dinumerabo eos & super arenam multiplicabuntur. Vbi licet multiplicari dicantur super arenam, id tamen est sub certo numero Deo cognito, cum dicitur eos dinumerandos. Itaq. illi in numero habentur apud Deum, quoru est ueluti presens memoria apud ipsum, ut illis beneficiat. Hinc legimus Israelitas in Aegypto numeratos non fuisse, sed postquam transierunt mare rubrum, post columnam ignis, in mansione iuxta montem Syna, quia manentes in tenebris peccatorum non sunt Dei, sed mundati Baptismo, & armati manus impositione. Nec inter eos qui erant profelii & alienigena, nec ex Israelitis pueri, uel feminae, sed duntaxat uiri qui bello apti diuinis numeris digni habiti sunt. Qui enim transcenderit puerilis aetatis insipientiā, uir factus deposuerit quæ sunt paruuli, & factus fuerit iuuenis, qui uincat malignum, aptus uidebitur his qui procedunt in uirtute Israel, & diuinis numeris dignus. Cui autem inest puerilis et lubricus sensus, uel feminea & resoluta segnities, uel Aegyptij, uel Barbari mores, apud Deum in sancto numero non habetur. Vis maiora mysteria? Pascha Domini, hoc est, agnum ita patres epulari iubentur, ut secundum numerum animarum epulentur suarum neque plures neque pauciores. Plures sunt, inquit D. Ambrosius, quando aliqui extra numerum sunt, sancti numerati sunt omnes, cognouit Dominus qui sunt ipsius. Porro quid aliud est numerare, quam eligere? Vnde Abraham numerasse dicitur seruos suos uernaculos. Quare quod in Euangelio dicit Dominus: Capilli uestri numerati sunt, non solum ad scientiā Dei refertur, sed etiam ad gratiam Iustorum. Ambrosius Sermone 26. Quomodo potest obliuisci nostri Deus, qui etiam capillos capitis nostri apud se dicit esse numeratos? Si enim capillorum nostrorum meminuit, multo magis nostrarū animarū meminit. per numerū enim curam circa nos sollicitudinēq. cognoscimus. Nemo enim numerat nisi quod uult diligentius custodire. nemo numerat nisi quod ueretur ne fraudem absque numero patiat. Pastor, ut saluum gregem habeat, eum frequenter annumerat. Et Dominus, qui est bonus pastor, cum una ouicula de centum ouibus aberrasset, recurrens ad numerum, proprijs eam ad gregem humeris reportauit, usque adeo habetur sub tutela, qui habetur in numero, ut errans proprijs apportaretur humeris, ne quid de numero minuatur.

FINIS.

Plato Epistola secunda, quæ est ad Dionem.

CAue ne excidant hæc unquam in aures hominum disciplina, eruditionisque experitium. Nulla sunt enim ut mea fert opinio, quæ dicta ad populum, magis ridicula videantur, neque, quæ apud doctos prolata, magis mirabilia & diuina.

Anaxarchus lib. de regno, ex Clemente Alex. stro. i.

Multa ac varia doctrina, multum quidem inuat, multum autem lædit eum qui eam possidet. Inuat quidem eum qui dignus est, lædit autem eum qui quiduis dicit vel in uniuerso populo. Oportet autem scire mensuram temporis, hic est autem finis sapientia. Quicumque vero canunt pro foribus, etiam si quid doctum cecinerint, non reputati sapientes, opinionem subeunt stultitia.

